

SISÄLLYSLUETTELO

Kaupunginvaltuusto esityslista 22.08.2022

Esityslistan kansilehti	1
1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus	2
2 Pöytäkirjan tarkastaminen	3
3 Eron myöntäminen Pentti Puoskarille varavaltuutetun tehtävästä	4
4 Eron myöntäminen Anne Korkalaiselle Vantaan kärjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen	5
5 Maanalainen asemakaava 641400ma, 64 Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto	8
- 641400ma, selostus, maanalainen asemakaava, 7.6.2022 Vantaan Energian lämpövarasto	14
- 641400ma Muistutukset ja vastineet 7.6.2022	61
- 641400ma Lausunnot ja vastineet 7.6.2022	102
6 Kolmen tilan myynti Lopen kunnasta Luonnonperintösäätiölle luonnonsuojelualueen perustamiseksi	120
- Kohdekartta tilasta 433-401-9-74	124
- Kohdekartta tilasta 433-401-19-48	125
- Kohdekartta tilasta 433-412-3-77	126
7 Vastaus Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi ja vammaisvaikutusten arvioinnin käynnistämiseksi Vantaalla	127
- Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloite vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi ja vammaisvaikutusten arvioinnin käynnistämiseksi Vantaalla	132
8 Vastaus sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen hammashoidon kurja tilanne vaatii korjausta	133
- Sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite hammashoidon kurja tilanne vaatii korjausta	136
9 Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi	137
- Kokoomuksen valtuustoryhmän ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi	142
10 Vastaus Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkaamisesta kuurojen viittomilla	144
- Allekirjoitettu Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloite kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkaamisesta kuurojen viittomilla	147
11 Vastaus Funda Demirin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen valtuutettujen tekemät aloitteet kuntalaisten helposti nähtäville vantaa.fi sivustolle	149
- Funda Demirin ja 15 muun valtuutetun aloite valtuutettujen tekemät aloitteet kuntalaisten helposti nähtäville vantaa.fi sivustolle	152

Kaupunginvaltuuston kokous

22.08.2022 18:00

Kaupungintalo, Tikkurila

1 Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kuulutus valtuuston kokouksesta on julkaistu kaupungin internetsivuilla 15.08.2022 ja jokaiselle valtuutetulle on lähetetty sähköpostitse henkilökohtainen kokouskutsu.

Kaupunginvaltuusto 22.08.2022

Esitys:

- a) todetaan läsnä olevat valtuutetut ja
- b) todetaan kokous lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

2 Pöytäkirjan tarkastaminen

Kaupunginvaltuusto 22.08.2022

Esitys:

Päätetään

- a) valita kaksi pöytäkirjantarkastajaa toimittamaan pöytäkirjan tarkastus sähköisenä maanantaina 29.08.2022 klo 16.00 ja
- b) pitää tarkastettu pöytäkirja yleisesti nähtävänä kaupungin internetsivuilla (www.vantaa.fi/maatoksenteke) keskiviikosta 31.08.2022 lähtien.

3

Eron myöntäminen Pentti Puoskarille varavaltuutetun tehtävästä

VD/VD/8319/00.00.01.00/2022

RV/EJ

Pentti Puoskari on 8.7.2022 saapuneella sähköpostiviestillä pyytänyt eroa varavaltuutetun tehtävästä paikkakunnalta poismuuton vuoksi.

Kuntalain 70 §:n mukaan kaupunginvaltuusto myöntää eron valtuutetulle tai varavaltuutetulle.

Vaalilain 93 §:n mukaan valtuuston toimikauden aikana varavaltuutettujen määrän jäädessä vajaaksi, kunnan keskusvaalilautakunnan on valtuuston puheenjohtajan pyynnöstä määrättävä uusia varavaltuutettuja kuntalain 17 §:n mukaisesti.

Keskusvaalilautakunta nimeää Pentti Puoskarin tilalle uuden varavaltuutetun.

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 7

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että Pentti Puoskarille myönnetään ero varavaltuutetun tehtävästä.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään myöntää Pentti Puoskarille ero varavaltuutetun tehtävästä.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

4

Eron myöntäminen Anne Korkalaiselle Vantaan kärjäoikeuden lautamiehen tehtävästä ja täydennysvaalin toimittaminen

VD/7114/00.00.01.00/2021

RV/EJ

Anne Korkalainen on 27.6.2022 saapuneella sähköpostiviestillään pyytänyt eroa Vantaan kärjäoikeuden lautamiehen tehtävästä.

Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 4 §:n mukaan kunnanvaltuusto valitsee lautamiehet valtuuston toimikautta vastaavaksi ajaksi. Jos pääkäsittely on kesken 1 momentissa säädetyn toimikauden loppuessa, lautamiehen tehtävä jatkuu, kunnes asia on kärjäoikeudessa ratkaistu. Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 2 §:n mukaan lautamiehen tulee olla kärjäoikeuden tuomiopiiriin kuuluvassa kunnassa asuva Suomen kansalainen, joka ei ole konkurssissa, jonka toimintakelpoisuutta ei ole rajoitettu ja jota on pidettävä sopivana toimimaan lautamiehenä.

Lautamieheksi ei saa valita henkilöä, joka on alle 25-vuotias tai joka on täyttänyt 65 vuotta. Lautamiehenä ei saa olla henkilö, jolla on virka yleisessä tuomioistuimessa tai Rikosseuraamuslaitoksessa taikka joka virassaan suorittaa ulosottotehtäviä, rikosten esitutkintaa taikka tulli- tai poliisivalvontaa, eikä myöskään syyttäjä, asianajaja taikka muu ammatikseen asianajoa harjoittava henkilö.

Kärjäoikeuden lautamiehistä annetun lain 10 §:n mukaan, jos lautamies menettää kelpoisuutensa tai muuten tulee sopimattomaksi lautamiehen tehtävään, kärjäoikeuden on oikeudenkäymiskaaren 2 luvun 1 §:n 1 momentissa tarkoitetussa kokoonpanossa vapautettava hänet tehtävästään tai määrättävä, ettei lautamies määräaikana saa hoitaa lautamiehen tehtävää. Ennen tehtävästä vapauttamista lautamiehelle on varattava tilaisuus tulla kuulluksi.

Kunnasta valittavien lautamiesten tulee mahdollisimman tasapuolisesti edustaa kunnan väestön ikä-, elinkeino-, sukupuoli- ja kielijakaumaa.

Tuomioistuinvirasto on määrännyt Vantaan kärjäoikeuden lautamiesten lukumääräksi 60.

Lautamiesten valinnassa tulee korostaa lautamiehen tuomarintehtävää ja että lautamies ei ole poliittisella valtakirjalla toimiva kunnallinen luottamushenkilö, vaan hänen tulee olla riippumaton.

Kaupunginvaltuusto on päätöksellään 23.8.2021 § 21 valinnut Vantaan kärjäoikeuden lautamiehiksi toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat henkilöt:

Jäsen	
Antti Korteesalmi	Mira Penttilä
Eeva Wetterstrand-Pihola	Ari Siponen
Hannu Puranen	Sari Linnansalmi
Ilkka Meriläinen	Juha-Pekka Mäkelä (kv 31.1.2022 § 3)
Irina Alanne	Markku Naumanen
Jenny Nyman	Peter Nyström

Kari Anttila	Eeva Lammenranta
Mikko Ilmonen	Hannu Savolainen
Outi Tulosmaa	Teemu Uimonen
Pasi Hakala	Ari Jussila
Susanna Issakainen	Sanna Puuppo-Ponomarev
Terhi Salminen	Kai Laaksonen
Virpi Kuorikoski	Taina Raitanen
Pekka Äikäs	Kalle Kivimaa
Siv Lindfors	Paavo Airaksinen
Anatoly Lvov	Mira Sten
Tiina-Maaria Päivinen	Anni Salonen
Lars-Peter Bäckström	Nina Ndukwe
Emilia Vesanto	Anne Korkalainen
Marko Tuppurainen	Jari Pellinen
Vesa-Pekka Meskanen	Jarmo Lahti
Hanna Koivula	Martti Vilpas
Ulla-Maija Kopra	Tiina Arlin
Juha Kähärä	Pia Heikkinen
Nina Uskola	Georgiana Forsang
Timo Jelekäinen	Anne Lehto
Paula Leppäkoski	Pirkko Kotila (kv 28.3.2022 § 4)
Päivi Viljasalo	Saara Antturi
Juha Lahdensuu	Tommi Bäckström
Kalle Eklund	Martti Paavilainen

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle

- myönnettäväksi Anne Korkalaiselle ero käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä, ja
- toimittaa Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään

- myöntää Anne Korkalaiselle ero käräjäoikeuden lautamiehen tehtävästä, ja
- toimittaa Vantaan käräjäoikeuden lautamiehen täydennysvaali jäljellä olevaksi ajaksi toimikaudesta 2021–2025.

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

5 Maanalainen asemakaava 641400ma, 64 Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto

VD/1201/10.02.04.00/2021

TeA/TLA/MYL/TTA/VIK/JT

Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan Vantaan Energian maanalaisen kaukolämpövaraston rakentaminen Kehä III:n alle noin -80 ja + 10 (N2000) korkeusasemien välille. Varaston louhittava tilavuus tulee olemaan noin 1 000 000 m³. Variskalliolle tulee maanpintaan johtava pystykuilu. Varastolle johtaa maanalainen ajoyhteystunneli, joka kulkee Kehä III:n alapuolella. Tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle.

Maanalainen asemakaava koskee muodostuvaa energiahuollon aluetta kaupunginosassa 64 Kuninkaala. Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoa voimassa olevia maanpäällisiä kaavoja.

Tonttijako

Kaavoituksen yhteydessä laaditaan kolmiulotteinen kiinteistö.

Alue sijaitsee Kuusikon asuinalueen kupeessa. Suunnittelualueeseen kuuluu osa Variskallion ja Kalkkikallion viheralueista sekä osa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueista. Alue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelun reunamille ja idässä alue ulottuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle.

Hakija

Vantaan Energia Oy (asemakaavan muutoshakemus 29.1.2021)

Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa pääosin ja valtio vähäisiltä osin aluetta koskevat kiinteistöt.

Valmistelu

Kaupungin asiantuntijoiden lisäksi kaavan valmisteluun on osallistunut Afry Finland Oy konsulttina.

Yleiskaava

Alue on kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymässä oikeusvaikutteisessa yleiskaavassa pientaloaluetta (A3), lähivirkistysaluetta (VL) ja liikennealuetta (L). Alueen läpi kulkee voimansiirtolinja itä-länsisuunnassa (pistekatkoviiva, Z). Suunnittelualue viistoaa etelässä luonnonsuojelualuetta (SL). Alueen itäpuolella on kaupallisten palveluiden alue (KM).

Uudessa yleiskaavassa 2020 (ei lainvoimainen) suunnittelualue on pientalovaltaista asuinalue (AP), liikennealuetta (L) sekä lähivirkistysaluetta (VL). Alueen läpi kulkee voimajohto itä-länsisuunnassa (pistekatkoviiva, Z). Etelässä alueen reunamilla on lisäksi luonnonsuojelualuetta (SL). Alueen lähellä, Vanhan Porvoontien itäpuolella, on kaupallisten palveluiden alue (KM) ja pohjoisempana sijaitsee Keskon tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TY).

Asemakaava

Maanalainen asemakaava mahdollistaa Vantaan Energian kaukolämpövaraston rakentamisen Kuusikkoon, maan alle noin -80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Kaava-alue sijoittuu Variskallion ja Kalkkikallion viheralueiden sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueiden alapuolelle. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli kulkee Kehä III:n alapuolella ja tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä

III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Variskallioon, lähelle kevyenliikenteen siltaa, sijoittuu maanpintaan ulottuva pystykuilu maanpäällisine rakenteineen. Lämpövaraston tilavuus tulee olemaan noin 900 000 m³ ja louhittava tila noin 1 000 000 m³.

Asemakaavatyössä on tarkasteltu kahta suunnitelmavaihtoehtoa, joista toisessa lämpövaraston maanalaisen ajoyhteyden suuaukko sijoittui Untipakan lähivirkistysalueelle ja toisessa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueelle. Kaavaratkaisu perustuu vaihtoehtoon, jossa ajoyhteyden suuaukko sijoittuu Vanhan Porvoontien ramppialueelle. Valittu vaihtoehto on toteuttamiskelpoinen ja sen aiheuttamat rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt ja maisemallisen vaikutukset ovat vähäisemmät kuin vertailuvaihtoehdossa.

Maanalainen asemakaava perustuu AFRY Finland Oy:n laatimaan hankkeen yleissuunnitelmaan (3.12.2021) sekä lämpövarastohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (AFRY Finland Oy 10.1.2022). Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoa alueella voimassa olevia maanpäällisiä asemakaavoja.

Hanke on osa Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuoteen 2026 mennessä sekä tavoitetta korvata maakaasun käyttöä siirtymällä hyödyntämään jätteiden energiakäytöstä syntyvää lämpöä, uusiutuvia energialähteitä sekä energiavarastointia. Varastosta saadaan edullisesti suuri lämmitysteho, joka on tarpeen kylmänä aikana. Yhtiön tavoitteena on energiantuotannon hiilineutraalius viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

Kaava toteuttaa kaupungin resurssiviisauden tiekartan (Kv 18.6.2018) sekä hiilineutraali Vantaa 2030 – tavoitteita. Vantaan kaupunki on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Hanke mahdollistaa osaltaan kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävän vähentämisen.

Osallistuminen ja vuorovaikutus

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on tehty pvm. 14.4.2021

Kaavan vireille tulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa, Vantaan asukaslehdessä, Tikkurilan uutiskirjeissä sekä kirjeitse maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin yhteensä 60 kappaletta ja ne on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että ajoyhteyden suuaukolle päätettiin tarkastella vaihtoehtoisia sijainteja ja kaava-aluetta tuotiin jonkin verran kauemmaksi asutuksesta.

Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty pvm. 2.11.2021

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolosta on ilmoitettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa ja Helsingin uutisissa sekä kirjeitse maanomistajille, naapureille ja viranomaisille. Osallisille on varattu mahdollisuus lausua mielipiteensä asiasta. Mielipiteitä saatiin yhteensä 66 kappaletta ja ne on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaava-alue rajattiin koskemaan yksin kaupungin sekä valtion omistamia maita ja ajotunnelin suuaukko on kaavaratkaisussa osoitettu Porvoontien ja Kehä III:n ramppialueelle Untipakan viheralueen sijaan.

Asemakaavahanketta on esitelty Tikkurilan suuralueen asukastilaisuudessa ”Uudistuva Tikkurila -ilta” 19.5.2021 ja asemakaavan yleisötilaisuudessa 29.3.2022 kaavan nähtävilläolon aikana. Lisäksi asemakaavoitus on ollut mukana useissa hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyvissä

sidosryhmille ja asukkaille järjestetyissä tilaisuuksissa kertomassa kaavaprosessista ja vastaamassa kaavoitusta koskeviin kysymyksiin.

Viranomaisneuvottelu

MRL 66 §:n mukainen viranomaisneuvottelu on pidetty 7.9.2021

Kaupungin maa- ja asuntopoliittiset linjaukset

Kaava noudattaa kaupungin maapoliittisia linjauksia (KV 18.6.2018 § 9).

Kaava kohdistuu kokonaan Vantaan kaupungin sekä valtion omistamille maille.

Sopimus

Asemakaavaan ei liity maankäytösopimusta.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.2.2022 § 8

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) asetetaan nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.2.2022 päivätty asemakaava 641400ma, 64. Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto,
- b) oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistetaan maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa asemakaavoituskustannukset (20 000 €), yhteensä 20 000 €

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 28.2.2022 § 24

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) asettaa nähtäville 30 päiväksi MRA 27 §:n mukaisesti 15.2.2022 päivätty asemakaava 641400ma, 64. Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto,
- b) oikeuttaa asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot,
- c) vahvistaa maksuluokka 4 ja todetaan, että hakija Vantaan Energia Oy maksaa asemakaavoituskustannukset (20 000 €), yhteensä 20 000 €.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Nähtävilläolo

Asemakaavaehdotus on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 9.3.-14.4.2022. Tänä aikana jätettiin 10 muistutusta. Muistutukset on otettu huomioon kaavatyössä ja niille on laadittu vastineet.

Muistutukset kohdistuivat muun muassa rakentamisen aikaisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, liikenteeseen, mahdollisiin räjäytystöiden aiheuttamiin vaurioihin kiinteistöissä, lämmönsiirtolinjoihin, sekä hankkeen sijaintiin asutuksen läheisyydessä. Rakentamisaikaa (noin 4 vuotta) pidettiin kohtuuttoman pitkänä. Muistutuksissa osoitettiin huolta muun muassa vaikutuksista luontoon,

onnettomuustilanteista, kiinteistöjen arvon laskusta sekä vaikutuksista alueen pohjaveteen sekä pora- ja maalämpökaivoihin.

Kaavalausunnot

Kaupunginhallitus päätti 28.2.2022 oikeuttaa asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot. Lausuntoja pyydettiin 41 ja saatiin 10 kappaletta. Carunan, Väyläviraston, Uudenmaan ELY-keskuksen, Uudenmaan liitton, HSL:n, Vantaan Energian, Fingridin, Tukesin, HSY:n ja Helenin lausunnot on otettu huomioon kaavatyössä ja niille on laadittu vastineet.

Caruna lausui, ettei kaava-alueella sijaitse heidän sähköverkkoansa.

Väylävirasto huomautti lausunnossaan, että YVA-selostuksen lausunnossa esitetyt selvitystarpeet on tarpeen huomioida myös asemakaavamuutoksen ja alueen jatkosuunnittelun kannalta, ja että maanalainen kaukolämpövarasto ei saa aiheuttaa haitallisia vaikutuksia Kehä III:lle tai vaikeuttaa sen kehittämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

ELY:n lausunto koski melu-, värinä-, runkomelu- sekä pohjavesimääräyksiä. Lisäksi lausunnossa todettiin, että kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella, ja että pohjavesiolosuhteita on selvitetty varsin kattavasti YVA-menettelyn yhteydessä.

Uudenmaan liitolla eikä Tukesilla ollut lausuttavaa.

HSL totesi lausunnossaan, että Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien rampin kautta liikennöi HSL:n bussilinjoja, ja että HSL kannattaa nyt esitettyä tunnelin suuaukon paikan siirtoa, joka vähentää haittoja muulle liikenteelle.

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Lausunnossa todettiin myös, että sähköön liityntäkojeisto Vantaan Energia Sähköverkot Oy jakeluverkkoon tulee suunnitella tunnelin suuaukon läheisyyteen hyvin saavutettavaksi maanpäälliselle alueelle, ja että asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Fingrid toi lausunnossaan esiin voimajohtoja koskevat tekniset kysymykset ja että niihin liittyen voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto. Fingrid pyytää lähettämään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

HSY totesi lausunnossaan, että asemakaava ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Helen lausui 110 kV voimajohdostaan sekä voimajohtoon liittyvästä käyttöoikeuden supistuksesta kaava-alueella. Helen ehdotti kaavamerkinnän muuttamista siten, että ajotunnelin maanpäälliset rakenteet tulisivat rakennettavaksi johtoalueen ulkopuolelle, sekä kaavaan merkittäväksi, että 'Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö ei saa aiheuttaa vaaraa voimajohtojen pysyvyydelle ja käytölle'. Lisäksi lausunnossa todettiin, että Fingrid Oyj tekee kaikista toiminnoista voimajohtoalueella turvallisuustarkastelun (risteämälausunto), ja että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole juurikaan huomioitu olemassa olevia voimajohtoja.

Tehdyt tarkistukset

Maanalaiseen asemakaavaehdotukseen on nähtävilläolon jälkeen lisätty värinä- ja runkomelua- sekä pohjaveden pinnan seuranta sekä nykyisten voimajohtojen sijoittumisen ja käytön turvaamista koskevat määräykset. Melua koskevaa kaavamääräystä on tarkennettu.

Selostuksen tekstiä on täydennetty ja tarkistettu. Pohjaveden pinnan, alueen seismisyyden, maaperän kohoamisen ja kallioperän lämpenemisen seuranta on määritelty lyhyesti kaavan selostuksessa, kaavan lausunnot ja YVA-menettelyn perusteltu päätelmä huomioiden.

Asemakaavaan tehdyt tarkistukset kohdistuvat ennen kaikkea hankkeen vaikutusten seurantaan sekä olemassa olevien voimajohtojen huomioimiseen rakennushankkeessa. Julkisen nähtävilläolon jälkeen tehdyistä muutoksista on neuvoteltu hankkeeseen ryhtyvän kanssa. Asemakaavaehdotukseen tehdyt muutokset eivät ole olennaisia, joten ehdotusta ei ole tarpeen asettaa uudelleen nähtäville.

Kaupunkiympäristölautakunta 7.6.2022 § 12

Kaupunkisuunnittelujohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 7.6.2022 päivätty maanalainen asemakaava 641400ma, 64 Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunkiympäristölautakunnan jäsen Jari Jääskeläinen poistui työsuhdejääviyden vuoksi kokouksesta tämän asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 20.6.2022 § 17

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään, että

- a) annetaan liitteen mukaiset vastineet muistutuksiin ja lausuntoihin ja tehdään esitetyt tarkistukset,
- b) saatetaan kaupunginvaltuuston hyväksyttäväksi 7.6.2022 päivätty maanalainen asemakaava 641400ma, 64 Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto,
- c) kaavan hyväksymistä koskevasta päätöksestä lähetetään tieto niille, jotka ovat sitä MRL 67 §:n mukaisesti pyytäneet.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään hyväksyä 7.6.2022 päivätty maanalainen asemakaava 641400ma, 64 Kuninkaala / Vantaan Energian lämpövarasto.

Liitteet:

- Maanalaisen asemakaavan selostus 7.6.2022
- Muistutukset ja vastineet 7.6.2022
- Lausunnot ja vastineet 7.6.2022

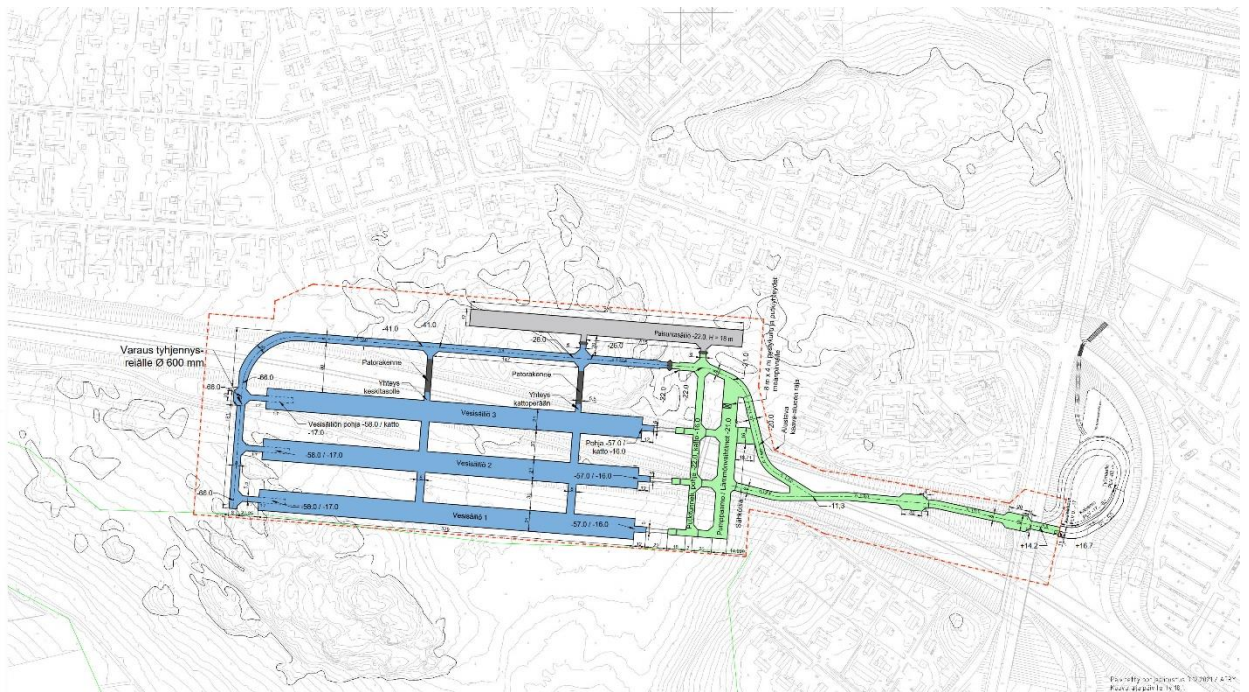
Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

aluearkkitehti Marjaana Yläjääski, p. 040 591 3878,
asemakaavasunnittelija Tea Taponen, p. 040 483 9054
etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

641400ma VANTAAN ENERGIAN LÄMPÖVARASTO

KUNINKAALA

KAUPUNKIRAKENNE JA YMPÄRISTÖ / ASEMAKAAVOITUS

Maanalaisen asemakaavan selostus, joka koskee 7.6.2022 päivättyä asemakaavakarttaa nro 641400ma. Kaavoitus on tullut vireille 14.4.2021 kaavanumerolla 002486ma. Kaavanumero on muuttunut osallistumis- ja arviointisuunnitelman laatimisen jälkeen.

PERUS- JA TUNNISTETIEDOT

Maanalainen asemakaava:

Maanalainen energiahuollon alue kaupunginosassa 64 Kuninkaala.

Kiinteistönmuodostus:

Kaavoituksen yhteydessä laaditaan kolmiulotteinen kiinteistö.

Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan Vantaan Energian maanalaisen kaukolämpövaraston rakentaminen Kehä III:n alle noin –80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Varaston louhittava tilavuus tulee olemaan noin 1 000 000 m³. Variskalliolle tulee maanpintaan johtava pystykuilu. Varastolle johtaa maanalainen ajoyhteystunneli, joka kulkee Kehä III:n alapuolella. Tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle.

Kaavamuutoksen hakijana on Vantaan Energia Oy.

Kaavan laatija: Tea Taponen, asemakaavasuunnittelija, Vantaan kaupunki;
etunimi.sukunimi@vantaa.fi, puh. 040 483 9054.

KAAVA-ALUEEN SIJAINTI

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella, Kuninkaalan kaupunginosassa n:o 64.

Alue sijoittuu Kuusikon asuinalueen kupeeseen. Suunnittelualueeseen kuuluu osa Variskallion ja Kalkkikallion viheralueista sekä osa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueista. Alue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelualueen reunamille ja idässä alue ulottuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle.

Kuva 1. Kaava-alueen sijainti (kartta-aineisto Vantaan karttapalvelu Vampatista 20.1.2022).

KAAVAPROSESSIN VAIHEET

- Vantaan Energian jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 29.1.2021. Maanalaisen asemakaavan numeroksi tuli 002486ma (nykyään 641400ma).
- Hanke on mainittu kaupungin vuoden 2021 työohjelmassa numerolla D16 ja vuoden 2022 työohjelmassa numerolla D15. Kaava tuli vireille 14.4.2021.
- Ensimmäinen osallistumis- ja arviointisuunnitelma (OAS) on käsitelty kaavoituslautakunnassa 4.5.2021. Vireilletulosta sekä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta julkaistiin ilmoitus

- Vantaan Sanomissa 1.5.2021, Vantaan asukaslehdessä 8.5.2021 sekä huhtikuun ja toukokuun Tikkurilan uutiskirjeissä. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 14.4.-20.5.2021.
- Ensimmäinen OAS esiteltiin hankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) ohjelmavaiheen yleisötilaisuudessa 14.4.2021. Tilaisuus järjestettiin webinaarina ja osallistujia oli arviolta noin 50.
 - Asemakaavahanketta esiteltiin Uudistuva Tikkurila -tilaisuudessa 19.5.2021. Tilaisuus järjestettiin Teamsin välityksellä ja osallistujia oli 58.
 - Mielipiteet ensimmäisestä OAS:sta pyydettiin 20.5.2021 mennessä (MRL 62 §) ja 13 mielipiteelle annettiin lisäaikaa 7.6.2021 asti. Mielipiteitä saatiin yhteensä 60 kappaletta.
 - Hankkeen YVA-menettelyyn liittyen järjestettiin sidosryhmäkeskustelu 24.8.2021, jossa myös kaavoitus oli mukana. Tilaisuuteen kutsuttiin alueen asukasyhdistysten edustajat ja se järjestettiin Teamsin välityksellä. Aukkaita osallistui 19 henkilöä.
 - Vantaan Energia järjesti 31.8.2021 asukastilaisuuden, jossa myös kaavoitus oli mukana. Tilaisuus järjestettiin webinaarina ja osallistujia oli 62.
 - Kaavatyön viranomaisneuvottelu järjestettiin 7.9.2021.
 - Suunnittelualueen rajauksen tarkennuksen ja suunnitelmien muutosten sekä tarkasteltavien lisävaihtoehtojen vuoksi OAS-päivitys julkaistiin 2.11.2021. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma oli nähtävillä 2.11.-3.12.2021.
 - Osallistumis- ja arviointisuunnitelman päivityksestä julkaistiin ilmoitus Vantaan Sanomissa ja Helsingin Uutisissa 6.11.2021.
 - Mielipiteet päivitetyistä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta pyydettiin 3.12.2021 mennessä (MRL 62 §). Lisäksi mielipiteitä saatiin määräajan jälkeen 7. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 66 kappaletta.
 - Maanalaisen asemakaavan numero vaihtui 641400ma:ksi.
 - YVA-menettelyn selostusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin webinaarina 3.2.2022, jossa myös kaavoitus oli mukana. Osallistujia oli 132 henkilöä.
 - Kaupunkiympäristölautakunta 15.2.2022
 - Kaupunginhallitus 28.2.2022
 - Nähtävilläolo 9.3.-14.4.2022, muistutuksia saatiin kymmenen.
 - Lausunnot pyydettiin 25.4.2022 mennessä ja lausuntoja saatiin kymmenen.
 - Asemakaavan yleisötilaisuus järjestettiin 29.3.2022. Osallistujia oli 38
 - Kaavakarttaan ja määräyksiin on nähtävillä olon jälkeen tehty vähäisiä tarkistuksia, jotka eivät edellytä uutta nähtävillä asettamista. Kaavaselistusta on täydennetty ja siihen on tehty pieniä tarkistuksia.

Kannen kuva: Yleissuunnitelma, AFRY Finland Oy 3.12.2021

SISÄLLYSLUETTELO

1. Tiivistelmä	5
2. Lähtökohdat	6
2.1 Selvitys suunnittelualueen oloista.....	6
2.2 Suunnittelutilanne	15
3. Asemakaavan suunnittelun vaiheet	19
3.1 Suunnittelun käynnistäminen, sitä koskevat päätökset ja vireilletulo	19
3.2 Osallistuminen ja yhteistyö	19
3.3. Asemakaavan tavoitteet.....	24
3.4 Asemakaavaratkaisun vaihtoehdot	25
4. Asemakaavan kuvaus	29
4.1 Kaavan rakenne	29
4.2 Ympäristön laatua koskevien tavoitteiden toteutuminen	29
4.3 Aluevaraukset	30
4.4 Kaavan vaikutukset.....	31
4.5 Ympäristön häiriötekijät	39
5. Asemakaavan toteutus	39
6. Kaavatyöhön osallistuneet	40
7. Asemakaavan seurantalomake	41
8. Asemakaavakartta ja -määräykset	42
9. Muu suunnitelma-aineisto	46

LUETTELO SELOSTUKSEN LIITEASIAKIRJOISTA

- Asemakaavakartta ja -määräykset
- Yleissuunnitelma, AFRY Finland Oy 3.12.2021 (Liite 1)
- Pora- ja maalämpökaivojen rasite- ja kuulemisalue, AFRY Finland Oy 2.2.2022 (Liite 2)

LUETTELO MUISTA KAAVAA KOSKEVISTA ASIAKIRJOISTA, TAUSTASELVITYKSISTÄ JA LÄHDEMATERIAALISTA

- Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus 2021, AFRY Finland Oy 2021 <https://www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA>
- Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä, Lämmön kausivarasto YVA, Vantaa 10.5.2022 <https://www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA>
- Koonti mielipiteistä, OAS 14.4.2021
- Koonti mielipiteistä, OAS 2.11.2021
- Ilmanlaatu pääkaupunkiseudulla vuonna 2018/2019/2020, HSY 2019-2021 https://www.hsy.fi/ilmanlaatu-ja-ilmasto/ilmanlaatu_julkaisuja/
- Kalkkikallion luonnonsuojelualue, Vantaan kaupunki 2013

- Pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöt laskivat yli kymmenen prosenttia vuonna 2020, HSY 2021 <https://www.hsy.fi/ymparistotieto/tiedotteet/paakaupunkiseudun-kasvihuonekaasupäästöt-laskivat-yli-kymmenen-prosenttia-vuonna-2020/>
- Vantaa alueittain 2015, Vantaan kaupunki 2016
- Vantaan ratikan kaavarunkoalueen luontoselvitykset 2020–2021
- Vantaan väestö 2020/2021, Vantaan kaupunki 2021
- Vantaan väestöennuste 2021, Vantaan kaupunki 2021

1. TIIVISTELMÄ

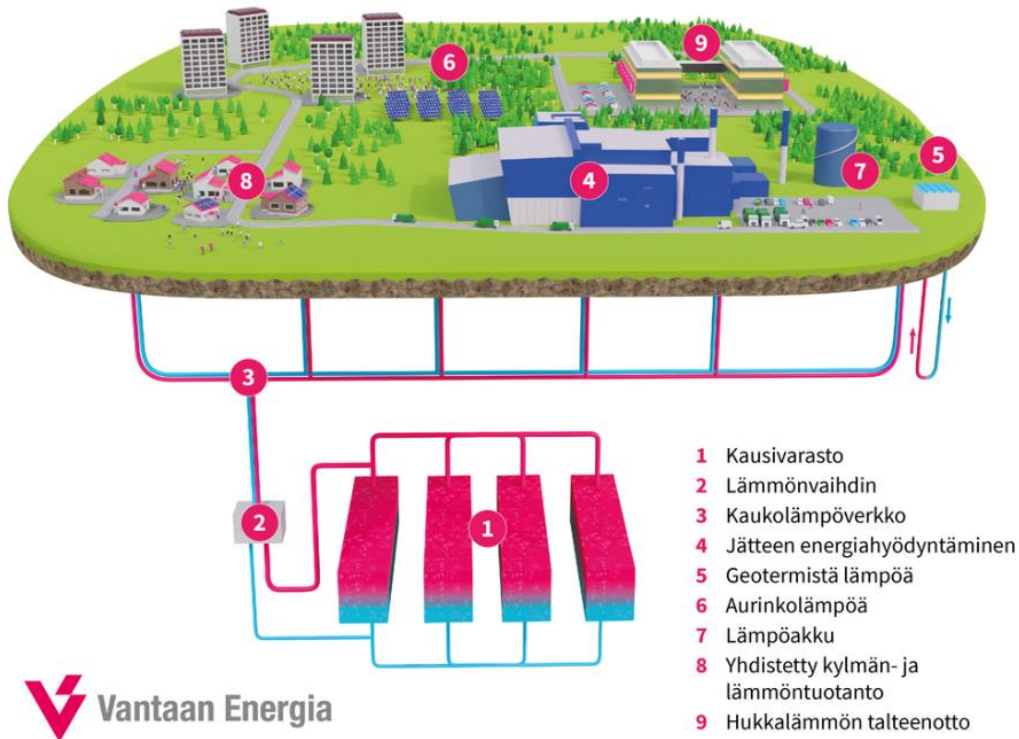
Asemakaava mahdollistaa Vantaan Energian kaukolämpövaraston rakentamisen Kuusikkoon, maan alle noin –80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Kaava-alue sijoittuu osin Variskallion ja Kalkkikallion viheralueiden sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueiden alapuolelle. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli kulkee Kehä III:n alapuolella ja tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Variskallioon, lähelle kevyenliikenteen siltaa, sijoittuu maanpintaan ulottuva pystykuilu maanpäällisine rakenteineen. Lämpövaraston tilavuus tulee olemaan noin 900 000 m³ ja louhittava tila noin 1 000 000 m³.

Asemakaavatyössä on tarkasteltu kahta suunnitelmavaihtoehtoa, joista toisessa lämpövaraston maanalaisen ajoyhteyden suuaukko sijoittui Untipakan lähivirkistysalueelle ja toisessa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueelle. Kaavaratkaisu perustuu vaihtoehtoon, jossa ajoyhteyden suuaukko sijoittuu Vanhan Porvoontien ramppialueelle. Valittu vaihtoehto on toteuttamiskelpoinen ja sen aiheuttamat rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt ja maisemallisen vaikutukset ovat vähäisemmät kuin vertailuvaihtoehdossa.

Maanalainen asemakaava perustuu AFRY Finland Oy:n laatimaan hankkeen yleissuunnitelmaan (3.12.2021) sekä lämpövarastohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (AFRY Finland Oy 10.1.2022). Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoa alueella voimassa olevia maanpäällisiä asemakaavoja.

Hanke on osa Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuoteen 2026 mennessä sekä tavoitetta korvata maakaasun käyttöä siirtymällä hyödyntämään jätteiden energiakäytöstä syntyvää lämpöä, uusiutuvia energialähteitä sekä energiavarastointia. Varastosta saadaan edullisesti suuri lämmitysteho, joka on tarpeen kylmänä aikana. Yhtiön tavoitteena on energiantuotannon hiilineutraalius viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

Kaava toteuttaa kaupungin resurssiviisauden tiekartan (Kv 18.6.2018) sekä hiilineutraali Vantaa 2030 –tavoitteita. Vantaan kaupunki on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Hanke mahdollistaa osaltaan kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävän vähentämisen.

Kuva 2. Lämpövaraston toimintaperiaatekuva (Vantaan Energia 2021).

2. LÄHTÖKOHDAT

2.1 SELVITYS SUUNNITTELUALUEEN OLOISTA

2.1.1 Alueen yleiskuvaus

Kuninkaala sijaitsee Tikkurilan itäpuolella ja se on Tikkurilan suuralueen eteläisin kaupunginosa Helsingin rajalla. Alueen läpi kulkevat itä-länsisuunnassa Kehä III:n liikenneväylä sekä pohjois-ete-länsuunnassa Vanha Porvoontie. Kuninkaalan alue rajautuu idässä Lahdenväylään sekä lännessä päärataan ja Keravanjokeen. Kaava-alue sijaitsee Kehä III:n alapuolella, Kuusikon pientalovaltaisen asuinalueen kupeessa. Kaava-alueen itäpuolella sijaitsee Porttipuiston kaupallisen- ja varastotoiminnan alue.

2.1.2 Luonnon ympäristö

Maisemakuva ja -rakenne

Maanalaisen asemakaavan tarkastelualue sijoittuu Variskallion ja Kalkkikallion viheralueille, joita halkoo Kehä III itä-länsisuunnassa. Kalkkikallion pohjoisreunalla kulkee kevyen liikenteen yhteys Kehätien varrella. Alueen maisemakuva on monimuotoista ja vaihtelevaa mm. vaihtelevien maastonmuotojen vuoksi. Variskallion alueella on kalliometsää ja avokalliota. Kalkkikallio on suunnittelualueella kangasmetsää. Suunnittelualue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelun reunamille, josta löytyy lehtoa, kangasmetsää, kalliomännikköä sekä avokallioita. Suunnittelualueen itäpäässä Vanhan Porvoontien ja Kehä III:n rampin sisäpuolella kasvaa pääasiassa koivikkoa sekä matalaa kasvillisuutta.

Suunnittelualueelle ei sijoitu valtakunnallisesti arvokkaita maisema-alueita, arvokkaita kulttuuriympäristöjä tai arvokkaita perinnemaisemia.

 kaava-alue Metriä

Kuva 3. Ortokuva vuodelta 2021. Maanalainen kaava-alue on merkitty punaisella pistekatkoviivalla.

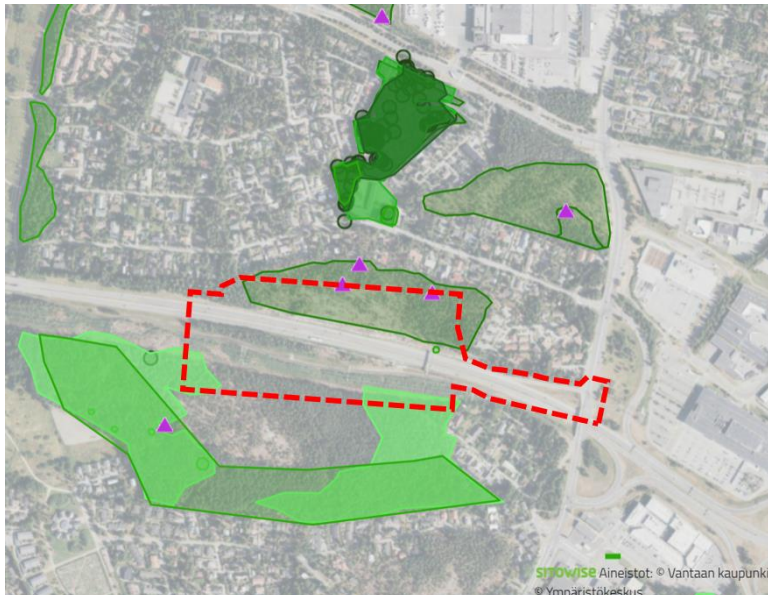
Kuva 4. Variskallion maisema vaihtelee kalliometsästä avokallioon. Oikealla yllä näkymä Kehä III:n ylittävältä kevyen liikenteen sillalta.

Kasvillisuus ja eläimistö

Variskallio on kalliomännikköä (kuivahko kangasmetsä), josta huomattava osa on vanhaa käkkyräistä ja kilpikaarnaista. Kallion laella on avokallioalueita. Alueella on myös tiheämpää ja nuorempaa männikköä sekä mm. kuusia ja koivuja. Variskalliossa on myös useita keloja ja maapuita. Pensaskerrossa kasvaa katajaa. Kasvilajisto on karuille kallioille tavanomaista: kanervaa, mustikkaa, puolukkaa, ahosuolaheinää, kangasmaitikkaa, metsälauhaa sekä kangaskarhunsammalta ja kivikynsisammalta. Sammalpeite ja poronjäkälikko ovat paikoin kuluneet virkistyskäytön vuoksi. Variskallion alueella on myös pieniä kallioisoistumia, joilla kasvaa virpapajua ja juolukkaa. Variskallio on luokiteltu METSO-kohteeksi (luokka I).

Vantaan ratikan kaavarungon luontoselvityksessä (2020–2021) Variskallion metsä on luokiteltu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi elinympäristöksi, jonka luonnontila on vähän heikentynyt. Variskallion laajuus (koko alue 5,52 ha) sekä arvokkaat geologiset kohteet (siirtolohkareet ja louhikko) lisäävät kohteen arvoa. Luontoselvityksessä huomioitiin myös erityisesti huomioitavia lintulajeja, jotka ilmentävät alueen linnuston monimuotoisuutta ja paikallista suojeluarvoa. Selvityksessä Kuusikon alueelta Variskalliolta löydettiin kuusitiainen.

Kaava-alueen itäpäässä ramppialueen sisäpuolella kasvaa pääasiassa koivuja sekä matalaa kasvillisuutta.

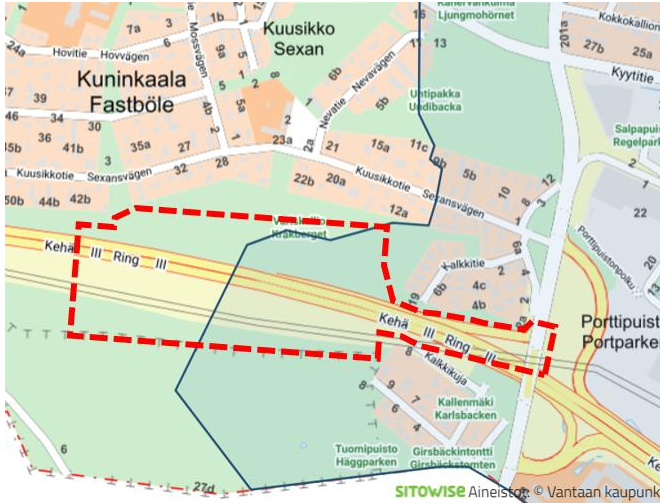
Kuva 5. Kalkkikallion itä- ja länsiosissa on lahojaviosammaleen ydinalueet (kirkas vaaleanvihreä väri) ja eteläosaa reunustaa lehto. Variskallio on paikallisesti merkittävä luontokohde. Kaava-alueella sijaitsee kaksi siirtolohkaretta ja hieman pohjoisempana ilmeisesti muinaisranta (purppura väri). (Kartta-aineisto Vantaan karttapalvelu Vampatista 20.1.2022.)

Kaava-alue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelualueen reunamille, joka on puustoltaan mäntyvaltaista kangasmetsää. Suojelualueella on lisäksi yli satavuotiaita kalliomänniköitä ja lehtoja. Lehtojen ja kankaiden puusto on hakkuiden jäljiltä vielä enimmäkseen nuorta. Suojelualueella on laajoja avokallioita ja kallio kohoaa korkeimmillaan lähes 65 metriin. Nimensä mukaisesti Kalkkikalliolla on kalkkikiveä, mikä näkyy alueen kasvillisuudessa. Kalkkikalliolla kasvaa lahojaviosammalta (rauhoitettu), jonka alueet ulottuvat osin suunnittelualueelle.

Kalkkikallion linnusto on monipuolinen ja alueella tavattuja lintuja ovat muun muassa kulorastas, pikkutikka, palokärki, varpushaukka ja lehtopöllö. Laajoja ja rauhallisia metsiä tarvitseville eläimille Kalkkikallio on liian pieni ja eristynyt. Kalkkikalliolla elää kuitenkin kaupunkeihin ja ihmisen läheisyyteen tottuneita nisäkkäitä. Luonnonsuojelualue rauhoitettiin vuonna 2007 ja se on laajuudeltaan 18,7 hehtaaria. Suojelualue rajautuu kaava-alueen ulkopuolelle.

Vesistöt ja vesitalous

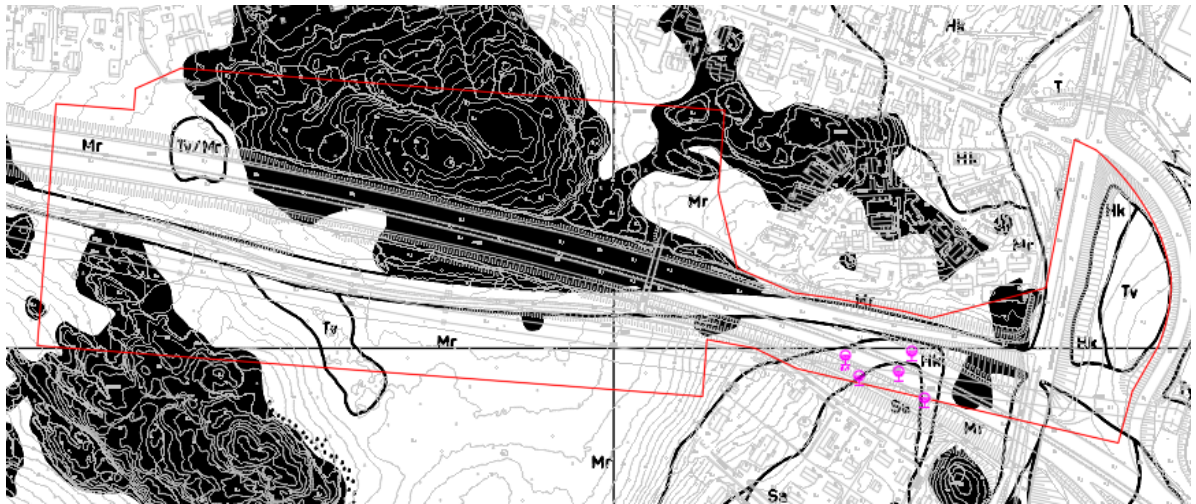
Suunnittelualueella on osin vettä läpäisemätöntä asfalttipintaa sekä kallioisia alueita. Alueella on myös vettäläpäisevää luonnontilaista maaperää. Alue sijaitsee Kormuniitynojan pienvaluma-alueella. Suunnittelualueella kalliopohjaveden pinta sijaitsee noin +40...+52 tasolla. Lähiympäristön maapohjaveden pinta vaihtelee noin +19 ja +44 välillä. Suunnittelualue ei ole luokiteltua pohjavesialuetta.

Kuva 6. Kaava-alue on merkitty punaisella katkoviivalla. Kormuniitynojan pienvaluma-alue on merkitty sinisellä värillä. (Kartta-aineisto Vantaan karttapalvelu Vampatista 20.1.2022.)

Maaperä

Maalajikartan (kuva 1) mukaan kaava-alueen maaperä on pääosin moreenia ja kalliota. Kartalla näkyy pieniä alueita turvetta ja savea (luoteisnurkka, etelä- ja itäraja) ja hiekkaa (etelä-/kaakkoisraja ja itäosa). Alueen poikki kulkee länsi-itä- ja itäreunalla pohjois-etelä-suuntaisesti täyttöalue mukailten osin nykyistä ja osin vanhaa tielinjausta.

Kuva 7: Maalaji- ja pohjatutkimuskartta.

Kaava-alueella tehtyjä pohjatutkimuksia löytyy Vantaan kaupungin tietokannasta vain 5 kpl painokairauksia. Pohjatutkimuspisteet näkyvät kuvassa 1. Pohjatutkimusten mukaan pintamaan täyttökerrosten alla on paksuimmillaan n. 1,2 m kerros savea/silttiä. Saven ja siltin alla maakerrokset vaihtuvat hiekan ja soran kautta kalliopintaa päällystävään pohjamoreeniin. Kairaukset ovat ulottuneet n. 2,9–8,6 m syvyydelle maanpinnasta. Kairaukset ovat päättyneet tiiviiseen maakerrokseen, kiveen tai kallioon.

Kaava-alueella ei ole pohjaveden mittauspisteitä. Kaava-alue ei sijaitse määritellyllä pohjavesialueella.

Rakennettavuus maaperän suhteen

Savi- ja silttialueella rakennusten suositeltava perustamistapa on paalutus.

Alustavan arvion mukaan kitkamaa-alueella rakennukset voidaan perustaa maanvaraisesti.

Kunnallistekniset rakenteet ja liikennöitävät alueet voidaan alustavan arvion mukaan perustaa maanvaraisesti.

Alueella tulee tehdä täydentävä rakennuspaikkakohtainen pohjatutkimus. Rakentamiskäytös tulee perustua rakennuspaikkakohtaisiin pohjatutkimuksiin ja suunnitelmiin.

2.1.3 Rakennettu ympäristö

Väestön rakenne ja kehitys

Vantaan väkiluku on kasvanut viime vuosina nopeasti. Vuoden 2020 lopussa Vantaalla oli 237 231 asukasta. Väestö kasvoi vuodessa 3456 asukkaalla (1,5 %), mutta pois muuttavien määrä kasvoi selvästi muun Helsingin seudun tavoin ja muuttotappio oli ennätykselliset 1760 henkilöä. Koronapandemian myötä moni pienempi kunta hyötyi väestöä kasvattaneesta muuttoliikkeestä. Vuonna 2020 Vantaan väestönkasvu oli kuitenkin maan suurinta (41 % koko Suomen kasvusta). Vantaan on Suomen neljänneksi suurin kaupunki ja ero kolmantena olevaan Tampereeseen on supistunut, eron ollessa enää 3 800 asukasta. Seuraavan vuosikymmenen aikana Vantaan väestön ennustetaan kasvavan vuosittain noin 4 600 asukkaalla. Väestöennusteen mukaan 260 000 asukkaan raja ylitettäisiin vuoden 2026 aikana.

Tikkurilan suuralue on asukasmäärältään Vantaan toiseksi suurin suuralue. Vuoden 2020 lopussa Tikkurilan suuralueella asui 46 210 henkilöä ja sen väestö kasvoi vuoden aikana 940 asukkaalla (2,1 %). Suuralueen väestön ennustetaan kasvavan vuosien 2021–2031 välisenä aikana lähes 7 000 henkilöllä.

Vuoden 2020 lopussa Kuninkaalassa asui 2 888 henkilöä. 2000-luvun aikana väestön määrä on vaihdellut reilulla parilla sadalla asukkaalla. Korkeimmillaan väestön määrä on ollut vuoden 2000 tienoilla, jolloin asukkaita oli vuoden lopussa 2961.

Asuminen

Suunnittelualueella ei ole asumista, mutta sitä ympäröi itä- ja pohjoispuolella Kuusikon pientalovaltainen asuinalue. Lähimmät asuinkiinteistöt sijaitsevat Kuusikkotiellä, Kalkkitiellä, Kalkkikujalla ja Tuomarinrinteellä. Vuonna 2018 Kuninkaalan asutokannasta lähes 60 % oli erillispientaloja, reilu 20 % rivi- ja ketjutaloja ja muiden talotyyppien osuus oli alle 20 %.

Palvelut ja työpaikat

Vantaan työpaikkojen määrän kasvu on ollut nopeaa ja työpaikkakehitys kasvavaa etenkin Vantaan keskusta-alueilla. Vuoden 2019 lopussa Vantaalla oli 122 871 työpaikkaa ja vuoden 2015 lopussa 109 779 työpaikkaa. Eli Vantaan työpaikkojen määrä on kasvanut muutamassa vuodessa noin 13 000 työpaikalla. Vuonna 2019 Tikkurilan suuralueella oli 25 383 työpaikkaa.

Kuninkaala on hyvien liikenneyhteyksiensä vuoksi erinomainen sijainniltaan yritystoimintaa ajatellen. Kaupunginosassa on korkea työpaikkaomavaraisuusaste, eli alueella on huomattavasti enemmän työpaikkoja kuin alueella asuu työllisiä. Vuonna 2019 Kuninkaalassa oli 2 043 työpaikkaa. Eniten työpaikkoja oli tukku- ja vähittäiskaupan (867), teollisuuden (611) sekä kuljetus ja varastoinnin (275) toimialoilla.

Kuninkaalan työpaikka-alueet sijaitsevat kaupunginosan itäpäässä, Porttipuistossa sekä länsipäässä, Tikkurilan tuntumassa. Suunnittelualueen itäpuolella sijaitsevaan Porttipuistoon rakennettiin 1980–90-lukujen vaihteessa lähinnä teollisuus- ja varastorakennuksia. 1990-luvun loppupuolelta lähtien aluetta ryhdyttiin rakentamaan kaupallisten palveluiden keskittymäksi ja vuonna 2003

avatun Ikean jälkeen alueelle muodostui erikoiskaupan keskittymä. Porttipuistosta on ajan kuluessa tullut yksi Vantaan vetovoimaisimmista kaupan alueista.

Suunnittelualueen lähellä, Kuninkaan pohjoispuolella, Hakkilan teollisuus-, varastointi- ja toimistorakennusten alueella, sijaitsee mm. Keskon keskusvarasto. Julkisia palveluja Kuninkaalassa on vähän. Kuusikon alueella on alakoulu sekä kaksi päiväkotia, joista suunnittelualuetta lähin sijaitsee Kuusikkotiellä. Kuninkaalassa Tikkurilan rajalla sijaitsee montessoripäiväkoti.

Suunnittelualueella ei ole työpaikka-alueita.

Yhdyskuntarakenne ja kaupunkikuva

Kuninkaa sijaitsee Helsingin rajalla kahden keskustan, Tikkurilan ja Hakunilan, välissä sekä liikenteen kannalta merkittävien Kehä III:n ja Lahdenväylän varrella. Lisäksi kaupunginosan läpi kulkee Vanha Porvoontie, joka on Vantaan kaupungin inventoitu rakennusperintökohde (R2). Rampialueella tien alkuperäisarvot ovat kuitenkin ennestään tuhoutuneet, eikä sillä ole kulttuuriympäristöön liittyviä tunnistettuja maisemallisia arvoja.

Kuninkaan alueelta on löydetty Kehä III:n varresta viitteitä siitä, että alueella olisi asuttu jo kivi-kaudella. Kuninkaan ruotsinkielinen nimi Fastböle mainitaan ensimmäisen kerran jo 1500-luvun asiakirjassa muodossa Fasteböleby. Ruotsinkielinen nimi on saanut alkunsa miehen nimestä Faste ja suomenkielinen nimi Kuninkaa on todennäköisesti nimetty alueella sijaitsevan Konungsin talon mukaan. Kuninkaa kuuluu Vantaan vanhoihin maatalouskyliin ja Kuninkaan kylämäki on säilynyt rakenteeltaan hyvin. Merkittävimmät talot kylämällä ovat Konungs, Gjutars, Markusas, Påkaskas sekä Orädders. Kylän pohjoispuolella, lähellä Suurta Rantatietä (Kuninkaantie), sijaitsee Helsinggård, joka on vuonna 1913 käyttöön vihitty Dickursby Ungdomsförening seuratalo. Tikkurilankosken tuntumaan kehittyi teollisuutta, jota vauhditti pääradan valmistuminen. Kuninkaalassa sijaitseva Tikkurila Oy (ent. Tikkurilan Värehteaat) käsittää useita eri-ikäisiä rakennuksia, jotka ovat osa Vantaan modernia teollista rakennusperintöä.

Nykyisin Kuninkaan asutus jakautuu kolmeen erilliseen pientaloalueeseen, jotka ovat rakentuneet eri aikaan. Heidehofin asuinalue sijaitsee lännessä, Kuusikon keskiosassa ja Hakkilankallion asuinalue sijaitsee kaupunginosan koillisosassa. Lisäksi Kuninkaalassa sijaitsee Porttipuiston merkittävä kaupallinen alue. Asuinalueita ympäröivät viheralueet, kuten Heidehofinpuisto, Variskallio, Päkaksenpuisto, Lindmaninkorpi ja Untipakka.

Kuusikko on pientalovaltainen asuinalue, joka on saanut nimensä siitä, että alueella oli aikoinaan kuusi taloa. 1950-1960-luvuilla oli Kuusikon laajempi rakennusvaihe ja alue on sen jälkeen täydentynyt erityisesti 1980- ja 1990-luvuilla.

Suunnittelualue sijoittuu Kuninkaan eteläosaan, laajoille lähivirkistys alueille Kalkkikalliolle ja Variskalliolle sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueille, Kuusikon kupeeseen.

Virkistys

Kuninkaan laajimmat metsäiset alueet ovat eteläosassa sijaitsevat Kalkkikallio ja Variskallio. Variskallio sijaitsee Kuusikon asuinalueen reunamilla ja Kalkkikallio sen eteläpuolella, Kehä III:n toisella puolella. Alueilla kulkee virkistysreittejä ja viheralueita yhdistää liikenneväylän ylittävä kevyen liikenteen silta. Kalkkikallio on pääasiassa luonnonsuojelualuetta, jossa on kangasmetsää, lehtoaluetta sekä kalliomännikköä. Variskallio on kangasmetsää. Sekä Variskallion että kalkkikallion kallioiden alueilla on laajoja avokallioita.

Liikenne

Suunnittelualueen läpi kulkee merkittävät ajoyhteydet, itä-länsisuunnassa Kehä III ja pohjois-eteläsuunnassa Vanha Porvoontie. Kuninkaan alue rajautuu idässä Lahdenväylään ja lännessä pääraataan.

Kehä III on osa Euroopan unionin määrittämää TEN-T-liikenneverkkoa, jonka tavoitteena on EU:n turvallinen ja kestävä liikennejärjestelmä, joka edistää ihmisten ja tavaroiden saumatonta liikkumista. Vuonna 2020 Kehä III:n liikennemäärä Kuusikon kohdilla oli 54 303 ajoneuvoa vuorokaudessa (KVL) ja 2017 Vanhan Porvoontien 13 597 ajoneuvoa arkivuorokaudessa (KAVL). Kuninkaan alueella liikenteen määrää kasvattaa etenkin Porttipuiston kaupallinen alue sekä Hakkilan teollisuus- ja varastointialueet. Kehä III kuuluu raskaanliikenteen reittiin ja Vanhaa Porvoontietä pitkin kulkee erikoiskuljetusreitti (pääreitti).

Suunnittelualueella kevyen liikenteen väylät kulkevat Vanhan Porvoontien länsipuolta sekä Kehä III:n eteläpuolta pitkin. Kuusikon asuinalueen läpi kulkee Helsingin ja Tikkurilan välinen bussiyhteys Kuusikkotietä pitkin ja Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien rampin kautta. Suunnittelualueen läpi kulkee kolme bussiyhteyttä Vanhaa Porvoontietä pitkin.

Vesihuolto

Suunnittelualueen lähin rakennettu vesihuoltoverkosto sijaitsee Kalkkitiellä. Kuusikon alueella sijaitsee useita maalämpö-, pora- tai rengaskaivoja kaava-alueen ulkopuolella.

Kaukolämpö

Suunnittelualueelle ei ulotu kaukolämpöverkkoa. Kaukolämpöverkko ulottuu suunnittelualueen lähellä mm. Kyytitien varteen sekä Sammaltielle ja Naavatielle.

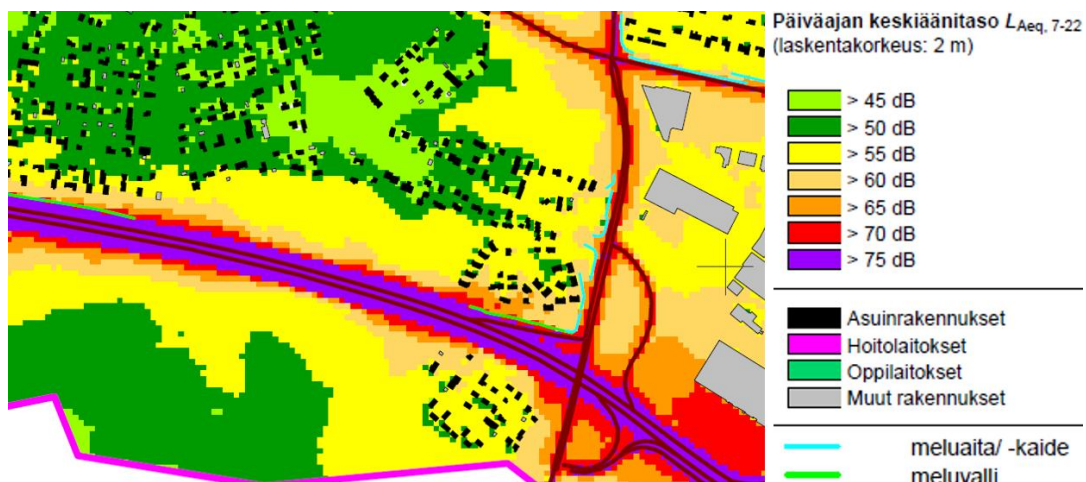
Sähköverkko

Suunnittelualueen läpi kulkee sähköjännitekaapelit Vanhan Porvoontien länsipuolella (Vantaan Energia keskijännitekaapeli) sekä Kehä III:a pitkin. Tietoliikennekaapeli kulkee Vanhan Porvoontien länsireunalla.

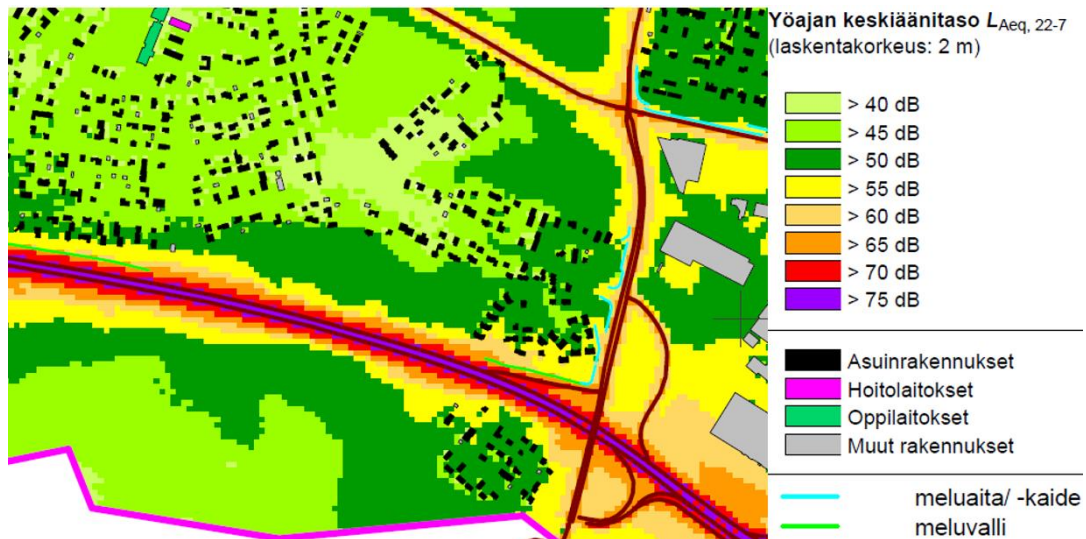
Ympäristöhäiriöt

Liikennemelu

Valtioneuvoston päätös melutason ohjearvoista 993/1992 määrää asumisen ulkoalueiden keskiäänitasosta, joka saa olla päivällä (klo 7-22) enintään 55 dB (LAeq) ja yöllä (klo 22-7) enintään 50 dB (LAeq). Kuusikon alueelle suurin melu koituu Kehä III:n liikennemelusta. Myös Vanha Porvoontie on vilkasliikenteinen. Kehä III:n varrella alueen lähistöllä olevilla kiinteistöillä meluarvot ylittävät päiväajan sekä yöajan ohjearvot.

Kuva 8. Ote Vantaan kaupungin meluselvityksestä, päiväajan keskiäänitaso (Sito Oy 2017).

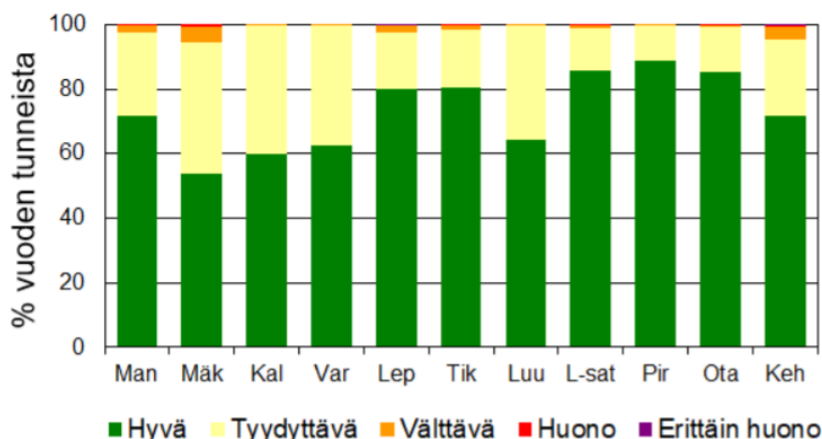
Kuva 9. Ote Vantaan kaupungin meluselvityksestä, yöajan keskiäänitaso (Sito Oy 2017).

Ilmanlaatu

HSY seuraa ilmaa tuota monipuolisin ja jatkuvin mittauksin sekä pysyvillä mittausasemilla (Helsingissä Helsingin keskusta, Mäkelänkatu, Vartiokylä ja Kallio, Espoossa Leppävaara ja Luukki sekä Vantaalla Tikkurila) että siirrettävillä mittausasemilla. Vuonna 2020 mm. Vantaalla Kehä III:n varrella Varistossa sijaitsi siirrettävä mittausasema. Variston mittausten tavoitteena oli selvittää, kuinka korkeiksi pitoisuudet nousevat pääväylän välittömässä läheisyydessä. Avoimessa ympäristössä ilma saasteet pääsevät laimenemaan paremmin, kuin tiiviissä kaupunkiympäristössä. Täten suuret liikennemäärät eivät nosta ilma saasteiden pitoisuuksia yhtä paljon, kuin vilkas liikenteisessä kaupunkiympäristössä. Kaava- aluetta lähin pysyvä ilmalaadun mittausasema sijaitsi Tikkurilassa (Neilikkatie 3). Ilma laatu on seurattu Tikkurilassa vuodesta 1996 lähtien. Mittausasema edustaa vilkas liikenteisen keskustan ilma laatu. Kaava- alueen ilma laatuun vaikuttaa etenkin Kehä III:n liikennepäästöt.

Vuonna 2020 pääkaupunkiseudun ilma laatu oli mittaushistorian puhtain. Ilma laatuun vaikutti poikkeuksellisen lämmin ja vähäluminen talvi sekä koronapandemian poikkeustilan aiheuttama vähäisempi liikennemäärä ja aikaisempia vuosia helpompi katupölykausi. Ilma saasteet ovat kuitenkin merkittävin ympäristöterveysriski, vaikka monien ilma saasteiden pitoisuudet alittavatkin Suomessa kansainväliset ohje- ja raja- arvot.

Vuonna 2020 Tikkurilan mittausasemalla ilma laatu on ollut noin 80 % ajasta hyvä. Myös vuosi 2019 oli ilma laadun kannalta edellisvuotta parempi, mikä myöskin johtui osin edellisvuotta edullisemmista sääoloista. Vuonna 2019 ilma laatu Tikkurilan mittausasemalla oli n. 70 % ajasta hyvä ja vuonna 2018 n. 65 % ajasta. Vuosi 2018 oli ilma laadultaan kokonaisuudessaan melko hyvä ja ilma laatu Tikkurilan mittausasemalla oli n. 95 % ajasta joko hyvä tai tyydyttävä.

Kuva 10. Pääkaupunkiseudun ilma laatu luokkien ja kautuminen eri mittausasemilla vuonna 2020. Tikkurilan (Tik) mittausasemalla ilma laatu on ollut n. 80 % ajasta hyvä. Kehä III:n varrella Varistossa ilma laatu oli hyvä n. 70 % ajasta. (HSY 2020)

Hengitettävät hiukkaset (PM₁₀) ovat suurimmaksi osaksi liikenteen nostattamaa katupölyä katujen ja teiden läheisyydessä. Etenkin keväisin hengitettävät hiukkaset voivat aiheuttaa terveydelle haittaa, kun katupölyä on paljon ilmassa. Katujen tehostettu puhdistus ja pölynsidonta kalsiumkloridiliuoksella ovat vähentäneet katupölyn määrää viime vuosina. Myös liikenteen ja energiantuotannon hiukkaspäästöt ovat vähentyneet 90-luvun alusta alkaen.

Hengitettäville hiukkasille on määritelty vuosiraja- ja vuosiohjearvo, vuorokausiraja- ja vuorokausiohjearvo sekä vuorokausipitoisuuden kansallinen ohjearvo. Vuonna 2020 yhdelläkään mittausasemalla ei ylittetty hengitettävien hiukkasten vuosiraja-arvoa (40 µg/m³) eikä WHO:n vuosiohjearvoa (20 µg/m³). Vuosiohjearvo on ylittynyt vilkasliikenteisissä ympäristöissä aiempina vuosina. Hengitettävien hiukkasten pitoisuuksien vuosikeskiarvot vaihtelivat vuonna 2020 pääkaupunkiseudun mittausasemilla 9-16 µg/m³ välillä.

Vuoden 2006 jälkeen hengitettävien hiukkasten vuorokausiraja-arvo ei ole ylittynyt pääkaupunkiseudulla. Raja-arvon mukaan pölyisiä päiviä (vuorokausipitoisuus yli 50 µg/m³) saa olla vuodessa 35. Vuonna 2020 Tikkurilassa ei ollut vuorokausipitoisuuden raja-arvoa (50 µg/m³) ylittäviä pölyisiä päiviä, mutta vuonna 2019 niitä oli 13. WHO:n hengitettävien hiukkasten vuorokausiohjearvon mukaan pölyisiä päiviä (vuorokausipitoisuus yli 50 µg/m³) saa olla kolme kertaa vuodessa. Vuorokausiohjearvo ylittyy tavanomaisesti erityisesti katupölyaikaan liikenneympäristöissä. Vuonna 2020 vuorokausiohjearvo ylittyi mm. Kehä III:n varrella Varistossa.

Hengitettävien hiukkasten kansallinen vuorokausipitoisuuden ohjearvo (70 µg/m³) ylittyi vuonna 2020 helmikuussa Varistossa ja vuonna 2019 viidellä mittausasemalla (ml. Tikkurilassa).

Ulkoilman **pienhiukkaset** (PM_{2,5}) ovat pääkaupunkiseudulla pääasiassa peräisin liikenteen sekä puunpolton päästöistä. Pienhiukkaset pysyvät ilmassa kauan ja kulkeutuvat ilmapvirtausten mukana jopa tuhansia kilometrejä pienen kokonsa vuoksi. Lisäksi kaukokulkeumat maan rajojen ulkopuolelta pääkaupunkiseudulle aiheuttavat keskimäärin yli puolet pienhiukkasten pitoisuudesta, jopa seudun vilkasliikenteisimmillä alueilla. Pienhiukkasia pidetään erityisen haitallisena terveydelle.

Suomessa pienhiukkasten pitoisuudet ovat selkeästi vuosiraja-arvon (25 µg/m³) ja altistumisen pitoisuuskaton (20 µg/m³) alapuolella. Pääkaupunkiseudun mittausasemilla WHO:n vuosiohjearvo (10 µg/m³) ei ole ylittynyt vuoden 2014 jälkeen. Vuoden 2020 vuosikeskiarvot vaihtelivat pääkaupunkiseudun eri mittausasemilla 4,6–6,3 µg/m³ välillä. Vuonna 2019 pienhiukkasten suurin vuosikeskiarvo oli Mannerheimintieellä 7,3 µg/m³.

Vuonna 2020 WHO:n pienhiukkasten vuorokausiohjearvotaso 25 µg/m³ (saa ylittyä kolme kertaa vuodessa) ei ylittynyt yhdelläkään mittausasemalla. Vuonna 2019 ohjearvo ylittyi mm. Tikkurilassa kerran Talvikkiteillä ja Neilikkateillä.

Pääkaupunkiseudulla ei ole ollut voimakkaita pienhiukkasepisodeja vuosina 2015–2017 eikä 2019–2020, jolloin useammilla asemilla vuorokausipitoisuudet olisivat nousseet yli WHO:n terveysperusteisen ohjearvotason 25 µg/m³.

Typenoksidien (NO_x) suurimmat päästölähteet pääkaupunkiseudulla ovat energiantuotanto ja tieliikenne, erityisesti raskas liikenne. Muun muassa vuosina 2018-2020 typpioksidin pitoisuuden vuosiraja-arvo (40 µg/m³) ei ylittynyt yhdenkään pääkaupunkiseudun ilmanlaadun mittausasemalla. Pidemmän aikavälin tarkasteluissa on nähtävissä typpioksidin pitoisuuksissa laskeva trendi.

Mustalla hiilellä (BC) tarkoitetaan epäorgaanista hiiltä, jota syntyy polttoprosesseissa. Mustalla hiilellä on ilmastoa lämmittävä vaikutus ja sillä on myös yhteys terveyshaittoihin. Merkittävimmät päästölähteet pääkaupunkiseudulla ovat suorat pakokaasupäästöt, puunpolto tulisijoissa, laivaliikenne sekä kaukokulkeuma. Mustan hiilen elinikä ilmakehässä on muutamasta päivästä muutama viikkoon. Mustan hiilen pitoisuudelle ulkoilmassa ei ole toistaiseksi olemassa raja- tai ohjearvoja.

Mustan hiilen päästöjä on vähennetty tehokkaasti ajoneuvojen kiristyneillä hiukkaspäästönormeilla sekä hiukkaspäästöjen puhdistustekniikoilla. Vuonna 2020 mustan hiilen vuosipitoisuudet

vaihtelivat mittausasemilla 0,2–0,6 µg/m³ välillä ja korkeimmat vuorokausikeskiarvot 4–0,9 µg/m³ välillä. Vuonna 2019 vuosipitoisuudet vaihtelivat mittausasemilla 0,2–0,8 µg/m³ välillä ja korkeimmat vuorokausikeskiarvot 9,1–1,6 µg/m³ välillä.

Vuonna 2020 Tikkurilassa keskimäärin 9 % pienhiukkasten massasta muodostui mustasta hiilestä. Paikallisten päästöjen suuri merkitys näkyy selvästi pitoisuuksien vaihtelussa eri vuorokaudenaikoina.

Pilaantuneet maa-alueet

Suunnittelualueella ei sijaitse pilaantuneita maa-alueita, mutta sen lähistöllä, Porttipuiston alueella ja Kehä III:n eteläpuolella, sijaitsee pilaantuneita maa-alueita, jotka eivät aiheuta hankkeelle toimenpiteitä.

Kuva 11. Kaava-alueella ei sijaitse pilaantuneita maa-alueita. Pilaantuneet maa-alueet on merkitty kuvassa punaisella värillä.

Seveso-laitokset

Seveso-laitokset ovat vaarallisia kemikaaleja käyttäviä ja varastoivia laitoksia, jotka aiheuttavat suuronnettomuusvaaran. Laitokset luokitellaan käytettyjen kemikaalien määrän ja laadun mukaan. Laitoksia valvoo Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes). Laitosten konsultointivyyöhykkeillä tapahtuvista kaavamuutoksista ja merkittävästä rakentamisesta on pyydetty Tukesilta ja pelastusviranomaiselta lausunto.

Suunnittelualue ulottuu Tikkurilan väritehtaiden sekä Hakkilassa sijaitsevan Valsparin konsultointivyyöhykkeille. Alueella ei sijaitse Helsingissä sijaitsevien laajamittaisten kohteiden konsultointivyyöhykkeitä. Pelastuslaitosta ja Tukesia on kuultu hankkeen kannalta lähialueen seveso-laitoksiin liittyen, eikä laitoksilla ole vaikutusta hankkeeseen.

2.1.4 Maanomistus

Vantaan kaupunki omistaa pääosin ja valtio vähäisiltä osin aluetta koskevat kiinteistöt.

2.2 SUUNNITTELUTILANNE

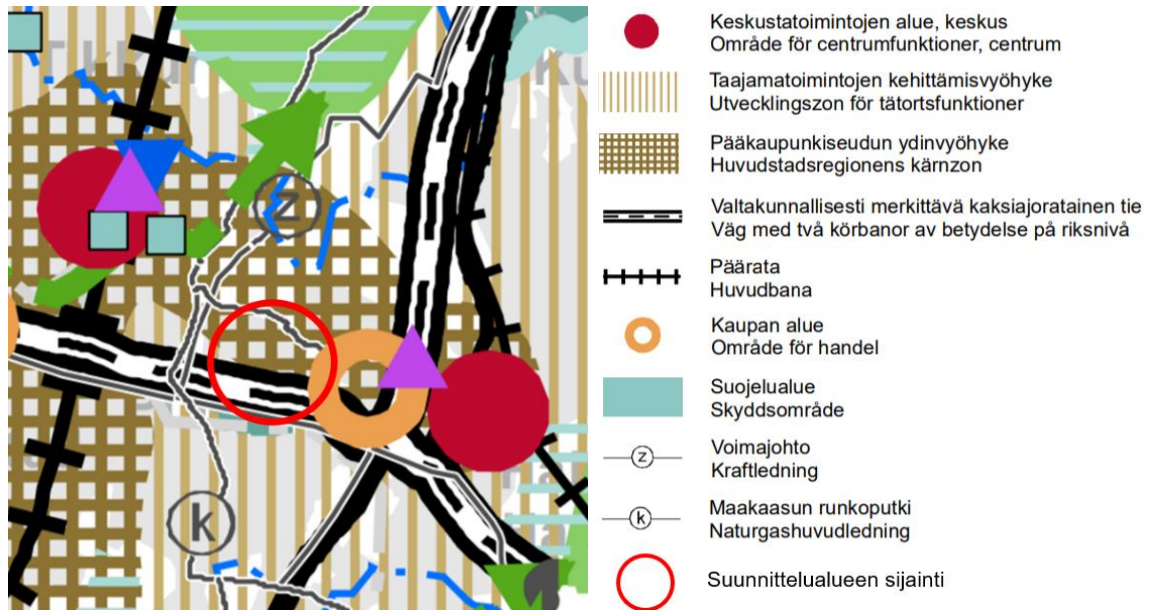
2.2.1 Kaava-aluetta koskevat suunnitelmat, päätökset ja selvitykset

Valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet

Valtioneuvoston 14.12.2017 päättämien valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) pyrkimyksenä on vähentää yhdyskuntien ja liikenteen päästöjä, turvata luonnon monimuotoisuutta ja kulttuuriympäristön arvoja sekä parantaa elinkeinojen uudistumismahdollisuuksia. Niillä myös sopeudutaan ilmastomuutoksen seurauksiin ja sään ääri-ilmiöihin. Hanke on näiden tavoitteiden mukainen. Tavoitteiden toteutuminen on selostettu tarkemmin selostuksen kohdissa 3 ja 4.

- Luodaan edellytykset vähähiiliselle ja resurssitehokkaalle yhdyskuntakehitykselle, joka tukeutuu ensisijaisesti olemassa olevaan rakenteeseen.
- Luodaan edellytykset bio- ja kiertotaloudelle sekä edistetään luonnonvarojen kestävää hyödyntämistä.
- Varaudutaan uusiutuvan energian tuotannon ja sen edellyttämien logististen ratkaisujen tarpeisiin

Uusimaa-kaava 2050

Kuva 13. Ote Uusimaa-kaavasta 2050.

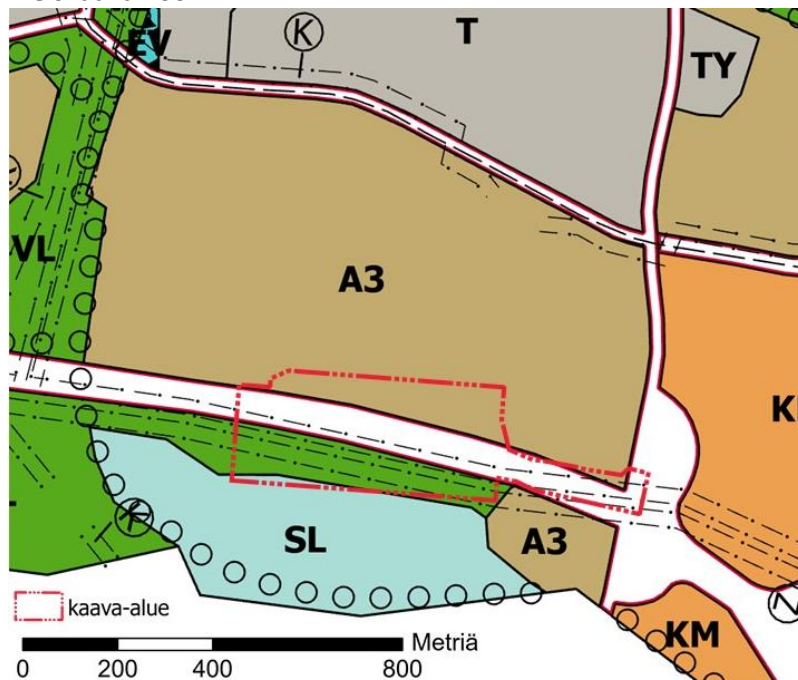
Uusimaa-kaava 2050 koostuu Helsingin seudun, Itä-Uudenmaan ja Länsi-Uudenmaan vaihemaakuntakaavoista. Se sisältää kaikkien maankäyttömuotojen osalta alueidenkäytön ja yhdyskuntarakenteen periaatteet pitkälle tulevaisuuteen.

Uusimaa-kaavan kokonaisuus on tullut Helsingin hallinto-oikeuden 24.9.2021 päätöksen myötä voimaan siltä osin kuin valitukset hylättiin. Kokonaisuus korvaa aiemmin voimassa olleet maakuntakaavat, lukuun ottamatta neljännen vaihemaakuntakaavan tuulivoimaratkaisua ja Östersundomin alueen maakuntakaavaa.

Uusimaa-kaavassa 2050 (suunnittelualan sijainti merkitty punaisella ympyrällä) tarkastelualaue on taajamatoimintojen kehittämisvyöhykettä sekä pääkaupunkiseudun ydinvyöhykettä. Alueen eteläpuolella on suojelualaue. Kehä III on merkitty valtakunnallisesti merkittäväksi kaksiajorataiseksi tieksi. Lähellä ovat Tikkurilan ja Hakunilan keskustatoimintojen alueet sekä Porttipuiston kaupanalue.

Maakuntakaava ei ole voimassa oikeusvaikutteisen yleiskaavan alueella, mutta se on ohjeena laadittaessa yleiskaavaa. Hanke on Uusimaa-kaavan 2050 ilmastosuunnittelutavoitteiden mukainen.

Yleiskaava 2007

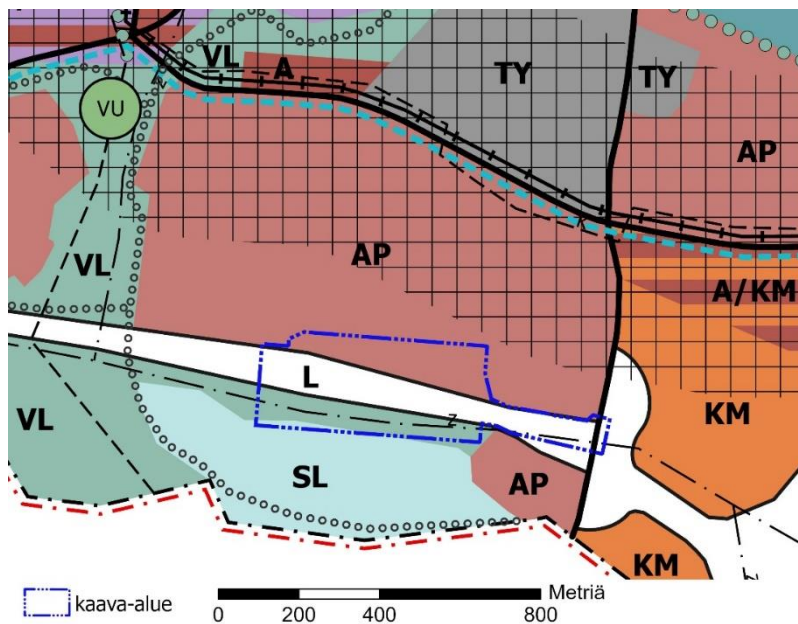

Kuva 14. Ote yleiskaavasta 2007. Kaava-alue on osoitettu punaisella viivalla.

Suunnittelualueella on voimassa yleiskaavassa 2007. Alue on yleiskaavassa pientaloaluetta (A3), lähivirkistysaluetta (VL) ja liikennealuetta (L). Alueen läpi kulkee voimansiirtolinja itä-länsisuunnassa (pistekatkoviiva, Z). Suunnittelualue viištoaa etelässä luonnonsuojelualuetta (SL). Alueen itäpuolella on kaupallisten palveluiden alue (KM).

Kaupunginvaltuuston 17.12.2007 hyväksymä yleiskaava on tullut voimaan 25.2.2009.

Yleiskaava 2020

Kuva 15. Ote yleiskaavasta 2020. Kaava-alue on osoitettu sinisellä pistekatkoviivalla.

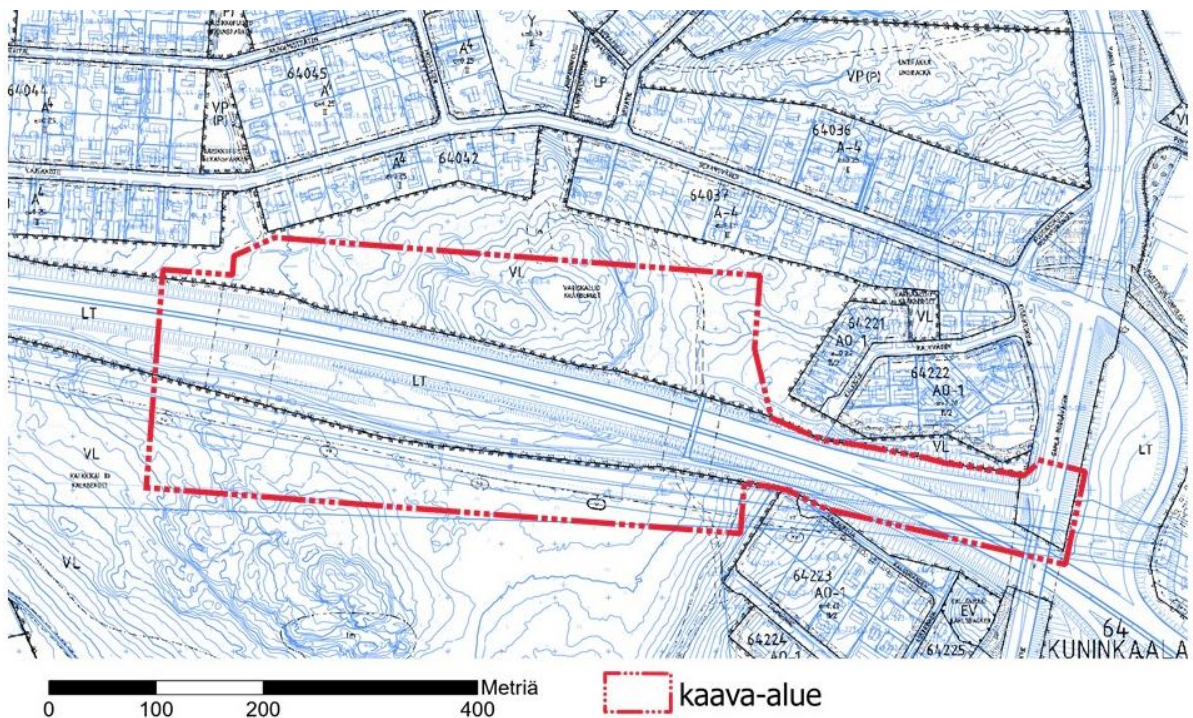
Uudessa yleiskaavassa 2020 (ei lainvoimainen) suunnittelualue on pientalovaltaista asuinalueetta (AP), liikennealuetta (L) sekä lähivirkistysaluetta (VL). Alueen läpi kulkee voimajohto itä-länsisuunnassa (pistekatkoviiva, Z). Etelässä alueen reunamilla on lisäksi luonnonsuojelualuetta (SL). Alueen lähellä, Vanhan Porvoontien itäpuolella, on kaupallisten palveluiden alue (KM) ja pohjoisempana

sijaitsee Keskon tuotanto- ja varastotoiminnan alue (TY). Suunniteltu Vantaan ratikka kulkee Kyyti-tietä pitkin (musta poikkiviivainen viiva).

Kaupungin kasvu kohdistuu uudessa yleiskaavassa 2020 etenkin kaupungin keskustoihin sekä suunnitellun Vantaan ratikan reitin varrelle. Lämpövaraston suunnittelualue sijaitsee kahden merkittävän keskustan, Tikkurilan ja Hakunilan, välissä sekä suunnitellun ratikan reitin läheisyydessä. Yleiskaavoissa 2007 ja 2020 Kuninkaalaa on kaavoitettu uusia asuinalueita Untipakan ja Variskallion alueille. Uudessa yleiskaavassa 2020 uusia asuinalueita on lisäksi Porttipuiston pohjoispuolella sekä Tikkurilan värитеhtaiden alueella ja pääradan itäpuolella, Heureka pysäköintialueella.

Kaupungin valtuusto on hyväksynyt yleiskaavan 25.1.2021. Kaava ei ole vielä saanut lainvoimaa. Hanke on yleiskaavan ilmastotavoitteiden mukainen.

Asemakaava

Kuva 16. Ote ajantasa-asemakaavasta.

Suunnittelualue on voimassa olevien asemakaavojen alueella lähivirkistysaluetta (VL) sekä yleisen tien aluetta (LT) ja katualuetta.

Alueella on voimassa asemakaavat ja asemakaavan muutokset 641100 (YM 23.1.1990) sekä 641200 (YM 5.6.1991). Maanalaisen asemakaavan 641400ma voimaantulo ei kumoa näitä maanpäällisiä kaavoja.

Muut päätökset ja suunnitelmat

Resurssiviisauden tiekartta

Vantaan kaupunki on sitoutunut olemaan hiilineutraali vuonna 2030, mikä tarkoittaa päästöjen vähentämistä 80 prosenttia vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja jäljelle jäävien päästöjen kompensoimista esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyteen tähtääviä hankkeita muualla.

Resurssiviisauden tiekartasta kerrotaan tarkemmin luvussa 3.3.1.

Vantaan ratikka

Suunnittelualueen lähistöllä on vireillä Vantaan ratikan asemakaavat – 062800. Ratikan kaavoitus on tullut vireille 23.11.2020 Vantaan ratikan osallistumis- ja arviointisuunnitelmalla Vantaan ratikka - osallistumis- ja arviointisuunnitelma - Ratikan kaavarunko (YK0049), Ratikan asemakaavat

(tarkastelualue 062800) ja katu- ja puistosuunnittelun aloitusilmoitus. Osallistumis- ja arviointisuunnitelma on päivitetty 17.9.2021.

Vantaan Energia hiilineutraali 2030

Hanke on osa Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuoteen 2026 mennessä sekä tavoitetta korvata maakaasun käyttöä siirtymällä hyödyntämään jätteiden energiakäytöstä syntyvää lämpöä, uusiutuvia energialähteitä sekä energiavarastointia. Varastosta saadaan edullisesti suuri lämmitysteho, joka on tarpeen kylmänä aikana. Yhtiön tavoitteena on energiantuotannon hiilineutraalius viimeistään vuoteen 2030 mennessä.

3. ASEMAKAAVAN SUUNNITTELUN VAIHEET

3.1 SUUNNITTELUN KÄYNNISTÄMINEN, SITÄ KOSKEVAT PÄÄTÖKSET JA VIREILLETULO

Vantaan Energian jättämä kaavamuutoshakemus on kirjattu saapuneeksi 29.1.2021. Kaavamuutos sai numeron 002468 (nykyään 641400ma) ja kaavoitus tuli vireille 14.4.2021.

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS) 14.4.2021 pyydettiin 20.5.2021 mennessä (MRL 62 §). 13 mielipiteelle annettiin lisää aikaa 7.6.2021 asti. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 60 kappaletta.

Suunnittelualueen rajauksen tarkennuksen ja suunnitelmien muutosten sekä tarkasteltavien lisävaihtoehtojen vuoksi OAS-päivitys julkaistiin 2.11.2021. Mielipiteet päivitetystä OAS:sta pyydettiin 3.12.2021 mennessä (MRL 62 §). 7 mielipidettä saapui nähtävillälöön jälkeen. Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 66 kappaletta.

Vantaan Energian lämpövarasto - 002486 on Vantaan kaavoitusohjelmassa 2021 ja 2022.

Kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa suunnittelualue käsitti asemakaavan muutosalueen 002486 ja maanalaisen asemakaavan 002486ma. Kaavasta tutkittiin kahta suunnitelmavaihtoehtoa ja suunnitelmavaihtoehdon tarkennuttua asemakaavan muutokselle ei nähty tarvetta. Maanalaisen asemakaavan numero muuttui OAS-vaiheen jälkeen 641400ma:ksi.

Kaupunkiympäristölautakunta 15.2.2022 päätti esittää kaupunginhallitukselle, että kaavaehdotus asetetaan nähtäville 30 päiväksi.

Kaupunginhallitus 28.2.2022 päätti asettaa 15.2.2022 päivätyn asemakaavan nähtäville MRA 27 §:n mukaisesti. Kaavaehdotus oli nähtävillä 9.3.-14.4.2022 välisenä aikana.

3.2 OSALLISTUMINEN JA YHTEISTYÖ

3.2.1 Osalliset

- Kaavamuutoksen hakija
- alueen maanomistajat ja maanvuokraajat
- naapurit (viereisten ja vastapäisten alueiden omistajat ja vuokralaiset)
- Kaupunginosa tai lähialueen asukkaat, yritykset ja työntekijät
- Asukas- ym. yhdistykset
- Kunnan jäsenet ja ne, jotka katsovat olevansa osallisia
- Kaupungin omat asiantuntijat
- Muut viranomaiset ja yhteisöt: Uudenmaan liitto, Uudenmaan ELY-keskus, Helsingin kaupunki, Väylävirasto, pelastuslaitos, Vantaan kaupungin museo, HSY, TUKES, HSL sekä tietoliikenneverkkoja ylläpitävät yhtiöt ja energiayhtiöt.

3.2.2 Osallistuminen ja vuorovaikutus

Asemakaavoituksen alkamisesta on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 1.5.2021, Vantaan asukaslehdessä 8.5.2021, huhtikuun ja toukokuun Tikkurilan uutiskirjeissä sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (2.11.2021) on tiedotettu Vantaan kaupungin verkkosivuilla, Vantaan Sanomissa 6.11.2021, Helsingin Uutisissa 6.11.2021 sekä kirjeitse (MRL 62§) maanomistajille, naapureille ja viranomaisille.

Asukastilaisuudet

Kaavatyön osallistumis- ja arviointisuunnitelma esiteltiin lämpövarastohankkeen ympäristövaikutusten arviointimenettelyn (YVA) ohjelmavaiheen yleisötilaisuudessa 14.4.2021. Tilaisuus järjestettiin webinaarina ja siihen osallistui arviolta 50 henkilöä.

Asemakaavahanketta esiteltiin osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläoloaikana Tikkurilan suuralueen asukastilaisuudessa ”Uudistuva Tikkurila -ilta” 19.5.2021. Tilaisuus järjestettiin Teamsin välityksellä ja siihen osallistui 58 henkilöä.

YVA-menettelyyn liittyen järjestettiin sidosryhmäkeskustelu 24.8.2021, jossa myös kaavoitus oli mukana. Tilaisuuteen kutsuttiin alueen asukasyhdistyksistä edustajat ja se järjestettiin Teamsin välityksellä. Asukkaita osallistui 19 henkilöä.

Vantaan Energia järjesti asukastilaisuuden 31.8.2021, jossa esiteltiin hanketta sekä hankkeen allianssisuunnittelua. Kaavoitus oli mukana kertomassa hankkeen kaavoituksen etenemisestä ja vastaamassa kaavoitusta koskeviin kysymyksiin. Tilaisuus järjestettiin webinaarina ja osallistujia oli 62.

YVA-menettelyn selostusvaiheen yleisötilaisuus järjestettiin 3.2.2022, jossa myös kaavoitus oli mukana. Tilaisuus järjestettiin webinaarina ja siihen osallistui 132 henkilöä.

Asemakaavan yleisötilaisuus järjestettiin kaavan nähtävilläolon yhteydessä 29.3.2022 webinaarina ja siihen osallistui 38 henkilöä.

YVA:n yleisötilaisuuksien, Vantaan Energian 31.8. sekä asemakaavan 29.3. yleisötilaisuuksien talenteet, materiaalit sekä kirjalliset vastaukset kysymyksiin löytyvät Vantaan Energian nettisivulta osoitteesta: <https://www.vantaanenergia.fi/fossiiliton-2026/lammon-kausivarasto/>

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 14.4.2021

Mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta (OAS), päivätty 14.4.2021, pyydettiin 20.5.2021 mennessä (MRL 62 §). Mielipiteitä ensimmäisestä OAS:sta saatiin kaikkiaan 60 kappaletta.

Osa mielipiteiden antajista antoi mielipiteensä sekä suullisesti että kirjallisesti.

Yhteenveto mielipiteistä

Osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä osallisilta saadut mielipiteet kohdistuivat ennen kaikkea Untipakan suoja- ja virkistysalueen säilymiseen, ajotunneleiden suuaukon sijoittumiseen toisaalle, rakentamisen aikaisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, mahdollisiin räjäytystöiden aiheuttamiin vaurioihin kiinteistöissä sekä hankkeen sijaintiin asutuksen läheisyydessä. Rakentamisaikaa (noin 4 vuotta) pidettiin kohtuuttoman pitkänä. Mielipiteissä osoitettiin huolta muun muassa Kalkkikallion luonnonsuojelualueesta sekä vaikutuksista alueen pohjaveteen sekä pora- ja maalämpökaivoihin. Lisäksi mielipiteissä ilmaistiin jonkin verran myös tyytymättömyyttä tiedottamiseen.

Viranomaisten mielipiteet osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

HSL:n kannanotossa kerrottiin, että Kyytitiellä, Vanhalla Porvoontiellä ja Kuusikkotiellä, on HSL:n linja-autoliikennettä sekä pysäkkejä. Joukkoliikenteen toimintaedellytykset tulee huomioida rakentamisen aikaisissa järjestelyissä. Mahdolliset kevyen liikenteen verkon poikkeamat tulisi myös tunnistaa, ja rakentamisen yhteydessä poikkeusjärjestelyt tulee viitoittaa alueella. Vantaan ratikan operoinnin edellytyksiin ei kausivarastolla ole suoraa vaikutuksia.

Vantaan kaupunginmuseon kannanotossa mainittiin Vanhan Porvoontien linjaus, joka on Vantaan kaupungin inventoitu rakennusperintökohde luokituksella R2, eli sen kulttuurihistorialliset arvot ovat todettu inventoinnissa merkittäviksi. Tielinjauksen suojelu kaava-alueella tulee tutkia kaavatyön aikana.

Fingridin kannanotossa kerrottiin alueelle sijoittuvan 400 kV voimajohdon asettamista rajoitteista rakentamiselle ja selvitystarpeista. Lähtökohtaisesti lunastettu rakennusrajoitusalue koskee myös maanalaista rakentamista, mutta tässä tapauksessa uusien rakenteiden sijaitessa hyvin syvällä on syytä kuitenkin tutkia vaikutukset ja varmistaa tekninen yhteensovitus.

Suomen luonnonsuojeluliiton kannanotossa tuotiin esiin Untipakan, Variskallion ja Kalkkikallion luontoarvot ja maanpäällisiin luontoarvoihin liittyviä selvitystarpeita sekä luonnontilalle aiheutuvien haittojen minimointi. Erityisen merkittäviä luontoarvoiltaan ovat Kalkkikallion suojelualueen pohjoisreunan runsaslahopuustoiset vanhat sekametsät (luokan I METSOkangasmetsien kriteerit). Alueella on myös liito-oravapotentialia. Hankkeeseen liittyvissä kallio- ja maaperätutkimuksissa on syytä suunnitella tutkimusten ajankohdat ja tutkimuslaitteiden siirron vaatimat ajoreitit siten, että metsäarvoille koituvat luontohaitat jäävät mahdollisimman vähäisiksi.

Vantaan Energian kannanotto koski Kyytitien keski- ja pienjänniteverkkoa. Kaavamuutoksen vaikutus kaapeleiden sijaintiin tai niiden siirtotarpeeseen on vähäinen. Kaukolämpöverkoista ei ollut huomautettavaa.

HSY:n kannanotto koski vesihuollon verkostoa. Itse energiavarastolla ei ole vaikutuksia vesihuoltoon, koska se sijaitsee kymmenien metrien syvyydessä. Asemakaavamuutos ei lähtökohtaisesti edellytä yleisen vesihuollon uudisrakentamista.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että ajoyhteyden suuaukolle päätettiin tarkastella vaihtoehtoisia sijainteja ja kaava-aluetta tuotiin jonkin verran kauemmaksi asutuksesta.

Mielipiteet päivitettyyn osallistumis- ja arviointisuunnitelmaan 2.11.2021

Mielipiteet päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta, päivätty 2.11.2021, pyydettiin 3.12.2021 mennessä (MRL 62 §). Mielipiteitä saatiin kaikkiaan 66 kappaletta.

Osa mielipiteiden antajista antoi mielipiteensä sekä suullisesti että kirjallisesti.

Yhteenveto mielipiteistä

Päivitetyn osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä osallisilta saadut mielipiteet olivat hyvin saman kaltaisia kuin aiemmin saadut ja ne kohdistuivat Untipakan suoja- ja virkistysalueen säilymiseen, ajotunneleiden suuaukon sijoittumiseen toisaalle, rakentamisen aikaisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, mahdollisiin räjäytystöiden aiheuttamiin vaurioihin kiinteistöissä sekä hankkeen sijaintiin asutuksen läheisyydessä. Rakentamisaikaa (noin 4 vuotta) pidettiin kohtuuttoman pitkänä. Mielipiteissä osoitettiin huolta muun muassa kiinteistöjen arvon laskusta, Kalkkikallion luonnonsuojelualueesta sekä vaikutuksista alueen pohjaveteen sekä pora- ja maalämpökaivoihin. Lisäksi mielipiteissä ilmaistiin jonkin verran myös tyytymättömyyttä tiedottamiseen.

Viranomaisten mielipiteet päivitetystä osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta

Vantaan Energian kannonotto koski Kyytitien keski- ja pienjänniteverkkoa. Kaavamuutoksen vaikutus kaapeleiden sijaintiin tai niiden siirtotarpeeseen on vähäinen. Kaukolämpöverkoista ei ollut huomautettavaa.

Carunan kannanotossa mainittiin, ettei kaava-alueella sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

HSY:n kannonotto koski vesihuoltoverkostoa. Kaavamuutoksella ei vaikuta olevan vaikutuksia vesihuoltoon; olemassa olevaa vesihuoltoa ei ole tarpeen siirtää eikä uutta tarpeen rakentaa.

Vantaan kaupungin museo totesi aiemmassa lausunnossaan, että kaava-alueen reunalla kulkee Vanha Porvoontien linjaus, joka on Vantaan kaupungin inventoitu rakennusperintökohde luokituksella R2. Päivitettyissä suunnitelmissa on esitetty vaihtoehtoisia paikkoja maanalaiseen lämpövarastoon johtavalle ajoyhteystunnelille ja sen suuaukolle. Vaikka toinen suuaukoista sijaitsee Vanhan Porvoontien varrella, on paikka rakennetulla ramppialueella, jossa tien alkuperäisarvot ovat ennestään tuhoutuneet. Näin ollen kummallakaan paikalla ei ole kulttuuriympäristöön liittyviä tunnistettuja maisemallisia arvoja. Alueelta ei myöskään tunneta käytettävissä olevien tietojen perusteella muinaismuistolailta (295/1963) rauhoitettuja muinaisjäänöksiä.

Gasgridin kannanotto koski Kyytitien varrella sijaitsevaa kaasuputkea, joka on huomioitava lämpövaraston rakentamisen aikaisissa työmaa- ja liikennejärjestelyissä sekä räjäytystöissä. Työmaanaikaisia kaasuputken ylityspaikkoja on tarkkailtava. Kaasuputken sijainti on merkitty maastoon merkintäpylväillä ja -kilvillä. Jokaiselta merkinnältä on oltava esteetön näkyvyys edelliselle ja seuraavalle merkinnälle.

Mielipiteet on otettu huomioon kaavoitustyössä siten, että kaava-alue rajattiin koskemaan yksin kaupungin omistamia maita ja ajotunnelin suuaukko on kaavaratkaisussa osoitettu Porvoontien ja Kehä III:n ramppialueelle Untipakan viheralueen sijaan. Ratkaisulla vähennetään etenkin rakentamisen aikaisia ympäristövaikutuksia, muun muassa työmaaliikenteen ohjautuessa nopeammin Kehä III:lle ja kauemmas asutuksesta. Myös tunnelin suuaukko ja maanpäällinen työmaa-alue sijoittuvat kauemmaksi asutuksesta. Kaavaratkaisu säilyttää asukkaille tärkeän Untipakan virkistysalue nykyisellään.

Viranomaisneuvottelu

Kaavan viranomaisneuvottelu järjestettiin 7.9.2021 ja siihen osallistui Vantaan kaupunkisuunnittelun lisäksi Uudenmaan ELY-keskuksen, Uudenmaanliiton, Vantaan ympäristökeskuksen, Vantaan Energian sekä AFRY Finland Oy:n edustajat.

Nähtävilläolo ja lausuntojen pyytäminen.

Kaupunkiympäristölautakunta päätti 15.2.2022 esittää kaupunginhallitukselle (28.2.2022), että kaavaehdotus asetetaan nähtäville ja oikeutetaan asemakaavoitus pyytämään tarvittavat lausunnot. Nähtävillä oloaikana 9.3.- 14.4.2022 saatiin kymmenen muistutusta. Lausuntoja pyydettiin 41 ja saatiin kymmeneltä lausunnonantajalta.

Lausunnot, muistutukset sekä vastineet tiivistetysti:

Viranomaisten lausunnot

Carunan lausunnossa todettiin, ettei kaava-alueella sijaitse Caruna Oy:n sähköverkkoa.

Väylävirasto huomautti lausunnossaan, että YVA-selostuksen lausunnossa esitetyt selvitystarpeet on tarpeen huomioida myös asemakaavamuutoksen ja alueen jatkosuunnittelun kannalta, ja että maanalainen kaukolämpövarasto ei saa aiheuttaa haitallisia vaikutuksia Kehä III:lle tai vaikeuttaa sen kehittämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Vastine: Kehä III:n liikenteen sujuvuus sekä kehittämismahdollisuudet tulevaisuudessa on huomioitu hankkeen suunnittelussa ja YVA-selostuksessa. Hanke on käynyt suunnitelmaratkaisuja lävitse ELY:n ja Väyläviraston kanssa, jotta hanke ei rajoita Kehä III:n tulevaisuuden kehittämistarpeita.

YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaan pohjaveden pintaa, alueen seismisyyttä, maankohoamista sekä kallioperän lämpötilaa tulee seurata.

ELY:n lausunto koski melu-, värinä-, runkomelu- sekä pohjavesimääräyksiä. Lisäksi lausunnossa todettiin, että kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella, ja että pohjavesiolosuhteita on selvitetty varsin kattavasti YVA-menettelyn yhteydessä.

Vastine: Hanke on ilmoittanut suunnittelemansa laitteistot niin, ettei runkomelua juurikaan pitäisi syntyä. Toiminnan aikana on mahdollista, että kallion hidas lämpeneminen aiheuttaa maanliikahduksia ja hetkellisiä järjestyksiä. Hanke on ilmoittanut seuraavansa alueen seismisyyttä ja maankohoamista sekä kallioperän lämpötilaa. Melua koskevaa kaavamääräystä tarkennetaan ja kaavaan lisätään värinä- ja runkomelu- sekä pohjaveden pinnan seuranta koskevat määräykset. Selostusta on täydennetty pohjavesien tarkkailuohjelman sisältövaatimuksilla.

Uudenmaan liitolla eikä Tukesilla ollut lausuttavaa.

HSL totesi lausunnossaan, että Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien rampin kautta liikennöi HSL:n bus-silinjoukko, ja että HSL kannattaa nyt esitettyä tunnelin suuaukon paikan siirtoa, joka vähentää haittoja muulle liikenteelle.

Vantaan Energia haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Lausunnossa todettiin myös, että sähkön liityntäkojeisto Vantaan Energia Sähköverkot Oy jakeluverkkoon tulee suunnitella tunnelin suuaukon läheisyyteen hyvin saavutettavaksi maanpäälliselle alueelle, ja että asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

Vastine: Maakaapeleiden sijainnit ja sähkön liityntäkojeisto huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa.

Fingrid toi lausunnossaan esiin voimajohtoja koskevat tekniset kysymykset ja että niihin liittyen voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämäläusunto. Fingrid pyytää lähettämään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

Vastine: Hanke pyytää risteämäläusunnon Fingridiltä voimajohtojen osalta. Kaavaan lisätään kaavamääräys: ”Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä.” Fingridille lähetetään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

HSY totesi lausunnossaan, että asemakaava ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.

Helen lausui 110 kV voimajohdostaan sekä voimajohtoon liittyvästä käyttöoikeuden supistuksesta kaava-alueella. Helen ehdotti kaavamerkinnän muuttamista siten, että ajotunnelin maanpäälliset rakenteet tulisivat rakennettavaksi johtoalueen ulkopuolelle, sekä kaavaan merkittäväksi, että ’Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö ei saa aiheuttaa vaaraa voimajohtojen pysyvyydelle ja käytölle’. Lisäksi lausunnossa todettiin, että Fingrid Oyj tekee kaikista toiminnoista voimajohtoalueella turvallisuustarkastelun (risteämäläusunto), ja että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole juurikaan huomioitu olemassa olevia voimajohtoja.

Vastine: Voimajohtojen lähelle, Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ajorampin sisäpuoleiselle alueelle suunniteltu ajotunnelin suuaukko ei kuulu maanalaiseen kaava-alueeseen, eikä alueelle laadita hankkeen johdosta asemakaavan muutosta, alueen ollessa jo suunnitellun käyttötarkoituksen mukaisesti liikennealuetta. Hanke pyytää risteämäläusunnon Fingridiltä voimajohtojen osalta. Kaavaan lisätään kaavamääräys: ”Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä.”

Yhteenveto muistutuksista

Muistutuksissa tuotiin ilmi osin samoja huolia, kuin kaavan osallistumis- ja arviointisuunnitelman nähtävilläolon yhteydessä saaduissa mielipiteissä. Muistutukset kohdistuivat muun muassa rakentamisen aikaisiin haitallisiin ympäristövaikutuksiin, liikenteeseen, mahdollisiin räjäytystöiden aiheuttamiin vaurioihin kiinteistöissä, lämmönsiirtolinjoihin, sekä hankkeen sijaintiin asutuksen

läheisyydessä. Rakentamisaikaa (noin 4 vuotta) pidettiin kohtuuttoman pitkänä. Muistutuksissa osoitettiin huolta muun muassa vaikutuksista luontoon, onnettomuustilanteista, kiinteistöjen arvon laskusta sekä vaikutuksista alueen pohjaveteen sekä pora- ja maalämpökaivoihin.

Vastineet tiivistetysti: Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen. Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalalaitoksen läheisyyden vuoksi. Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten on arvioitu olevan vähäisiä. Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa. Sijoitusluvat lämmönsiirtolinjaa varten haetaan Vantaan kaupungin luvitustusprosessin mukaisesti. Putkien rakentaminen on normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Ajoteitä ei suljeta kokonaan työn missään vaiheessa. Työ tehdään jaksoissa, jolloin se vaikuttaa vain rajalliseen osaan tietä kerrallaan. Lämmönsiirtolinjan rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia, ei vuosia.

3.3. ASEMAKAAVAN TAVOITTEET

3.3.1 Asemakaavoituksen tavoitteet

Maanalaisen asemakaavan tavoitteena on lisätä uusiutuvan energian käyttöä ja parantaa energia- tehokkuutta mahdollistamalla Vantaan Energia Oy:n kaukolämpövaraston sijoittuminen syväälle kallioperään pääosin Variskallion ja Kalkkikallion sekä Kehä III liikennealueen alle. Luolastoon johdettavan ajotunnelin suuaukko on tavoitteena sijoittaa Vanhan Porvoontien itäpuolelle.

3.3.2 Lähtökohta-aineiston antamat tavoitteet

Kunnan asettamat tavoitteet

Vantaan valtuustokauden 2022–2025 strategia (Kv 31.1.2012):

Rohkea, rento ja viihtyisä Vantaa on kestävyuden edelläkävijä. Vantaa edistää hiilineutraalisuutta yhteistyössä konserniyhtiöiden kanssa ja on resurssiviisas sekä kiertotalouden edelläkävijäkaupunki. Kansainvälinen ja kansallinen yhteistyö ovat mukana ilmastokysymyksissä. Luonnon monimuotoisuuden säilymisestä huolehditaan. Kaupunki on taloudellisesti kestävä ja elinvoimainen, taloudellisesti vahva kaupunki ja kaupunkikonserni varmistetaan pitkäjänteisesti. Vantaan kärkihankkeet ovat merkittävää panostusta kaupunkikehittämiseen. Elinkeinokehittämisen rinnalla on tärkeää kehittää Vantaata vetovoimaisena asumisen kaupunkina.

Resurssiviisauden tiekartta (Kv 18.6.2018)

Resurssiviisauden tiekartta ohjaa kaupungin kehitystä kohti päästötöntä, jätteetöntä ja luonnonvaroja kestävästi käyttävää kaupunkia, jossa ei ylikuluteta. Vantaan kaupunki on sitoutunut ympäristöasioiden ja vastuullisuuden edistämiseen useiden kansallisten ja kansainvälisten ohjelmien ja sitoumusten kautta. Keskeisimpiä näistä on Suomen kuuden suurimman kaupungin kaupunginjohdajien ilmastoverkosto. Resurssiviisauden tiekartta kytkeytyy myös vuonna 2015 solmittuun YK:n kestävä kehityksen tavoiteohjelmaan, eli Agenda 2030:een. Resurssiviisauden tiekartta määrittää Vantaan pitkän aikavälin ympäristötavoitteita ja konkretisoi valtuustokauden strategiaa. Vuonna

2020 kaukolämmön osuus Vantaan kaupungin päästöistä oli noin neljänneksen. Päästövähennystavoitteen saavuttaminen edellyttää myös kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävää leikkaamista. Hanke mahdollistaa osaltaan kaukolämmön tuotannon päästöjen merkittävän vähentämisen.

Kaupunkisuunnittelussa keskeisiä tavoitteita ovat:

- Sähkön ja lämmön tuotanto eivät aiheuta ilmastopäästöjä.
- Maankäytön ja rakentamisen suunnittelun ja toteutuksen lähtökohtana on resurssi- ja energiatehokkuus.
- Varaudutaan ilmastonmuutoksen vaikutuksiin ja käytetään resurssitehokkaita, luonnonmukaisia ratkaisuja.
- Ohjataan uusiutuvan energian käyttöön.
- Energiankulutus on viisasta ja rakennukset ovat energiatehokkaita.
- Kaupunki on kiertotalouden edistäjä ja toteuttaja.
- Julkiset hankinnat ja investoinnit ovat resurssitehokkaita, vastuullisia ja tukevat kiertotaloutta

Hiilineutraali Vantaa 2030

Hiilineutraalisuuteen tähtäävät toimenpiteet ovat osa resurssiviisauden tiekarttaa. Vantaan kaupunginvaltuusto on linjannut kaupunkistrategiassaan, että Vantaan kaupunki on hiilineutraali vuonna 2030. Vantaa on sitoutunut vähentämään kasvihuonekaasupäästöjään 80 % vuoden 1990 päästöihin verrattuna ja kompensoida jäljelle jäävät päästöt esimerkiksi rahoittamalla vähähiilisyteen tähtääviä hankkeita muualla.

Kuntien energiatehokkuussopimus (KETS)

Rakennusten lämmitys aiheuttaa lähes puolet pääkaupunkiseudun kasvihuonekaasupäästöistä. Vantaa on sitoutunut Kuntien energiatehokkuussopimukseen. Sopimuksella pyritään koko Vantaan kaupunkikonsernin energiatehokkuuden parantamiseen ja energiankäytön vähentämiseen, ja siihen sisältyy myös uusiutuvan energian käytön lisäämiseen liittyviä toimenpiteitä. Uudisrakentamisessa lähtökohtana ovat matalaenergiaratkaisut.

3.3.2 Muut tavoitteet

Hakijan (Vantaan energia Oy) tavoitteena on energiantuotannon hiilineutraalius viimeistään vuoteen 2030 mennessä. Hanke on osa Vantaan Energian tavoitetta luopua fossiilisista polttoaineista vuoteen 2026 mennessä sekä tavoitetta korvata maakaasun käyttöä siirtymällä hyödyntämään jätteiden energiakäytöstä syntyvää lämpöä, uusiutuvia energialähteitä sekä energiavarastointia. Varastosta saadaan edullisesti suuri lämmitysteho, joka on tarpeen kylmänä aikana.

3.4 ASEMAKAAVARATKAISUN VAIHTOEHDOT

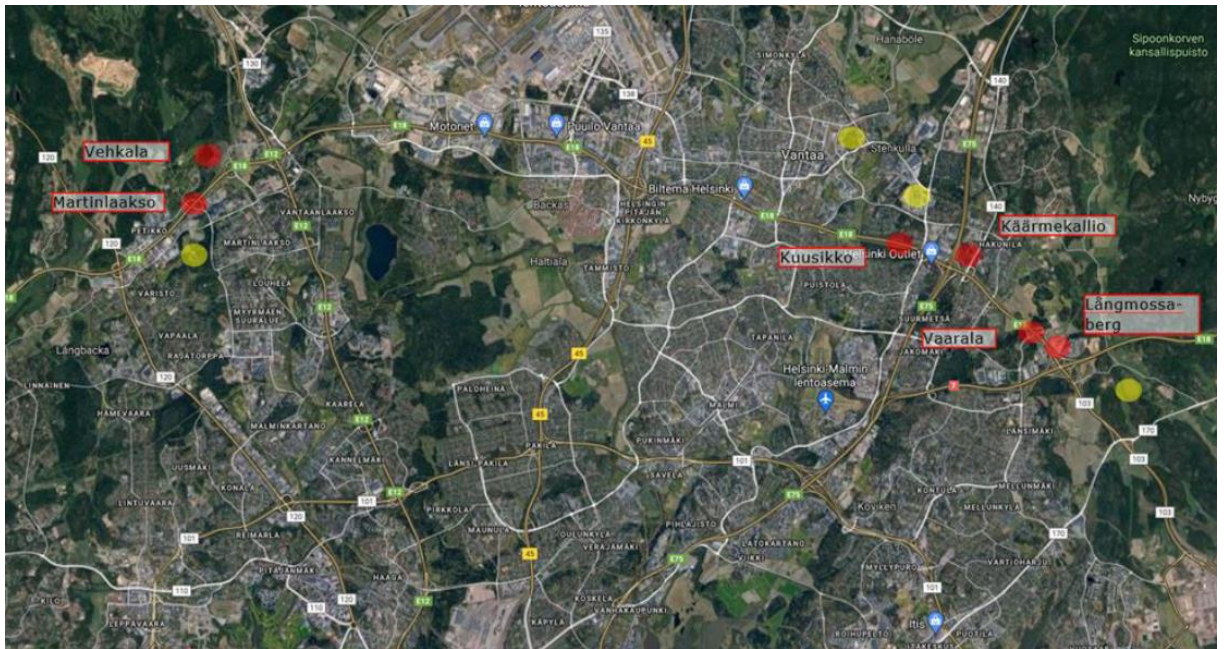
Ennen vireilletuloa

Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020. Kausivaraston mahdollisina sijainteina tutkittiin Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärme-kalliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen.

Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalalaitoksen läheisyyden vuoksi. Voimalaitoksen ollessa lähellä, varastoon saadaan toimittua huomattavan kuumaa kaukolämpöä.

Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmekalliossa ongelmana oli kalliioresussin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kalliioresusseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle.

Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergerin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto).

Kuva 17. Hankkeen tutkitut sijaintivaihtoehdot. Vantaan Energian jätevoimala sijaitsee Långmossabergerissä. (Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus, AFRY Finland Oy 2021)

Kaavoituksen eteneminen

Kaavatyön alkaessa hankkeen sijainniksi valikoitui Kuninkaala, jossa lämpövarastoluola sijoittuu pääosin Variskallion, Kalkkikallion sekä Kehä III:n alapuolelle. Kaavatyön alussa ajotunneleiden suuaukon paikkaa tutkittiin muun muassa Untipakan alueelle Vanahan Porvoontien varteen, olemassa olevan kallioleikkauksen kohdalle sekä Kuusikon länsipuolelle, Heidehofinpuistoon. Vanhan Porvoontien kallioleikkauksen vaihtoehto todettiin kuitenkin toteutuskelvottomaksi ennen kaikkea riittämättömän kalliokaton korkeuden vuoksi. Myös työmaa-alueen toteuttaminen ja liikenteelliset ratkaisut rakentamisen aikana osoittautuivat liian haasteellisiksi kyseisessä vaihtoehdossa. Muissa vaihtoehdoissa muun muassa rakentamisen aikainen liikenteen järjestely olisi aiheuttanut ympäristölle huomattavasti enemmän haittaa kuin kaavaratkaisuksi valikoitunut vaihtoehto.

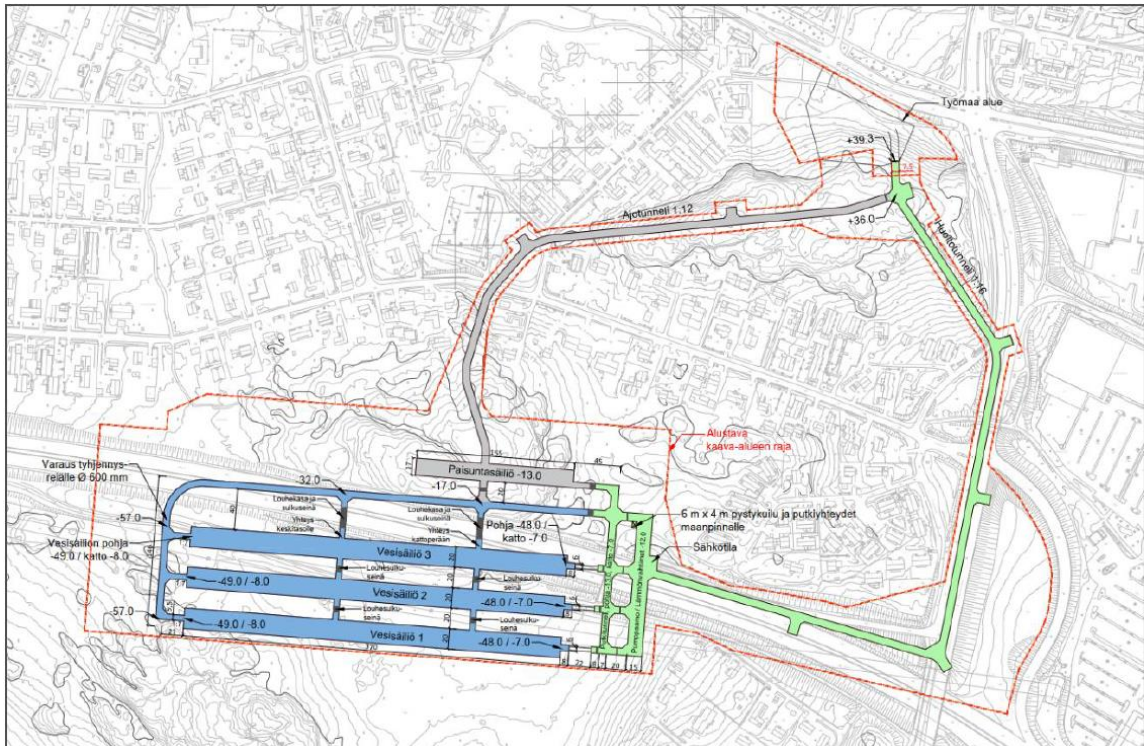
Hankkeen allianssisuunnittelu käynnistyi kesällä 2021. Suunnittelulla on pyritty vähentämään hankkeen ympäristöhäiriöitä sekä toteutukseen, jossa asukkaiden mielipiteet on huomioitu mahdollisimman hyvin. Esimerkiksi varastoa on pyritty siirtämään kauemmaksi asutuksesta muun muassa tutkimalla säiliöiden korkeuden kasvattamista ja vähentämistä neljästä säiliöstä kolmeen säiliöön. Lisäksi on tutkittu ratkaisuja siirtää myös ajoyhteystunnelia etäämmäksi asutuksesta ja viheralueista.

Kaavan tultua vireille, suuaukon paikan vaihtoehdoksi oli valikoitunut Untipakan alue läheltä Kyyti-tietä (hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa VE1a). Uudeksi tarkasteltavaksi

vaihtoehdoksi löydettiin myöhemmin vielä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuoli (YVA:ssa VE1b).

Vaihtoehdossa VE1a varastolle oli kaksi maanalaista ajoyhteystunneliä, joista toinen kulki Kuusikon läpi ja toinen Vanhan Porvoontien alapuolella. Tunnelit yhdistyivät maanalla Untipakan pohjoisosaan suunniteltuun suuaukkoon. Ajoyhteys tunneleihin suunniteltiin Kyytitieltä.

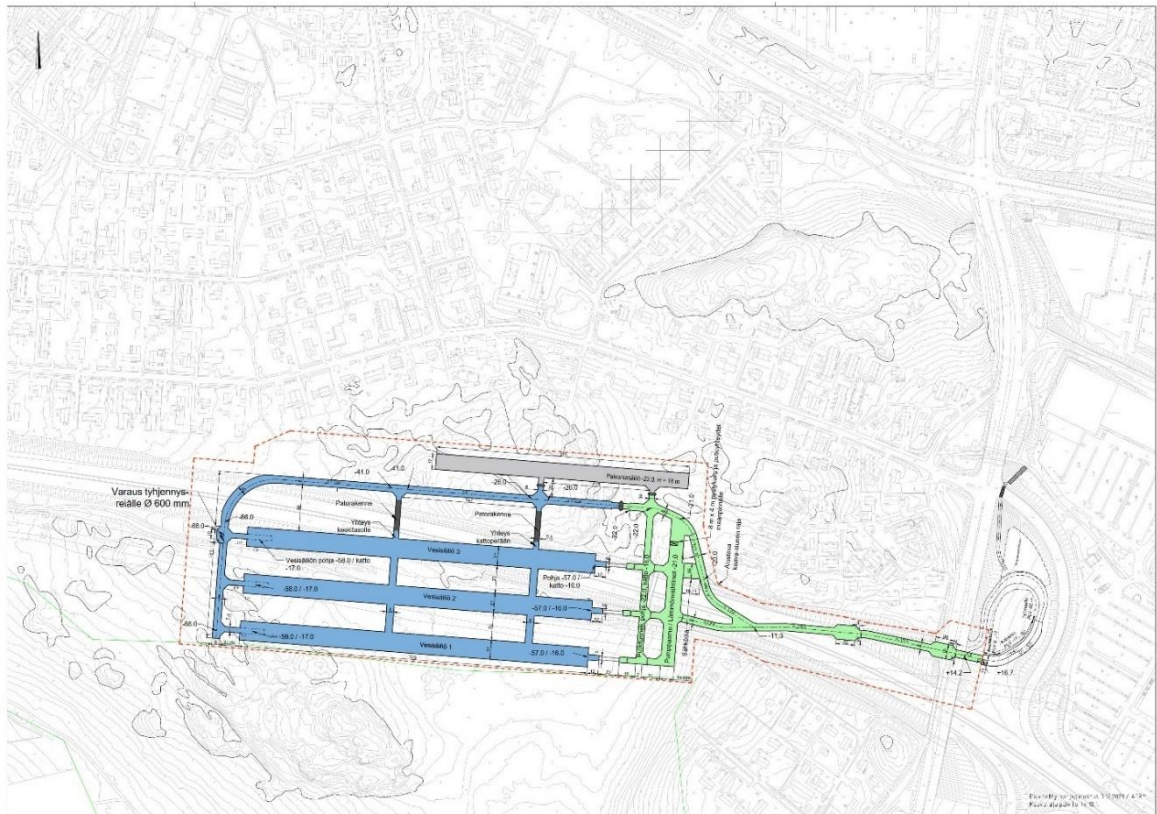
Vaihtoehto sisälsi maanpäällisen asemakaavan muutoksen, joka sijaitsi Untipakan viheralueen pohjoispuolella ja se rajautui pohjoisreunalla Kyytitiehen. Maanalainen asemakaava-alue sijoittui osin Variskallion, Kalkkikallion ja Untipakan viheralueiden sekä Kuusikon asuinalueen, Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien alapuolelle.

Kuva 18. Alustava yleissuunnitelma, VE1a: Ajotunnelit sijoittuvat Kuusikon ja Vanhan Porvoontien alapuolella. Tunneleiden suuaukko sijoittuu Untipakkaan, Kyytitien varteen (Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus, AFRY Finland Oy 2021).

Vaihtoehdossa VE1b on yksi maanalainen ajoyhteystunneli, joka sijoittuu Kehä III:n alapuolelle. Yleissuunnitelmassa tunneli haarautuu lähellä lämpövarastoluolaa. Tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Liikennöinti tunnelin suuaukolle tapahtuu Vanhalta Porvoontieltä risteyksestä, vastapäätä Kehä III:lle länteen päin johtavaa ajoramppeja.

Vaihtoehdossa harkittiin maanpäällisen asemakaavan muutoksen tarvetta ramppialueen sisäpuolelle, mutta alueen nykyisen asemakaavan ollessa jo liikennealuetta, alueelle suunnitellun toiminnan (ajoyhteys suuaukolle) nähtiin olevan nykyisen kaavan mukaista. Vaihtoehdon maanalainen asemakaava-alue sijoittuu osin Varsikallion ja Kalkkikallion viheralueiden sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueiden alapuolelle.

Kuva 19. Yleissuunnitelma, VE1b: Ajotunneli sijoittuu Kehä III:n alapuolelle ja tunnelin suuaukko Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien rampin alueen sisäpuolelle (AFRY Finland Oy 3.12.2021).

3.4.1 Asemakaavaratkaisun valinta ja perusteet

Vaihtoehto VE1b osoittautui toteutuskelpoiseksi ratkaisuksi ja ennen kaikkea sen rakentamisen aikaiset ympäristöhäiriöt sekä maisemalliset vaikutukset ovat vähäisemmät kuin vaihtoehdossa VE1a, jonka vuoksi se valikoitui hankkeen jatkosuunnittelun sekä asemakaavaratkaisun lopulliseksi vaihtoehdoksi.

Vaihtoehdossa VE1b tunnelin suuaukko sijoittuu rampin alueen sisäpuolelle, jossa puusto ja muu kasvillisuus on selkeästi vähäisempää, eikä alueella ole virkistysarvoa, toisin kuin VE1a:n vaihtoehdossa Untipakan alueella. Alue ei ole myöskään maisemallisesti tai kaupunkikuvallisesti yhtä merkittävä, kuin Untipakka ja Kyytitien varsi. Alue on jo nyt asemakaavoitettu liikennealueeksi, jolloin hankkeen ajojohde ei ole alueen käyttötarkoituksen kanssa ristiriidassa.

Vaihtoehdossa VE1b tunnelin suuaukko sijaitsee kauempana asutuksesta, jolloin hankkeen aiheuttamat ympäristöhäiriöt (melu, pöly) ovat vähäisemmät, kuin vaihtoehdossa VE1a. Lisäksi työmaanaikainen liikenne on nopeammin ohjattavissa Kehä III:lle ja pois alueelta, toisinkuin vaihtoehdossa VE1a, jossa liikenne ohjataan Kyytitien kautta Vanhalle Porvoontielle ja sieltä edelleen Kehä III:lle, mikä on merkittävä seikka niin liikenteen sujuvuuden kuin turvallisuudenkin kannalta. Asukkaita huolesti paljon vaihtoehdossa VE1a muun muassa kevyenliikenteen turvallisuus etenkin lasten koulureitin kannalta, joka kulkee Kyytitietä pitkin. Lisäksi Untipakan puiden kaataminen ja kallion louhiminen aiheutti suurta vastustusta.

Hankkeen toteutusvaihe huomioiden hankkeen rakentamisvaihe saattaa ajoittaa Kyytitien varteen suunnitellun Vantaan ratikan toteutuksen kanssa päällekkäin. Kyytitien muikin kehittyminen samanaikaisesti hankkeen toteutuksen kanssa on mahdollista. Vaihtoehdon VE1b työmaaliikenne risteää vähemmän alueen muun liikenteen kanssa sekä sijaitsee Kyytitiehen nähden syrjempänä, kuin Kyytitien varteen sijoittuva vaihtoehto VE1a, jolloin yhteensovitettavia tarpeita Kyytitien varren kehittämisen kanssa on vähemmän.

Maanalainen asemakaava perustuu AFRY Finland Oy:n laatimaan hankkeen yleissuunnitelmaan (3.12.2021) sekä lämpövarastohankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostukseen (AFRY Finland Oy 10.1.2022).

4. ASEMAKAAVAN KUVAUS

4.1 KAAVAN RAKENNE

Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan Vantaan Energian maanalaisen kaukolämpövaraston rakentaminen maanalaiselle energihuollon alueelle (ma-EN). Säiliötilat sijoittuvat likimäärin -80 ja + 10 (N2000) korkeusasemien välille Kehä III:n, Varsikallion sekä Kalkkikallion alapuolelle. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli (ma-ajo) on osoitettu ohjeellisena pääosin Kehä III:n alapuolelle. Maanpintaan johtava tunnelin suuaukko sijoittuu Vanhan Porvoontien ja Kehä III:n ramppialueen sisäpuolelle. Variskallion reunaan on osoitettu maanalaisista tiloista maanpintaan johtava poistumistie- ja ilmanvaihtokuilu (mai), jonka yhteyteen on mahdollista rakentaa noin 100 neliömetrin rakennus maanpintaan.

Suuaukolle tulee uusi ajoyhteys Vanhalta Porvoontieltä, vastapäätä nykyistä Vanhan Porvoontien Kehä III:lle länteen päin johtavaa ajoliittymää. Osa ramppialueen ajoyhteydestä toteutetaan kaukalorakenteena. Ramppialueen sisäpuolelle tulee lisäksi rakentamisen aikainen työmaa. Ramppialue on tällä hetkellä rakentamatonta aluetta, jossa kasvaa pääasiassa koivuja.

Kaavan voimaantulo ei kumoa alueella nykyisin voimassa olevia maanpäällisiä asemakaavoja.

Kaavan yhteydessä laaditaan kolmiulotteinen kiinteistö.

4.1.1 Mitoitus

Maanalaisen energihuollon alueelle on mahdollista louhia 1 000 000 m³ kokoinen luolasto, joka mahdollistaa 900 000 m³ kokoinen lämpövaraston sijoittumisen alueelle.

4.2 YMPÄRISTÖN LAATUA KOSKEVIEN TAVOITTEIDEN TOTEUTUMINEN

Maanalaisella asemakaavalla mahdollistetaan lämpöenergian kausivarasto ja entistä paremmin uusiutuvien energialähteiden hyödyntäminen (aurinko- hukka- ja maalämpö), fossiilista polttoaineista luopuminen sekä Vantaan Energian energiantuotannon hiilinegatiivisuus vuonna 2030. Kausivarasto kasvattaa kaupungin energihuollon resurssitehokkuutta perustuen vahvasti hukkalämmön hyödyntämiseen, lisää uusiutuvien energiamuotojen osuutta energiantuotannossa ja tehostaa eri energijärjestelmien integraatiota.

Kaavassa on annettu määräyksiä muun muassa koskien louhintaa, rakentamisen aikaisten liikkeiden ja tärinöiden seuranta, maanpäällisiä rakenteita, äänilähteitä sekä orsi- ja pohjavettä. Lisäksi kaavassa on määrätty, että suuaukko, maanpäälliset rakennukset ja rakenteet sekä rakennettavat ajoyhteydet lähialueineen tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi välttämällä ylimääräistä maanmuokkausta louhintaa ja täyttöjä sekä puuston kaatamista sekä maisemoida rakennustöiden päätyttyä.

YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaan hanketta koskevassa pohjavesien tarkkailuohjelmassa tulee ottaa huomioon, että alueella on rakentamisen aikainen pohjaveden pinnan seuranta riittävällä havaintopaikkaverkostolla, jossa otetaan huomioon myös alueella sijaitsevien kaivojen sijainti ja seuranta. Pohjaveden pinnan seuranta tehdään ELY:n hyväksymällä laajuudella ja ulotetaan myös Kalkkikallion ulkopuolisille savialueille. YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaan alueen seismisyyttä ja maankohoamista sekä kallioperän lämpötilaa tulee seurata rakennusvaiheessa, käytön aikana ja käytöstä poiston jälkeisenä aikana tarvittavalla laajuudella.

4.3 ALUEVARAUKSET

4.3.2 ma-EN

Koko alue on kaavassa maanalaista energiahuollon aluetta (ma-EN). Alueelle saa sijoittaa lämmön kausivaraston ja paisuntasäiliön sekä niihin liittyvät tekniset laitteet ja yhteydet suojavyöhykkeineen. Kaavassa on määrätty, että maanalaiset säiliötilat tulee sijoittaa likimäärin -80 ja + 10 (N2000) korkeusasemien välille. Maanalainen ajoyhteys sekä ilmanvaihto-, poistumistie- ja savunpoistokuilu tai muut maanpintaan johtavat tekniset yhteydet voidaan rakentaa edellisen rajoittamatta. Suuaukko, maanpäälliset rakennukset ja rakenteet sekä rakennettavat ajoyhteydet lähialueeseen tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi välttämällä ylimääräistä maanmuokkausta, louhintaa ja täyttöjä sekä puuston kaatamista. Työmaa-alue tulee maisemoida rakennustöiden päätyttyä. Alueen merkittävistä maanpäällisestä kuormittamisesta sekä pohjaveden pinnan tasoon ja maa- ja kallioperään kohdistuvista toimista kuten louhimisesta, tulee selvittää vaikutukset maanalaisiin tiloihin, rakenteisiin ja laitteisiin sekä kuulla asiasta kalliotilan haltijaa. Alueelle ei saa rakentaa pora- tai maalämpökaivoja. Pora- tai maalämpökaivoja rakennettaessa alueen ulkopuolisilla alueilla vähintään 30 metrin etäisyydellä ja etelä- ja länsipuolella 80 metrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta, tulee kuulla kalliotilan haltijaa.

4.3.3 ma-ajo

Kehä III:n alapuolelle sijoittuva ajoyhteystunneli on osoitettu ohjeellisella maanalaisen ajoyhteyden merkinnällä (ma-ajo). Kaavassa on määrätty, että maanpintaan nousevan suuaukon tulee sijoittua Vanhan Porvoontien itäpuolelle, eli ramppialueen sisäpuolelle.

4.3.4 mai

Variskalliolle suunniteltu pystykuilu on osoitettu ohjeellisena alueena, johon saa sijoittaa ilmanvaihtokuilun, poistumistien tai savunpoistokuilun (mai). Kaavassa on määrätty, että alueelle saa sijoittaa maanalaisista tiloista johtavat tekniset yhteydet sekä maanpintaan saa sijoittaa tarvittavat poistumisteihin, ilmanvaihtoon sekä teknisiin yhteyksiin liittyvät rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m². Rakennuksen ympäristön saa aidata ja rakennukset saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle. Lisäksi kaavassa on määrätty, että kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei aiheuta haittaa asuinalueille tai muille melulle herkille kohteille.

4.3.4 Koko kaava-alueita koskevat määräykset

Koko kaava-alueeseen liittyen on määrätty työnaikaisiin varotoimiin, pelastusturvallisuuteen sekä ympäristöolosuhteisiin liittyviä määräyksiä.

Koko kaava-alueita koskee määräys: lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittamista ja käyttöä.

Työnaikaisista varotoimista on määrätty, että maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhitava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta ja käytöstä aiheudu vahinkoa rakennuksille tai rakenteille sekä niin, että aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa virkistysalueille sekä ajoväylille. Lisäksi on määrätty, että maa- ja kallioperään kohdistuvia siirtymiä sekä rakennuksiin ja rakenteisiin kohdistuvaa tärinää tulee seurata rakentamisen aikana.

Pelastusturvallisuudesta on määrätty, että maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

Ympäristöolosuhteisiin liittyen on määrätty, että rakentaminen tai käyttö eivät saa aiheuttaa pysyviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden pinnan tasoon tai merkittäviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden virtausolosuhteisiin. Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta. Lisäksi ympäristöolosuhteista on määrätty,

että pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata rakentamisen aikana, ja lämpövaraston toiminta ei saa aiheuttaa merkittävää tärinä- tai runkomeluhaittaa alueen ulkopuolelle.

Lisäksi kaavassa on määrätty, että kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

4.4 KAAVAN VAIKUTUKSET

Hankkeen MRA 1 §:n mukaisia vaikutuksia on tarkasteltu kaavaa laadittaessa. Arvioinnissa on myös tarkasteltu valtakunnallisten alueiden käyttötavoitteiden (VAT) toteutumista.

Laaditut selvitykset

Hankkeesta on ollut käynnissä ympäristövaikutusten arviointimenettely (YVA) ja siitä on laadittu ympäristövaikutusten arviointiselostus (AFRY Finland Oy 2021). YVA:n yhteysviranomaisen (Uudenmaan ELY-keskus) on antanut hankkeen YVA:sta perustellun päätelmän 10.5.2022. Ympäristövaikutusten arviointimenettelyyn liittyen on laadittu selvitykset koskien:

- Selvitys maankohoamisesta, simulaatioreportti
- Kalliomekaanisen erilliselvityksen tarkennus, raportti
- Pohjaveden virtausmallinussimulaatiot, raportti
- Kaivokartoitus, raportti

Lisätietoja YVA-menettelystä ja hankkeen YVA-selostuksesta saa osoitteesta www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA. Ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu lämpövaraston lisäksi hankkeeseen liittyvän uuden lämmönsiirtolinjan sekä kaukolämpölinjan vaikutukset sekä varaston vesisäiliöiden täyttö.

YVA:ssa vertailtiin kahta vaihtoehtoista sijaintia lämpövarastoluolan ajoyhteystunneleille sekä niiden suuaukolle. Hankkeen jatkosuunnittelun sekä kaavan lähtökohdaksi valikoitui YVA-selostuksen suunnitelmaratkaisu VE1b.

YVA-selostuksen mukaan huomattavimmat ympäristövaikutukset koskevat rakentamisen aikaisia vaikutuksia, käytönaikaisten haitallisten ympäristövaikutusten jäädessä vähäisiksi tai olemattomiksi. Hanketta voidaan pitää kestävästä kaupunkirakentamisen tavoitteiden mukaisena. Kokonaisratkaisu on taloudellisesti toteutettavissa.

YVA:n yhteysviranomaisen perustellussa päätelmässä on arvioitu selostuksen riittävyys ja laatu sekä selostuksen laatijoiden pätevyys. Lisäksi päätelmässä tuodaan esiin hankkeen jatkokesittelyssä huomioitavat asiat. Perustellussa päätelmässä todetaan, että Ympäristövaikutuksia on arvioitu monipuolisesti ja riittävästi. Arvioinnissa on kuitenkin todettu olevan joitakin huomioitavia puutteita. Arviointiselostus ei kuitenkaan vaadi täydentämistä, vaan arviointia voidaan täydentää ja tarkentaa hankkeen jatkosuunnittelussa ja tulevissa lupamenettelyissä.

Hankkeen lupapäätöksestä tulee käydä ilmi, kuinka arviointiselostus ja perustelupäätelmä on otettu huomioon. Yhteysviranomaisen yhtyy YVA-selostuksessa esitettyyn arvioon hankevaihtoehdon VE1a toteuttamiskelvottomuudesta ja viranomaisen arvio kohdistuu toteuttamiskelpoiseen vaihtoehtoon VE1b. Päätelmässä todetaan, ettei hankkeella todennäköisesti ole merkittäviä haitallisia vaikutuksia, ja että rakentamisen aikaiset vaikutukset ovat selkeästi merkittävämpiä, kuin käytönaikaiset vaikutukset. Rakentamisen aikaisien vaikutusten todetaan olevan kohtuullisen lyhytaikaisia ja ennakoitavia, ja niitä on mahdollista lieventää. Vaikka kyseisiä vaikutuksia ei YVA:n kannalta voida katsoa merkittäviksi, niihin on syytä kiinnittää erityistä huomiota hankkeen luvissa ja toteuttamisessa. Myös käytön aikaisia vaikutuksia voidaan edelleen seurata ja kehittää suunnittelun tarkentuessa. Lisäksi päätelmässä todetaan, että kohtalaisen myönteiset ilmastovaikutukset voidaan katsoa merkittäviksi, ja ilmastokysymysten ajankohtaisuus ja tärkeys huomioiden, hankkeen positiivisia ilmastovaikutuksia on syytä korostaa.

Yhteysviranomaisen perusteltu päätelmä löytyy kokonaisuudessaan ELY-keskuksen internetsivulta: <https://www.ymparisto.fi/lammonkausivarastoYVA>

4.4.1 Vaikutukset rakennettuun ympäristöön

Hankkeen toiminnan aikaiset vaikutukset nykyiseen maankäyttöön muodostuvat pääasiassa liikenteen aiheuttamista vaikutuksista ja maanpäällisten rakenteiden näkymisestä lähiympäristöön. Ajo-tunnelin suuaukko ja sen tarvitsema ajoyhteys sijoittuvat liikennealueelle Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien risteysalueen tuntumaan. Ajoyhteyden sekä rakentamisen aikaisen työmaa-alueen ja asutuksen väliin jäävät liikenne- ja viheralueet. Maanalaisella lämpövarastolla ei ole merkittäviä käytön aikaisia suoria vaikutuksia maanpintaan. Valmistumisen ja käyttöönoton jälkeen lämpövaraston huoltaminen ja kunnossapito on vähäistä ja siihen liittyy vain satunnaista huoltoliikennettä. Hanke saattaa rajoittaa 18 yksityisen asuinkiinteistön pora- ja maalämpökaivojen sijoittamista (liite 2).

Väestön rakenne ja kehitys

Kaavamuutoksella ei ole vaikutusta väestön rakenteeseen ja kehitykseen eikä se aiheuta rajoituksia ympäröivän alueen asuinrakentamiselle.

Yhdyskuntarakenne

Kuva 20. Yhdyskuntarakenne.

Kaavalla ei ole vaikutuksia alueen täydennysrakentamisen mahdollisuuksiin eikä ympäristön kaavojen toteuttamisedellytyksiin.

Hankkeella mahdollistetaan entistä energiatehokkaamman kaupungin kasvaminen ja se tiivistää energiahuollon verkostoa tiivistyvän kaupunkirakenteen ympärillä. Kausivarasto mahdollistaa uusiutuvien energiantuotantomuotojen käyttöönoton kannattavasti tulevaisuudessa, sillä kesäajan energia saadaan varastoitua talteen; aurinko-, hukka- ja maalämpöä. Kausivaraston avulla voidaan vähentää maakaasun käyttöä ja ratkaisu on osa toimia, joilla pyritään eroon fossiilisten polttoainneiden käytöstä. Kausivarasto sijoitetaan lähelle Vantaan Energia Oy:n voimalaitosaluetta, jolloin varastoon saadaan toimitettua huomattavan kuumaa kaukolämpöä, ja etäisyydet säilyvät lyhyinä. Kaavalla on positiivisia vaikutuksia energianhuolloltaan kestäväen yhdyskuntarakenteen syntymiseen.

Kaupunkikuva ja maisema

Pääosin maanalaisella kaavaratkaisulla ei ole juurikaan vaikutusta alueen kaupunkikuvaan tai maisemaan. Kaava-alueen välittömään läheisyyteen ei sijoitu arvokkaita maisema-alueita, rakennettuja kulttuuriympäristöjä tai arkeologisen kulttuuriperinnön kohteita. Maanpäälliset toiminnot

eivät ole havaittavissa etäämmäksi sijoittuvilta rakennetun kulttuuriympäristön tai maiseman arvotetuilta alueilta.

Variskallion pystykuilun yhteyteen rakennetaan maanpinnalle noin 100 m² rakennus, jolla on kaupunkikuvallisia vaikutuksia virkistysalueella, mutta ne jäävät vähäisiksi rakennuksen ympäristöön soveltamista edellyttävä kaavamääräys huomioon ottaen.

Maisemaan kohdistuvat vaikutukset ovat suurimmillaan rakentamisen aikana työmaa-alueen rakenteiden vuoksi. Vaikutukset lievenevät rakentamisen lopuksi tehtävän maisemoinnin myötä. Tunnelin suuaukko erottuu lähimaisemassa pääosin Kehä III:n liittymän suunnasta hankealueen itäpuolelta ja Porttipuiston alueen eteläosasta liikekeskuksen pysäköintialueelta. Muutokset sulautuvat osaksi nykyisiä liikennealueen järjestelyitä, eikä tunnelin suuaukon toteuttamisella ole merkittäviä vaikutuksia maisemassa.

Ramppialue maisemoidaan rakentamisen jälkeen Vantaan Energian toimesta, jolloin rakentamisen aikainen ajoyhteys puretaan ja käytönaikainen liittymä toteutetaan kevyempänä ja maisemaan paremmin mukautuvana.

Kuva 21. Tunnelin suuaukko ja ajoyhteys ramppialueen sisäpuolella idästä päin katsottuna. Käytönaikainen liittymä toteutetaan kevyempänä ja maisemaan paremmin mukautuvana (AFRY Finland Oy 2021).

Asuminen

Alueelle ei tule uutta asumista kaavan myötä eikä kaavan toteuttaminen vaikuta nykyisiin asumiselle varattuihin aluevarauksiin.

Palvelut ja työpaikat

Hanke parantaa Vantaan Energia Oyn tuottamaa palvelutasoa. Varaston erityisenä etuna on, että siitä saadaan edullisesti suuri lämmitysteho, jota tarvitaan huippupakkasilla. Kausivarasto mahdollistaa uusiutuvien energiantuotantomuotojen käyttöönoton kannattavasti tulevaisuudessa, sillä kesäajan energia saadaan varastoitua talteen; aurinko-, hukka- ja maalämpöä.

Rakentamisvaiheen aikana hanke työllistää parhaimmillaan arviolta noin 200 henkilöä, minkä lisäksi syntyy välillisiä myönteisiä työllisyysvaikutuksia. Välittömien vaikutusten lisäksi investointi synnyttää pitkän välituotepanosten toimitusketjun. Investointi lisää alueen työvoiman kysyntää.

Hankkeen välittömiä työllisyysvaikutuksia ovat kausivaraston käyttö- ja kunnossapito. Hankkeella tulee olemaan noin 5 suoraa työpaikkaa. Lisäksi hanke luo välillisiä työpaikkoja esimerkiksi laitoksen ajamisen optimoinnin myötä sekä hukkaenergian hankintaan liittyvien hankkeiden ansiosta.

Hankkeen ei arvioida aiheuttavan merkittäviä haittoja muille elinkeinoille.

Taloudelliset vaikutukset

Kaavan toteuttamiseen liittyvistä kustannuksista, kuten kunnallisteknisen rakentamisen kustannuksista, vastaa Vantaan Energia.

Hanke sijoittuu kaupungin omistamalle maalle, josta kaupunki saa maanvuokraustuloja. Hanke on kaupungille taloudellisesti kannattava.

Hankkeen rakentamisesta muodostuu merkittäviä positiivisia elinkeino- ja talousvaikutuksia. Vaikutuksista merkittävä osa kohdistuu pääkaupunkiseudulle ja Uudenmaan maakuntaan. Välittömien työllisyysvaikutusten lisäksi investointi synnyttää pitkän väliuotepanosten toimitusketjun. Sekä välittömien että välillisten työllisyysvaikutusten seurauksena syntyy palkkatuloa, jota käytetään kulutukseen. Merkittävä investointi lisää alueen taloudellista toimeliaisuutta. Rakentamisvaiheen on arvioitu kestävän noin neljä vuotta. Hankkeella on myönteisiä vaikutuksia myös julkiseen talouteen muun muassa yritysverotuksen kautta. Toiminta-aikana hankkeesta muodostuu veroluonteisia vaikutuksia kiinteistö-, kunnallis- ja yhteisöverojen kautta.

Hanke saattaa rajoittaa 18 yksityisen asuinkiinteistön pora- ja maalämpökaivojen sijoittamista (liite 2). Hankkeella ei ole muita sen toiminnan aikaisia vaikutuksia lähialueiden kiinteään tai irtaimen omaisuuden käyttöön. Rakentamisaikana louhittavien tilojen läheisyydessä sijaitsevien renkas- ja porakaivojen antoisuus saattaa laskea ja vaikuttaa näin niiden käyttöön. Myös läheisyydessä sijaitsevien maalämpökaivojen lämmön siirtyminen kallioperästä maalämpökaivon lämmönsiirtonesteeseen saattaa heikentyä. Mielenpisteistä on lisäksi tullut ilmi asukkaiden huoli lähialueen kiinteistöjen arvon alenemisesta etenkin rakentamisen aikana. Mahdolliset vaikutukset ovat väliaikaisia.

Sosiaalinen ympäristö

Kaavalla ei ole vaikutusta alueen sosiaaliseen ympäristöön.

Virkistys

Hankkeella ei arvioida olevan toiminnan aikana merkittäviä vaikutuksia virkistykseen, sillä Variskallion kuilun maanpäällisen rakennukseen suuntautuva huoltoliikenne on vähäistä, eikä kausivaraston käytön aikana aiheudu melua tai tärinää.

Hankkeen edellyttämän lämmönsiirtoputken sekä ilmanvaihto- ja poistumistiekuilun rakentamisen aikaiset työt tulevat näkymään variskallion virkistysalueella, ja vähäisesti vaikuttamaan alueen käyttöön.

Liikenne

Rakentamisen jälkeen kaavalla ei ole vaikutuksia alueen liikenteeseen. Käyttönoton jälkeen varastolle tehdään satunnaista huoltoajoa.

Kaavalla ei ole juurikaan vaikutusta alueen kevyen liikenteeseen rakentamisen eikä toiminnan aikana. Sekä työmaa-aikainen että käytön aikainen liikenne ohjautuu pääreiteille eikä aiheuta vaikutuksia kevyen liikenteen reitteihin. Liikennevalo-ohjattu ramppiliittymä parantaa myös kevyen liikenteen turvallisuutta rakentamisen aikana.

Kaava-alue sijaitsee osin Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien alapuolella. Raskaan liikenteen määrä kasvaa Kehä III:lla rakentamisen aikana noin 500–600 ajoneuvolla vuorokaudessa (molemmiin suuntaan liikenne) louheen kuljetuksen vuoksi.

Alueen raskaanliikenteen määrä on jo tällä hetkellä huomattavan suuri. Työmaaliikenne on tarkoitettu ohjata Vanhan Porvoontien kautta suoraan Kehä III:lle. Riippuen louheen vastaanotto paikasta liikenne ohjautuu idän tai lännen suuntaan.

Kuusikkotien ja Kehä III:n eteläisen ramppiliittymän väliselle tieosalle rakennetaan rakentamisen ajaksi liikennevalo-ohjattu ramppiliittymä läntisen ramppiliittymän vastakkaiselle puolelle. Työmaaliittymän liikennevalot parantavat liittymän toimivuutta ja liikenneturvallisuutta ja sillä on myönteinen vaikutus Vanhan Porvoontieltä etelästä rampille vasemmalle kääntyvien ajoneuvojen turvallisuuteen.

Vanhan Porvoontien ja Kyytitien liittymässä sekä Kehä III:n eteläisessä ramppiliittymässä on liittymätyypille korkeahkot liikennemäärät arkivuorokauden huipputuntina. Louhekuljetusten määrä on kuitenkin suhteellisen pieni verrattuna keskiliikenteeseen, joten vaikutus liittymien toimivuuteen on vähäinen. Vanhan Porvoontien liittymän on arvioitu toimivan hyvin huipputunnin aikana myös louhekuljetusten aikana. Palvelutasot pysyvät liittymissä ennallaan. Kehä III:a länteen ajaminen on hieman sujuvampaa kuin itään ajaminen. Riippumatta kuljetussuunnista louhekuljetukset eivät merkittävästi vaikuta edellä mainittujen liittymien toimivuuteen.

Kausivaraston louhimisesta ja käytönaikaisesta maaperän lämpenemisestä aiheutuu kallioperän kohoamista, jota on arvioitu simuloimalla hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä. Maa- ja kalliopinna kohoaminen on luonteeltaan tasaista ja laaja-alaista. Korkeussuunnassa siirtymäerot ovat Kehä III:lla 50 metrin matkalla enintään 2,9 senttimetriä. Kyseinen siirtymä tarkoittaa noin 0,06 prosentin pituuskaltevuutta, joka on varsin pieni kantateiden tyyppisiin pituuskaltevuuksiin nähden. Muutokset tien sivukaltevuuksissa ovat samaa suuruusluokkaa, kuin pituuskaltevuuksissa. Pituus- ja sivukaltevuuksien muutoksilla ei näin ollen ole merkittävää vaikutusta liikenneturvallisuuteen.

Vesihuolto

Hankkeella ei ole vaikutusta rakennettuun vesihuoltoverkostoon. Uusi asemakaava ei aiheuta tarvetta uuden vesihuollon rakentamiselle.

Ympäristöhäiriöt

Ympäristöä haittaavaa rakennustyötä luvittaa ja valvoo Vantaan kaupungin ympäristökeskus. Toiminnan melua, tärinää tai runkomelua aiheuttavia toimintoja ohjataan lupamääräyksiin.

Maa- ja kallioperävaikutukset

Lämpöakun käyttäminen aiheuttaa kallioperässä siirtymiä. Lämpöakun käytöstä seuraavat siirtymät ovat peräisin säiliöihin varastoitavan veden lämmön johtumisesta kallioperään ja kallioperän lämpölaajenemista. Kallioperän kohoamisen alueelliset erot aiheuttavat tehtyjen kalliomekaanisten simulointien perusteella 0,5–1,5 promillen kaltevuuksia kallionpintaan Tämänhetkisten tietojen mukaan jokainen kausivaraston läheisyydessä oleva rakennus on perustettu niin, että painuma eroja ei arvioida muodostuvan.

Lämpöenergian kausivaraston louhinta kallioperään aiheuttaa louhinnan ympärillä siirtymiä kallioperässä. Siirtymät ulottuvat maanpinnalle asti, mikä ilmenee laaja-alaisena maankohoamisena. Louhinta nostaa kalliopinnan tasoa kausivaraston kohdalla ja läheisyydessä enintään 5,0 senttimetriä. Louhinnasta aiheutuvia siirtymiä maanpäällä seurataan maanpinnalle asennettavien seurantapisteillä.

Tärinä

Toiminta-aikana varaston toiminnalla ei arvioida olevan tärinälähteitä, joilla olisi havaittavaa vaikutusta toiminta-alueella tai sen läheisyydessä. Varaston toiminta ei aiheuta käytön aikana tärinävaikutuksia.

Rakentamisen aikana merkittävimmät tärinälähteet ovat kausivaraston maanalaisten tilojen ja ajotunnelien louhintaräjähdykset. Alueelle on laadittu louhinnan riskianalyysi. Kartoituksessa on

selvitetty töiden vaikutuspiirissä olevat kiinteistöt noin 300 metrin säteellä louhinnoista sekä määritetty rakennusten, rakenteiden ja herkkien laitteiden suurimmat sallitut tärinän raja-arvot. Rakenteiden raja-arvojen määritykset on tehty soveltaen RIL 253–2010-julkaisun ohjeita.

Ennen louhintatöiden alkua urakoitsija/rakennuttaja teettää kiinteistökatselmuksen määritetyllä selvitysalueella. Tärinää tarkkaillaan koko louhintatyön keston ajan tärinämittarilla louhintapaikan ympäristöstä katselmoitavista kiinteistöistä.

Tärinävaikutusarvion perusteella kriittisimpiä alueita ovat kallioluolan ajotunneleiden läheisyydessä olevat rakennukset, jolloin tärinälähteen ja tarkasteltavan kohteen etäisyys on pienimmillään. Louhintaräjätysten tärinävaikutus voi olla havaittavaa noin 100 metrin etäisyydellä räjäytyspaikasta, jonka alueelle sijoittuu 34 asuinrakennusta. Louhintasuunnittelun ja tärinäseurannan tavoitteena on, että asumisviihtyvyyden ohjearvoja ei ylitetä. Vaikutus asuin- viihtyvyyteen voidaan todentaa samoilla tärinämittauksilla, joita käytetään rakenteiden vaurioitumisriskin selvittämiseen. Vaikka ohjearvoja ei ylitettäisi, osa ihmisistä saattaa kokea tärinän häiritseväksi. Louhinta etenee tunnelissa noin 25 metriä viikossa, jolloin arvioitu havaittavan tärinän kesto yksittäisessä rakennuksessa on pisimmillään noin 8 viikkoa. Toteutuva tärinä ei ole jatkuva, vaan räjäytyksiä toteutetaan päivässä 3–8 riippuen mahdollisista työskentelyajoista.

Melu

Käytön aikana melulähteet sijaitsevat syvällä maan alla, joten meluvaikutukset ovat hyvin vähäiset. Toiminnan aiheuttama melu ei ylitä ympäristömelulle asetettuja ohjearvoja lähimpien häiriintyvien kohteiden luona ulkona tai sisällä. Havaittavaa melua voi toteutua kalliotilan pystykuilun läheisyydessä mutta aikaisempien hankkeiden perusteella melupäästö on hyvin vähäinen. Pystykuilun välittömässä läheisyydessä ei sijaitse asutusta.

Rakentamisen aikaista melua aiheuttaa mm. poraaminen, räjäytykset ja louheenajo. Maanalaisessa työssä esim. porauksen ääni saattaa kulkeutua ehjä kalliota pitkin erityisesti kallionvaraisesti perustettuihin rakennuksiin. Etäisyyden kasvu ja kallion heikkousvyöhykkeet vaimentavat runkomelua.

Meluvaikutuksia on mallinnettu hankkeen YVA-menettelyn yhteydessä. Mallinnuksien perusteella tuotettu melu ei ylitä ympäristömelulle asetettuja ohjearvoja lähimpien häiriintyvien kohteiden luona. Työmaa-alueen sijainti on lähimpien häiriintyvien kohteiden luota katsottuna Vanha Porvoontien tieprofiilin luontaisessa suojassa.

Työmaaliikenteen melu mallinnettiin toteutuvan vilkkaimman louheenajon aikana. Tällöin mallinnuksen mukaan päiväajan ohjearvon 55 dB mukainen melualue ylittää noin laajimmillaan 25 metrin etäisyydelle liikennereitin keskilinjasta ja yöajan ohjearvon 50 dB mukainen melualue noin 50 metrin etäisyydelle. Tiemelun leviämistä rajoittaa nykyiset tiealueen meluseinät sekä kallioleikkaukset. Työmaan tuottama liikennemelu ei ylitä ympäristömelulle asetettuja ohjearvoja lähimpien asuinrakennuksien luona.

Työmaan melulähteet ovat pääosin tasaisia melulähteitä. Poikkeuksen muodostaa louhintaräjätysten, joiden aiheuttama enimmäisäänitaso voi olla hetkellisesti suuri, mutta kesto muutamia sekunteja. Lähimmän asuinrakennuksen etäisyys louhintaräjätysten aloituskohtaan on 95 metriä. Etäisyydet ovat tiiviillä kaupunkialueella tehtävään louhintaan verrattuna kohtuullisen pitkiä, jolloin räjäytysten melua pystytään hallitsemaan räjäytysten suunnittelulla sekä melusteillä siten, että ympäristömelulle asetetut ohjearvot eivät ylitä.

Yhteismeluarvioinnissa havaittiin, että rakennusajan tuottamalla melulla ei ole selkeää vaikutusta lähimpien häiriintyvien kohteiden luona toteutuvan melun keskiäänitasoon, mutta toiminta tuo alueelle väliaikaisesti uuden melulähteen.

Melun enimmäistason arvoja seurataan melumittauksin lähimpien häiriintyvien kohteiden luona rakentamisen alkuvaiheessa, kun ympäristömelun vaikutukset ovat merkittävimmät.

Runkomelu

Maaperästä rakennuksen perustuksiin ja runkorakenteisiin välittyvä värinä voi aiheuttaa äänen säteilyä huonetilan pinnoista, jota kutsutaan runkomeluksi. Runkomeluun liittyvä värinä on voimakkuudeltaan hyvin pientä eikä se aiheuta minkäänlaista rakenteiden vaurioitumisriskiä. Runkomelulle ei ole sitovia raja- tai ohjearvoja. Runkomelua tarkasteltaessa värinälähteenä on louhintaan liittyvä porareikien poraaminen.

Porauksen tuottama runkomelu on 35 dB noin 100 metrin etäisyydellä porauskohteesta, kun huomioidaan runkomelun vaimeneminen kallion ja rakennuksen välillä keskimääräisellä arvolla 7 dB. Tällöin vaikutukset kohdistuvat samoihin rakennuksiin kuin räjäytystärinän vaikutukset asuinviihtyvyyteen. Tällöin yli 35 dB:n runkomelualueella sijaitsee 34 asuinrakennusta. Louhintaa lähimmät rakennukset sijaitsevat louhittavien ajotunneleiden läheisyydessä, joissa runkomelun vaikutus on kestoltaan pisin 8 viikkoa. Suurin osa rakennuksista sijaitsevat kauempana, jolloin häiritsevän runkomelun vaikutusaika on lyhyempi.

Runkomelu täytyy huomioida hankkeen suunnittelussa ja toteutuksessa. Runkomeluvaikutusten hallitsemiseksi voidaan tehdä erilaisia toimenpiteitä mm. porausaikoja sopeuttamalla ja poralaitteen parametrimuutoksilla.

Ilmanlaatu

Lämpöenergian kausivarastosta ei arvioida muodostuvan toiminta-aikana suoria päästöjä ilmaan.

Rakentamisen aikaisia ilmanlaatuun vaikuttavia ympäristövaikutuksia ovat työkoneiden ja kuljetusten pakokaasupäästöt, räjäytysten savukaasut sekä maarakentamisesta ja louheen lastauksesta ja työmaaliikenteestä syntyvä pöly.

Työkoneiden pakokaasut ja räjäytysten savukaasut johdetaan ulos työmaatilojen läpi pääosin ajotunnelista ja mahdollisesti osin kuilun kautta. Rakentamisen aikaisia kuljetuksesta syntyviä pölyhaittoja on mahdollista ehkäistä monin tavoin.

Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat nopeasti maan alle puhallettavaan suureen tuuletusilmamäärään. Rakentamisen aikaisilla päästöillä ilmaan ei arvioida olevan merkittävää vaikutusta lähimpien asuinalueiden ilmanlaatuun.

4.4.2 Vaikutukset luontoon ja luonnonympäristöön

Maanalaisella rakentamisella ei ole merkittäviä luontoon kohdistuvia vaikutuksia. Ajotunneli ja työmaa-alue sijoittuvat liikenneväylien väliselle luonnontilaltaan muuttuneelle alueelle eikä rakentaminen aiheuta merkittäviä luontovaikutuksia.

Variskallion pystykuilu sijoittuu kallioiselle alueelle ja sen tieltä raivataan noin 20x25 metrin suuruisen alue. Pystykuilulle ei tule erillistä ajoyhteyttä.

Kallioluolaston ja tunnelien rakentaminen aiheuttaa kallioperän siirtymiä ja tilapäistä pohjaveden pinnan laskua. Niillä ei arvioida olevan vaikutuksia Kalkkikallion luonnonsuojelun alueen korpipainanteeseen ja noroon, mutta vaikutuksia on suositeltavaa seurata ja tarvittaessa tehdä vielä tutkimuksia ennen rakentamista. Hanke ei vaaranna valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteiden (VAT) luonnonvaroja koskevia tavoitteita.

Toiminnan aikana hankkeen luontovaikutukset ovat hyvin vähäisiä. Kausivaraston tyhjennysvaiheessa vesi jäädytetään ennen sen johtamista maastoon. Vedenotto ja tyhjennys suunnitellaan tarkemmin, niin ettei niistä aiheudu haittoja. Toiminnalla ei arvioida olevan vaikutuksia Natura 2000 -alueisiin, luonnonsuojelun alueisiin tai luontokohteisiin.

Vesistöt ja vesitalous

Maan alle louhittavalla lämmön kausivarastolla ei ole merkittäviä vaikutuksia alueen hulevesien hallintaan. Hulevesien kulkeutuminen ajotunneleihin estetään tasauksella sekä tarvittaessa hulevesiviemäröinnillä. Hulevesijärjestelmät liitetään kaupungin hulevesiverkostoon tai

mahdollisuuksien mukaan imeytetään maastoon. Työmaalla syntyvät poraus- ja vuotovedet selkeytetään ja käsitellään HSY:n ja/tai Vantaan Kaupungin Ympäristökeskuksen raja-arvojen mukaisesti ennen viemäriin johtamista. Kaavan toteuttamisella ei arvioida olevan rehevöittävää vaikutusta vastaanottavaan vesistöön (oja). Työmaavedet käsitellään asianmukaisesti ennen ojaan johtamista. Suunnitelmaa työnaikaisten hulevesien käsittelystä tulee tarkentaa hankkeen lupaprosessissa.

Toiminnan aikana vettä ei tarvitse johtaa vesistöä, joten hankkeen vesistövaikutukset rajoittuvat rakentamisen aikaan.

Rakentamisen aikana kalliopohjaveden pinnan taso kallioperään louhittavien tilojen läheisyydessä saattaa laskea. Pohjaveden pinnan tasoon kohdistuvat vaikutukset ulottuvat maksimissaan noin 500 metrin etäisyydelle louhittavista tiloista. Vaikutukset ajoittuvat rakennusaikaan. Lämmön kausivaraston käytöstä ei lähtökohtaisesti aiheudu, lämpötilan nousua lukuun ottamatta, pohjaveteen kohdistuvia vaikutuksia.

Kausivarastoon säilöittävä vesi on suunniteltu johdettavan kertaluonteisesti HSY:n vesijohtoverkosta hyödyntäen.

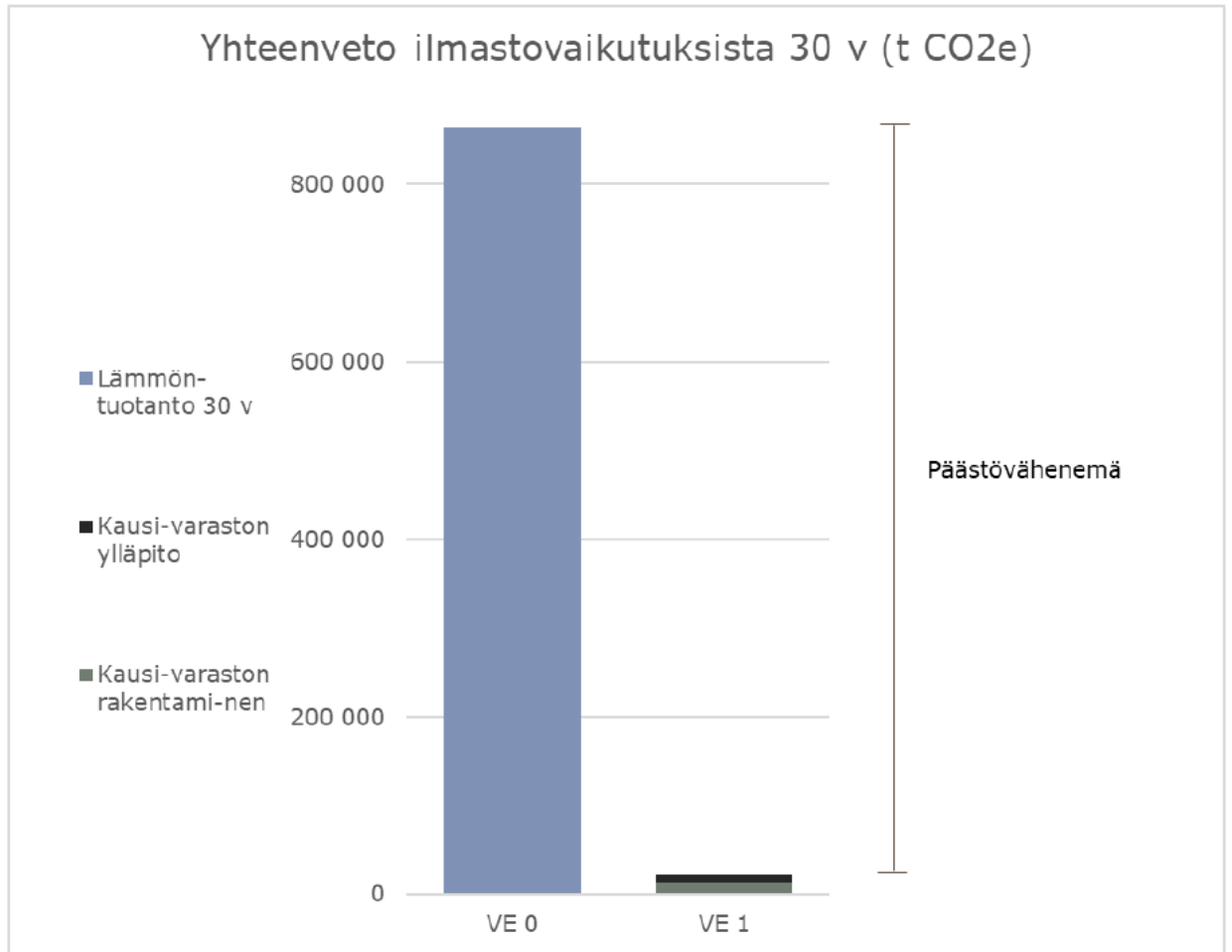
4.4.3 Vaikutukset ilmastonmuutoksen kannalta

Hankkeen kannalta merkittäviä ovat erityisesti epäsuorat kasvihuonekaasupäästöt, kuten rakennusmateriaalit ja veden lämmitys, rakentamisen aikana. Suorat rakentamisen aikaiset kasvihuonekaasupäästöt koituvat työmaatoiminnoista ja liikenteestä.

Lämmön kausivarastoa varten on tarkoitus louhia kalliota noin 1 000 000 m³. Tämän kiviaineksen hyödyntämisellä on suuri merkitys luonnonvarojen käyttöön. Muualla tapahtuvaa neitseellisen kiviaineksen ottoa kalliosta voidaan vähentää hyödyntämällä tässä hankkeessa louhittavaa kiviainesta lähialueiden muihin infrarakennuskohteisiin. Tällöin myös louhittavan kiviaineksen läjitystä varten riittäisi selvästi pienempi maa-alue kuin ilman louheen hyödynnystä. Hankkeen louheelle tarvitaan hyvin todennäköisesti välivarastointi- ja jatkojalostusalueita ennen louheen hyötykäyttöä.

Rakentamisen aikaiset vaikutukset jäävät huomattavasti pienemmäksi, kuin hankkeen mahdollistama päästövähennys. Varaston kokonaispäästömäärä on 20 960 t CO₂e 30v tarkastelujakson aikana (700 t vuodessa). Hankkeella mahdollistetaan lämmöntuotannon kasvihuonekaasupäästöjen merkittävä väheneminen. Varastossa hyödynnetään hukkalämpöä, joka on käytettävissä lämmityskaudella. Lämpö varastoidaan veteen, joka on pohjaveden paineessa enimmillään 150 asteista. Näin varastosta saadaan suuri hyöty irti. Lämmön varastoinnilla korvataan fossiiliset lämmöntuotantomenetelmät.

Lämpövarasto tuottaa vuosittain 130 GWh lämpöenergiaa (varaston kapasiteetti 90 GWh). Sama määrä maakaasulla aiheuttaisi 864 500 t CO₂e:n edestä päästöjä 30v tarkastelujaksolla (vuodessa 28 100 t CO₂). 90 GWh vastaa n. keskikokoisen suomalaisen kaupungin vuosittaista lämmönkulutusta ja on n. 5 % Vantaan vuosittaisesta lämmönkulutuksesta. Vantaan Energian kasvihuonepäästöt vuonna 2020 olivat 224 655 t CO₂. Kaukolämmön vuosittaisia päästöjä voitaisiin vähentää varaston avulla 12,5 % vuoden 2020 päästöistä. Vuonna 2020 kaukolämpö muodosti 24 % Vantaan kokonaispäästöistä (43 % pääkaupunkiseudulla).

Kuva 22. Yhteenveto hankkeen toteuttamatta jättämisen (VE 0) ja toteutuneen hankkeen (VE 1) ilmastovaikutuksista ja päästövähennästä (Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus, AFRY Finland Oy 2021).

Lämpövarasto tukeutuu nykyiseen yhdyskuntarakenteeseen, sijoittumalla lähelle olemassa olevaa kaukolämpöverkkoa, asutusta sekä yrityksiä. Kausivarasto sijoitetaan lähelle Vantaan Energia Oy:n voimalaitosaluetta, jolloin varastoon saadaan toimitettua huomattavan kuumaa kaukolämpöä, ja etäisyydet säilyvät lyhyinä. Hanke mahdollistaa tulevaisuudessa kaukolämpöverkon kehittämisen ja sen toimintaedellytysten säilymisen ja siten kestävämmän tuotetun energian käytön alueella.

4.5 YMPÄRISTÖN HÄIRIÖTEKIJÄT

Maa- ja kallioperävaikutukset, tärinä, melu, runkomelu ja ilmanlaatu on käsitelty kohdassa 4.4.1. Ympäristöhäiriöiden vähentäminen on valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden mukaisesti otettu huomioon.

5. ASEMAKAAVAN TOTEUTUS

Asemakaavan toteuttamiseen liittyy sopimus/sopimuksia. Tavoitteena on aloittaa rakentaminen välittömästi, kun kaava on lainvoimainen.

6. KAAVATYÖHÖN OSALLISTUNEET

Vantaan Energia:	Hannu Laine Matias Siponen Kalle Patomeri	
HTJ:	Jani Lehtola	
AFRY:	Arto Ruotsalainen Karoliina Jaatinen Iida Montell Joni Nyysönen Arto Wegelius	
YIT:	Markku Okkonen	
Vantaan kaupunki:		
Asemakaavoitus:	Marjaana Yläjääski Seppo Niva	aluearkkitehti 7.6.2021 alk. asemakaava-arkkitehti, vs. aluearkkitehti 6.6.2021 asti
	Tea Taponen Terhi Kuusisto Anna-Liisa Vanhala Leena Kaunismäki Kimmo Kangas	asemakaava-arkkitehti asemakaava-arkkitehti kaavoitusteknikko kaavatekninen koordinaattori
Yleiskaavoitus:	Anna-Mari Kangas Eeva Eitsi Mika Ahonen	kaavatekninen koordinaattori yleiskaavasunnittelija maisema-arkkitehti yleiskaava-arkkitehti
Ympäristökeskus:	Jari Viinanen Maarit Rantataro Jouni Ahtiainen Tuija Tättäläinen	ympäristöpäällikkö johtava ympäristötarkastaja ympäristösuunnittelija terveydensuojelutarkastaja
Suunnittelu:	Heidi Burjam Samuli Haveri Antti Auvinen Paula Luomala Olli Lappalainen	puistosuunnittelupäällikkö liikenneinsinööri suunnitteluinsinööri alueinsinööri kadunsuunnittelupäällikkö
Kiinteistön hallinta ja asuminen: Mittaus- ja geopalvelut:	Teemu Jääskeläinen Riikka Pirinen Minna Rainamo Heikki Kangas Janne Karppinen	maankäyttöinsinööri kiinteistöinsinööri kiinteistönmuodostusinsinööri geotekniikkapäällikkö geotekniikkainsinööri
Ratikka:	Sauli Hakkarainen	suunnittelupäällikkö
Tietopalvelut:	Ritva-Leena Kujala	kaavoituskoordinaattori
Rakennusvalvonta:	Ilkka Laitinen	lupa-arkkitehti
Kiinteistöt ja tilat:	Janne Juntunen	projektijohtaja
Museopalvelut:	Andreas Koivisto	arkeologi

VANTAAN KAUPUNKI Kaupunkisuunnittelu/Asemakaavoitus

Vantaalla, 7. päivänä kesäkuuta 2022

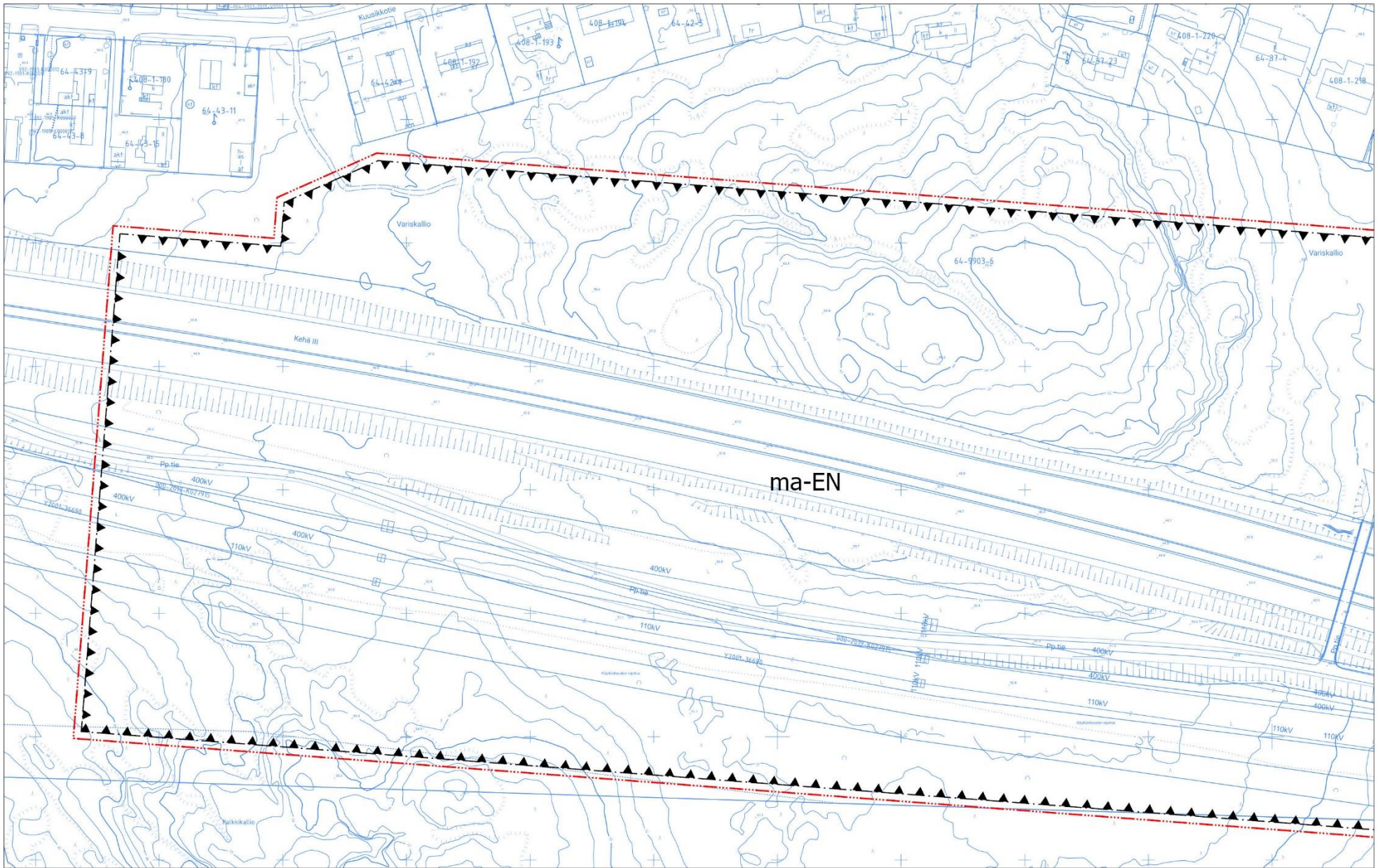
Tea Taponen
asemakaavasuunnittelijaMarjaana Yläjääski
aluearkkitehti**7. ASEMAKAAVAN SEURANTALOMAKE****Asemakaavan seurantalomake
Asemakaavan perustiedot ja yhteenvedo**

Kunta	092 Vantaa	Täyttämispvm	03.02.2022
Kaavan nimi	641400ma Vantaan Energian kaukolämpövarasto		
Hyväksymispvm		Ehdotuspvm	
Hyväksyjä		Vireilletulosta ilm. pvm	14.04.2021
Hyväksymispykälä		Kunnan kaavatunnus	092641400ma
Generoitu kaavatunnus			
Kaava-alueen pinta-ala [ha]	15,2739	Uusi asemakaavan pinta-ala [ha]	15,2739
Maanalaisten tilojen pinta-ala [ha]	15,2739	Asemakaavan muutoksen pinta-ala [ha]	
Ranta-asemakaava	Rantaviivan pituus [km]		
Rakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset	
Lomarakennuspaikat [lkm]	Omarantaiset	Ei-omarantaiset	

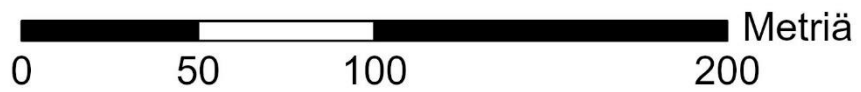
Aluevaraukset	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Tehokkuus [e]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä						
A yhteensä						
P yhteensä						
Y yhteensä						
C yhteensä						
K yhteensä						
T yhteensä						
V yhteensä						
R yhteensä						
L yhteensä						
E yhteensä						
S yhteensä						
M yhteensä						
W yhteensä						
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]		Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	15,2739	100,0	0		15,2739	0
Rakennussuojelu	Suojellut rakennukset		Suojeltujen rakennusten muutos			
	[lkm]	[k-m ²]	[lkm +/-]		[k-m ² +/-]	
Yhteensä						

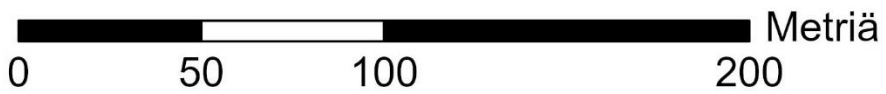
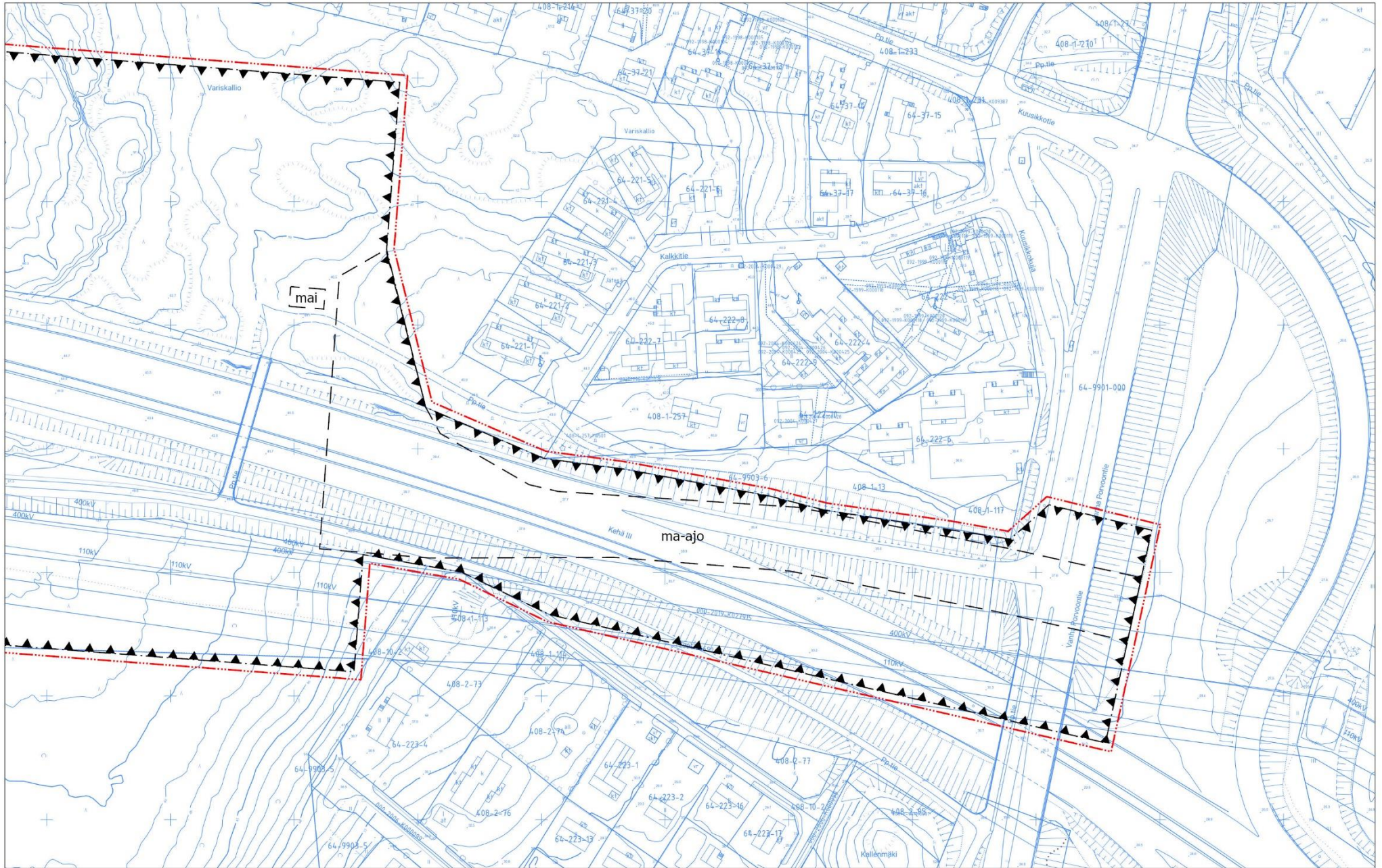
Alamerkinntät

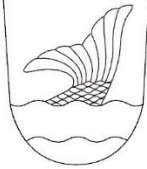

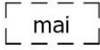
Maanalaiset tilat	Pinta-ala [ha]	Pinta-ala [%]	Kerrosala [k-m ²]	Pinta-alan muut. [ha +/-]	Kerrosalan muut. [k-m ² +/-]
Yhteensä	15,2739	100,0	0	15,2739	0
ma-EN	15,2739	100,0	0	15,2739	0

ma-EN

<p>Kaava-alueen numero Planområdets nummer</p> <p>641400ma</p>	<p>Päiväys Datum</p> <p>7.6.2022</p>
<p>Vantaan kaupunki VANTAAN ENERGIAN LÄMPÖVARASTO Kaupunginosa 64, KUNINKAALA</p>	 <p>Vanda stad VANDA ENERGIS VÄRMELAGER Stadsdel 64, FASTBÖLE</p> <p>Maanalainen asemakaava Energiahuollon alue. 1:2000</p>
<p>ASEMAKAAVAMERKINTÖJÄ JA -MÄÄRÄYKSIÄ:</p> <p> 3 m kaava-alueen rajan ulkopuolella oleva viiva.</p> <p> Maanalainen energiahuollon alue. Alueelle saa sijoittaa lämmön kausivaraston ja paisuntasäiliön sekä niihin liittyvät tekniset laitteet ja yhteydet suojavaikkykseen. Maanalaiset säiliötilat tulee sijoittaa likimäärin -80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Maanalainen ajoyhteys sekä ilmanvaihto-, poistumistie- ja savunpoistokuilua tai muut maanpintaan johtavat tekniset yhteydet voidaan rakentaa edellisen rajoittamatta. Suuaukko, maanpäälliset rakennukset ja rakenteet sekä rakennettavat ajoyhteydet lähialueineen tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi välttämällä ylimääräistä maanmuokkausta, louhintaa ja täyttöjä sekä puuston kaatamista. Työmaa-alue tulee maisemoida rakennustöiden päätyttyä. Alueen merkittävästä maanpäällisestä kuormittamisesta sekä pohjaveden pinnan tasoon ja maa- ja kallioperään kohdistuvista toimista kuten louhimisesta, tulee selvittää vaikutukset maanalaisiin tiloihin, rakenteisiin ja laitteisiin sekä kuulla asiasta kalliötilan haltijaa. Alueelle ei saa rakentaa pora- tai maalämpökaivoja. Pora- tai maalämpökaivoja rakennettaessa alueen ulkopuolisilla alueilla vähintään 30 metrin etäisyydellä ja etelä- ja länsipuolella 80 metrin etäisyydellä kaava-alueen rajasta, tulee kuulla kalliötilan haltijaa.</p> <p> Osa-alueen raja.</p> <p> Ohjeellinen alueen tai osa-alueen raja.</p> <p>64 Kaupunginosan numero.</p> <p>KUNINK Kaupunginosan nimi.</p> <p> Ohjeellinen alueen osa, johon saa sijoittaa ilmanvaihtokuilun, poistumistien tai savunpoistokuilun. Alueelle saa sijoittaa maanalaisista tiloista johtavat tekniset yhteydet.</p>	<p>DETALJPLANBETECKNINGAR OCH -BESTÄMMELSER:</p> <p>Linje 3 m utanför planområdets gräns.</p> <p>Underjordiskt område för energiförsörjning. I området får man placera ett säsongvärmelager och ett expansionskärl samt tillhörande tekniska anordningar och förbindelser med skyddszoner. Underjordiska utrymmen för cisterner ska placeras ungefär mellan höjdlägena -80 och +10 (N2000). Underjordiska körförbindelsen och ventilations-, utrymningsvägen och rökavgångsschaktet eller andra tekniska förbindelser som leder upp till markytan kan byggas utan begränsning av den föregående. Mynningen, byggnader och konstruktioner ovan jord samt körförbindelser som anläggs och deras anknytande närområden ska planeras så att de passar in i omgivningens och så att överflödig markbearbetning, brytning och utfyllning samt fällning av träbestånd undviks. Byggarbetsplats ska anpassas till landskapet efter att byggnadsarbetena avslutats. Betydande belastning av området ovan jord samt åtgärder som avser grundvattnets yta och marken och berggrunden, så som brytning, förutsätter utredning av verkningarna för underjordiska utrymmen, konstruktioner och anordningar samt hörande av bergrummets innehavare. Borr- eller jordvärmebrunnar får inte byggas i området. Vid byggande av borr- eller jordvärmebrunnar utanför området ska innehavaren av bergsfastigheten höras i områden som ligger på minst 30 meters avstånd från planområdets gräns och på 80 meters avstånd på södra och västra sidan.</p> <p>Gräns för delområde.</p> <p>Riktgivande gräns för område eller del av område.</p> <p>Stadsdelsnummer.</p> <p>Stadsdelens namn.</p> <p>Riktgivande del av område där ventilationsschakt, flyktväg eller rökvakureringschakt får placeras. Tekniska förbindelser från underjordiska utrymmen får placeras i området.</p>

ma-ajo

Alueelle saa maanpintaan sijoittaa tarvittavat poistumisteihin, ilmanvaihtoon sekä teknisiin yhteyksiin liittyvät rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m².

Rakennuksen ympäristön saa aidata.

Rakennukset saavat ulottua korkeintaan 5 metriä maanpinnan yläpuolelle.

Kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei aiheuta haittaa asuinalueille tai muille melulle herkille kohteille.

Ohjeellinen maanalainen ajoyhteys.

Maanalaisen ajoyhteystunnelin maanpintaan johtava suuaukko tulee sijoittaa Vanhan Porvoontien itäpuolelle.

KOKO KAAVA-ALUETTA KOSKEVAT MÄÄRÄYKSET

Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä.

TYÖNAIKAISET VAROTOIMET

Maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta ja käytöstä aiheudu vahinkoa rakennuksille tai rakenteille sekä niin, että aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa virkistysalueille sekä ajoväylille.

Maa- ja kallioperään kohdistuvia siirtymiä sekä rakennuksiin ja rakenteisiin kohdistuvaa tärinää tulee seurata rakentamisen aikana.

PELASTUSTURVALLISUUS

Maanalaisten tilojen uloskäytävät ja pelastusyhteydet maan pinnalle tulee suunnitella ja toteuttaa pelastusviranomaisten hyväksymällä tavalla.

YMPÄRISTÖOLOSUHTEET

Rakentaminen tai käyttö eivät saa aiheuttaa pysyviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden pinnan tasoon tai merkittäviä vaikutuksia orsi- tai pohjaveden virtausolosuhteisiin.

Suunnittelussa ja rakentamisessa kallion pintaosien vettä johtavilla heikkousvyöhykkeillä on noudatettava erityistä varovaisuutta.

Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata rakentamisen aikana.

Lämpövaraston toiminta ei saa aiheuttaa merkittävää tärinää- tai runkomeluhaittaa alueen ulkopuolelle.

KOLMIULOTTEINEN KIINTEISTÖ

Kaava-alueelle voidaan muodostaa maanalaisia kiinteistöjä.

Byggnader och konstruktioner som behövs i anslutning till utrymningsvägar, ventilation och tekniska anslutningar får placeras på markytan i området och deras största tillåtna yta är sammanlagt ca 100 m².

Området runt byggnaden får inhägnas.

Byggnaderna får sträcka sig högst 5 meter ovanför markytan.

Ljudkällor i anslutning till schaktet (ventilationsanordningar, kompressorer o.dyl.) ska placeras under jorden eller planeras så att bullret som alstras av dem inte leder till olägenheter för bostadsområden eller andra bullerkänsliga objekt.

Riktgivande underjordiskt körförbindelse.

Den underjordiska körförbindelsens tunnelmyning som leder upp till markytan ska placeras på Gamla Borgavägens östra sida.

BESTÄMMELSER SOM GÄLLER FÖR HELA OMRÅDET

Byggandet och användningen av värmelagret får inte äventyra placeringen och användningen av befintliga kraftledningar.

ARBETSTIDA SKYDDSÅTGÄRDER

Underjordiska utrymmen ska placeras, grävas, schaktas och förstärkas på ett sådant sätt att de eller byggandet eller användningen av dem inte orsakar skador på byggnader eller konstruktioner och så att man orsakar så lite olägenheter som möjligt för rekreationsområden och körvägar.

Rörelser i marken och berget samt vibrationer i byggnader och konstruktioner ska iakttas under byggandet.

RÄDDNINGSSÄKERHET

De underjordiska utrymmenas utgångar och räddningsvägar till markytan ska planeras och verkställas på ett sätt som godkänts av räddningsmyndigheterna.

MILJÖFÖRHÅLLANDEN

Byggandet eller användningen får inte orsaka permanent effekt till det hängande grundvattnets eller grundvattnets yta eller betydligt förändra det hängande grundvattnets och grundvattnets flödesförhållanden.

Särskild försiktighet ska iakttas vid planering och byggande i vattenförande skölar i bergets ytdelar.

Grundvattennivån ska följas upp under byggandet.

Värmelagrets verksamhet får inte orsaka betydande olägenheter från vibrationer eller stombuller utanför området.

TREDIMENSIONELL FASTIGHET

Underjordiska fastigheter kan bildas i planområdet.

Kaupunkirakenne ja ympäristö
Asemakaavoitus

Stadsstruktur och miljö
Detaljplanering

Marjaana Yläjääski
Aluearkkitehti / Områdesarkitekt

Mittaus- ja geopalvelut
Asemakaavan pohjakartta täyttää sille asetetut vaatimukset.

Mätning och geoteknik
Baskartan för detaljplanen uppfyller de krav som ställs på den.

Tasokoordinaatio
ETRS-GK25,
korkeusjärjestelmä
N2000.

Vantaalla / Vanda __. __. 20__

Plankoordinatsystemet
ETRS-GK25,
höjdsystemet
N2000.

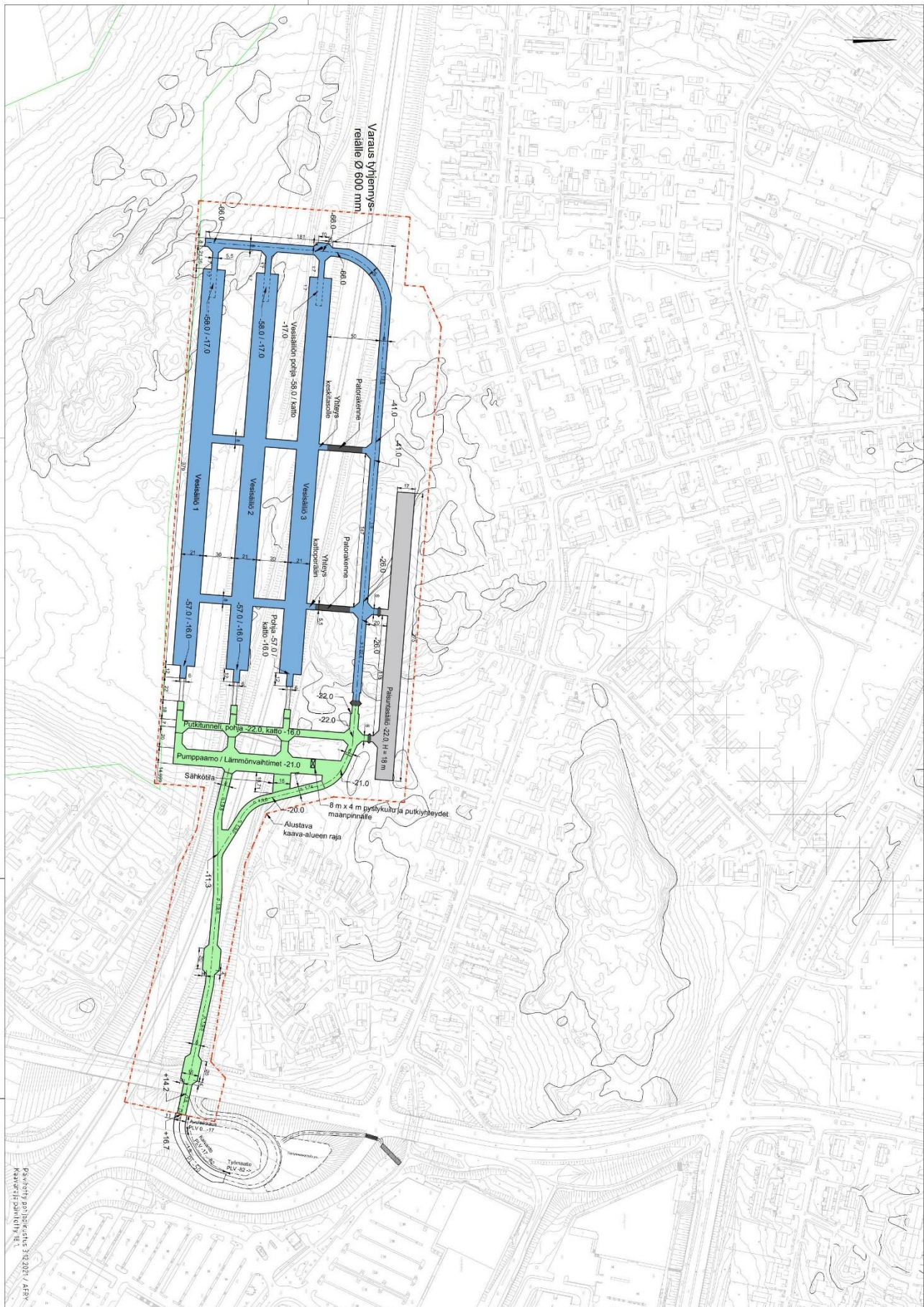
Kimmo Junttila
Kaupungeingeodeetti / Stadsgeodet

Hyväksytty kaupunginvaltuustossa __. __. 20__

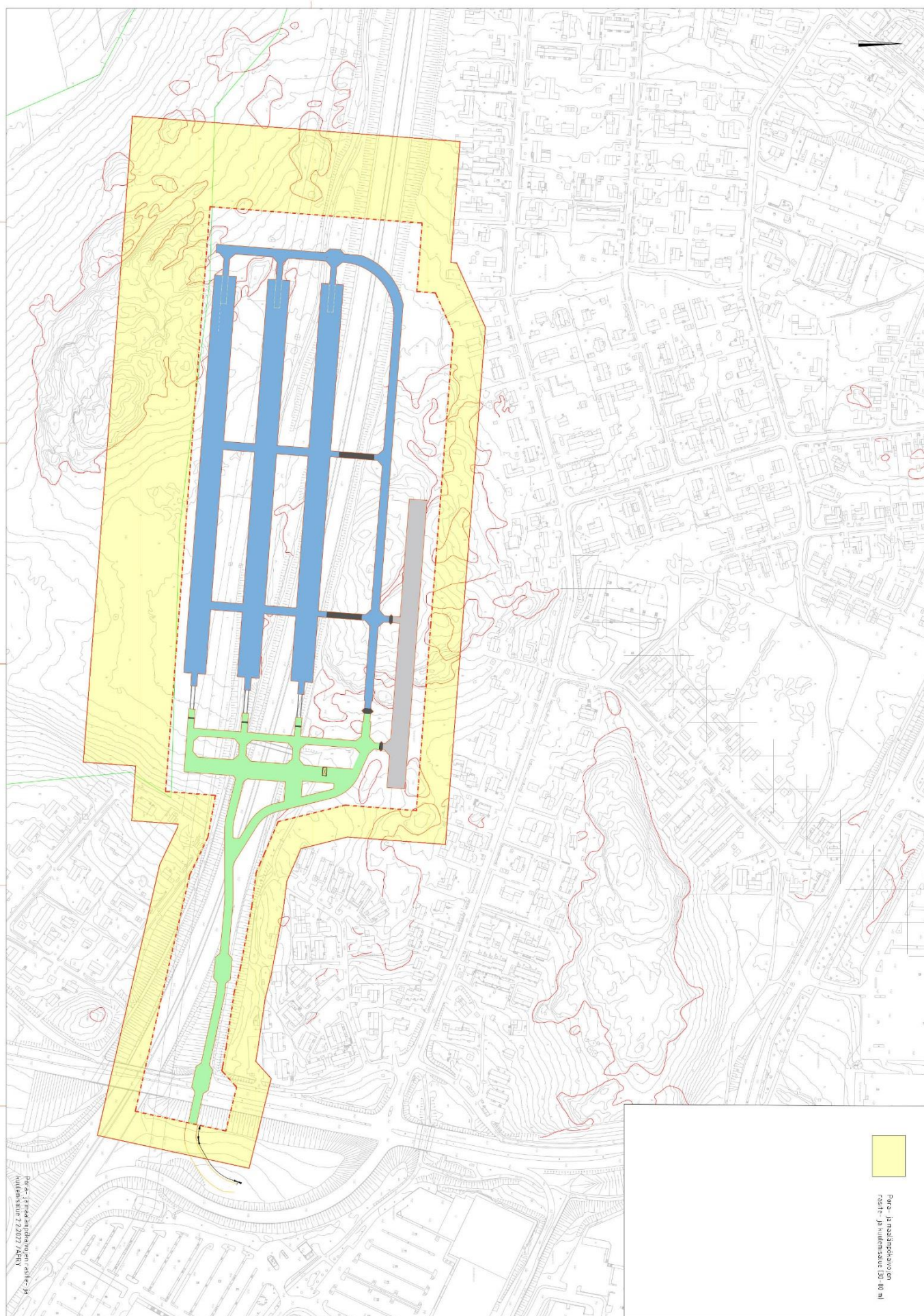
Godkänd av stadsfullmäktige __. __. 20__

9. MUU SUUNNITELMA-AINEISTO

Liite 1. Yleissuunnitelma, AFRY Finland Oy 3.12.2021. Kuvassa vesisäiliöt on piirretty sinisellä värillä, paisuntasäiliö harmaalla värillä ja pumppaamo, lämmönvaihtimet sekä ajotunneli vihreällä värillä.

Liite 2. Uusien pora- ja maalämpökaivojen rakentamista koskeva rasite- ja kuulemisalue, AFRY Finland Oy 2.2.2022.

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAEHDOTUS

641400ma

Vantaan Energian lämpövarasto

MUISTUTUKSET JA VASTINEET

7.6.2022

Asemakaavoitus / MYL/TTA

Asemakaavaehdotus nro 641400ma / Vantaan Energian lämpövarasto on ollut MRA 27 §:n nojalla nähtävillä 9.3.- 14.4.2022. Tänä aikana jätettiin 10 muistutusta.

Muistuttaja	Muistutus	Tarkistukset
<p>NRO 1, 8.3.2022 Alueen asukas</p>	<p>Asukas ei pidä hyvänä lämpöputkien rakentamista Kuusikkoon ja on sitä mieltä, ettei kaukolämmölle ole tarpeeksi kysyntää ja sen tarve tulisi selvittää. Asukas tuo ilmi, että jalkakäytävä on kovassa käytössä (koululaiset ym.) ja Kuusikkotiellä on bussiliikennettä. Asukas vastustaa hanketta asukkaille koituvien haittojen vuoksi.</p>	
<p>NRO 2, 15.3.2022 Alueen asukas</p>	<p>Kuusikon asukkaana vastustan kausivarasto-hanketta sen mittavien ympäristövaikutusten ja pitkään kestävänsä rakentamisen vuoksi. Erityisesti rakentamisen aikaiset poraus- ja räjäytystyöt vaikuttavat merkittävästi alueen asukkaisiin ja hankkeen toteutuminen vähentäisi huomattavasti asuinviihtyvyyttä erityisesti ajotunnelien läheisyydessä.</p>	
<p>NRO 3, 22.3.2022 Vaarala Seura ry</p>	<p>Yhdistys tuo muistutuksessaan ilmi huolen nykyisestä maailmantilanteesta ja mm. Vantaan Energian toimintojen keskittämisestä Itä-Vantaalle.</p> <p>Yhdistys haluaa tietää, mihin louhe kuljetetaan ja toteaa kuljetuksen asuinalueiden läheisyydessä tai läpi olevan riskialtista sekä ettei murskausta tule tehdä Ruduksen alueella.</p> <p>Yhdistystä huolestaa lisäksi liikenteen terveysriski,</p>	

	<p>pienhiukkaset, Fazerilan pohjavesialue, räjäytysten aiheuttamat hiussuonet ja halkeamat kalliossa sekä lämpimän veden virtaus pohjavesialueelle, häiriöt eläimille ja asukasviihtyvyyteen, kiinteistöjen arvon lasku, maalämpökaivojen tehon heikkeneminen, vesikaivojen tyhjeneminen sekä onnettomuustilanteet. Yhdistys haluaa tietää, miten onnettomuustilanteisiin varaudutaan.</p> <p>Yhdistys on sitä mieltä, että lämpövarastossa ei tule käyttää Keravajoen vettä ja hanke tulisi toteuttaa kauas asutuksesta.</p>	
<p>NRO 4, 10.4.2022 kaksi alueen asukasta</p>	<p>Asukkaat vastustavat lämpövaraston rakentamista Kalkkikallioon.</p> <p>Asukkaat tuovat muistutuksessaan ilmi huolen rakentamisaikaisista haitoista, joihin he mainitsevat mm. liikenteen, melun, pölyn, ilmanlaadun heikkenemisen, tärinän, vauriot rakennuksissa, terveyshaitat, Variskallion ilmanpoistokuilun, louheen murskauksen, vesi- ja lämpökaivojen tyhjenemisen, putkenrakennustyöt ja mm. siitä koituvat haitat, häiriöt bussiliikenteelle sekä läheiselle päiväkodille sekä kiinteistöjen arvon romahtamisen.</p> <p>Lämpövaraston käyttöönoton jälkeen aiheutuvina haittoina asukkaita huolettavat mm. teiden pintojen jäätyminen, maanjäristyksen kaltaiset jyrähdykset kalliossa ja niistä koituvat vauriot rakennuksille ja vaikutus asumisviihtyvyyteen, liikenteen suuri lisääntyminen sekä veden pumppaus Keravanjoesta ja 140 asteisien</p>	

	<p>veden tyhjentäminen katastrofitilanteessa selkeytsaltaaseen Heidehofin puistoon.</p> <p>Lisäksi asukkaat mainitsevat luonnon ja eläinten kärsivän hankkeesta, että aiempien rakennustöiden aikana on myöskin todettu Kuusikon kallion kiviaineksen olevan heikkoa sekä osoittavat huolta, ettei tällaisesta lämpövarastosta ole tutkimustietoa, miten se tulee toimimaan/kestämään tulevaisuudessa.</p>	
<p>NRO 5, 10.4.2022 alueen asukas</p>	<p>Asukasta huolettua haitalliset vaikutukset asukkaiden elinoloihin ja ympäristöön ja hän toteaa että haittaa voi pitää pysyvänä ja merkittävänä (mm. luontoarvojen menetykset ja lähiluonnon pilaaminen). Asukas arvioi rakentamisen kestävän lähemmäs kuusi vuotta ja toteaa haittojen asumiselle olevan kokoaikaisia 24/7. Haittoina hän mainitsee mm. päästöt ja ilmanlaadun heikkenemisen, liikenteen, raskaan liikenteen melun sekä räjäytysten aiheuttaman tärinän ja melun. Lisäksi asukas toteaa, ettei Väylävirasto eikä Vantaan kaupunki ole suostunut rakentamaan alueelle melusteitä.</p> <p>Muistutuksessa todetaan, että on varmistettava, ettei maalämpöpumppujen toiminta heikkene ja uusien maalämpökaivojen rakentamisen tulee olla jatkossakin mahdollista.</p> <p>Lisäksi asukas osoittaa huolta mahdollisista ennakoimattomista ja katastrofaalisista muutoksista kallioperään, mikroilmastoon sekä vaikutuksista vesivuotoihin. Asukas pitää lämpövaraston sijaintia vääränä.</p>	

<p>NRO 6, 10.4.2022 kaksi alueen asukasta</p>	<p>Asukkaat vastustavat lämpövaraston rakentamista Kalkkikallioon.</p> <p>Asukkaat tuovat muistutuksessaan ilmi huolen rakentamisenaikaisista haitoista, joina he mainitsevat mm. liikenteen, melun, pölyn, ilmanlaadun heikkenemisen, tärinän, vauriot rakennuksissa, terveyshaitat, Variskallion ilmanpoistokuilun, louheen murskauksen, vesi- ja lämpökaivojen tyhjenemisen, putkenrakennustyöt ja mm. siitä koituvat haitat, häiriöt bussiliikenteelle sekä läheiselle päiväkodille sekä kiinteistöjen arvon romahtamisen.</p> <p>Lämpövaraston käyttöönoton jälkeen aiheutuvina haittoina asukkaita huolettavat mm. teiden pintojen jäätyminen, maanjäristyksen kaltaiset jyrähdykset kalliossa ja niistä koituvat vauriot rakennuksille ja vaikutus asumisviihtyvyyteen, liikenteen suuri lisääntyminen sekä veden pumppaus Keravanjoesta ja 140 asteisien veden tyhjentäminen katastrofitilanteessa selkeytsaltaaseen Heidehofin puistoon.</p> <p>Lisäksi asukkaat mainitsevat luonnon ja eläinten kärsivän hankkeesta, että aiempien rakennustöiden aikana on myöskin todettu Kuusikon kallion kiviaineksen olevan heikkoa sekä osoittavat huolta, ettei tällaisesta lämpövarastosta ole tutkimustietoa, miten se tulee toimimaan/kestämään tulevaisuudessa.</p>	
<p>NRO 7, 11.4.2022 Alueen asukas</p>	<p>Asukas tuo muistutuksessaan ilmi, että kaavaselostuksessa mainitaan työmaaliikenteen ohjautuvan suoraan Kehä III:lle,</p>	<p>Tarkennetaan kaavaselostuksen tekstiä koskien työmaanaikaisen liikenteen ohjausta.</p>

	<p>vaikka liikenne ohjautuu Vanhalle Porvoontielle. Muistutuksessa mainitaan myös nykyiset Vanhan Porvoontien useat peräkkäiset liikennevalot, jotka aiheuttavat ruuhkaa, ja että lisävalot todennäköisesti pahentaisivat tilannetta. Vastaehtoisesti muistutuksessa ehdotetaan, että varaston liikenne ohjattaisiin suoraan Kehä III:lle, kohti länttä, Vanhan Porvoontien alitse.</p>	
<p>NRO 8, 14.4.2022 Hakkilan Omakotiyhdistys ry</p>	<p>Muistutuksessa tuotiin esiin, että asemakaava mahdollistaa Variskallion alueelle maanpinnalle, keskelle lähivirkistysaluetta, rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m². Lisäksi tuotiin esiin rakentamisen aiheuttama viheralueen tuhoutuminen sekä Variskallion luokitellut luontoarvot ja alueen eläimistö. Variskallion puusto suojaa Kuusikon ja Hakkilan aluetta liikenteen melulta ja samalla se sitoo hiukkaspäästöjä.</p> <p>Yhdistys toteaa, että Variskallion alueen tulee säilyä jatkossakin lähivirkistysalueena nyt voimassaolevan ajantasa- asemakaavan mukaisesti, ja että alueelta on jo nyt viety pala palalta lähivirkistysalueet.</p> <p>Hankkeen merkittävimpinä haitallisina vaikutuksina mainitaan mm. päästöt, pöly, melu-, värinä- ja ilmanlaatuvaikutukset, liikenne ja vaaratilanteet.</p> <p>Yhdistys arvioi, ettei neljän vuoden rakentamisaika tule riittämään ja toteaa haittoja koituvan viikon jokaisena päivänä.</p> <p>Muistutuksessa tuodaan ilmi, että Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien lähistöllä meluarvot ylittävät päiväajan sekä yöajan ohjearvot jo</p>	

	<p>nykyisin, eikä alue edes tällä hetkellä täytä jo lainkirjan edellyttämiä terveellisen ja turvallisen elinympäristön vaateita (metelin, saasteiden kuin liikenteen osalta).</p> <p>Yhdistys vastustaa kausivarastohanketta Kuninkaalan alueelle. Lisäksi lämmön kausivaraston käyttöikä on yhdistyksen mielestä lyhyt.</p> <p>Muistutuksessa sanotaan kaavahankkeen olevan täysin ristiriitainen suunniteltuun tulevaan yleiskaavan nähden.</p> <p>Yhdistys vaatii, ettei alueelle myönnetä maisemaa muuttavaa puiden kaatamista tai muuta maastoon kohdistuvaa toimenpidettä voimassa olevan asemakaavan hengessä.</p>	
<p>NRO 9, 14.4.2022 Kuusikon Omakotiyhdistys ry</p>	<p>Yhdistystä huolettua haitalliset vaikutukset asukkaiden elinoloihin ja ympäristöön ja muistutuksessa todetaan, että haittaa voi pitää pysyvänä ja merkittävänä (mm. luontoarvojen menetykset ja lähiluonnon pilaaminen), ja että YVA-selostuksessa ja siihen tehdyissä huomautuksissa on monia seikkoja, joista päättäjien tulisi olla tietoisia.</p> <p>Yhdistys arvioi rakentamisen kestävän lähemmäs kuusi vuotta ja toteaa haittojen asumiselle olevan kokoaikaisia 24/7. Haittoina mainitaan mm. päästöt ja ilmanlaadun heikkeneminen, liikenne, raskaan liikenteen melu, räjäytysten aiheuttama tärinä ja melu, vauriot rakennuksille, lämmönsiirtoputkiin liittyvät haitat, sekä luonnon eläimien kaikkoaminen. Muistutuksessa todetaan, ettei Väylävirasto eikä Vantaan kaupunki ole suostunut rakentamaan alueelle meluesteitä.</p>	

	<p>Muistutuksessa osoitetaan lisäksi huolta pysyvistä muutoksista pohjaveteen ja kaivojen käytön estymiselle sekä todetaan, että on varmistettava, ettei maalämpöpumppujen toiminta heikkene ja että uusien maalämpökaivojen rakentamisen tulee olla jatkossakin mahdollista.</p> <p>Yhdistys toteaa, että luolastoon siirrettävän veden käsittely ja huoltoihin liittyvä veden poistaminen luolastosta näyttäisivät olevan puutteellisella suunnittelutasolla.</p> <p>Lisäksi yhdistys osoittaa huolta mahdollisista ennakoimattomista ja jopa katastrofaalisista muutoksista kallioperään, mikroilmastoon, vaikutuksista vesivuotoihin, teiden jäätymisestä sekä kallion kohoamisesta ja siitä seuraavista jännitysten laukeamisista äänekkäinä räjähdysääninä.</p> <p>Yhdistys toteaa kyseessä olevan pilottihanke, että suunnittelussa ei ole riittävän vakavasti tehty riskitarkastelua, ja että varaston veden käsittelyn hallinnassa on monia hyvin ilmeisiä haasteita, kuten saavutettava hyötysuhde ja lämpökapasiteetin rajoitteet.</p> <p>Yhdistys pitää myös hankkeen elinkaaritarkastelua ylioptimistisena huomioiden korroosioilmiöt sekä toteaa, että koko hankkeesta puuttuu liiketoiminnallisten vaihtoehtojen kokonaisvaltainen tarkastelu.</p>	
<p>NRO 10, 14.4.2022 kaksi alueen asukasta</p>	<p>Asukkaat vastustavat kaavamuutosta, koska sen vaikutukset ovat asukkaiden mielestä äärimmäisen haitallisia. Muistutuksessa todetaan, etteivät päättäjät ole tietoisia haitoista, jotka ovat YVA-selvityksessä ja</p>	

	<p>siihen tehdyissä huomautuksissa. Asukkaiden mielestä rakentamisen aikaiset haitat olisivat merkittäviä ja osa haitoista olisi pysyviä ja osa vuosikausia kestäviä, eikä haittoja ei voi pitää vähäpätöisinä. Asukkaat uskovat rakentamisen kestävän vähintään 6 vuotta ja he toteavat rakentamista tapahtuvan viikon jokaisena päivänä ympäri vuorokauden.</p> <p>Haittoina mainitaan päästöt ja ilmanlaadun heikkeneminen (etenkin typpioksidi), melu, joka on jo nyt Kehä III:lla usein sietämätön, putkitöiden kaivannot ja niiden haitat liikkumiselle ja bussiliikenteelle, vesikaivojen tyhjeneminen, rakennusten vaurioituminen, pysyvät vauriot metsäluonnolle ja eläimistöille sekä maalämpölaitteistojen vaurioituminen.</p>	
--	---	--

NRO 1**Asukas, 8.3.2022****Muistutus:**

En etenkään voi hyväksyä:

Kuulin, että meinaatte repiä Kuusikkotienkin rikki: jotain lämpöputkia suunnittelee

Kuka niitä tarvitsee ?

Ei ainakaan kovin moni

Tehkää tarkka tiedustelu.

Asukkailla on sähkölämmityksiä, maalämpöjä, ilmavesilämpöpumppuja.

Eivät tarvitse muuta.

Sitäpaitsi jalkakäytävä on kovassa käytössä(koululaiset ym)

Bussiliikenne Kuusikkotiellä

Olen täysin vastaan koko hanketta.

Siitä tulee niin paljon ikävää harmia Kuusikon asukkaille.

Vantaalla 7.3.2022

Vastine:

Vantaan Energian kaukolämmön piiriin kuuluu noin 80 % Vantaan kotitalouksista ja yli 50 % yrityksiä.

Lämmön kausivaraston tarkoituksena on turvata energiahuoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista energialähteistä.

Sijoitusluvat Sammaltielle sekä Kuusikkotielle lämmönsiirtolinjaa varten haetaan Vantaan kaupungin luvitusprosessin mukaisesti. Lupaehdot ja mm. liikenteenohjausvaatimukset tulevat Vantaan kaupungilta. Putkien rakentaminen on normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Kaikki putkivetotöistä johtuvat liikennehaitat ovat tilapäisiä ja lyhytaikaisia. Ajoteitä ei suljeta kokonaan työn missään vaiheessa. Työ tehdään jaksoissa, jolloin se vaikuttaa vain rajalliseen osaan tietä kerrallaan. Mahdollisissa kapeammissa tien kohdissa rakentaminen pyritään ajoittamaan rauhallisempaan ajanjaksoon. Lämmönsiirtolinjan rakennustyöt eivät estä bussiliikennettä eikä muutakaan liikennettä hankkeen aikana. Lämmönsiirtolinjan rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia, ei vuosia.

Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Tarkistukset:

-

NRO 2**Asukas, 15.3.2022****Muistutus:**

Vantaan Kuusikon asukkaana vastustan Vantaan Energian lämmön kausivarasto-hanketta sen mittavien ympäristövaikutusten ja pitkään kestäväen rakentamisen vuoksi. Erityisesti rakentamisen aikaiset poraus- ja räjäytystyöt vaikuttavat merkittävästi alueen asukkaisiin ja hankkeen toteutuminen vähentäisi huomattavasti asuinviihtyvyyttä erityisesti ajotunnelien läheisyydessä.

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyvyyteen. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen. Lämmön kausivaraston tarkoituksena on turvata energiahuoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista energialähteistä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, värinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Tarkistukset:

-

NRO 3**Vaarala Seura ry, 22.3.2022****Muistutus:**

Tätä maailmantilannetta ajatellen ollaan nyt keskittämässä liikaa Vantaan Energian toimintoja Itä-Vantaalle

Tätä tilannetta ajatellen, keskittämisessä on monta vaaran paikkaa:

- Vihollisen on helppo pommittaa Vantaan Energia toimintakyvyttömäksi, kun kaikki toiminnot on keskitetty kolmen kilometrin säteelle
- Tämän samaisen kolmen kilometrin säteellä asuu yli 30 000 Vantaan asukasta; mm. Vaaralan, Kuusikon, Heikinlaakson ja Rajakylän pientaloalueet
 - joilta toistaiseksi puuttuvat väestönsuojat sekä Hakunilan alue, jossa asuu mm. paljon maahanmuuttajia
- Alueella on myös merkittävä Fazerilan pohjavesialue, joka toimii pk-seudun varavedenottamona – tätä aluetta pitäisi suojella erityisesti eikä vaarantaa sitä monelta suunnalta

Lisääntyvä liikenne on terveysriski lähistöllä asuville asukkaille

Vaaralan lähistölle on keskitetty viime vuosina liikaa toimintoja, jotka lisäävät raskasta liikennettä ja sitä kautta vaarallisten pienhiukkasten lisääntymistä ilmassa sekä liikenteen meteliä.

Riskikeskittymässä ovat jo nyt ja lisää on tulossa

- Ruduksen kivenmurskaus (toiminut ympäristölupaehdojen vastaisesti)
- Vantaan Energian jätteenpolttolaitos
- Vantaan Energian suunnitelmat jätteenpolttolaitoksen laajennukseen
- Vantaan Energian suunnitelmat vaarallisten jätteiden polttoon
- Remeon rakennus- ja teollisuusjätteenkäsittelylaitos (ympäristölupa?)
- Vantaan Energian suunnitelmat synteettisen metaanin valmistamiseen

Tulevan lämpövaraston sidosryhmätilaisuudessa ei kerrottu, mihin yli 1 miljoonan kuution verran kiviä kuljetetaan. Kyseisen kivimäärän kuljettaminen asutusalueiden läheisyydessä tai niiden läpi (lähes letkana) neljän vuoden ajan on monessakin suhteessa riskialtista.

Lämpövaraston louhinnasta syntyviä kiviä ei tule murskata Ruduksen alueella, koska nykyinenkin toiminta on ylittänyt saadut luvat.

Tikkurilassa oleva ilmanlaadun mittauspiste on liian kaukana. Mittauspiste pitää saada lähelle Vantaan Energian jätteenpolttolaitosta.

Lämpövarasto voi olla vaaraksi pohjaveden laadulle

Selvityksessä todetaan, että lämpövarasto ei sijoitu luokitelluille pohjavesialueille, mutta on kuitenkin 400 metrin päässä Fazerilan merkittävästä pohjavesialueesta.

Miten voidaan räjäytystöiden yhteydessä varmistaa, että kallioon ei tule hiussuonia tai halkeamia, jolloin lämpövaraston lämmintä vettä ohjautuisi pohjavesialueille.

Lämpövarastossa ei tule käyttää Keravajoen vettä, vaan se on otettava Päijänteestä eli vesijohtoverkostosta.

Räjäytystyöt haittaavat omakotiasukkaiden arkea ja laskevat talojen arvoja

Omakotiyhdistyksen jäsenenä on pöyristyttävää todeta, että tällainen hanke on suunniteltu toteutettavaksi lähelle asutusta ja omakotitaloja.

Sidosryhmätilaisuudessa hankkeen edustaja oli myös harmillisen ylimielinen lähiasukkaiden huolille. Onko moraalisesti oikein antaa Vantaan ja Helsingin kaupunkien omistaman yrityksen toimia tällä tavalla? Onko oikein, että vantaalaiset asukkaat joutuvat elämään räjäytysten keskellä neljä vuotta?

Ilmastotavoitteet eivät pyhitä kaikkia keinoja. Se pitäisi viranomaisten ja poliitikkojenkin ymmärtää - vaikka periaatteessa hanke on kannatettava. Tämä hanke pitäisi vain toteuttaa kauas asutuksesta. Tässä maailmassa on jo nähty, miten isot jyräävät pienet. Pitääkö sen tapahtua myös Itä-Vantaalla?

Maalämpökaivot ja vesikaivot

On todettu, että lähellä olevien maalämpökaivojen teho heikkenee lämpövaraston rakennusaikana. Onko tämä hyväksyttävää toimintaa Vantaan kaupungin mielestä - varsinkin kun tämän tehon heikkenemisen tekee Vantaan Energia, joka laskuttaa suuremman sähkölaskun asukkailta tänä aikana? Tulevan maan lämpenemisen on todettu tasaavan tilannetta pitkällä aikajänteellä. Omakotiasukas maksaa sähkölaskun monta kertaa vuodessa eikä välttämättä sama asukas asu samassa paikassa vuosikymmeniä, jolloin lasku hänen kohdallaan tasaantuisi. Tämä on asia, josta Vantaan Energian pitää ottaa vastuu.

Tuleva kaavoitus heikentää Kuusikon asuntoalueen arvoa. Onko tämä Vantaan kaupungin periaatteiden mukaista?

Mitä tapahtuu, jos maalämpökaivojen teho heikkeneekin suuremmalla alueella kuin selvityksessä on mainittu? Miten se voidaan todistaa? Tai jos kaivosta loppuu vesi, kun pohjavesi laskee?

Onnettomuustilanteet lämpövarastossa

Miten onnettomuustilanteisiin varaudutaan? Mitä tapahtuu, jos kallioon tulee halkeama (syystä tai toisesta) ja paineistettua kuumaa vettä alkaa suihkuta maan pintaan?

Eläinten hyvinvointi

Rakennusaikaiset räjäytykset pelottavat alueen eläimistöä – kuin myös taloissa olevia kotieläimiä. Onko se sallittua?

Itäistä Vantaata tulee kehittää asukkaiden sekä eläimistön terveyden ja viihtyisyyden edistämiseksi eikä toisinpäin. Ratikan tuleminen ei pelasta sitä, että asukkaiden viihtyisyyttä vähennetään, luontoa turmellaan ja vaarannetaan myös ihmisten terveyttä.

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittämisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen. Lämmön kausivaraston tarkoituksena on turvata energiahuoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista energialähteistä. Hankkeen vaikutuksia arvioitaessa ei ole tunnistettu sellaisia hankkeesta johtuvia tekijöitä, jotka aiheuttaisivat alueen tai yksittäisten asuntojen arvon alenemista. Kaavoituksessa on kiinnitetty erityisesti huomiota vuorovaikutukseen asukkaiden kanssa ja jatkossa hankkeen toteuttaja pyrkii sitä entisestään parantamaan.

Hankkeen sijoittuminen: Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärmealliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen. Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmealliolla ongelmana oli kallioresurssin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresurseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalalaitoksen läheisyyden vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ei ole rakennusaikaisillekaan ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä. Tämänhetkinen maailmantilanne ei vaikuta lämpövarastohankkeen sijoittumisen edellytyksiin.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, värinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä

olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Pohjavesi, vesitäyttö, vesi- ja lämpökaivot: Kausivarasto ja lämmönsiirtolinjat eivät sijoitu luokitellulle pohjavesialueelle eikä pohjaveden virtaus suuntaudu siirtolinjan alueelta kohti hankealuetta lähintä Fazerilan pohjavesialuetta. Lämpövaraston vaikutuksia pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi. Toiminnan aikana ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Lämpövaraston rakentaminen on kuvattu hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa. Varastosäiliön painetaso on sama tai hieman pienempi kuin ympäröivän pohjaveden painetaso, jolloin paineellinen vesi ei pääse vuotamaan ympäristöön varastosta. Lisäksi kalliotilat tiivistetään injektoimalla, jolloin minimoidaan vesivuodot rakentamisen ja käytön aikana. Vesi johdetaan lämmön kausivarastoon kertaluonteisesti louhintatöiden jälkeen. Varasto täytetään HSY:n vesijohtoverkosta hyödyntäen (ei Keravanjoesta). Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta.

Vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon ja eläimiin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen: Hankkeen riskitekijät on tunnistettu YVA-selostuksessa. Eri tilanteita on kartoitettu ja tilanteisiin varaudutaan erillisen suunnitelman mukaan.

Vantaan Energia seuraa jo jätteenpolttolaitoksen päästöjä ja raportoi mahdollisista päästöjen ylityksistä Uudenmaan ELY-keskukselle.

Louheen välivarastoinnin tai loppusijoituksen sijainti ei ole vielä selvillä. Louheen välivarastointi on luvanvaraista.

Tarkistukset:

-

NRO 4

kaksi alueen asukasta, 10.4.2022

Muistutus:

Vastustamme ehdottomasti Kuusikon alueelle kaavailtua Vantaan energian lämpövaraston rakentamista Kalkkikallioon. Vastustamme rakentamista tulevien rakennusvuosien (rakennusaika jopa 6 vuotta) aiheuttamien haittojen vuoksi, sekä valmistumisen jälkeen käytöstä aiheutuvien jatkuvien haittojen takia.

Rakennusaikaiset haitat Kuusikon pientaloalueella:

- valtava rakennusaikainen liikenne jo ennestään ruuhkaisille teille (vähintään 2x600 raskasta ajoneuvoa/vrk) ja siitä aiheutuva hurja melu, pöly ja tärinä -> yleisen ilmanlaadun heikkeneminen radikaalisti
- kallion räjäytyksistä aiheutuva jatkuva tärinä, joka rikkoo rakenteita asunnoissa, sekä valtava melu räjäytystöistä
- valtavan kokoisen tuuletusaukon rakentaminen keskelle kalliota ja ulkoilualuetta
- terveydelle erittäin myrkylliset, kallion räjäytyksistä aiheutuvat kaasut, jotka puhalletaan koko Kuusikon asuinalueelle tuuletusaukon kautta ilmaan hengitettäväksi
- betoni-, vesi- ja louheenmurskausasemien rakentaminen alueelle lämpövaraston rakentamisen ajaksi tuo paljon lisää liikennettä, melua ja pölyä -> ilmanlaadun heikkeneminen
- betonipöly, joka leviää asuinalueelle tuhoten rakennusten ulkopintamateriaalit
- jatkuva, kuusi vuotta kestävä louhinnasta syntyvä tärinä aiheuttaa vaurioita niin alueen rakennuksille kuin ihmisten terveydellekin
- asuinalueen vesi- ja lämpökaivot tyhjenevät
- asuinalueen pääkadut kaivetaan auki valtaviin maahan upotettavien putkien takia (kaivannot 3 m syviä, 3 m leveitä) aiheuttaen erittäin suuren haitan ja vaaran asukkaiden liikkumiselle. Kaivantotöistä aiheutuu myös valtavaa melua ja liikennettä alueellemme. Myös vesi- ja sähkökatkokset tulevat olemaan arkipäivää koko kaivuutöiden ajan.
- Kuusikon halki kaavailtu täyttöputken vetäminen maan pinnalla esteettisesti ruma ja kamala ilmestys ulkoilualueellamme
- bussiliikenne katkaistaan pysyvästi rakennustöiden vuoksi, jolloin alueeltamme ei enää pääse julkisella liikenteellä minnekään
- alueemme päiväkotit sijaitsee juuri suunnitellun huolto- ja vesiputkitunnelin suuaukkoa vastapäätä (välimatkaa noin 20 m). Valtavat louhinta- ja räjäytystyöt, sekä katujen kaivuun tulee häiritsemään päiväkodin lasten elämää dramaattisesti (lasten ulkoilu, nukkuminen, sekä terveys huonon ilmanlaadun takia)
- kiinteistöjen arvo alueella tulee romahtamaan

Lämpövaraston käyttöönoton jälkeen aiheutuvat jatkuvat haitat pientaloalueellemme:

- jatkuva lämmön ulos pumpppaaminen luolastosta aiheuttaa aluettamme ympäröivien teiden pintojen jääytymisen luistinradoiksi talvella (mm. Kehä 3, Vanha Porvoontie, alueemme kadut)
 - kallion jäähdyttäminen pohjavedellä aiheuttaa jatkuvia maanjäristyksen kaltaisia jyrähdyksiä kalliiossa
 - -> aiheuttaa epämiellyttäviä tunteita asukkaille, sekä rikkoo rakennuksia
 - jatkuva liikenne -> liikenteen suuri lisääntyminen; asuinalueettamme ympäröivät tiet eivät ole suunniteltu tällaiselle määrälle raskasta liikennettä
- Vantaan energian suunnitelmassa vettä pumpataan massiiviset määrät (miljoona kuutiometriä) Keravanjoesta selkeytysaltaaseen, joka sijoitetaan suunnitelman mukaan Heidehofin ja

- Jokiniemen alueelle. Selkeytysallasta tullaan käyttämään myös katastrofitilanteissa, jolloin luolasto tyhjennetään ja 140 asteinen vesi lasketaan selkeytysaltaaseen Heidehofin puistoon
- Veden siirto Hyvinkään Ridasjärveltä asti tarkoittaa Keravanjoen ekologian totaalista tuhoa

Lämpövaraston rakentamisen ja käytön ympäristö- ja terveyshaitat alueemme asukkaille ovat valtavat! Alueen luonto ja eläimet tulevat pahoin kärsimään. Tällainen rakennelma ei missään nimessä kuulu keskelle pientaloaluetta.

Aiempien rakennustöiden aikana on myöskin todettu Kuusikon kallion kiviaineksen olevan niin heikkoa, ettei se olisi kestänyt esim. Kehätien rakentamista tunneliin. Nyt herää kysymys, miten se tulisi kestämaan valtavan vesilämpövaraston louhimisen? Huolestuttavaa on myöskin se, ettei tällaisesta lämpövarastosta ole tutkimustietoa, miten se tulee toimimaan/kestämään tulevaisuudessa. Alueemme ja sen ihmiset ja luonto joutuvat nyt koekaniineiksi asiasta. Asukkaat pannaan kärsimään asumisviihtyvyytemme kustannuksella. Hanke on aivan suhteeton saavutettuun hyötyyn nähden!

Kaikista edellä mainituista syistä vastustamme ehdottomasti hanketta! Kaavamuutosesitystä ei tule missään nimessä hyväksyä!

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyvyyteen. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen. Lämmön kausivaraston tarkoituksena on turvata energiahuoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista energialähteistä. Hankkeen vaikutuksia arvioitaessa ei ole tunnistettu sellaisia hankkeesta johtuvia tekijöitä, jotka aiheuttaisivat alueen tai yksittäisten asuntojen arvon alenemista.

Hankkeen sijoittuminen: Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärmekalliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen. Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmekalliolla ongelmana oli kallioresurssin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresursseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergrin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalaitoksen läheisyyden vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ei ole rakennusaikaisillekaan ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Melua ja tärinää aiheuttavissa rakennustöissä huomioidaan lähialueen herkät kohteet ja päiväkotien uniajat huomioidaan. Rakentamisen on arvioitu kestävän noin neljä vuotta ja louhintatöiden 3–3,5 vuotta. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, tärinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Murskaus, räjäytykset, tärinä ja maanjäristykset: Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat nopeasti maan alle puhallettavaan suureen ilmamäärään, eivätkä aiheuta ilmanlaatuun merkittäviä muutoksia taikka haitallisia ympäristö- tai terveysvaikutuksia työmaan ympäristössä. Louheen murskausta ei tehdä hankealueella maanpinnalla. Tärinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioiden. Tärinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. Kaikki rakennukset, jotka ovat 150...300 m etäisyydellä louhintakohteista sijoittuvat tärinämittausalueelle. On mahdollista, että lämpövaraston käytön aikana aiheutuu pieniä järjestyksiä, jotka havaitaan lähistöllä. Vaurioriski rakenteisiin arvioidaan tämänhetkisen suunnittelutiedon perusteella pieneksi.

Pohjavesi, vesi- ja lämpökaivot sekä vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon, pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Varasto täytetään HSY:n vesijohtoverkostoa hyödyntäen (ei Keravanjoesta). Varaston mahdollinen tyhjennys on kuvattu YVA-selostuksessa. Kuumaa vettä ei päästetä vuotamaan ympäristöön missään tilanteessa. Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Lämmönsiirtolinja, liikenne ja maanpinnan lämpeneminen: Lämmönsiirtoputkien rakentaminen on luvan varaista toimintaa ja normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Lämmönsiirtolinja rakennetaan Kuusikontien sivuun. Kaikki putkivetotöistä johtuvat liikennehaitat ovat tilapäisiä ja lyhytaikaisia. Kuusikon katuosuuksilla lupaehtot ja mm. liikenteenohjausvaatimukset tulevat Vantaan kaupungilta. Ajoteitä ei suljeta kokonaan työn missään

vaiheessa. Työ tehdään jaksoissa, jolloin se vaikuttaa vain rajalliseen osaan tietä kerrallaan. Mahdollisissa kapeammassa tien kohdissa rakentaminen pyritään ajoittamaan rauhallisempaan ajanjaksoon. Lämpövaraston tai lämmönsiirtolinjan rakennustyöt eivät estä bussiliikennettä eikä muutakaan liikennettä hankkeen aikana. Lämmönsiirtolinjan rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia. Rakentamisen aikainen liikenne ei merkittävästi lisääny hankealueella, eikä lisäys heikennä juurikaan liikenneturvallisuutta. Lämmön siirtolinjaputket ovat eristettyjä ja eivät aiheuta teiden jäätymistä. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen ja riskit: Hankkeen riskitekijät on tunnistettu YVA-selostuksessa. Eri tilanteita on kartoitettu ja tilanteisiin varaudutaan erillisen suunnitelman mukaan. Kehä III:n tunnelia suunniteltiin lähemmäksi maanpintaa kuin lämmön kausivarastoa. Kallio on erilaista eri syvyyksissä.

Tarkistukset:

-

NRO 5**alueen asukas, 10.4.2022****Muistutus:**

Perustelen muistutukseni seuraavassa:

Muistutukseni perustuu tietoihin, joita on jaettu meille asukkaille Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) 14.4.2021 (päivitetty 3.11.2021) sekä Vantaan kaupungin internet sivustolta

<https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/vantaan-energian-lammon-kausivarasto-kuusikonmakeen>

Tietoja olen saanut myös alueen asukkaiden kanssa käydyistä keskusteluista ja pidetyistä kokouksista.

Muistutukseni kaavaesityksestä:

Muutetun kaavan haitalliset vaikutukset olisivat meille alueen asukkaina, siis meidän ihmisten elinoloihin ja ympäristöön merkittäviä.

Maa-alan käyttötarkoituksen muutos kaavoitetulle asuinalueellemme on merkittävä.

Mikäli lämpövarastohanke toteutuisi, olisivat rakentamisen aikaiset haitat meille merkittäviä. Asumme aivan suunnitellun rakennustyömaan tuntumassa.

Haittaa voi pitää pysyvänä ja merkittävänä – ei tilapäisenä. Arvio hankkeen rakentamisen kestosta, neljä vuotta ei tule riittämään. Kesto lienee lähempänä kuutta (6) vuotta.

Haitat asumiselle ovat kokoaikaisia 24/7, kuten hankesuunnitelmassa esitetään.

Meille aiheutuu, kuten

- päästöt tulisivat kasvamaan alueen ilmaan, siis meidän ilman laatu huononee,
- liikenne lisääntyy ja ruuhkautuu,
- jo nykyisellään Kehä III:n liikenteen melu on kiinteistömme kohdalla lähes sietämätön, louheen kuljetukset lisäävät raskaiden ajoneuvojen aiheuttamaa melua. Väylävirasto eikä Vantaan kaupunki ole suostunut rakentamaan melusteitä
- korkean liikenteen melutason lisäksi tulisi räjäytyksistä maanjäristyksiä muistuttavaa maaperän tärinää ja räjäytysten ääniä,

Kaavamuutos johtaisi pysyviin luontoarvojen menetyksiin ja lähiluonnon pilaamiseen Kuusikossa ja sen lähialueilla. Eikö alueemme kohdalla olevan peruskallion särkeminen räjäytetyllä luolastolla ole mitään luonnon säilyttämisen perusarvoa?

Mikäli hanke toteutettaisiin, on varmistuttava, ettei kallioperän muutoksien vaikutuksesta maalämpöpumppujen toiminta huonone. On myös oltava jatkossa mahdollista rakentaa uusia maalämpökaivoja alueella.

Muistutan, että kaavamuutoksen mukaiset maanalaiset luolastot voivat johtaa mahdollisiin ennakoimattomiin, jopa katastrofaalisiin muutoksiin kallio-
perässämme. Vaikutuksia voi olla mikroilmastossamme (höyrypilviin, maaperän
lämpenemiseen, kallio- ja maaperän paukkumiseen). Vaikutuksia voi olla vesivuotoihin.

Vantaa kaupungin pitäisi toimia arvojaan kunnioittaen, ”tuottaa asukkailleen
viihtyisää asuin ympäristöä luontoarvoja kunnioittaen”. Luolasto voi olla sinänsä
oivallinen ratkaisu hiilineutraalisuuteen pyrittäessä, mutta lämpövaraston sijainti
on väärä.

Kansalaisena, asukkaana kysymme oikeudenmukaisuutta ja kohtuutta.

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa
maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan
laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi
olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Kuitenkin kaikkien kehityshankkeiden,
kuten myös Lämmön kausivaraston, perimmäinen tarkoitus on turvata ja kehittää kaupunkia.
Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen
selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai
elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen.

Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoja alueella nykyisin voimassa olevia maanpäällisiä
asemakaavoja, eikä nykyisiin asemakaavan mukaisiin käyttötarkoituksiin ole tulossa muutosta.
Asemakaavan toteutuminen ei estä nykyistä eikä yleiskaavan mukaista suunniteltua maankäyttöä maan
päällä. Asemakaava on yleiskaavan ilmastotavoitteiden mukainen.

Hankkeen sijoittuminen: Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020,
jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaan lisäksi
mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärme- ja Kallio-
kallioita. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallio- ja maaperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin,
liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen
dataan perustuen. Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen
kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi
geologisten ja ympäristötekniikkateknisten syiden vuoksi. Käärme- ja Kallio-
kallioissa ongelmana oli kallioresurssin rajallinen
koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta
etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresursseja, lisäksi maanpäällinen
maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös
Långmossabergrin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja
ympäristötekniikkateknisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala)
sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan
kallio- ja maaperän paikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalaitoksen läheisyyden
vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ei ole rakennusaikaisillekaan
ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, värinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Liikenne, pöly, päästöt ilmaan ja ilmanlaatu: Rakentamisen aikainen liikenne ei merkittävästi lisääny hankealueella, eikä lisäy heikennä juurikaan liikenneturvallisuutta. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä. Rakentamisen alkuvaiheessa ilmenee maarakennuksesta sekä kuljetuksista aiheutuvaa pölyämistä työmaan välittömässä läheisyydessä. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia lähimpien asuinalueiden ilmanlaatuun johtuen pitkästä välimatkasta asutuksen ja työmaan välillä. Hankkeella ei arvioida olevan käytön aikana suoria vaikutuksia lähialueiden ilmanlaatuun.

Melu ja värinä: Rakentamisen häiritsevin vaihe, tunnelin suuaukon ja ajotunnelin louhiminen, kestää noin puoli vuotta, jolloin melua aiheuttavat työt pyritään tekemään maanantain ja lauantain välisenä aikana. Syvemmällä kallioperässä työaikoja laajennetaan ympärivuorokautisiksi (ml. sunnuntait). Räjähätyksiä ei tehdä öisin eikä sunnuntaisin. Värinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioden. Värinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. Melurajat ja meluavien töiden ajoittuminen määritellään myöhemmin haettavassa meluilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusta hallinnoi Vantaan kaupungin ympäristötoimi.

Pohjavesi, vesi- ja lämpökaivot sekä vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon, pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen ja riskit: Hankkeen riskitekijät on tunnistettu YVA-selostuksessa. Eri tilanteita on kartoitettu ja tilanteisiin varaudutaan erillisen suunnitelman mukaan.

Tarkistukset:

-

NRO 6

kaksi alueen asukasta, 10.4.2022

Muistutus:

Vastustamme ehdottomasti Kuusikon alueelle kaavailtua Vantaan energian lämpövaraston rakentamista Kalkkikallioon. Vastustamme rakentamista tulevien rakennusvuosien (rakennusaika jopa 6 vuotta) aiheuttamien haittojen vuoksi, sekä valmistumisen jälkeen käytöstä aiheutuvien jatkuvien haittojen takia.

Rakennusaikaiset haitat Kuusikon pientaloalueella:

- valtava rakennusaikainen liikenne jo ennestään ruuhkaisille teille (vähintään 2x600 raskasta ajoneuvoa/vrk) ja siitä aiheutuva hurja melu, pöly ja värinä -> yleisen ilmanlaadun heikkeneminen radikaalisti
- kallion räjäytyksistä aiheutuva jatkuva värinä, joka rikkoo rakenteita asunnoissa, sekä valtava melu räjäytystöistä
- valtavan kokoisen tuuletusaukon rakentaminen keskelle kalliota ja ulkoilualuetta
- terveydelle erittäin myrkylliset, kallion räjäytyksistä aiheutuvat kaasut, jotka puhalletaan koko Kuusikon asuinalueelle tuuletusaukon kautta ilmaan hengitettäväksi
- betoni-, vesi- ja louheenmurskausasemien rakentaminen alueelle lämpövaraston rakentamisen ajaksi tuo paljon lisää liikennettä, melua ja pölyä -> ilmanlaadun heikkeneminen
- betonipöly, joka leviää asuinalueelle tuhoten rakennusten ulkopintamateriaalit
- jatkuva, kuusi vuotta kestävä louhinnasta syntyvä värinä aiheuttaa vaurioita niin alueen rakennuksille kuin ihmisten terveydellekin
- asuinalueen vesi- ja lämpökaivot tyhjenevät
- asuinalueen pääkadut kaivetaan auki valtaviin maahan upotettavien putkien takia (kaivannot 3 m syviä, 3 m leveitä) aiheuttaen erittäin suuren haitan ja vaaran asukkaiden liikkumiselle. Kaivantotöistä aiheutuu myös valtavaa melua ja liikennettä alueellemme. Myös vesi- ja sähkökatkokset tulevat olemaan arkipäivää koko kaivuutöiden ajan.
- Kuusikon halki kaavailtu täyttöputken vetäminen maan pinnalla esteettisesti ruma ja kamala ilmestys asuinalueellamme ja Variskallion ulkoilumaastossa!
- bussiliikenne katkaistaan pysyvästi rakennustöiden vuoksi, jolloin alueeltamme ei enää pääse julkisella liikenteellä minnekään
- alueemme päiväkotit sijaitsee juuri suunnitellun huolto- ja vesiputkitunnelin suuaukkoa vastapäätä (välimatkaa noin 20 m). Valtavat louhinta- ja räjäytystyöt, sekä katujen kaivuun tulee häiritsemään päiväkodin lasten elämää dramaattisesti (lasten ulkoilu, nukkuminen, sekä terveys huonon ilmanlaadun takia)
- kiinteistöjen arvo alueella tulee romahtamaan

Lämpövaraston käyttöönoton jälkeen aiheutuvat jatkuvat haitat pientaloalueellemme:

- jatkuva lämmön ulos pumpppaaminen luolastosta aiheuttaa aluettamme ympäröivien teiden pintojen jääytymisen luistinradoiksi talvella (mm. Kehä 3, Vanha Porvoontie, alueemme kadut)
- kallion jäähdyttäminen pohjavedellä aiheuttaa jatkuvia maanjäristyksen kaltaisia jyrähdyksiä kalliiossa
- -> aiheuttaa epämiellyttäviä tunteita asukkaille, sekä rikkoo rakennuksia
- jatkuva liikenne -> liikenteen suuri lisääntyminen; asuinalueettamme ympäröivät tiet eivät ole suunniteltu tällaiselle määrälle raskasta liikennettä
- Vantaan energian suunnitelmassa vettä pumpataan massiiviset määrät (miljoona kuutiometriä) Keravanjoesta selkeytysaltaaseen, joka sijoitetaan suunnitelman mukaan Heidehofin ja Jokiniemen

alueelle. Selkeytysallasta tullaan käyttämään myös katastrofitilanteissa, jolloin luolasto tyhjenetään ja 140 asteinen vesi lasketaan selkeytysaltaaseen Heidehofin puistoon

- Veden siirto Hyvinkään Ridasjärveltä asti tarkoittaa Keravanjoen ekologian totaalista tuhoa

Lämpövaraston rakentamisen ja käytön ympäristö- ja terveyshaitat alueemme asukkaille ovat valtavat! Alueen luonto ja eläimet tulevat pahoin kärsimään. Tällainen rakennelma ei missään nimessä kuulu keskelle pientaloaluetta.

Aiempien rakennustöiden aikana on myöskin todettu Kuusikon kallion kiviaineksen olevan niin heikkoa, ettei se olisi kestänyt esim. Kehätien rakentamista tunneliin. Nyt herää kysymys, miten se tulisi kestämaan valtavan vesilämpövaraston louhimisen? Huolestuttavaa on myöskin se, ettei tällaisesta lämpövarastosta ole tutkimustietoa, miten se tulee toimimaan/kestämään tulevaisuudessa. Alueemme ja sen ihmiset ja luonto joutuvat nyt koekaniineiksi asiasta. Asukkaat pannaan kärsimään asumisviihtyvyytemme kustannuksella. Hanke on aivan suhteeton saavutettuun hyötyyn nähden!

Kaikista edellä mainituista syistä vastustamme ehdottomasti hanketta! Kaavamuutosesitystä ei tule missään nimessä hyväksyä!

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyvyyteen. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen. Lämmön kausivaraston tarkoituksena on turvata energiahuoltovarmuutta ja vähentää riippuvuutta fossiilisista energialähteistä. Hankkeen vaikutuksia arvioitaessa ei ole tunnistettu sellaisia hankkeesta johtuvia tekijöitä, jotka aiheuttaisivat alueen tai yksittäisten asuntojen arvon alenemista.

Hankkeen sijoittuminen: Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärmekalliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen. Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmekalliolla ongelmana oli kallioresurssin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresursseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergrin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalaitoksen läheisyyden vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ei ole rakennusaikaisillekaan ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Melua ja tärinää aiheuttavissa rakennustöissä huomioidaan lähialueen herkät kohteet ja päiväkotien uniajat huomioidaan. Rakentamisen on arvioitu kestävän noin neljä vuotta ja louhintatöiden 3–3,5 vuotta. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, tärinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Murskaus, räjäytykset, tärinä ja maanjäristykset: Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat nopeasti maan alle puhallettavaan suureen ilmamäärään, eivätkä aiheuta ilmanlaatuun merkittäviä muutoksia taikka haitallisia ympäristö- tai terveysvaikutuksia työmaan ympäristössä. Louheen murskausta ei tehdä hankealueella maanpinnalla. Tärinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioiden. Tärinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. Kaikki rakennukset, jotka ovat 150...300 m etäisyydellä louhintakohteista sijoittuvat tärinämittausalueelle. On mahdollista, että lämpövaraston käytön aikana aiheutuu pieniä järjestyksiä, jotka havaitaan lähistöllä. Vaurioriski rakenteisiin arvioidaan tämänhetkisen suunnittelutiedon perusteella pieneksi.

Pohjavesi, vesi- ja lämpökaivot sekä vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon, pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Varasto täytetään HSY:n vesijohtoverkostoa hyödyntäen (ei Keravanjoesta). Varaston mahdollinen tyhjennys on kuvattu YVA-selostuksessa. Kuumaa vettä ei päästetä vuotamaan ympäristöön missään tilanteessa. Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Lämmönsiirtolinja, liikenne ja maanpinnan lämpeneminen: Lämmönsiirtoputkien rakentaminen on luvan varaista toimintaa ja normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Lämmönsiirtolinja rakennetaan Kuusikontien sivuun. Kaikki putkivetotöistä johtuvat liikennehaitat ovat tilapäisiä ja lyhytaikaisia. Kuusikon katuosuuksilla lupaehdot ja mm. liikenteenohjausvaatimukset tulevat Vantaan kaupungilta. Ajoteitä ei suljeta kokonaan työn missään

vaiheessa. Työ tehdään jaksoissa, jolloin se vaikuttaa vain rajalliseen osaan tietä kerrallaan. Mahdollisissa kapeammassa tien kohdissa rakentaminen pyritään ajoittamaan rauhallisempaan ajanjaksoon. Lämpövaraston tai lämmönsiirtolinjan rakennustyöt eivät estä bussiliikennettä eikä muutakaan liikennettä hankkeen aikana. Lämmönsiirtolinjan rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia. Rakentamisen aikainen liikenne ei merkittävästi lisääny hankealueella, eikä lisäys heikennä juurikaan liikenneturvallisuutta. Lämmön siirtolinjaputket ovat eristettyjä ja eivät aiheuta teiden jäätymistä. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen ja riskit: Hankkeen riskitekijät on tunnistettu YVA-selostuksessa. Eri tilanteita on kartoitettu ja tilanteisiin varaudutaan erillisen suunnitelman mukaan. Kehä III:n tunnelia suunniteltiin lähemmäksi maanpintaa kuin lämmön kausivarastoa. Kallio on erilaista eri syvyyksissä.

Tarkistukset:

-

NRO 7**alueen asukas, 11.4.2022****Muistutus:**

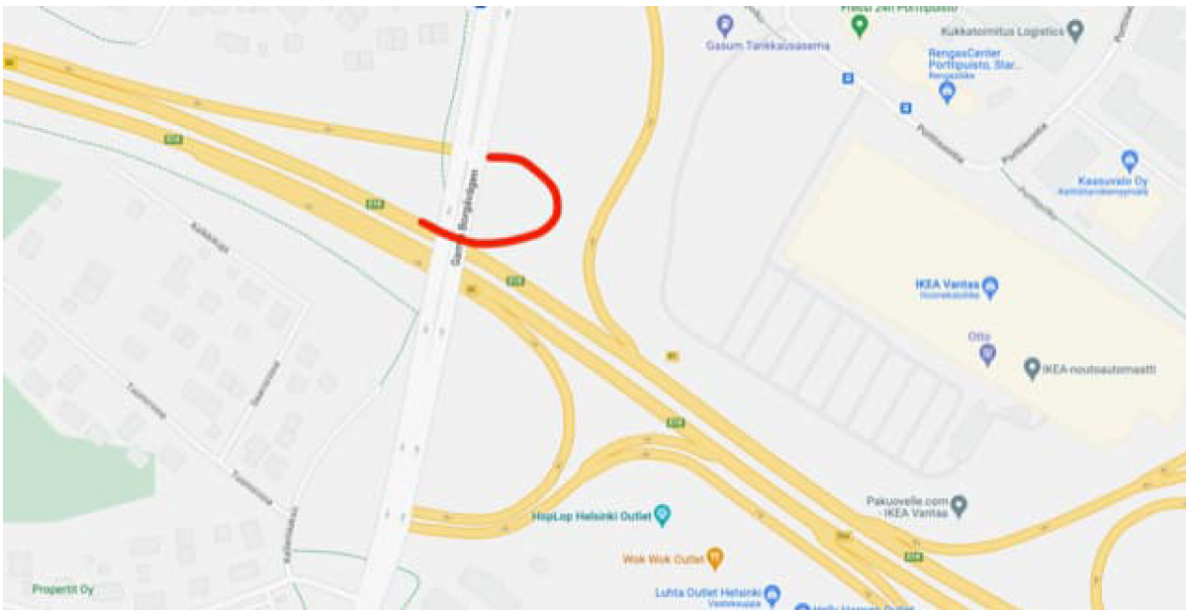
Selostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Alueen raskaanliikenteen määrä on jo tällä hetkellä huomattavan suuri. Työmaaliikenne on tarkoitus ohjata suoraan Kehä III:lle. Riippuen louheen vastaanotto paikasta liikenne ohjautuu idän tai lännen suuntaan. Kuusikkotien ja Kehä III:n eteläisen ramppiliittymän väliselle tieosalle rakennetaan rakentamisen ajaksi liikennevalo-ohjattu ramppiliittymä läntisen ramppiliittymän vastakkaiselle puolelle.”

Tästä huolimatta on suunniteltu, että luolan suuaukon työmaa-ajan liikenne ohjataan Vanhalle Porvoontielle, ja sen Kehä III:n ylittävälle sillalle, jos liikennöidään kohti itää.

Nykyisellään Vanhan Porvoontien useat peräkkäiset liikennevalot (Kuusikkotie, Kalkkivuorentie, Tatti) pidentävät jonoja ja liikenne ruuhkaantuu iltpäivisin, ja etenkin viikonloppuisin, jolloin kauppakeskus Helsinki Outlet ja Ikeassa asioivat autokunnat lisäävät liikenteen määrää entisestään.

Lisävalot tuskin tuovat helpotusta nykytilaan, pikemmin päinvastoin. Vaihtoehtoisesti ehdotan, että luolaston liikenne pitäisi ohjata suoraan Kehä III:lle, kohti länttä suuntaavalle rampille, Vanhaan Porvoontien alitse, ja olla tuomatta lisää liikennettä ja liikennevaloja sinne.

Vastine:

Hanke on esittänyt eri vaihtoehtoja ramppialueen ja Vanhan Porvoontien liittymälle. Uudenmaan ELY-keskus on määrittänyt hyväksyttäväksi ratkaisuksi suunnitellun erillisen liikennevaloliittymän. Tämän päätöksen yhtenä vahvana perusteena on ollut ympäristön turvallisuusnäkökulmat. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa on arvioitu mm. liikenteen rakentamisen aikaisia vaikutuksia. Rakentamisen aikainen liikenne ei merkittävästi lisäännä hankealueella, eikä lisäys heikennä juurikaan liikenneturvallisuutta. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä.

Kaavaselostuksessa on kuvattu työmaan aikaista liikennettä mm. seuraavasti: ”Alueen raskaanliikenteen määrä on jo tällä hetkellä huomattavan suuri. Työmaaliikenne on tarkoitettu ohjata suoraan Kehä III:lle. Riippuen louheen vastaanottoaikasta liikenne ohjautuu idän tai lännen suuntaan. Kuusikkotien ja Kehä III:n eteläisen ramppiliittymän väliselle tieosalle rakennetaan rakentamisen ajaksi liikennevalo-ohjattu ramppiliittymä läntisen ramppiliittymän vastakkaiselle puolelle. Työmaaliittymän liikennevalot parantavat liittymän toimivuutta ja liikenneturvallisuutta ja sillä on myönteinen vaikutus Vanhan Porvoontieltä etelästä rampille vasemmalle kääntyvien ajoneuvojen turvallisuuteen.”

Selostuksen tekstiä tarkennetaan ”Työmaaliikenne on tarkoitettu ohjata Vanhan Porvoontien kautta suoraan Kehä III:lle”

Tarkistukset:

Selostuksen tekstiä tarkennetaan työmaa-aikaisen liikenteen osalta.

NRO 8**Hakkilan omakotiyhdistys, 14.4.2022****Muistutus:**

Vantaan Energia suunnittelee kaukolämpövarastoa Kuninkaalan korttelialueelle. Alue sijaitsee osin Kuusikon asuinalueella ja osin Variskallion virkistysalueella. Eteläosastaan varastoalue rajautuu Kalkkikallion luonnonsuojelualueeseen.

Nyt suunniteltava maanalainen asemakaava mahdollistaisi Vantaan Energian kaukolämpövaraston rakentamisen Kuusikkoon. Kaava-alue sijoittuu osin Variskallion ja Kalkkikallion viheralueiden sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueiden alapuolelle. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli kulkee Kehä III:n alapuolella ja tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Variskalliolle sijoittuisi maanpintaan ulottuva pystykuilu maanpäällisine rakenteineen. Lämpövaraston tilavuus tulee olemaan noin 900 000 m³ ja louhittava tila noin 1 000 000 m³.

Asemakaava mahdollistaa Variskallion alueelle myös maanpinnalle rakennettavat poistumisteihin, ilmanvaihtoon sekä teknisiin yhteyksiin liittyvät rakennukset ja rakennelmat, joiden suurin sallittu pinta-ala on yhteensä noin 100 m². Tämä tarkoittaa ison omakotitalon kokoista teknistä rakennelmaa keskellä lähivirkistysaluetta, puhumattakaan sen rakentamisen aiheuttamasta viheralueen tuhoutumisesta.

Variskallio on luokiteltu METSO-kohteeksi (luokka I). Luontoselvityksessä (2020–2021) Variskallion metsä on luokiteltu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi elinympäristöksi, jonka luonnontila on vähän heikentynyt. Variskallion laajuus (koko alue 5,52 ha) sekä arvokkaat geologiset kohteet (siirtolohkareet ja louhikko) lisäävät kohteen arvoa. Luontoselvityksessä huomioitiin myös erityisesti huomioitavia lintulajeja, jotka ilmentävät alueen linnuston monimuotoisuutta ja paikallista suojeluarvoa. Metso-luokitus perusteena on puustoltaan yli 140-vuotiaat kalliometsät ja louhikot, joissa on lahoja maapuita, keloja ja/tai kilpikaarnamäntyjä.

Variskallio on yksi Kuninkaalan laajimmista metsäisistä alueista. Variskallio metsineen sijaitsee Kuusikon asuinalueen reunalla ja toimii samalla Kehä III:n aiheuttaman melun ja saasteiden kerääjänä. Variskalliolla kasvaa ikipuusto. Jopa Vantaan kaupungin laatimassa metsäsuunnitelmassa (2020) on osa Variskalliosta määritelty luokkaan C5 eli arvometsäksi. Puusto suojaa Kuusikon ja Hakkilan alueen asukkaita Kehätieltä kantautuvalta liikenteen melulta ja samalla se sitoo alueella runsaan liikenteen synnyttämiä hiukkaspäästöjä. Puuston kaataminen lisää melu- ja saastetasoa asuinalueellamme huomattavasti.

Variskallion alueen tulee säilyä jatkossakin lähivirkistysalueena nyt voimassaolevan ajantasa-asemakaavan mukaisesti. Alueelta on jo nyt viety pala palalta lähivirkistysalueet. Keskon keskusvaraston tulemisen myötä menetimme Kanervanummen lähivirkistysalueen minkä Hakkilan ja Kuusikon alueen asukkaat kokivat suurena menetyksensä. Myös kaavailtu Vantaan ratikka tulee viemään osaltaan osan alueen viheralueista.

Lämpövaraston rakentamisen aikaiset merkittävimmät vaikutukset liittyvät maa- ja kiviainesten käsittelyyn ja kuljetukseen sekä näistä aiheutuviin mahdollisiin melu-,

tärinä- ja ilmanlaatuvaikutuksiin. Ilmanpäästöjä syntyy raskaanliikenteen pakokaasupäästöistä sekä rakentamisen aikaisesta pölyämisestä. Rakentamisen aikana syntyvä louhe on tarkoitus kuljettaa louheautoilla ulos tunneleista hyödyntäen olemassa olevaa tieverkkoa. Suunnitelman toteutuessa raskaan liikenteen määrä, vaaratilanteet ja jatkuva työmaan aiheuttama melu, pöly ym. olisivat asukkaiden ja lasten haittana arviolta neljä vuotta. Tämä tuskin tulee edes riittämään. Jo nyt alueen raskasliikenne on suuri alueelle olevan Keskon keskusvaraston takia. Alustavasti arvioitu liikennemäärän lisäys rakentamisen aikana on noin 200–250 ajoneuvoa vuorokaudessa nykyisen liikenteen lisäksi. Jo nyt Vanhan Porvoontien liikenne on kasvanut merkittävästi Porttipuiston kauppakeskittymän ja Helsingin puolella sijaitsevan Outlet-kylän vuoksi. Myös Kehä III on jo nyt ruuhkautunut.

Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien varrella ja alueen lähistöllä olevilla kiinteistöillä meluarvot ylittävät päiväajan sekä yöajan ohjearvot. Monissa kohdissa ympäristövaikutuksiin liittyen todetaan, ettei muutos ole merkittävä alueen nykyiseen tilaan verrattuna tai että tarkempi suunnitelma vielä puuttuu (esimerkiksi: Murskeen ja louheen mahdolliset välivarastointitarpeet sekä mahdolliset sijoituspaikat tarkentuvat teknisen suunnittelun edetessä). Tähän liittyen olemme useaan otteeseen todenneet, että Kuninkaan alue on jo nyt täysin ylikuormitettu niin metelin, saasteiden kuin liikenteen osalta. Alue ei edes tällä hetkellä täytä jo lainkirjan edellyttämiä terveellisen ja turvallisen elinympäristön vaateita. Vantaan Energian lämmön kausivarastohankkeen rakennusvaihe tulisi aiheuttamaan lähiympäristölle ja asukkailleen ympärivuorokautista haittaa viikon jokaisena päivänä. Vuosia kestävästä louhintatyön vaikutusten arvioinnissa ei ole edes arvioitu nykyisen kuormituksen lisämuutoksia louhintatyön tuoman melu-, liikenne- ja pölykuormituksen päälle: Tällaisia ovat esimerkiksi ruuhkat, olemassa olevan raskaanliikenteen tyhjäkäynti, Kyytitien ja Vanhan Porvoontien risteysalueen liikennejärjestelyiden kuormittuminen jne.

Hakkilan omakotiyhdistyksen mielipide hankkeesta, sen sijainnista ja sen mukanaan tuomista kielteisistä vaikutuksista pientaloalueen asukkaille ei ole muuttunut aikeisemmista lausunnoista. Hakkilan omakotiyhdistys vastustaa Vantaan Energian lämmön kausivarastohanketta Vantaan Kuninkaan alueelle ensisijaisesti sen sopimattoman sijainnin, elinympäristölle tulevan kuormituksen ja sen mukanaan tuomien ympäristöhaittojen vuoksi ja vaatii hankkeen sijoittamista toisaalle. Hiilineutraalisuudella ratsastaminen kaupungin asukkaiden asuinviihtyisyyden kustannuksella ei ole oikea tapa. Lisäksi lämmön kausivaraston käyttöikä oli hakkeen massiivisuuteen ja sen tuomiin haittoihin nähden lyhyt.

Alueen asukkaat ovat tuoneet huolensa ilmi terveellisen ja turvallisen asuinympäristön tuhoutumisesta, eikä melu- ja saastetasot alueella ole hyväksyttävissä rajoissa edes nykyisellään. Vantaan kaupungin velvollisuus on turvata asukkaiden elinympäristön turvallisuus kaikin tavoin. Suunnitelma on pöyristyttävä alueen asukkaiden kannalta katsottuna. Vantaan Energian tavoite tulla hiilineutraaliksi yritykseksi on kunnioitettava ja vastuullinen, mutta alueen asukkaat eivät voi hyväksyä yrityksen hiilineutraalisuustavoitetta toteutettavan asukkaiden asumisviihtyisyyden ja turvallisuuden kustannuksella ja samalla tuhoten alueen jo muutenkin vähäisiä viher- ja lähivirkistysalueita. Kaavahankkeen täysin ristiriitainen suunniteltuun tulevaan yleiskaavan nähden, jossa kyseinen alue on säilytetty AP alueena ja vastaavasti voimassa olevassa asemakaavassa alue on merkitty VL-alueeksi eli viheralueeksi. Alueen säilymisenä viheralueena antoivat alueen asukkaat äänekkäästi mielipiteensä jo yleiskaavavaiheessa.

Vaadimme, että Vantaan Energian hanke EI etene pidemmälle asuinalueellamme ja suunniteltu kaavamuutos hylätään. Lämpövarastolle on etsittävä sijoituspaikka muualta. Vaadimme myös, ettei alueelle myönnetä maisemaa muuttavaa puiden kaatamista tai muuta maastoon kohdistuvaa toimenpidettä voimassa olevan asemakaavan hengessä. Tällaiset toimenpiteet ovat maankäyttö- ja rakennuslain mukaan luvanvaraisia ja edellytämme asukkaiden kuulemista ja tiedottamista kaikissa tilanteissa.

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Kuitenkin kaikkien kehityshankkeiden, kuten myös Lämmön kausivaraston, perimmäinen tarkoitus on turvata ja kehittää kaupunkia. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen.

Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoja alueella nykyisin voimassa olevaa maanpäällisiä asemakaavoja, eikä nykyisiin asemakaavan mukaisiin käyttötarkoituksiin ole tulossa muutosta. Asemakaavan toteutuminen ei estä nykyistä eikä yleiskaavan mukaista suunniteltua maankäyttöä maan päällä. Asemakaava on yleiskaavan ilmastotavoitteiden mukainen.

Hankkeen sijoittuminen: Hanke ei sijoitu korttelialueelle. Itse lämpövarasto sijoittuu syvälle kallioon mm. Kehä III:n teialueen alapuolelle. Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärmekalliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen. Vehkala todettiin teknillistaloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmekalliolla ongelmana oli kallioresurssin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresursseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergrin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalalaitoksen läheisyyden vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ole rakennusaikaisillekaan ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On

kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, värinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa. Varaston käyttöikä on 30 vuotta teknisten järjestelmien osalta ja kalliorakenteiden osalta 100 vuotta. Tekniset järjestelmät toteutetaan mahdollisimman helposti uusittaviksi.

Vaikutukset luontoon ja virkistykseen: Variskallio on kalliomännikköä (kuivahko kangasmetsä), josta huomattava osa on vanhaa käkkyräistä ja kilpikaarnaista. Kallion laella on avokallioalueita. Alueella on myös tiheämpää ja nuorempaa männikköä sekä mm. kuusia ja koivuja. Variskalliossa on myös useita keloja ja maapuita sekä pieniä kalliosoistumia. Kasvilajisto on karuille kallioille tavanomaista. Variskalliolla on METSO I-luokan vanhapuustoisia metsäkuvioita etenkin kallion laella ja alueen pohjoisosassa. Vantaan ratikan kaavarungon luontoselvityksessä (2020–2021) Variskallion metsä on luokiteltu luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaaksi elinympäristöksi, jonka luonnontila on vähän heikentynyt. Variskallion laajuus (koko alue 5,52 ha) sekä arvokkaat geologiset kohteet (siirtolohkareet ja louhikko) lisäävät kohteen arvoa. Selvityksessä Kuusikon alueelta Variskalliolta löydettiin kuusitiainen.

Lämpövaraston vaikutuksia luontoon ja eläimiin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi ja virkistykseen vähäisiksi. Tunnelin suuaukon, Variskallion poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Toiminnan aikana lämmönsiirtolinjan reitti pidetään puuttomana. Virkistykseen ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia toiminnan aikana. Ajotunnelin suuaukko sijoittuu luonnontilaltaan muuttuneelle Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Suuaukon sijoittamisella on voitu vähentää huomattavasti hankkeen vaikutuksia mm. luontoon ja virkistysalueisiin aiempaan suunnitelmavaihtoehtoon verrattuna, jossa suuaukko sijoittui Untipakkaan. Variskallion pystykuilu on suunniteltu olemassa olevan tien viereiselle alueelle. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Kaavassa on määrätty, että suuaukko, maanpäälliset rakennukset ja rakenteet sekä rakennettavat ajoyhteydet lähialueineen tulee suunnitella ympäristöön sopiviksi välttämällä ylimääräistä maanmuokkausta, louhintaa ja täyttöjä sekä puuston kaatamista, ja että maanalaiset tilat on sijoitettava, kaivettava, louhittava ja lujitettava siten, ettei niistä tai niiden rakentamisesta ja käytöstä aiheudu vahinkoa rakennuksille tai rakenteille sekä niin, että aiheutetaan mahdollisimman vähän haittaa virkistysalueille sekä ajoväylille.

Liikenne, pöly, päästöt ilmaan ja ilmanlaatu: Rakentamisen aikainen liikenne ei merkittävästi lisäännä hankealueella ja kokonaisliikenteen lisäyksellä arvioidaan olevan vähäinen negatiivinen vaikutus liikenneturvallisuuteen. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä. Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat

nopeasti maan alle puhallettavaan suureen ilmamäärään, eivätkä aiheuta ilmanlaatuun merkittäviä muutoksia taikka haitallisia ympäristö- tai terveysvaikutuksia työmaan ympäristössä.

Rakentamisen alkuvaiheessa ilmenee maarakennuksesta sekä kuljetuksista aiheutuvaa pölyämistä työmaan välittömässä läheisyydessä. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia lähimpien asuinalueiden ilmanlaatuun johtuen pitkästä välimatkasta asutuksen ja työmaan välillä. Hankkeella ei arvioida olevan käytön aikana suoria vaikutuksia lähialueiden ilmanlaatuun.

Melu ja tärinä: Rakentamisen häiritsevin vaihe, tunnelin suuaukon ja ajotunnelin louhiminen, kestää noin puoli vuotta, jolloin melua aiheuttavat työt pyritään tekemään maanantain ja lauantain välisenä aikana. Syvemmillä kallioperässä työaikoja laajennetaan ympärivuorokautisiksi (ml. sunnuntait). Räjähdyksiä ei tehdä öisin eikä sunnuntaisin. Tärinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioiden. Tärinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. Melurajat ja meluavien töiden ajoittuminen määritellään myöhemmin haettavassa meluilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusta hallinnoi Vantaan kaupungin ympäristötoimi.

Tarkistukset:

-

NRO 9**Kuusikon Omakotiyhdistys ry, 14.4.2022****Muistutus:**

Perustelemme mielipiteemme seuraavassa:

Mielipiteemme perustuvat tietoihin, joita on jaettu meille asukkaille Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) 14.4.2021 (päivitetty 3.11.2021). Tietoja olemme saaneet myös alueen asukkaiden keskusteluista ja kokouksista sekä kaavoittajalta.

Muistutuksemme perustuu tietoihin, joita on jaettu meille asukkaille Osallistumis- ja arviointisuunnitelmassa (OAS) 14.4.2021 (päivitetty 3.11.2021) sekä Vantaan kaupungin internet sivustolla

<https://www.vantaa.fi/fi/kaavoitus/kaavat/vantaan-energian-lammon-kausivarasto-kuusikonmakeen>

Tietoja ja mielipiteitä olemme saaneet myös alueen asukkaiden kanssa käymistämme keskusteluista ja järjestämistämme kokouksista.

Muistutuksemme nähtävänä olevasta kaavamuutosesityksestä:

Muutetun kaavan haitalliset vaikutukset olisivat meille Kuusikon alueen asukkaina, siis meidän ihmisten elinoloihin ja ympäristöön merkittäviä.

Maa-alan käyttötarkoituksen muutos kaavoitetulle asuinalueellemme olisi merkittävä.

Samalla kun nähtävänä olevasta kaavamuutosesityksestä päätetään, päätetään käytännössä myös Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastohankkeesta, jolla on merkittäviä ympäristöhaittoja. Siten YVA-selostuksessa ja siihen tehdyissä huomautuksissa on monia seikkoja, joista päättäjien tulisi olla tietoisia.

Mikäli lämpövarastohanke toteutuisi, olisivat rakentamisen aikaiset haitat meille merkittäviä. Kuusikko sijaitsee aivan suunnitellun rakennustyömaan tuntumassa.

Haittaa voi pitää pysyvänä ja merkittävänä – ei tilapäisenä. Arvio hankkeen rakentamisen kestosta, neljä vuotta ei tule riittämään. Kesto lienee lähempänä kuutta (6) vuotta.

Haitat asumiselle olisivat kokoaikaisia 24/7 perustuen hankesuunnitelmaan.

Meille kuusikkolaisille aiheutuisi haittoja, kuten

- päästöt tulisivat kasvamaan alueen ilmaan. Siis meidän ilman laatu tulisi huononemaan merkittävästi. Aivan juuri saatujen tietojen mukaan Tikkurilan alueen ilman typpioksidipitoisuudet ovat ylittämässä määritellyt raja-arvot. Kasvavan raskaan liikenteen päästöt kasvattaisivat nimenomaan typpioksidipäästöjä. Räjähteet olisivat pääosin

typpiyhdisteitä, joten jokainen räjäytys tuottaisi merkittävän määrän typpioksideja meidän hengitettäväksemme

- liikenne tulisi lisääntymään ja ruuhkautumaan,
- jo nykyisellään Kehä III:n liikenteen melu on kiinteistöjemme kohdalla lähes sietämätön, louheen kuljetukset lisääisivät raskaiden ajoneuvojen aiheuttamaa melua entisestään. Väylävirasto ja Vantaan kaupunki ovat olleet välinpitämättömiä kaupunkilaisten esittämille huolille liikenteen melusta. Melusteitä ei ole pyynnöistä huolimatta rakennettu.
- luolastoon siirrettävän veden käsittely ja huoltoihin liittyvä veden poistaminen luolastosta näyttäisivät olevan puutteellisella suunnitelutasolla
- korkean liikenteen melutason lisäksi tulisi räjäytyksistä maanjäristyksiä muistuttavaa maaperän tärinää ja räjäytysten ääniä,
- hankkeen lämpövaraston siirtoputkistoihin (myös tilapäiseen) liittyy sellaisia ratkaisuja, joilla on ilmeisen huomattavia haittavaikutuksia. Niistä ei syystä tai toisesta hankeorganisaatio ole suostunut kertomaan. Ne ovat:
 - o 1. Kuusikkotie 24/26, Päiväkodin kohdalta ”räjäytettävä” yhteys Variskallion poikki luolastoon (esitetty piirustuksessa.
 - o 2. Kalkkitietä pitkin räjäytettävä yhteys ns. pystykuiluun
- pysyviä ja ennakoimattomia haittoja luolasto saattaa aiheuttaa
 - o kallioperän jännityksistä johtuva kallion kohoaminen ja siitä seuraavat jännitysten laukeamiset äänekkäinä räjähdysääninä
 - o kallion lämpenemisestä johtuvat kastepisteen muutokset -> sumu, jäätyvät tien pinnat,
- pysyviä ja haitallisia muutokset pohjaveden määrään ja laatuun, joten alueen asukkaiden omien kaivojen käyttö estyy. Haitat tulee korvata täysimääräisesti.
- pysyviä haittoja kiinteistöjen rakenteisiin aiheutuisi vaurioina ja halkeamina. Ne on korjattava ja korvattava täysimääräisesti.
- pysyviä haittoja ja rajoituksia tulisi kallioperän muutoksien vaikutuksista johtuen maalämpöpumppujen toimintaan ja käyttöönnottoon. On myös oltava jatkossa mahdollista rakentaa uusia maalämpökaivoja alueella.
- menetyksenä pidämme myös sitä, kun räjäytykset ja luolastossa operointi karkottaa meille tärkeät luonnon eläimet, kuten kauriit, hirvet, ketut, rusakot, lumikot, metsäjänikset, oravat, liito-oravat, monet linnut, jne. ympäristöstämme.

Kaavamuutos johtaisi pysyviin luontoarvojen menetyksiin ja lähiluonnon pilaamiseen Kuusikossa ja sen lähialueilla. On aiheellista kysyä, eikö alueemme kohdalla olevan peruskallion särkemisellä räjäytettävää luolastoa varten lopullisesti ole mitään luonnon säilyttämisen perusarvoa?

Mikäli hanke toteutettaisiin, on varmistuttava, ettei kallioperän muutoksien vaikutuksesta maalämpöpumppujen toiminta huonone. On myös oltava jatkossa mahdollista rakentaa uusia maalämpökaivoja alueella.

Muistutamme, että kaavamuutoksen mukaiset maanalaiset luolastot voivat johtaa mahdollisiin ennakoinnattomiin, jopa katastrofaalisiin muutoksiin kallioperässämme. Vaikutuksia voi olla mikroilmastossamme (höyrypilviin, maaperän lämpenemiseen, kallioperän paukkumiseen). Vaikutuksia voi olla vesivuotoihin.

Hanke on pilottihanke ja samalla suurin maailmanlaajuisestikin. Näyttää siltä, että suunnittelussa ei ole riittävän vakavasti tehty riskitarkastelua. Todellisenä vaarana on, että koko hanke on historiallinen ”floppi”. Miljoonan kuutiometrin veden käsittelyn hallinnassa on monta hyvin ilmeistä haastetta, kuten

- lämpöhäviöt siirroissa ja käsittelyssä – saatava todellinen hyöty?
- idea kylmän veden muodostamasta ”kannesta” voi olla ristiriidassa sen kanssa, että luolastossa edellytetään veden sekoittumista, jotta tuotava lämpöenergia saadaan siirrettyä koko vesimäärään
- lämmön siirtymisen dynamiikan hallinta -> saavutettavissa oleva hyötysuhde ja lämpöakun lämpökapasiteetin rajoitteet
- luolaston elinkaaritarkastelu on ilmeisen ylioptimistinen, kun huomioidaan korroosioilmiöt lämmönsiirtimissä, betoniterästen korroosio, kallion ja betonin rapautuminen,
- koko perusideasta -hukkalämpö, lämmön kausivaihteluiden taasaamisen tarve - puuttuu sellaiset liiketoiminnallisten vaihtoehtojen kokonaisvaltainen tarkastelu, jota kuitenkin on onnistuneesti tehty muualla Suomessa.

Lopuksi

Vantaa kaupungin pitäisi toimia julistamiaan arvojaan kunnioittaen, ”tuottaa asukkailleen viihtyisää asuinympäristöä luontoarvoja kunnioittaen”. Luolasto voi olla sinänsä oivallinen ratkaisu hiilineutraalisuuteen pyritäessä, mutta lämpövaraston sijainti on ehdottomasti väärä.

asukkaina odotamme oikeudenmukaisuutta ja kohtuutta, kun päätetään asumisolosuhteista.

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Kuitenkin kaikkien kehityshankkeiden, kuten myös Lämmön kausivaraston, perimmäinen tarkoitus on turvata ja kehittää kaupunkia. Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen.

Maanalaisen asemakaavan voimaantulo ei kumoa alueella nykyisin voimassa olevaa maanpäällisiä asemakaavoja, eikä nykyisiin asemakaavan mukaisiin käyttötarkoituksiin ole tulossa muutosta. Asemakaavan toteutuminen ei estä nykyistä eikä yleiskaavan mukaista suunniteltua maankäyttöä maan päällä. Asemakaava on yleiskaavan ilmastotavoitteiden mukainen.

Hankkeen sijoittuminen: Hankkeen sijoituspaikan osalta on tehty toteutettavuusselvitys vuonna 2020, jonka yhteydessä tutkittiin mahdollisia sijaintivaihtoehtoja. Tutkitut sijoituspaikat olivat Kuninkaalan lisäksi mm. Länsi-Vantaalta Vehkalaa ja Martinlaaksoa, ja Itä-Vantaalla Vaaralaa sekä Käärmekalliota. Sijaintipaikoista arvioitiin mm. kallioperän tilaa ja soveltuvuutta lämpimän veden varastointiin, liikenneyhteyksiä, sijaintia kaukolämpöverkkoon nähden sekä arvioitiin ympäristövaikutuksia avoimeen dataan perustuen. Vehkala todettiin teknilliseloudellisista syistä toteutuskelvottomaksi etenkin sen kaukaisen sijainnin vuoksi jätevoimalaan nähden. Martinlaaksossa tutkitut vaihtoehdot hylättiin lisäksi geologisten ja ympäristötekniisten syiden vuoksi. Käärmekalliolla ongelmana oli kallioresurssin rajallinen koko sekä suuaukkojen ja työmaa-alueiden sijainti lähellä asutusta. Myös muualta Tikkurilan alueelta etsittiin mahdollista sijaintia, mutta alueelta ei löytynyt sopivia kallioresurseja, lisäksi maanpäällinen maankäyttö asetti rajoitteita hankkeen rakentamiselle. Hankkeen alkuvaiheessa tutkittiin myös Långmossabergin jätevoimalaitoksen läheisyydessä olevia sijainteja. Sijaintien ongelmana oli geologisten ja ympäristötekniisten syiden lisäksi alueen louhintarajoitukset (Savion tunneli, sähköasema ja jätevoimala) sekä kaukainen sijainti kulutuskohteista (lämmönsiirto). Variskallion alue valikoitui mm. sopivan kalliopaikan, hyvien liikenneyhteyksien sekä Vantaan Energian voimalalaitoksen läheisyyden vuoksi. Sijaintia puoltaa myös se, ettei Kehä III:n liikennealue ei ole rakennusaikaisillekaan ympäristövaikutuksille herkkää ympäristöä.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA). Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, värinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatko suunnittelussa.

Liikenne, pöly, päästöt ilmaan ja ilmanlaatu: Rakentamisen aikaisen liikenne ei merkittävästi lisäännä hankealueella ja kokonaisliikenteen lisäyksellä arvioidaan olevan vähäinen negatiivinen vaikutus

liikenneturvallisuuteen. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä. Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat nopeasti maan alle puhallettavaan suureen ilmamäärään. Rakentamisen alkuvaiheessa ilmenee maarakennuksesta sekä kuljetuksista aiheutuvaa pölyämistä työmaan välittömässä läheisyydessä. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia lähimpien asuinalueiden ilmanlaatuun johtuen pitkästä välimatkasta asutuksen ja työmaan välillä. Hankkeella ei arvioida olevan käytön aikana suoria vaikutuksia lähialueiden ilmanlaatuun.

Melu, värinä ja maanjäristykset: Rakentamisen häiritsevin vaihe, tunnelin suuaukon ja ajotunnelin louhiminen, kestää noin puoli vuotta, jolloin melua aiheuttavat työt pyritään tekemään maanantain ja lauantain välisenä aikana. Syvemmällä kallioperässä työaikoja laajennetaan ympärivuorokautisiksi (ml. sunnuntait). Räjäytyksiä ei tehdä öisin eikä sunnuntaisin. Värinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioiden. Värinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. On mahdollista, että lämpövaraston käytön aikana aiheutuu pieniä järjestyksiä, jotka havaitaan lähitöillä. Vaurioriski rakenteisiin arvioidaan tämänhetkisen suunnittelutiedon perusteella pieneksi. Melurajat ja meluavien töiden ajoittuminen määritellään myöhemmin haettavassa meluilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusta hallinnoi Vantaan kaupungin ympäristötoimi.

Pohjavesi, vesi- ja lämpökaivot sekä vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon, eläimiin, pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvioitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Lämmönsiirtolinja: Lämmönsiirtolinjan rakentaminen ja reitti on kuvattu hankkeen YVA-selostuksessa. Lämmönsiirtoputkien rakentaminen on luvan varaista toimintaa ja normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Lämmönsiirtolinja rakennetaan Kuusikontien sivuun ja rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia.

Onnettomuustilanteisiin varautuminen, riskit ja toteuttamiskelpoisuus: Hankkeen riskitekijät on tunnistettu YVA-selostuksessa. Eri tilanteita on kartoitettu ja tilanteisiin varaudutaan erillisen suunnitelman mukaan. Hankkeen osalta on tehty tarpeelliset toteuttamiskelpoisuuden tarkastelut, sisältäen mm. tarvittavat vaihtoehtotarkastelut, ympäristön vaikutusten arvioinnin, riskienarvioinnin, toiminnallisuuden ja kannattavuuden tarkastelut.

Tarkistukset:

-

NRO 10**kaksi alueen asukasta, 14.4.2022****Muistutus:**

Olemme saaneet tietomme asukkaille jaetuissa tilaisuuksissa ja jaetuista Osallistumis- ja arviointisuunnitelmista (OAS) 14.4.2021) päivitetty 3.11.2021. Tiedot ovat tulleet myös keskusteluista Kuusikon Omakotiyhdistyksen tilaisuuksissa ja itse kaavoittajalta.

Mielipiteemme sekä muistutuksemme perustuvat em. tietoihin sekä Vantaan kaupungin internet sivuilla oleviin tietoihin.

Vastustamme kaavamuutosta alueellamme, koska sen mukana tulevat vaikutukset ovat meille äärimmäisen haitallisia.

Kaavamuutoksella mahdollistetaan Vantaan Energian kausivarastohankkeen rakentaminen, jolla on lähialueellemme merkittäviä ympäristöhaittoja. Olemme huomanneet, että päättäjät eivät ole tietoisia haitoista, jotka ovat YVA-selvityksessä ja siihen tehdyissä huomautuksissa.

Jos lämpövarastohanke toteutetaan kotimme vieressä olisivat rakentamisen aikaiset haitat meille merkittäviä. Osa haitoista olisi pysyviä ja osa vuosikausia kestäviä. Näitä haittoja ei voi pitää vähäpätöisinä.

Hankkeen arvellaan kestävän vähintään neljä vuotta. Asiantuntijat ovat pitäneet aikaa vähättelynä. On uskottu rakentamiseen kuluvan vähintään 6 vuotta ja rakentamista tapahtuu viikon joka päivänä ympäri vuorokauden.

1. Lähes työmaalla asuen meille koituisi haittaa kasvavista päästöistä ja huononevasta ilmalaadusta, joka Tikkurilan tuntumassa ja Kehä III:n vierellä ei ole muutoinkaan hyvä. Kasvava raskaanliikenteen määrä Kuusikkotiellä ja lähialueella kasvattaa nimenomaan typpioksidien määrää ilmassa. Suurena ja pitkäaikaisena haittana tulevat räjähteiden aiheuttamat suurelta osalta typpioksidipäästöt, joita me lähellä ollen hengitämme vuosikausia.
2. Jo nyt melu Kehä III:lla on usein jopa sietämätöntä ja raskaanliikenteen lisäksi rakentaminen lisää sitä.
3. Putkitöiden kaivannot Kuusikkotiellä haittaavat vuosikausia liikkuistamme sekä mm. bussiliikennettä, joka on meille välttämätön.
4. Meillä on oman kaivon vesi käytössä. Sen tiedetään loppuvan tai vähintään vähentyvän merkittävästi YVA-selvityksen mukaan. Rakentajan on syytä varautua sen aiheuttaman haitan korjaamiseen ja maksamiseen.
5. Räjähdykset saattavat vaurioittaa rakennuksiamme. Osa räjäytyksistä tulee [REDACTED] kun päiväkotia vastapäätä louhitaan väylä vesiputkille.
6. Metsäuonnolle ja eläimistöille aiheutuva vaurio on suurelta osin pysyvää Pihapiirissämme liikkuvat kauriit, rusakot, siilit, linnut: tikat,

pöllöt jne.

7. Olemme siirtymässä öljylämmityksestä maalämpöön. räjäytykset saattavat vaurioittaa laitteita maassa tai talossa.

8. Jatkuva melu ja mm. lähimaastoon rakennettavan vesiletkujen pömpelin hurina, huolto ja esteettisyyshaitta ovat merkittäviä-

9. Kokonaisuudessaan maaston tärveltyminen pihapiirimme tuntumassa on pysyvää.

Vantaan kaupungin tulee ajatella asukkaittensa asumisviihtyvyyttä ja terveyttä, joka tämän hankkeen toteutuessa vaarantuu. Luontoarvot ja arvokas eläimistö, ja eliöt hävitetään.

Vastustamme kaavamuutosta!

Vastine:

Asemakaavaprosessissa arvioidaan ja yhteensovitetään monia tekijöitä siten, että voidaan toteuttaa maankäytön ja rakennuslain mukaisesti turvallista, terveellistä ja viihtyisää ympäristöä, kuten asemakaavan laatu- ja sisältövaatimukset edellyttävät. Kaupungin kehittymisen ja kasvun mahdollistavilla hankkeilla voi olla tilapäisesti rakennusaikana vaikutuksia asuinviihtyisyyteen. Kuitenkin kaikkien kehityshankkeiden, kuten myös Lämmön kausivaraston, perimmäinen tarkoitus on turvata ja kehittää kaupunkia.

Asemakaavoituksen tavoitteet huomioon ottaen lämpövaraston rakentaminen tai toiminta eivät laadittujen selvitysten perusteella aiheuta sellaista haittaa tai rajoitusta alueen tai sen lähiympäristön maankäytölle tai elinympäristöille, jotka estäisivät kaavan toteuttamisen.

Hankkeen ympäristövaikutuksia on arvioitu laajasti ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa (YVA).

Haitalliset ympäristövaikutukset kohdistuvat ennen kaikkea rakentamisen aikaan, haittojen ollessa kohtalaisia tai vähäisiä. Hankkeen rakentamisesta ei arvioida aiheutuvan suoria terveysvaikutuksia. On kuitenkin huomioitava, että esimerkiksi herkäät ihmiset voivat kokea pienistäkin häiriötekijöistä haittaa. Lämpövaraston toiminnan aikaisten haitallisten vaikutusten, kuten maisemaan, liikenteeseen ja maa- ja kallioperän lämpenemiseen kohdistuvien vaikutusten, on arvioitu olevan vähäisiä. Rakentamisen aikana etenkin hankkeen lähialueilla kohdistuu useampia samanaikaisia häiriötekijöitä (melu, tärinä, liikenne). Ympäröivän alueen lisäksi hankkeelle on erittäin tärkeää myös huolehtia tarkasti työmaa-alueen sisällä olevista olosuhteista ja luoda työmaan työntekijöille turvalliset työskentelyolosuhteet. Haittojen ehkäisemisen ja lieventämisen keinoja on esitetty arviointiselostuksessa ja haittoja pyritään edelleen vähentämään myös hankkeen jatkosuunnittelussa.

Liikenne, pöly, päästöt ilmaan ja ilmanlaatu: Rakentamisen aikaisen liikenne ei merkittävästi lisääny hankealueella ja kokonaisliikenteen lisäyksellä arvioidaan olevan vähäinen negatiivinen vaikutus liikenneturvallisuuteen. Lämmön kausivaraston huoltoliikenne on toimintavaiheessa erittäin vähäistä. Maanalaiseen ilmatilaan syntyvät räjäytyskaasut ja pakokaasupäästöt ovat vähäisiä ja ne sekoittuvat nopeasti maan alle puhallettavaan suureen ilmamäärään. Rakentamisen alkuvaiheessa ilmenee maarakennuksesta sekä kuljetuksista aiheutuvaa pölyämistä työmaan välittömässä läheisyydessä. Hankkeella ei arvioida olevan merkittäviä vaikutuksia lähimpien asuinalueiden ilmanlaatuun johtuen pitkästä välimatkasta asutuksen ja työmaan välillä. Hankkeella ei arvioida olevan käytön aikana suoria vaikutuksia lähialueiden ilmanlaatuun.

Melu ja tärinä: Rakentamisen häiritsevin vaihe, tunnelin suuaukon ja ajotunnelin louhiminen, kestää noin puoli vuotta, jolloin melua aiheuttavat työt pyritään tekemään maanantain ja lauantain välisenä aikana. Syvemmällä kallioperässä työaikoja laajennetaan ympärivuorokautisiksi (ml. sunnuntait). Räjähälytyksiä ei tehdä öisin eikä sunnuntaisin. Tärinää sekä runkomelua voidaan havaita selvitysten perusteella pisimmillään yhdessä pisteessä noin 8 viikkoa louhinnan eteneminen huomioiden. Tärinävaikutuksia seurataan mittauksin ja työt toteutetaan siten, että ohjearvoja ei ylitetä. Melurajat ja meluavien töiden ajoittuminen määritellään myöhemmin haettavassa meluilmoitusmenettelyssä. Ilmoitusta hallinnoi Vantaan kaupungin ympäristötoimi.

Lämmönsiirtolinja: Lämmönsiirtoputkien rakentaminen on luvan varaista toimintaa ja normaalia kaukolämpöverkon rakentamisesta, mitä Vantaan Energia tekee jatkuvasti Vantaan alueella. Lämmönsiirtolinja rakennetaan Kuusikontien sivuun. Kaikki putkivetotöistä johtuvat liikennehaitat ovat tilapäisiä ja lyhytaikaisia. Kuusikon katuosuuksilla lupaehdot ja mm. liikenteenohjausvaatimukset tulevat Vantaan kaupungilta. Ajoteitä ei suljeta kokonaan työn missään vaiheessa. Työ tehdään jaksoissa, jolloin se vaikuttaa vain rajalliseen osaan tietä kerrallaan. Mahdollisissa kapeammassa tien kohdissa rakentaminen pyritään ajoittamaan rauhallisempaan ajanjaksoon. Lämmönsiirtolinjan rakennustyöt eivät estä bussiliikennettä eikä muutakaan liikennettä hankkeen aikana. Lämmönsiirtolinjan rakentaminen Kuusikossa kestää muutamia kuukausia.

Pohjavesi, vesi- ja lämpökaivot sekä vaikutukset luontoon: Lämpövaraston vaikutuksia luontoon, eläimiin, pohjaveteen sekä vesi- ja maalämpökaivoihin on arvoitu YVA-selostuksessa rakentamisen aikana kohtalaisiksi tai vähäisiksi. Asemakaavaan on lisätty kaavamääräys pohjaveden rakentamisen aikaisesta seurannasta. Hankkeen mukaan uusia pora- ja maalämpökaivoja koskevalla rasite- ja kuulemisalueella on tarkoitus tarkistaa hankkeen kannalta mahdollisesti vaaralliset poraukset. Yleensä tonteilla on kuitenkin mahdollisuus siirtää porakaivoja, joten maalämmön hankinta tuskin tulee keneltäkään estymään. Varaston toiminnan aikana pohjaveden lämpötila nousee paikallisesti. Lämpötilannousulla ei katsota olevan merkittävää vaikutusta. Tunnelin suuaukon, poistumistie- ja ilmanvaihtokuilun sekä lämmönsiirtolinjojen kohdalta raivataan puusto ja muu kasvillisuus. Variskallion paikallisesti arvokkaan luontotyyppikohteen pinta-ala pienenee uuden kaukolämpölinjan ja pystykuilun rakentamisen myötä vähän suhteessa alueen laajuuteen. Melu ja työmailla liikkuminen voivat aiheuttaa häiriötä eläimille. Hankkeella ei ole vaikutuksia tai korkeintaan vähäisiä vaikutuksia lähimpiin luonnonsuojelualueisiin, eikä merkittäviä vaikutuksia uhanalaisiin tai muuten merkittäviin lajeihin.

Tarkistukset:

-

VANTAAN KAUPUNKI

ASEMAKAAVAEHDOTUS

641400ma

Vantaan Energian lämpövarasto

LAUSUNNOT JA VASTINEET

kala 7.6.2022

Asemakaavoitus /MYL/TTA

Kaupunginhallitus 28.2.2022 oikeutti asemakaavoituksen pyytämään tarvittavat lausunnot asemakaavaehdotuksesta tai asemakaavamuutosmuutosehdotuksesta **641400ma /Vantaan Energian lämpövarasto**. Lausuntoja pyydettiin 41 kpl ja saatiin 10 kpl.

Lausunnonantaja	Lausunto	Tarkistukset
NRO 1, 21.3.2022 Caruna Oy	Kyseisen kaavan alueella ei sijaitse Carunan sähköverkkoa.	-
NRO 2, saapumispvm Väylävirasto	Väylävirasto huomauttaa, että YVA-selostuksen lausunnossa esitetyt selvitystarpeet on tarpeen huomioida myös asemakaavamuutoksen ja alueen jatkosuunnittelun kannalta. Maanalainen kaukolämpövarasto ei saa aiheuttaa haitallisia vaikutuksia Kehä III:lle tai vaikeuttaa sen kehittämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.	-
NRO 3, 31.3.2022 Uudenmaan ELY-keskus	ELY:n lausunto koski melu-, tärinä-, runkomelu- sekä pohjavesimääräyksiä. Lisäksi lausunnossa todettiin, että kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella. Pohjavesiolosuhteita on selvitetty varsin kattavasti YVA-menettelyn yhteydessä.	Melua koskevaa kaavamääräystä tarkennetaan ja kaavaan lisätään tärinä- ja runkomelua- sekä pohjaveden pinnan seuranta koskevat määräykset.
NRO 4, 6.4.2022 Uudenmaan liitto	Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa kaavasta.	-
NRO 5, 7.4.2022 Helsingin seudun liikenne - kuntayhtymä (HSL)	Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien rampin kautta liikennöi HSL:n bussilinjoja. HSL kannattaa nyt esitettyä tunnelin suuaukon paikan siirtoa, joka vähentää haittoja muulle	-

	liikenteelle.	
NRO 6, 7.4.2022 Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy	Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutosehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti. Sähkön liityntäkojeisto Vantaan Energia Sähköverkot Oy jakeluverkkoon tulee suunnitella tunnelin suuaukon läheisyyteen hyvin saavutettavaksi maanpäälliselle alueelle. Kaukolämpöverkko Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.	-
NRO 7, 8.4.2022 Fingrid Oyj	Fingrid toi lausunnossaan esiin OAS-vaiheen lausuntonsa kysymykset voimajohtoja koskevista teknisistä kysymyksistä. Voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto. Fingrid pyytää lähettämään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.	Kaavaan lisätään voimajohtoja koskeva määräys.
NRO 8, 14.4.2022 Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes)	Tukesilla ei ole lausuttavaa kaavahankkeeseen liittyen.	-
NRO 9, 20.4.2022 Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY)	Asemakaava ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä.	-
NRO 10, 21.4.2022 Helen Sähköverkko Oy	Helen lausui 110 kV voimajohdostaan sekä voimajohtoon liittyvästä käyttöoikeuden supistuksesta kaava-alueella. Helen ehdotti kaavamerkinnän muuttamista siten, että ajotunnelin maanpäälliset rakenteet tulisivat rakennettavaksi johtoalueen ulkopuolelle, sekä kaavaan merkittäväksi, että	Kaavaan lisätään voimajohtoja koskeva määräys.

	<p>'Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö ei saa aiheuttaa vaaraa voimajohtojen pysyvyydelle ja käytölle'. Lisäksi lausunnossa todettiin, että Fingrid Oyj tekee kaikista toiminnoista voimajohtolu-eella turvallisuustarkastelun (risteämälause), ja että hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole juurikaan huomioitu olemassa olevia voimajohtoja.</p>	
--	---	--

NRO 1

Caruna Oy, 21.3.2022

Lausunto:

Kyseisen kaavan alueella ei sijaitse Carunan sähköverkkoa.

Vastine:

Ei toimenpiteitä

Tarkistukset:

-

NRO 2

Väylävirasto, 31.3.2022

Lausunto:

Väylävirasto on tutustunut asemakaavan muutosehdotukseen ja antaa lausuntonsa liikennejärjestelmän näkökulmasta.

Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella, Kuninkaalan kaupunginosassa (64.). Alue sijoittuu Kuusikon asuinalueen kupeeseen. Suunnittelualueeseen kuuluu osa Variskallion ja Kalkkikallion viheralueista sekä osa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueista. Alue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelualueen reunamille ja idässä alue ulottuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Asemakaavan tavoitteena on mahdollistaa Vantaan Energian kaukolämpövaraston rakentaminen Kuusikkoon, maan alle noin -80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli kulkee Kehä III:n alapuolella ja tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Variskallioon, lähelle kevyen liikenteen siltaa, sijoittuu maanpintaan ulottuva pystykuilu maanpäällisine rakenteineen. Lämpövaraston tilavuus tulee olemaan noin 900 000 m³ ja louhittava tila noin 1 000 000 m³.

Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskeva ympäristövaikutusten arviointiselostus on ollut nähtävillä alkuvuodesta 2022. Väylävirasto on antanut YVA-selostuksesta oheisen lausunnon (VÄYLÄ/2569/06.00.03/2021). Väylävirasto huomauttaa, että em. lausunnossa esitetyt selvitystarpeet on tarpeen huomioida myös asemakaavamuutoksen ja alueen jatkosuunnittelun kannalta. Väylävirasto muistuttaa, että kantatie 50 (Kehä III) on Liikenne- ja viestintäministeriön pääväyläasetuksen (LVM:n asetus maanteiden ja rautateiden pääväylistä ja niiden palvelutasosta) mukainen valtakunnallisesti merkittävä pääväylä. Maanalainen kaukolämpövarasto ei saa aiheuttaa haitallisia vaikutuksia Kehä III:lle tai vaikeuttaa sen kehittämismahdollisuuksia tulevaisuudessa.

Väylävirastolla ei ole muuta huomautettavaa kaavahankkeesta. Maanteiden osalta tarkemman lausunnon antaa toimivaltainen ELY-keskus.

Liite 1. Väyläviraston lausunto Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta YVA-selostuksesta

Uudenmaan ELY-keskuksen lausuntopyyntö 10.1.2022 (UUELY/2780/20201)

Lausunto Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta YVA-selostuksesta

Uudenmaan elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskus (ELY-keskus) on pyytänyt Väylävirastolta lausuntoa Vantaan Energia Oy:n lämmön kausivarastoa koskevasta ympäristövaikutusten arviointiselostuksesta.

Hankkeessa suunnitellaan louhittavan kallioluolasto 50–60 metrin syvyyteen merenpinnasta (noin 80-90 metrin syvyyteen alueen maanpinnasta) lämmön kausivarastointia varten Vantaan Kuusikon-Variskallion alueelle. Varaston tilavuus tulisi olemaan noin 900 000 m³ ja louhintatilavuus kokonaisuudessaan noin 1 000 000 m³. Varastoon säilötään luonnonvaraista vettä, jonka lämpötilamuutokseen saadaan varastoitua energiaa kaukolämpökierron avulla. Hankkeeseen liittyy uuden

lämmönsiirtolinjan rakentaminen Porvoonväylän ja Kehä III:n liittymän koillispuolella sijaitsevalta Vantaan jätevoimalalta hankealueelle sekä uuden kaukolämpöyhteyden rakentaminen lämmön kausivarastolta olemassa olevaan kaukolämpöverkoston.

Suunnittelualue sijoittuu osin Kehä III alueelle. Ajotunnelit sijoittuvat Vanhan Porvoontien laitaan ja ajotunneleiden liittymä sijoittuisi Kyytitien varrelle. Kaukolämmön siirtolinjan linjaus sijoittuu suurimmaksi osaksi Kehä III varrelle. Se risteää lisäksi Lahdenväylän ja Lahdentien sekä Hakunilantien kanssa. Etelässä siirtoputki sijoittuu Pitkäsuonkujalle.

Väylävirasto esittää lausuntonaan:

Väylävirasto pyytää huomioimaan hankkeen YVA-ohjelmasta antamansa lausunnon. Hankkeen jatkosuunnittelussa Väylävirasto pyytää huomioimaan seuraavat asiat.

Väylävirasto tuo esille että simulaatioiden (louhinta + kalliomassan lämpeneminen) perusteella Kehä III:n alueella maanpinnan / tienpinnan kohoaminen (max. 15 cm) on huomattavasti suurempaa kuin mitä YVA-ohjelmassa esitetty (1...4 cm). Kaltevuuden muutokset ovat kuitenkin niin pieniä, että tien päällä muutoksia ei pitäisi havaita eikä vaikutuksia tien liikennöitävyyteen tai kunnossapitoon syntyä.

Lämpötilan simuloinnissa ei ole huomioitu tierakenteita ja irtomaakerroksia kallion päällä. Epäselväksi jää, vaikuttaako kalliomassan lämpeneminen tierakenteen lämpötilaan ja sitä kautta mahdolliseen tierakenteen liukkauteen. Väyläviraston näkemyksen mukaan asiaa havainnollistaisi, jos lämpötilan mallinnuksen tulokset olisi esitetty (kallion lämpötilan muutokset nykytilanteeseen verrattuna kalliotilojen päällä kallionpintaan saakka, mahdollisesti myös erikseen kesäaikana ja talviaikana).

Tierakenne, jossa lämpötilan muutokset on oletettavissa, on kallioon louhittu ja täten routimaton. Näin ollen routakäyttäytymiseen asialla ei ole merkitystä mutta tien pinnan liukkauteen tai liukkausriskiin voi olla merkitystä.

Pohjavesimallinnuksen osalta Väylävirasto tuo esille, että vaikka kallio tutkimusten perusteella on alueella varsin tiivistä ja pohjaveden mallintaminen on erittäin epävarmaa, olisi syytä tuoda esille, että mallinnus on tehty kevään 2021 luolaston tasolla eli pohja on tasolla noin -42...-43 ja alin kohta -51. Syksyn 2021 layoutissa luolaston pohja on tasolla -57 ja syvin piste tasolla -66. Tämä korkeusero (15m) saattaa olla merkittävä pohjaveden virtauksen ja aleneman kannalta.

Kehä III on alustavan tiedon mukaan maanvarainen kalkkikallioalueen länsi- ja itäpuolella. Kummallakin puolella on savikkoa. YVA-selostuksessa esitetyn pohjavesimallinnuksen mukaan pv-alenema ennen luolien täyttämistä ei ulottuisi savialueille huolimatta siitä, että nykyisin pohjaveden pinnan taso on useita kymmeniä metrejä korkeammalla kuin louhittavan luolaston pohjataso. Väylävirasto kehottaa varmistamaan, että pohjaveden pinnanmuutokset rakennusaikana eivät aiheuta ongelmia Kehä III:lle myöskään kallioalueen itä- ja länsipuolisilla savikoilla.

Maanpinnan kohoamisen seurannan lisäksi on syytä asentaa maa- ja kallioperän lämpötilan seurantajärjestelmä / seurantapistettä (porareivät kallioon ja esim. 1 m välein lämpötila-anturit). Näin voidaan seurata ja verrata erityisesti käytön alkuvaiheessa lämpeneekö kallio simulointien mukaisesti. Pohjaveden pinnan seuranta tulee ulottaa Kalkkikallion ulkopuolisille savialueille.

Lisäksi Väylävirasto pyytää huomioimaan Kehä III:lla odotettavissa olevat kehitys- ja muutostarpeet. Vaikka tällä hetkellä käytettävissä ei ole konkreettisia hankesuunnitelmia, on todennäköistä, että valtakunnallisena päätienä Kehä III:a tulee tarpeen kehittää jatkossakin. Lämpövarastohankkeen suunnittelussa on siten varauduttava siihen, että mahdollisten Kehä III hankkeiden toteuttaminen on tulevaisuudessakin mahdollista.

Maanteiden osalta lausuu tarkemmin Uudenmaan ELY-keskuksen L-vastuualue.

Vastine:

Kehä III:n liikenteen sujuvuus sekä kehittämismahdollisuudet tulevaisuudessa on huomioitu hankkeen suunnittelussa ja YVA-selostuksessa. Hanke on käynyt suunnitelmaratkaisuja lävitse ELY:n ja Väyläviraston kanssa, jotta hanke ei rajoita Kehä III:n tulevaisuuden kehittämistarpeita.

YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaan hanketta koskevassa pohjavesien tarkkailuohjelmassa tulee ottaa huomioon, että alueella on rakentamisen aikainen pohjaveden pinnan seuranta riittävällä havaintopaikkaverkostolla, jossa otetaan huomioon myös alueella sijaitsevien kaivojen sijainti ja seuranta. Pohjaveden pinnan seuranta tehdään ELY:n hyväksymällä laajuudella ja ulotetaan myös Kalkkikallion ulkopuolisille savialueille. YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaan alueen seismisyyttä ja maankohoamista sekä kallioperän lämpötilaa tulee seurata rakennusvaiheessa, käytön aikana ja käytöstä poiston jälkeisenä aikana tarvittavalla laajuudella.

Tarkistukset:

Selostusta täydennetään pohjavesien, seismisyyden, maankohoamisen ja kallioperän lämpenemisen osalta.

NRO 3

Uudenmaan ELY-keskus, 31.3.2022

Lausunto:

Meluntorjunta

Asemakaavaehdotuksessa on annettu mai-osalle määräys: "Kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei ylitä ympäristöministeriön asetuksessa rakennusten ääniympäristöstä (796/2017) annettuja raja-arvoja."

Annettu määräys on periaatteeltaan hyvä ja kannatettava, mutta kaavoitus ei kuulu asetuksen (796/2017) soveltamisalaan. Määräyksen voi muotoilla esim. esittää seuraavasti: "Kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei aiheuta haittaa lähimmille asuinalueille tai muille melulle herkille alueille."

Koko kaava-alue (ma-EN) koskevaksi yleismääräykseksi on myös paikallaan antaa määräys siitä, että toiminta on suunniteltava ja toteutettava siten, että siitä ei aiheudu tärinä- tai runkomeluhaittaa alueen ulkopuolelle.

Pohjavesi

Kaava-alue ei sijaitse pohjavesialueella. Pohjavesiolosuhteita on selvitetty varsin kattavasti Vantaan lämmön kausivaraston YVA-menettelyn yhteydessä.

YVA- ja kaavaselostuksen mukaan kaava-alueen läheisyydessä on runsaasti maalämpökaivoja sekä rengas- ja porakaivoja. YVA-selostuksen liitteenä esitetyn kaivokartoitusraportin perusteella osa kaivoista on talousvesikäytössä. Kaavaselostuksessa on todettu, että rakentamisen aikaisia vaikutuksia kaivojen antoisuuteen voi aiheutua.

Kaavassa on määräys, että lämpökausivaraston rakentaminen tai käyttö eivät saa pysyvästi alentaa pohjaveden tai orsiveden pintaa. Määräys on hyvä ja tarpeellinen. Tämän ohella ja tämän todentamiseksi tulee kaavassa antaa määräys pohjaveden seurannasta rakentamisen aikana, kuten on annettu määräykset tärinän sekä maa-/kallioperän siirtymien seuraamisesta. Alueella tulee olla riittävä havaintopaikkaverkosto seurannan toteuttamiseksi ja myös kaivot tulee huomioida seurannassa.

Vastine:

Mahdolliset toiminnan aikaiset laitteistoista koituvat tärinä- ja runkomeluhaitat huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa. Käytön aikana laitoksessa operoidaan pumppuja, jotka huonosti eristettynä kalliosta

voivat aiheuttaa runkomelua ja tärinää. Hanke on ilmoittanut suunnittelevansa laitteistot niin, että ne eivät ole suoraan kallioperässä kiinni, jolloin runkomelua ei juurikaan pitäisi syntyä.

Toiminnan aikana on mahdollista, että kallion hidaskäynnin aiheuttaa maanliikahduksia ja hetkellisiä järjestyksiä. Hanke on ilmoittanut seuraavansa alueen seismisyyttä ja maankohoamista sekä kallioperän lämpötilaa rakennusvaiheessa, käytön aikana ja käytöstä poiston jälkeisenä aikana tarvittavalla laajuudella YVA-menettelyn perustellun päätelmän mukaisesti.

Melua koskevaa kaavamääräystä tarkennetaan ja kaavaan lisätään tärinä- ja runkomelua- sekä pohjaveden pinnan seurantaan koskevat määräykset:

”Kuiluun liittyvät äänilähteet (ilmanvaihtolaitteet, kompressorit yms.) on sijoitettava maan alle tai suunniteltava siten, että niiden aiheuttama melu ei aiheuta haittaa asuinalueille tai muille melulle herkille kohteille.”

”Pohjaveden pinnan tasoa tulee seurata rakentamisen aikana.”

”Lämpövaraston toiminta ei saa aiheuttaa merkittävää tärinä- tai runkomeluhaittaa alueen ulkopuolelle.”

Kaavaselostukseen on täydennetty, että YVA-menettelyn yhteysviranomaisen perustellun päätelmän mukaisesti hanketta koskevan pohjavesien tarkkailuohjelman sisällöt. Tarkkailuohjelman mukaan tulee ottaa huomioon, että alueella on rakentamisen aikainen pohjaveden pinnan seuranta riittävällä havaintopaikkaverkostolla, jossa otetaan huomioon myös alueella sijaitsevien kaivojen sijainti ja seuranta. Pohjaveden pinnan seuranta tehdään ELY:n hyväksymällä laajuudella ja ulotetaan myös Kalkkikallion ulkopuolisille savialueille.

Tarkistukset:

Melua koskevaa kaavamääräystä tarkennetaan ja kaavaan lisätään tärinä- ja runkomelua- sekä pohjaveden pinnan seurantaan koskevat määräykset. Selostusta täydennetään pohjavesien tarkkailuohjelman sisältövaatimuksilla.

NRO 4

Uudenmaan liitto, 6.4.2022

Lausunto:

Kiitos lausuntopyynnöstä. Uudenmaan liitto ei anna lausuntoa otsikon mukaisesta kaavasta.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

-

NRO 5

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL), 7.4.2022

Lausunto:

Kehä III:lla lämpövaraston kohdalla ei liikennöi HSL:n linjoja. Tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle, jonka kautta liikennöivät linjat 711 Hakaniemi – Tikkurila, 721/N Hakaniemi/Rautatientori – Koivukylä ja 535/K Leppävaara – Hakunila.

HSL on antanut alueen osallistumis- ja arviointisuunnitelmasta lausunnon 6.5.2021

Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymä (HSL) lausuu kannanottonaan seuraavaa:

Aikaisemmissa kaavavaiheissa on ollut esillä tunnelin suuaukko Kyytitielle. Nyt esitetty suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle, jossa se ei aiheuta haittaa joukkoliikenteelle tai kävelyille ja pyöräilylle.

HSL kannattaa nyt esitettyä tunnelin suuaukon paikan siirtoa, joka vähentää haittoja muulle liikenteelle.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

NRO 6

Vantaan Energia Oy ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy, 7.4.2022

Lausunto:

Sähköverkko

Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n suur- ja keskijännitekaapelit sijaitsevat karttaliitteiden 1 - 2 mukaisesti.

Vantaan Energia Sähköverkot Oy haluaa, että asemakaavan muutos ehdotuksessa huomioidaan maakaapeleiden sijainti.

Tunnelin suuaukon läheisyydessä sijaistee Vantaan Energia Sähköverkot Oy 110kV voimajohto, Helen Sähköverkon 110kV voimajohto sekä Fingridin 400kV kantaverkon johto.

Sähkön liityntäkojeisto Vantaan Energia Sähköverkot Oy jakeluverkkoon tulee suunnitella tunnelin suuaukon läheisyyteen hyvin saavutettavaksi maanpäälliselle alueelle.

Mikäli maakaapeleita pitää siirtää, niin siirtokustannuksien osalta toimitaan Vantaan kaupungin ja Vantaan Energia Oy:n 20.7.1993 laaditun yhteistyösopimuksen mukaisesti.

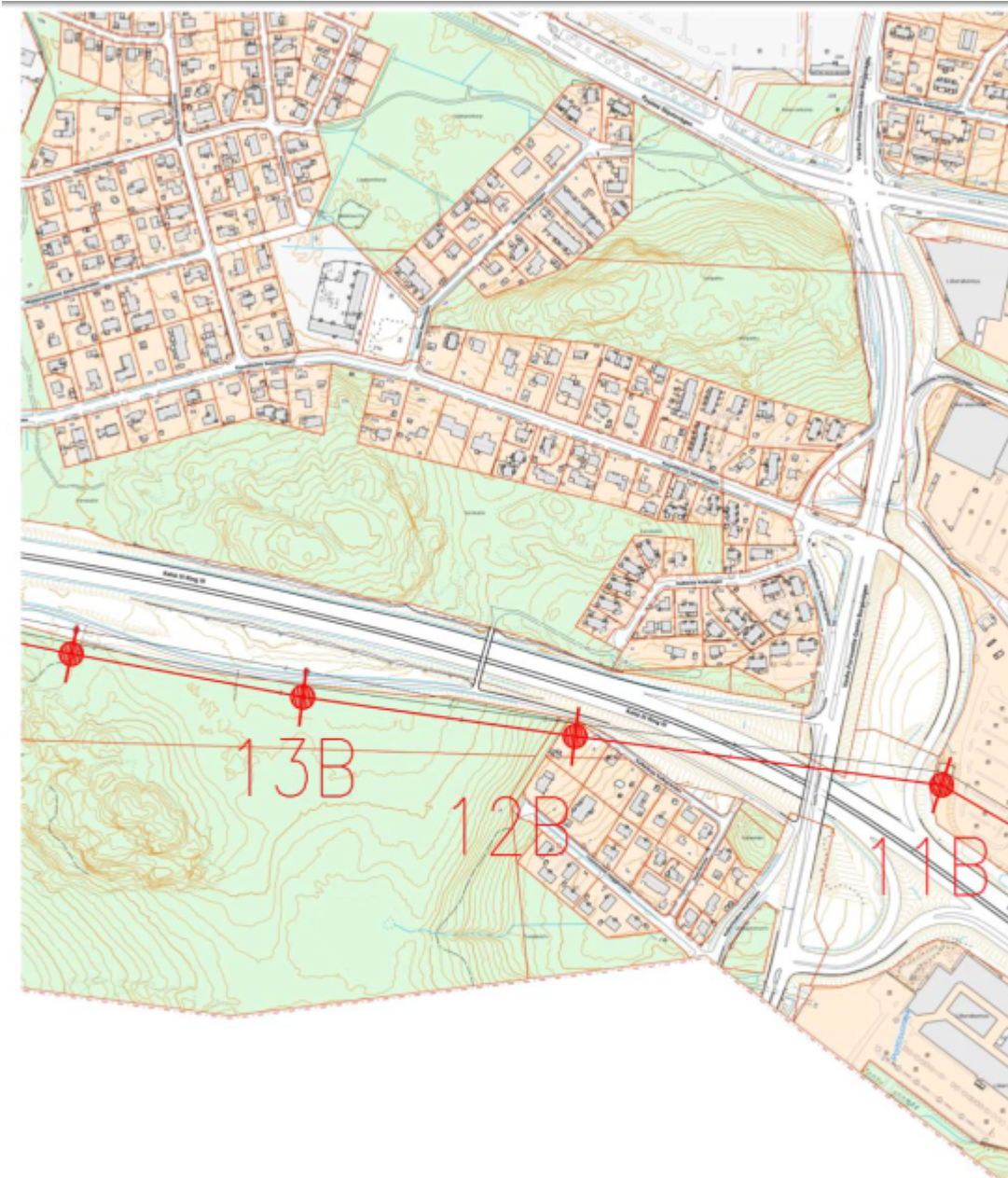
Kaukolämpöverkko

Ei huomautettavaa.

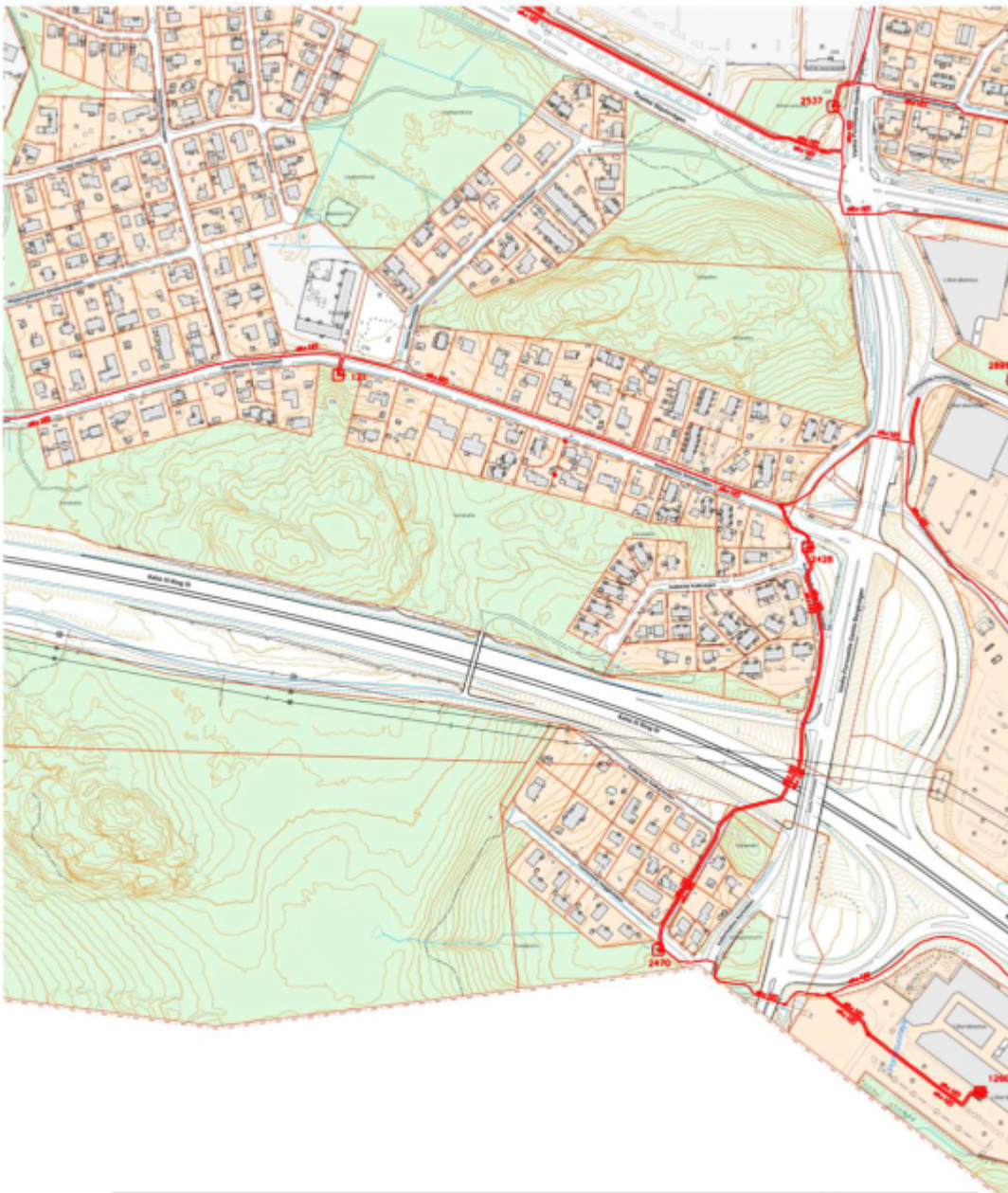
Asemakaavan muutosalueella ei sijaitse Vantaan Energia Oy:n kaukolämpöputkia.

LIITTEET

1. Suurjänniteverkon kartta 1:5000
2. Keskijänniteverkon kartta 1:5000

 vantaan energia sähköverkot	PL95, 01301 VANTAA Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517	Paperikoko (mm x mm) A4	SUUNN.	SUUNN.PVM
			TARK.	TARK.PVM
KAUP.OSA 64 KUNINKAALA OSOITE Vantaan Energian lämpövarasto TYÖ Asemakaava nro 641400(ma) Suurjänniteverkko 110kV			HYV.	HYV.PVM
			SUHDE 1:5000	KARTTA
			PIIRI NRO	Liite 1
			HANKE NRO	
TULOSTUSPVM 31.03.2022				

	SUUNN.	SUUNN.PVM
	TARK.	TARK.PVM
PL95, 01301 VANTAA Puh. 09-82 901, Fax 09-826 517	Paperikoko (mm x mm)	HYV.
	A4	HYV.PVM
KAUP.OSA 64 KUNINKAALA OSOITE Vantaan Energian lämpövarasto TYÖ Asemakaava nro 641400(ma) Keskijänniteverkko 20kV	SUHDE 1:5000	KARTTA
	PIIR NRO	Liite 2
	HANKE NRO	
	TULOSTUSPVM 31.03.2022	

Vastine:

Maakaapeleiden sijainnit ja sähkön liityntäkojeisto huomioidaan hankkeen jatkosuunnittelussa.

Tarkistukset:

-

NRO 7

Fingrid Oyj, 8.4.2022

Lausunto:

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Alueelle sijoittuvat Fingridin 400 kV voimajohto Tammisto - Anttila yhdessä Helen Sähköverkko Oy:n ja Vantaan Energia Sähköverkot Oy:n voimajohtojen kanssa (kuva 1). Olemme toimittaneet tietoja voimajohdosta asemakaavoitusta varten lausunnon muodossa toukokuussa 2021 (osallistumis- ja arviointisuunnitelma), ja olemme myös lausuneet hankkeen YVA-selostuksesta 10.3.2022.

Asemakaavaehdotuksen materiaaleissa ei otettu tarkemmin kantaa edellisen lausuntonne sisältöön (mm. voimajohtoja koskevat tekniset kysymykset). Edelleen toteamme, että voimajohtoalueelle tai sen läheisyyteen sijoittuvasta rakentamisesta tulee pyytää Fingridistä myös erillinen risteämälausunto (risteamalausunnot@fingrid.fi).

Pyydämme lähettämään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

Tämä lausunto koskee vain Fingrid Oyj:n voimajohtoja.

Yleis- ja asemakaavat, joissa on Fingrid Oyj:n voimajohtoja tai muita toimintoja, pyydämme lähettämään lausunnon mieluiten sähköisenä osoitteeseen kirjaamo@fingrid.fi tai kirjallisena osoitteella Fingrid Oyj, Maankäyttö ja ympäristö, PL 530, 00101 HELSINKI.

Vastine:

Hanke pyytää risteämälausunnon Fingridiltä voimajohtojen osalta.

Kaavaan lisätään voimajohtoja koskeva määräys: "Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä."

Fingridille lähetetään tietoa asemakaavatyön etenemisestä.

Tarkistukset:

Kaavaan lisätään määräys: "Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä."

NRO 8

Turvallisuus- ja kemikaalivirasto (Tukes), 14.4.2022

Lausunto:

Tukesilla ei ole lausuttavaa otsikon kaavahankkeeseen liittyen. Aiemmassa kaavoitusvaiheessa on todettu, ettei tuotantolaitoksilla, joiden konsultointivöhykkeelle maanalainen asemakaava sijoittuu, ole vaikutuksia kaava-alueelle. Maanalaisella asemakaavalla ei myöskään arvioida olevan vaikutuksia mainittuihin tuotantolaitoksiin.

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

-

NRO 9

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä (HSY), 20.4.2022

Lausunto:

Asemakaavaselostuksessa todetaan mm. seuraavaa:

”Suunnittelualue sijaitsee Tikkurilan suuralueella, Kuninkaalan kaupunginosassa n:o 64. Alue sijoittuu Kuusikon asuinalueen kupeeseen. Suunnittelualueeseen kuuluu osa Variskallion ja Kalkkikallion viheralueista sekä osa Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueista. Alue rajautuu etelässä Kalkkikallion luonnonsuojelualueen reunamille ja idässä alue ulottuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle.

Asemakaava mahdollistaa Vantaan Energian kaukolämpövaraston rakentamisen Kuusikkoon, maan alle noin –80 ja +10 (N2000) korkeusasemien välille. Kaava-alue sijoittuu osin Variskallion ja Kalkkikallion viheralueiden sekä Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien liikennealueiden alapuolelle. Varaston maanalainen ajoyhteystunneli kulkee Kehä III:n alapuolella ja tunnelin suuaukko sijoittuu Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ramppialueen sisäpuolelle. Variskallioon, lähelle kevyenliikenteen siltaa, sijoittuu maanpintaan ulottuva pystykuilu maanpäällisine rakenteineen. Lämpövaraston tilavuus tulee olemaan noin 900 000 m³ ja louhittava tila noin 1 000 000 m³.”

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymä esittää lausuntonaan asiasta seuraavaa:

Suunnittelualueella sijaitsevalla Kalkkitiellä on rakennettua yleistä vesihuoltoa; vuonna 1992 on rakennettu Kalkkitien lujitemuovinen jätevesipumppaamo, 150 m muovista 90 mm paineviemäriä, 340 m muovista 160 mm jätevesiviemäriä ja 63/100 mm vesijohtoa ja 240 m muovista 315 mm hulevesiviemäriä.

Asemakaava ei edellytä vesihuollon uudisrakentamista eikä johtojen siirtämistä. Lisätietoja antaa aluepäällikkö

Vastine:

Ei toimenpiteitä.

Tarkistukset:

-

NRO 10

Helen Sähköverkko Oy, 21.4.2022

Lausunto:

Kiitämme lausuntopyynnöstänne. Olemme tutustuneet otsikossa mainittuun asemakaavaan, asemakaavan selostukseen sekä hankkeen YVA:n. Helen Sähköverkon 110 kV suurjännitteinen jakeluverkko (jatkossa voimajohto) ulottuu osittain Vantaan kaupungin alueelle. Voimajohtoja varten Helen Sähköverkko on lunastanut kiinteistöjen käyttöoikeuden supistuksen, jotka ovat kirjattu maanmittauslaitoksen ylläpitämään kiinteistörekisteriin, josta kaikki tahot voivat tarkistaa tällaisten rasiitteiden haltijan, sijainnin ja sisällön.

Käyttöoikeuden supistuksen mukaan rakentaminen johtoalueelle vaatii johdon omistajan luvan. Kaavaehdotuksessa lämpövaraston ajotunnelin maanpäälliset osat voisivat tulla johtoalueelle. Helen Sähköverkko ehdottaa, että kaavamerkintää muutettaisiin siten, että ajotunnelin maanpäälliset rakenteet tulisivat rakennettaviksi johtoalueen ulkopuolelle. Lisäksi Helen Sähköverkko ehdottaa kaavaan merkittäväksi, että 'Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö ei saa aiheuttaa vaaraa voimajohtojen pysyvyydelle ja käytölle'.

Fingrid Oyj, Vantaan Energia Sähköverkot Oy ja Helen Sähköverkko Oy ovat keskenään sopineet, että Kehä 3:n vierellä välillä Tammisto-Länsisalmi kulkevien voimajohtojen osalta sähköturvallisuudesta huolehtiminen on Fingrid Oyj vastuulla ja he tekevät kaikista toiminnoista voimajohtoalueella turvallisuustarkastelun (risteämäläusunto). Tässä lausunnossa ei oteta kantaa, onko lämpölaitoksen rakentaminen johtojen alle tai kaukolämpöyhteyden rakentaminen johtojen läheisyyteen sähköturvallisuusmielessä turvallista ja siten mahdollista rakentaa. Hankkeen ympäristövaikutusten arviointiselostuksessa ei ole juurikaan huomioitu olemassa olevia voimajohtoja.

Helen Sähköverkko Oy:llä ei ole asemakaavan ehdotukseen tai siihen liittyviin asiakirjoihin muuta huomautettavaa.

Vastine:

Voimajohtojen lähelle, Kehä III:n ja Vanhan Porvoontien ajorampin sisäpuoleiselle alueelle suunniteltu ajotunnelin suuaukko ei kuulu maanalaiseen kaava-alueeseen, eikä alueelle laadita hankkeen johdosta asemakaavan muutosta, alueen ollessa jo suunnitellun käyttötarkoituksen mukaisesti liikennealuetta.

Hanke pyytää risteämäläusunnon Fingridiltä voimajohtojen osalta.

Kaavaan lisätään voimajohtoja koskeva määräys: "Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä."

Tarkistukset:

Kaavaan lisätään määräys: "Lämpövaraston rakentaminen ja käyttö eivät saa vaarantaa olemassa olevien voimajohtojen sijoittumista ja käyttöä."

6

Kolmen tilan myynti Lopen kunnasta Luonnonperintösäätiölle luonnonsuojelualueen perustamiseksi

VD/4249/10.00.02.00/2018

TeA/AK/TH/AV-P/TMA/JT

Esitetään myytäväksi Luonnonperintösäätiölle yhteensä noin 49,645 ha:n suuriset Vantaan kaupungin omistamat Lopen kunnassa sijaitsevat kolme tilaa Punelia 433-401-19-48 pinta-ala 2,583 ha, Länsi-Jokela 433-401-9-74 pinta-ala 11,422 ha ja Jokila 433-412-3-77 pinta-ala 35,64 ha lakisääteisen pysyvän luonnonsuojelualueen perustamiseksi 340 000 euron kauppahinnalla.

Vantaan kaupunki omistaa Lopen kunnan (433) Hunsalan kylässä (401) sijaitsevat Punelia (RN:o 19:48) ja Länsi-Jokela (RN:o 9:74) nimiset tilat sekä Tevännön kylässä (412) sijaitsevan Jokila (RN:o 3:77) nimisen tilan. Tilat yhdessä muodostavat yhtenäisen metsäalueen. Alue on rakentamaton. Alueen pinta-ala on yhteensä noin 49,645 ha. Alue sijaitsee Sakarajärven rannalla, osin myös Punelian rannalla sekä näitä järviä yhdistävällä kannaksella, jonka kautta kulkee Sakarajärveä ja Puneliää yhdistävä Jokilan joki. Rantaviivaa Jokilanlahdella ja Puneliällä on yhteensä noin 700 metriä. Jokilanjoen pituus Vantaan kaupungin omistamalla alueella on noin 400 metriä. Alueelta on matkaa Lopen kirkonkylälle vajaa 20 kilometriä.

Vantaan kaupunki on laatinut alueelle ranta-asemakaavan nro S00004, jonka Lopen kunnanvaltuusto on hyväksynyt 9.3.2015 § 14. Ranta-asemakaavassa on kolme vakituiseen asumiseen tarkoitettua erillispientalojen rakennuspaikkaa (AO), kolme loma-asuntojen rakennuspaikkaa (RA) ja noin 49 ha maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä Jokilanjoki nimisestä vesialuetta (W). Vantaan kaupungin omistamalla alueella ei harjoiteta maataloutta. Metsää ei voi hyödyntää talousmetsänä alueella todettujen erityisten luontoarvojen johdosta. Vantaan kaupunki on jo aiemmin myynyt kaikki rakennuspaikat, joten tiloista on jäljellä enää maa- ja metsätalousaluetta (M) sekä Jokilanjoki nimistä vesialuetta (W).

Alueesta on vuonna 2013 tehty luontoselvitys, joka antaa alueella esiintyvistä lajistoista hyvän kuvan ja kertoo poikkeuksellisen korkeasta suojeluarvosta. Luontoselvityksen mukaan alueella havaituista 42 lintulajista viisi on EU:n direktiivilajeja, Suomen vastuulajeja tai silmälläpidettäviä lajeja. Jokilan alueella on tehty lisäksi havaintoja neljästä eri lepakkolajista. Selvitysalueella on useita metsälain mukaisia erityisen tärkeitä elinympäristöjä, kuten korpi- ja lehtolaikkuja sekä luonnontilaisen kaltaisia ja lahoppuustoisia kangasmetsälaikkuja. Liito-oravan esiintymisiä on havaittu lähes kolmasosalla alueesta. Kolopuita, joiden alla on tavattu papanoita, on sekä Jokilan että Länsi-Jokelan tilojen alueella. Alueella elää myös erittäin uhanalainen hömötiainen. Selvityksessä löytyi kolme direktiivilaji viitasammakolle sopivaa lisääntymispaikkaa. Punelian ja Sakaran välinen joki on direktiivilaji saukon säännöllisesti käyttämää elinpiiriä, ja jokisuiden lähellä olevat järvien ranta-alueet ovat saukkojen ruokailuympäristöä. Alue on myös suotuista direktiivilaji koivuhiirelle, vaikka selvityksen aikana sitä ei alueella havaittu. Koska metsätiloja ei voi hyödyntää talousmetsänä muodostavat ne yhdessä erittäin hyvän suojeluun soveltuvan kokonaisuuden.

Luonnonperintösäätiö on kiinnostunut ostamaan kyseiset kolme metsätilaa ja perustamaan niille lakisääteisen pysyvän luonnonsuojelualueen. Luonnonperintösäätiö on perustettu 1995, se suojelee Suomen luontoa, ensisijaisesti uhanalaista metsää. Säätiö hankkii omistukseensa luonnonalueita ja takaa niille luonnonsuojelulain mukaisen pysyvän rauhoituksen. Lopen Jokilan tilan alueen rauhoittaminen luonnonsuojelulain nojalla tukee Vantaan kaupungin strategian 2022–2025 sekä valtuuston hyväksymän Vantaan resurssiviisauden tiekartan Monimuotoinen luonto -kaistan tavoitteita, joihin kuuluu luonnon

monimuotoisuuden suojeleminen ja uusien luonnonsuojelualueiden perustaminen. Alueen myynti Luonnonperintösäätiölle toteuttaa Vantaan kaupungin tahtotilaa luonnon monimuotoisuuden parempaan turvaamiseen.

Vantaan resurssiviisauden tiekartan monimuotoinen luonto -kaistassa on toimenpiteenä ekologisen toimintasuunnitelman käynnistäminen, johon kuuluvat myös ekologisen kompensaation pilotit. Suomen ympäristökeskus (SYKE) on käynnistänyt elokuussa 2021 Ekologisen kompensaation pilotointihankkeen (2021–2024), joka painottuu vuodelle 2022. Hanketta rahoittaa SYKE ja ympäristöministeriö (YM), joka valmistelee luonnonsuojelulainsäädännön (LSL) uudistamista mm. siten, että ekologisen kompensaation velvoite lisätään niihin tilanteisiin, joissa poiketaan LSL:n mukaisesta suojelusta. SYKE on syksyn 2021 aikana kutsunut kuntia mukaan pilotoimaan hanketta. Hanke tarjoaa mm. asiantuntijatukea kompensaatioiden suunnitteluun ja ratkaisujen etsimiseen.

Luonnon monimuotoisuus on elämän ehto. Joskus kunnan toiminta voi vähentää sitä. Silloin kannattaa ottaa käyttöön ekologinen kompensaatio eli luontohyvytyt. Siinä kunta hyvittää aiheuttamansa luontomenetykset parantamalla luonnon monimuotoisuutta toisaalla – oman kunnan alueella tai sen ulkopuolella. Tapoja tehdä luontohyvytyt ovat esimerkiksi metsän lahoppuun lisääminen ja luontokohteiden suojeleminen.

Vantaan kaupunki on 18.5.2022 keskustellut SYKE:n kanssa tästä Lopen alueesta kompensaation pilottihankkeen hyvittäjänä kohteena. Keskustelussa ilmeni, että kaupunki ei voi käyttää kohdetta omana hyvityksenä esim. Kivistölle, mutta kohteesta voi joka tapauksessa tehdä SYKE:n projektissa laskuharjoituksen ja arvioida kohteen luontoarvoja laskentatyökalujen testaamisessa, ja nähdä miltä osin ne hyvittäisivät Kivistön keskustan Lumikvartsin luontoarvojen menetystä.

Vantaan kaupungin ympäristökeskus katsoo, että näiden Lopen kunnassa sijaitsevien kolmen tilan myynti Luonnonperintösäätiölle on kaupungin luonnonsuojelutyön kannalta erinomainen vaihtoehto ja keino arvokkaan luontoalueen suojelemiseksi. Samalla voidaan hyödyntää luonnonsuojelulakiesityksen mukaisen kompensaation menetelmien kehittämistä. Jokitilan tilan myyminen Luonnonperintösäätiölle antaa Vantaan kaupungille hyvää julkisuutta ja Vantaa voi entistä enemmän profiloitua luontoasioiden huomioonottajana.

Vantaan kaupungin metsänhoidon vastualueen mielestä määräalan myynti luonnonsuojelukohteeksi on järkevää. Alue sijaitsee kaukana Vantaan kaupungin ulkopuolella, eikä sillä käytännössä ole juurikaan merkitystä ulkoilun ja vapaa-ajankäytön kannalta vantaalaisille asukkaille. Mikäli alue on Vantaan kaupungin omistuksessa, täytyy siellä käydä tekemässä hoitotoimenpiteitä, jotka vievät resursseja, mutta eivät niinkään palvele vantaalaisia. Alueen myynti luonnonsuojelukohteeksi säilyttää sen luontoarvot, Vantaan kaupunki vapautuu alueen hoitovastuusta ja silti alueella liikkuminen on edelleen jokamiehenoikeudella mahdollista.

Vantaan kaupunginvaltuuston 18.6.2018 hyväksymissä Vantaan maa- ja asuntopoliittisissa linjauksissa todetaan, että maaomaisuutta tulee hallita järkevästi ja kustannustehokkaasti mm. myymällä passiivista ja kuluja aiheuttavaa maaomaisuutta.

Myytävät kohteet ovat karttaliitteiden osoittamat yhteensä noin 49,645 ha:n suuriset Lopen kunnassa sijaitsevat Vantaan kaupungin omistamat tilat Punelia RN:o 433-401-19-48, Länsi-Jokela RN:o 433-401-9-74 ja Jokila RN:o 433-412-3-77. Tilalla Jokila Rn:o 433-412-3-77 on osuus yhteiseen vesialueeseen 433-412-876-1 (Tevännön yhteinen vesialue ja vesijättö) ja yhteiseen maa-alueeseen 433-412-878-2 (yhteinen soranottoaika). Osuudet yhteisiin alueisiin sisältyvät kauppaan.

Vantaan kaupunginmetsänhoitaja on vuonna 2021 laatinut talousmetsään perustuvan puustoarvion, jonka mukaan tilojen yhteenlaskettu arvo on 400 000 euroa. Luonnonperintösäätiön konsulttoima Metsäleppä tmi on päättänyt maaliskuussa 2022 kyseisen puustoarvion kanssa samansuuntaiseen tulokseen.

Koska metsätiloja ei voi hyödyntää talousmetsänä, tulee se ja alueen luontoarvot huomioida hinnoittelussa. Liito-oravan runsas läsnäolo rajoittaa hakkuita Länsi-Jokelan ja Jokilan alueilla. Metsissä, varsinkin Jokilan alueella, on runsaasti lahoppua, joka ei näy puustoarviossa. Luontoselvityksen jälkeen alueella on tapahtunut luonnontilaistumista ja lahoppuuston määrä on lisääntynyt. Lisäksi vesistöjen rannat tulee huomioida metsätaloukskäytössä, jättäen ne hakkuiden ulkopuolelle.

Edellä esitetyn pohjalta luovutushinnaksi on sovittu 340 000 (kolmesataaneljäkymmentätuhatta) euroa.

Toimivalta:

Koska kyseessä on Vantaan kaupungin hallinnollisen alueen ulkopuolella olevat tilat, on toimivalta niiden luovuttamisesta päättämiseen kaupunginvaltuustolla.

Kaupunkitilalautakunta 8.6.2022 § 16

Kiinteistöjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginhallitukselle ja edelleen kaupunginvaltuustolle, että

- a) kaupunki myy Luonnonperintösäätiölle 340 000 euron kauppahinnalla karttaliitteiden osoittamat yhteensä noin 49,645 ha:n suuriset Lopen kunnassa sijaitsevat kolme tilaa Punelia 433-401-19-48, Länsi-Jokela 433-401-9-74 ja Jokila 433-412-3-77 lakisääteisen pysyvän luonnonsuojelualueen perustamiseksi.
- b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintopalvelut palvelualueen lakimies allekirjoittamaan luovutuskirjan ja tekemään siihen teknisluonteisia muutoksia, ja
- c) mikäli päätösten mukaista luovutuskirjaa ei ole allekirjoitettu 30.11.2022 mennessä raukeaa tätä luovutusta koskeva päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallitus 20.6.2022 § 18

Kaupunkiympäristön toimialan apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään esittää kaupunginvaltuustolle, että

- a) kaupunki myy Luonnonperintösäätiölle 340 000 euron kauppahinnalla karttaliitteiden osoittamat yhteensä noin 49,645 ha:n suuriset Lopen kunnassa sijaitsevat kolme tilaa Punelia 433-401-19-48, Länsi-Jokela 433-401-9-74 ja Jokila 433-412-3-77 lakisääteisen pysyvän luonnonsuojelualueen perustamiseksi.
- b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintopalvelut palvelualueen lakimies allekirjoittamaan luovutuskirjan ja tekemään siihen teknisluonteisia muutoksia, ja

- c) mikäli päätösten mukaista luovutuskirjaa ei ole allekirjoitettu 30.11.2022 mennessä raukeaa tätä luovutusta koskeva päätös.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään, että

- a) kaupunki myy Luonnonperintösäätiölle 340 000 euron kauppahinnalla karttaliitteiden osoittamat yhteensä noin 49,645 ha:n suuruiset Lopen kunnassa sijaitsevat kolme tilaa Punelia 433-401-19-48, Länsi-Jokela 433-401-9-74 ja Jokila 433-412-3-77 lakisääteisen pysyvän luonnonsuojelualueen perustamiseksi.
- b) valtuutetaan kaupunkiympäristön toimialan talous- ja hallintopalvelut palvelualueen lakimies allekirjoittamaan luovutuskirjan ja tekemään siihen teknisluonteisia muutoksia, ja
- c) mikäli päätösten mukaista luovutuskirjaa ei ole allekirjoitettu 30.11.2022 mennessä raukeaa tätä luovutusta koskeva päätös.

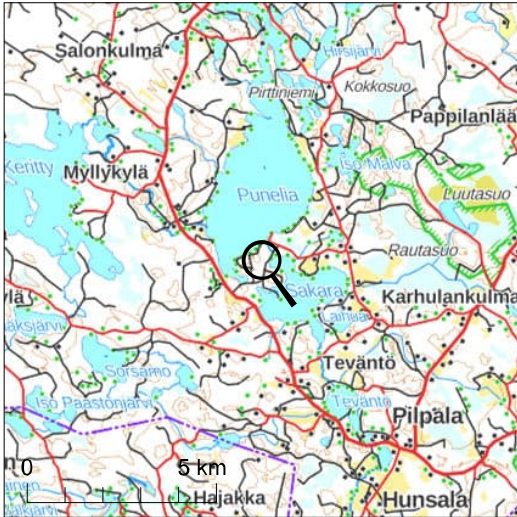
Liite:

- kiinteistörekisterin karttaote (3 kpl) tiloista Punelia 433-401-19-48, Länsi-Jokela 433-401-9-74 ja Jokila 433-412-3-77

Muutoksenhakuohje: 1. Valitusosoitus

Lisätiedot:

maankäyttöinsinööri Taina Andersson, puh. 040 708 5329, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

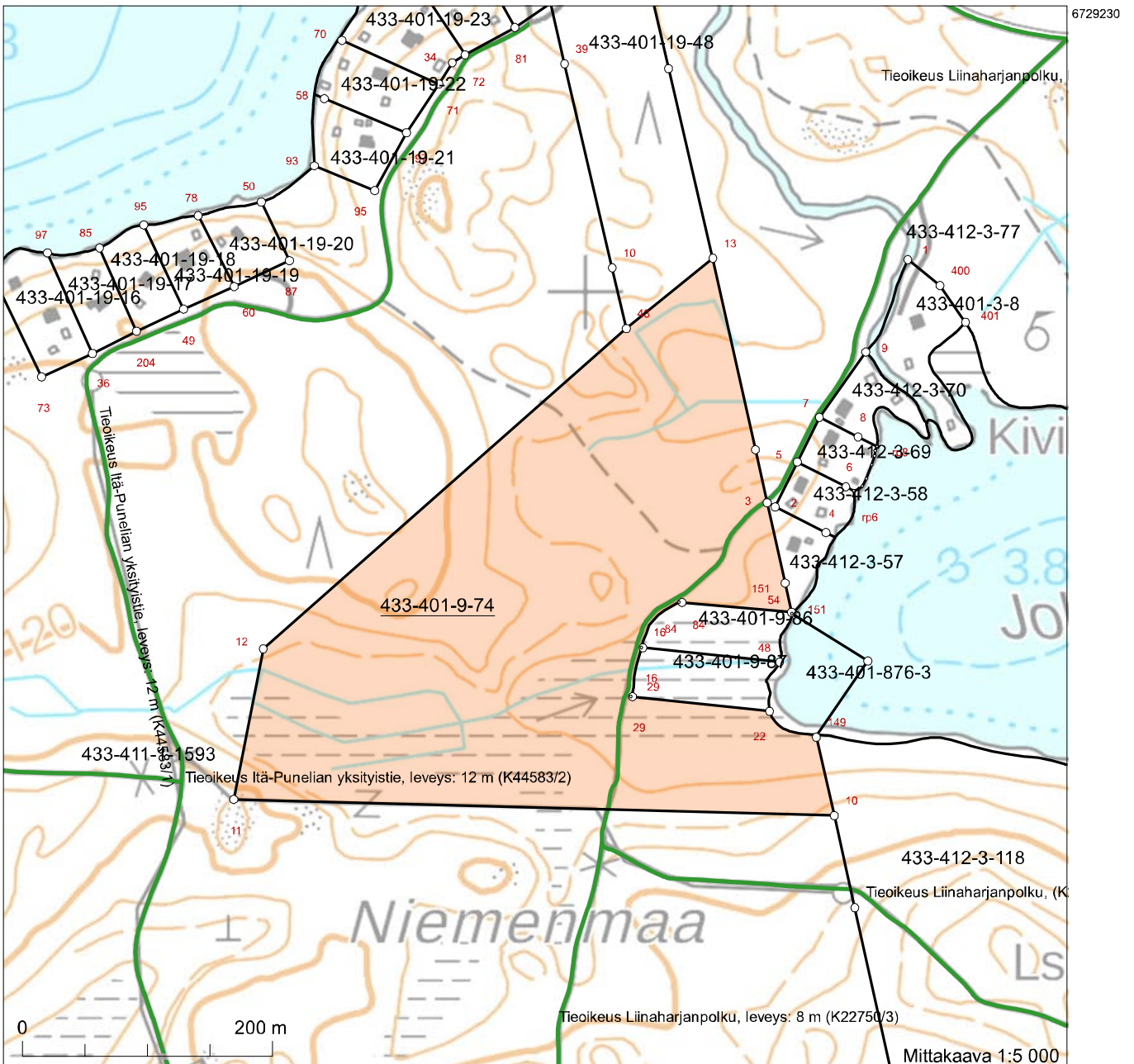

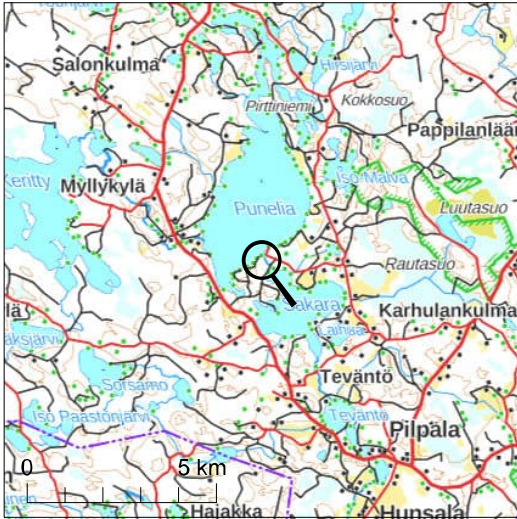
Kiinteistötunnus: 433-401-9-74
 Nimi: LÄNSI-JOKELA
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Loppi (433)
 Palstojen lukumäärä: 1

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 18.5.2022.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

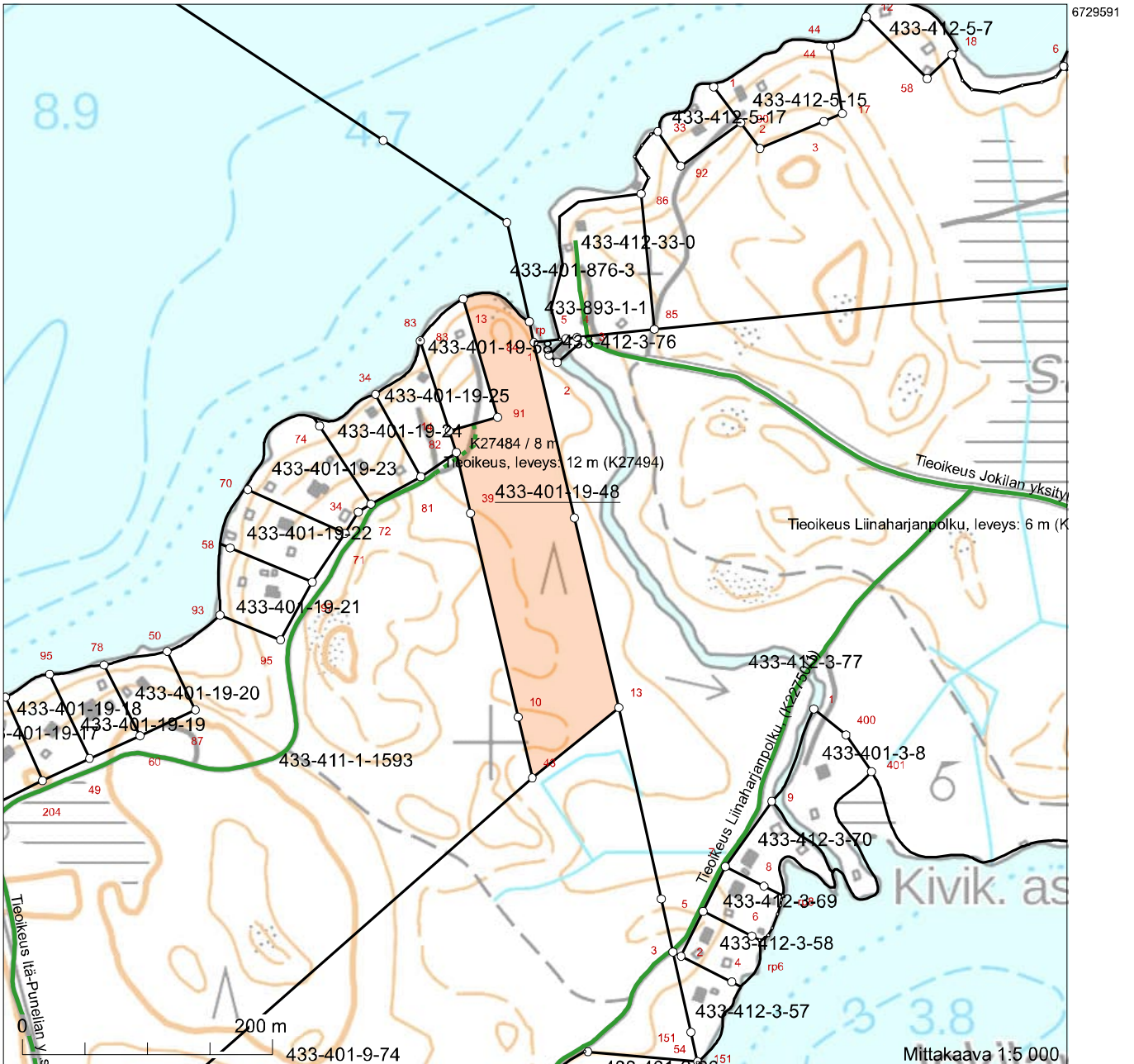

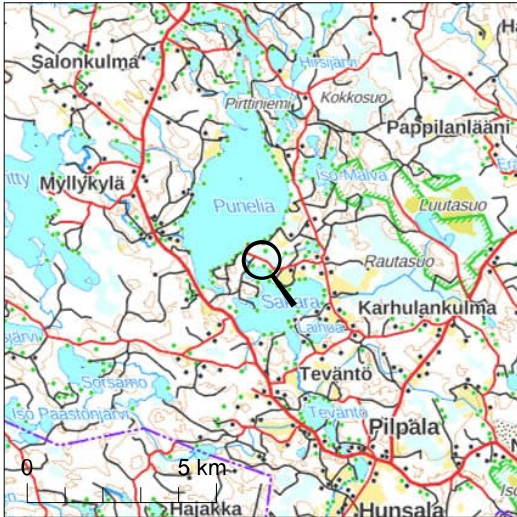
Kiinteistötunnus: 433-401-19-48
 Nimi: PUNELIA
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Loppi (433)
 Palstojen lukumäärä: 1

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 18.5.2022.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

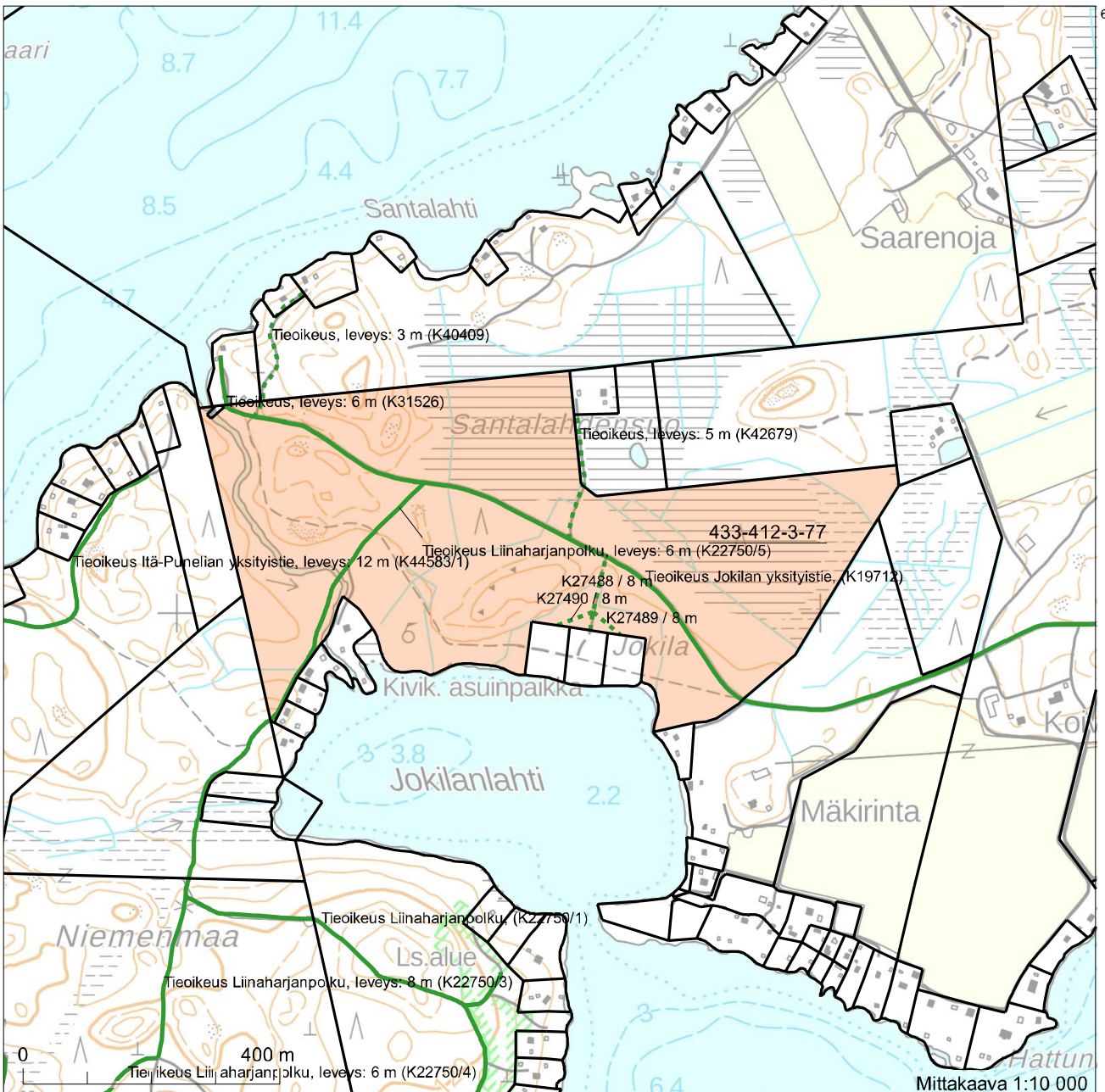

Kiinteistötunnus: 433-412-3-77
 Nimi: JOKILA
 Rekisteriyksikkölaji: Tila
 Kunta: Loppi (433)
 Palstojen lukumäärä: 1

Rekisteriyksikön alueella on asemakaava.

Tulostettu kiinteistötietojärjestelmästä 18.5.2022.

Kiinteistörekisterin tiedoissa voi olla puutteita ja epätarkkuuksia. Rekisteriyksikön tarkka alueellinen ulottuvuus selviää toimitusasiakirjoista ja maastosta. Rekisteritiedoista katso tarkemmin www.maanmittauslaitos.fi/rekisteritiedot.

7

Vastaus Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi ja vammaisvaikutusten arvioinnin käynnistämiseksi Vantaalla

VD/12774/00.02.00.03/2021

RV/ML-L/JT

Elina Nykyri sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan tulee ryhtyä käyttämään vammaisvaikutusten arviointia. Samaan tapaan, kun kunta arvioi ja seuraa päätöstensä vaikutuksia lapsiperheiden elämään, tulisi Vantaan arvioida ja seurata päätöstensä vaikutuksia vammaisten ihmisten ja heidän läheistensä arkeen.

Vantaa, ja tulevaisuudessa myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tarvitsee konkreettisia toimenpiteitä sisältävän vammaispoliittisen ohjelman. Se on päivitettävä jokaisen valtuustokauden alussa. Vantaan kaupunki ei ole laatinut tälle valtuustokaudelle vammaispoliittista ohjelmaa, vaan se on vuodelta 2012. Ei riitä, että Vantaan kaupunki mainitsee vammaisuuden lyhyesti hyvinvointisuunnitelmassaan ja -ohjelmassaan.

Vammaispoliittisella ohjelmalla Vantaa vahvistaa vammaisten ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumista ja näyttää mallia muille kunnille ja tuleville hyvinvointialueille. Ohjelma myös auttaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta suunnittelemaan vammaisten ihmisten tarvitsemia palveluita. Vaikka vammaispalvelut siirtyvätkin kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle, eivät vammaiset ihmiset häviä kunnista mihinkään. Käyttävähän vammaiset henkilöt kaikkia kunnan palveluita, ei vain sote-palveluita. Esimerkiksi: vammaisen lapsi käy koulua tai päiväkotia.

Vammaispoliittisessa ohjelmassa tulee kartoittaa vammaisten ihmisten tarvitsemien palveluiden ja tukien ongelmat. Ohjelmaan on myös kerättävä ongelmien ratkaisukeinoja. Vantaalla on parannettavaa muun muassa esteettömyydessä ja saavutettavuudessa, palveluohjauksessa ja -neuvonnassa, työ- ja päivätoiminnassa sekä asumis-, tulkkaus- ja apuvälinepalveluissa ja henkilökohtaisessa avussa. Vantaan tulee tuottaa selkokielistä tietoa palveluista ja tuista ja niiden hakutavoista.

Vantaan on parannettava toimintansa esteettömyyttä ja saavutettavuutta ja edistettävä vammaisten ihmisten yhdenvertaisia työllistymis-, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Vantaan pitää taata jokaiselle vammaiselle henkilölle hänen tarvitsemansa määrä kuljetuspalvelumatkoja, henkilökohtaisen avun tunteja, apuvälineitä ja muita tarvittavia palveluita ja tukia. Tulee hälventää vammaisuuteen liittyviä asenteita ja ennakkoluuloja ja puuttua vammaisten ihmisten usein kohtaamaan syrjintään, väkivaltaan, häirintään ja yksinäisyyteen. On puututtava siihen, että vammaisella naisella tai tytöllä on tutkitusti 2–10 kertaa suurempi riski joutua väkivallan tai seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi kuin muilla naisilla ja tytöillä.

Vantaan on tärkeää vahvistaa vammaisneuvoston ja potilas- ja vammaisjärjestöjen mahdollisuuksia vaikuttaa kunnan päätöksentekoon. Vammaisneuvoston edustajalle tulisi myöntää läsnäolo- ja puheoikeus kunnan valtuuston, hallituksen ja lautakuntien kokouksissa. Vammaispoliittisen ohjelman laatimiseen ja päivittämiseen on otettava mukaan kaikki tahot, joita asia koskettaa. On kuultava muun muassa paikallista vammaisneuvostoa ja vammaisalan työntekijöitä, potilas- ja vammaisjärjestöjä ja vammaisia ihmisiä ja heidän läheisiään.

Vammaiset henkilöt ovat maailman suurin vähemmistö. He eivät siis ole pieni joukko. Joka kymmenes Suomessa asuva on vammainen. Vantaalla asuu ainakin 24 000 vammaista ihmistä. Jos huomioidaan myös vammaisten läheiset, koskettaa vammaisuus ainakin 70 000 vantaalaisen arkea. Kuka tahansa voi, koska tahansa, vammautua. Vammainen ihminen on yksilö. Vammaisuus on vain yksi osa häntä. Vammainen henkilö on aktiivinen toimija, ei hoidon tai hoivan kohde.”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 13

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kaupunkikulttuurin sekä sosiaali- ja terveydenhuollon toimialat toteavat vastauksenaan seuraavaa:

Vammaisten henkilöiden huomiointi tärkeä ja merkityksellinen kysymys, jonka eteen tulee viranhaltijoiden, luottamushenkilöiden ja erilaisten verkostojen tehdä yhteistyötä.

Vantaan kaupungin edellinen vammaispoliittinen ohjelma oli voimassa vuosina 2012–2016, jonka jälkeen vammaispoliittinen ohjelma integroitiin osaksi hyvinvointiohjelmaa 2018–2022. Vammaisten henkilöiden hyvinvointia ohjelmassa käsitellään yleisemmällä tasolla. Kaupungin hyvinvointiohjelman vetovastuu siirtyi vuoden 2022 alussa Sosiaali- ja terveydenhuollon toimialalta Kaupunkikulttuurin toimialalle ja uuden hyvinvointiohjelman rakentaminen on aloitettu.

Kunnan lakisääteinen tehtävä on edistää kuntalaistensa hyvinvointia ja terveyttä (Perustuslain 19§, Kuntalain 1§, Terveys- ja hoitolain 12§, sosiaalihuoltolain 7§) ja hyvinvointityön lähtökohtana toimintaympäristö- ja hyvinvointitieto sekä tämän tiedon hyödyntäminen päätöksenteossa. Lain mukaan hyvinvointiohjelman lisäksi kunnan pitää laatia lakisääteiset hyvinvointisuunnitelmat lasten ja nuorten (Lastensuojelulaki 2§) sekä ikääntyneen väestön tukemiseksi (laki ikääntyneen väestön toimintakyvyn tukemisesta sekä iäkkäiden sosiaali- ja terveyspalveluista 5 §) sekä kotouttamisohjelma (laki kotoutumisen edistämisestä 32 §). Edellä mainittujen lakien mukaisesti nämä suunnitelmat hyväksyy kaupunginvaltuusto. Ohjelmatyön tueksi on luotu johtoryhmä, jonka alla toimivat asiantuntijaryhmät teemoissa lapset/nuoret/perheet, työikäiset, ikääntyneet sekä läpileikkaavia (kuten monikulttuurinen- ja vieraskielinen väestö sekä vammaiset henkilöt) teemoja käsittelevä koordinaatioryhmä. Johtoryhmään sekä työryhmiin on nimetty edustajia kaikilta kaupungin toimialoilta sekä hyvinvointialueelta. Uuden hyvinvointiohjelman tavoitteena on pyrkiä vastaamaan paremmin eri väestöryhmien tarpeita. Hyvinvointiohjelmaan sisällytetään vammaispoliittinen ohjelma. Hyvinvointiohjelman työstämisen aikana tullaan käsittelemään myös vammaisvaikutusten arviointia.

Vammaisten henkilöiden osalta muutos on tullut valtakunnallisella tasolla, kun Suomen valtio ratifioi vuonna 2016 YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien sopimuksen, joka vahvistaa vammaisen henkilön subjektiivista oikeudenhaltijoina. Suomi ja tämän kautta kunnat Vantaan kaupunki mukaan lukien sekä tuleva Vantaa-Kerava hyvinvointialue pyrkivät edistämään sopimuksessa olevien kollektiivisten oikeuksien (esim. esteettömyys) ja subjektiivisten oikeuksien (esim. kohtuulliset mukautukset) toteutumista. Tämän työn tueksi Sosiaali- ja terveysministeriö on laatinut kansallisen toimintaohjelman vuosille 2020–2023 (Oikeus osallisuuteen ja yhdenvertaisuuteen: YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksien yleissopimuksen kansallinen toimintaohjelma 2020–2023), jossa on listattu YK:n vammaisten

henkilöiden oikeuksien sopimuksen artiklojen sisällöstä tehtävät kansalliset toimenpiteet. Toimenpideohjelman pohjalta Vantaan vammaisneuvosto on tehnyt selvityspyynnön kaikille kaupungin toimialoille, kuinka aikovat edistää omalla toimialallaan YK:n sopimuksen jalkauttamista Vantaalla huomioiden artiklojen sisällön ja kuinka artikkelit koskevat toimialaa. Toimialojen selvityksiä tullaan käsittelemään Vantaan vammaisneuvoston kokouksissa syksyn 2022 aikana ja selvityspyynnöiden jälkeen toimialojen vastausten pohjalta edetään toimenpiteisiin. Selvityspyynnöiden tekeminen tukee samalla myös kaupunkitasoisen hyvinvointiohjelman valmistelua.

Kaupunkitasolla on myös luotu kaupungin turvallisuussuunnitelma 2022–2025, joka hyväksyttiin kaupunginhallituksen kokouksessa 1.11.2021. Turvallisuussuunnitelmassa yhtenä neljästä painopisteestä on lähisuuhdeväkivalta ja naisiin kohdistuva väkivalta. Vammaiset henkilöt ovat nimetty yhdeksi haavoittuvassa asemassa olevista

Vuonna 2023 tammikuussa aloittaa toimintansa Vantaan ja Keravan hyvinvointialue. Toiminnallisesti tämä vaikuttaa vammaisten henkilöiden tilanteeseen paljon, kun sosiaali- ja terveydenhuollon palvelut siirtyvät uuden hyvinvointialueen vastuulle.

Saadun tiedon mukaan, tulevan Vantaan ja Keravan hyvinvointialueen vammaisneuvontaa kehitetään osana neuvonnan ja asiakasohjauksen kehittämisprojektia, jossa luodaan hyvinvointialueelle toteutussuunnitelma asiakkaiden ohjautumiseen palveluihin, ensi puhelinoitosta tai chat-viestistä hoidon käynnistymiseen. Tätä työtä tehdään mm. yhteensovittamalla palveluiden myöntämisen perusteita ja kehittämällä moniammatillista konsultaatiota yhdessä muiden toimijoiden kanssa. Neuvonnan ja ohjauksen tueksi kehitetään myös sähköistä alustaa, joka auttaa asiakasta itseään sekä työntekijöitä ohjaamaan ennakoivasti kevyiden palvelujen äärelle.

Kehitysvammaisten sosiaali- ja terveydenhuollon palvelujen järjestämistä on tarkoitus kehittää KEPA Uusimaa -projektissa, jonka tavoitteena on turvata palvelujen jatkuvuus, saatavuus, oikea-aikaisuus ja yhdenvertaisuus. Projektissa huolehditaan asiakasosallisuudesta monin eri tavoin ja tehdään yhteistyötä hyvinvointialueiden, kuntayhtymien sekä sidosryhmien ja asiakkaiden kanssa. Palvelukokonaisuuden näkökulmasta koko hyvinvointialueelle pyritään löytämään hyvin tavoitettavia palveluita, mukaan lukien työ- ja päivätoiminta sekä asumispalvelut. Vammaisten työ- ja päivätoimintaa toteutetaan myös virtuaalisena, ja saadun palautteen perusteella kokemukset ovat olleet myönteisiä.

Vantaan kaupungin uudistuneet verkkosivut julkaistiin maaliskuussa 2022 ja sivustoa edelleen kehitetään yhdessä käyttäjien kanssa. Sekä kaupungin että tulevan hyvinvointialueen verkkosivujen kehittämisessä on tärkeää huomioida, että vammaisten palveluista on saatavilla saavutettavaa ja selkokielistä tietoa.

Asiakkaan osallisuutta vahvistavaa palvelukulttuuria mahdollistetaan hyödyntämällä osallisuutta tukevia toimintatapoja palvelujen suunnittelussa ja kehittämisessä. Asiakasosallisuuden lisäämiseksi Vantaan vanhus- ja vammaispalveluissa on valmisteltu vammaisten asiakasraadin perustamista.

Henkilöille, jotka eivät kykene itsenäisesti käyttämään julkisia liikennevälineitä sairauden, vamman tai muun vastaavanlaisen toimintakykyä alentavan syyn takia ja jotka tarvitsevat palvelua asioimisen tai muun jokapäiväiseen elämään kuuluvan tarpeen vuoksi, järjestetään liikkumista tukevia palveluja. Liikkumisen tukea voidaan järjestää julkisten liikennevälineiden käytön ohjauksella ja ohjatulla harjoittelulla, saattajapalveluna, ryhmäkuljetuksina ja korvaamalla kohtuulliset kustannukset, jotka aiheutuvat taksilla, invataksilla tai muulla vastaavalla ajoneuvolla tapahtuvasta kuljetuksesta. Myös hyvinvointialueella tullaan tarjoamaan liikkumista tukevia palveluita vammaispalvelulain uudistuksen

mukaisesti. Yhdenvertainen mahdollisuus osallistua ja kommunikoida on tärkeää turvata myös hyvinvointialueella mm. tulkkauksen- ja apuvälinepalvelujen avulla.

Henkilökohtaisen avun erilaisia toteuttamistapoja tullaan hyvinvointialueella toteuttamaan lakiuudistuksen tuomat muutokset huomioiden. Ehdotus uudeksi vammaispalvelulain on ollut lausuntokierroksella keväällä 2022. Hallituksen esitys on tarkoituksenaan antaa eduskunnalle syksyllä 2022. Laki tulisi voimaan 1.1.2023, kun sosiaali- ja terveystieteiden palvelujen järjestämisvastuu siirtyy kunnilta hyvinvointialueille.

Vammaispoliittisen ohjelman valmistelussa huomioidaan palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille, rajapinnat kaupungin ja hyvinvointialueen välillä sekä vammaispalvelulain uudistamisen tuomat vaikutukset

Kaupunginhallitus 20.6.2022 § 6

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Elina Nykyrille ja 15 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että aloitevastauksen kolmannen kappaleen toiseksi viimeinen lause kuuluu *seuraavasti*:

~~"Hyvinvointiohjelman rakentamisen aikana tullaan käsittelemään, tullaanko hyvinvointiohjelman alle sisällyttämään vammaispoliittinen ohjelma."~~ "Hyvinvointiohjelman sisällytetään vammaispoliittinen ohjelma."

Lisäksi merkittiin, että kaupunginjohtaja täydensi esitystään siten, että aloitevastauksen loppuun lisättiin *seuraava teksti*:

"Vammaispoliittisen ohjelman valmistelussa huomioidaan palveluiden siirtyminen hyvinvointialueille, rajapinnat kaupungin ja hyvinvointialueen välillä sekä vammaispalvelulain uudistamisen tuomat vaikutukset."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Elina Nykyrin ja 15 muun valtuutetun aloite vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi ja vammaisvaikutusten arvioinnin käynnistämiseksi Vantaalla

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

vanhus- ja vamma palvelujen johtaja Minna Lahnalampi-Lahtinen, p. 050 312 1815

kaupunkikulttuurin toimiala / Yhteiset palvelut, Koordinaattori Kalle-Pekka Hietala, p. 040 141 8164

Sähköpostiosoitteet ovat muotoa etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Aloite vammaispoliittisen ohjelman laatimiseksi ja vammaisvaikutusten arvioinnin käynnistämiseksi Vantaalla

Vantaan tulee laatia vammaispoliittinen ohjelma ja käyttää vammaisvaikutusten arviointia!

Aloite:

Vantaan tulee ryhtyä käyttämään vammaisvaikutusten arviointia. Samaan tapaan, kun kunta arvioi ja seuraa päätöstensä vaikutuksia lapsiperheiden elämään, tulisi Vantaan arvioida ja seurata päätöstensä vaikutuksia vammaisten ihmisten ja heidän läheistensä arkeen. Vantaa, ja tulevaisuudessa myös Vantaan ja Keravan hyvinvointialue, tarvitsee konkreettisia toimenpiteitä sisältävän vammaispoliittisen ohjelman. Se on päivitettävä jokaisen valtuustokauden alussa. Vantaan kaupunki ei ole laatinut tälle valtuustokaudelle vammaispoliittista ohjelmaa, vaan se on vuodelta 2012. Ei riitä, että Vantaan kaupunki mainitsee vammaisuuden lyhyesti hyvinvointisuunnitelmassaan ja -ohjelmassaan. Vammaispoliittisella ohjelmalla Vantaa vahvistaa vammaisten ihmisten yhdenvertaisten oikeuksien toteutumista ja näyttää mallia muille kunnille ja tuleville hyvinvointialueille. Ohjelma myös auttaa Vantaan ja Keravan hyvinvointialuetta suunnittelemaan vammaisten ihmisten tarvitsemia palveluita. Vaikka vammaispalvelut siirtyvätkin kunnilta hyvinvointialueiden vastuulle, eivät vammaiset ihmiset häviä kunnista mihinkään. Käyttävähän vammaiset henkilöt kaikkia kunnan palveluita, ei vain sote-palveluita. Esimerkiksi: vammaisen lapsi käy koulua tai päiväkotia. Vammaispoliittisessa ohjelmassa tulee kartoittaa vammaisten ihmisten tarvitsemien palveluiden ja tukien ongelmat. Ohjelmaan on myös kerättävä ongelmien ratkaisukeinoja. Vantaalla on parannettavaa muun muassa esteettömyydessä ja saavutettavuudessa, palveluohjauksessa ja -neuvonnassa, työ- ja päivätoiminnassa sekä asumis-, tulkkaus- ja apuvälinepalveluissa ja henkilökohtaisessa avussa. Vantaan tulee tuottaa selkokielistä tietoa palveluista ja tuista ja niiden hakutavoista. Vantaan on parannettava toimintansa esteettömyyttä ja saavutettavuutta ja edistettävä vammaisten ihmisten yhdenvertaisia työllistymis-, osallistumis- ja vaikuttamismahdollisuuksia. Vantaan pitää taata jokaiselle vammaiselle henkilölle hänen tarvitsemansa määrä kuljetuspalvelumatkoja, henkilökohtaisen avun tunteja, apuvälineitä ja muita tarvittavia palveluita ja tukia. Tulee hälventää vammaisuuteen liittyviä asenteita ja ennakkoluuloja ja puuttua vammaisten ihmisten usein kohtaamaan syrjintään, väkivaltaan, häirintään ja yksinäisyyteen. On puututtava siihen, että vammaisella naisella tai tytöllä on tutkitusti 2–10 kertaa suurempi riski joutua väkivallan tai seksuaalisen hyväksikäytön kohteeksi kuin muilla naisilla ja tytöillä. Vantaan on tärkeää vahvistaa vammaisneuvoston ja potilas- ja vammaisjärjestöjen mahdollisuuksia vaikuttaa kunnan päätöksentekoon. Vammaisneuvoston edustajalle tulisi myöntää läsnäolo- ja puheoikeus kunnan valtuuston, hallituksen ja lautakuntien kokouksissa. Vammaispoliittisen ohjelman laatimiseen ja päivittämiseen on otettava mukaan kaikki tahot, joita asia koskettaa. On kuultava muun muassa paikallista vammaisneuvostoa ja vammaisalan työntekijöitä, potilas- ja vammaisjärjestöjä ja vammaisia ihmisiä ja heidän läheisiään. Vammaiset henkilöt ovat maailman suurin vähemmistö. He eivät siis ole pieni joukko. Joka kymmenes Suomessa asuva on vammaisen. Vantaalla asuu ainakin 24 000 vammaista ihmistä. Jos huomioidaan myös vammaisten läheiset, koskettaa vammaisuus ainakin 70 000 vantaalaisen arkea. Kuka tahansa voi, koska tahansa, vammautua. Vammaisen ihminen on yksilö. Vammaisuus on vain yksi osa häntä. Vammaisen henkilö on aktiivinen toimija, ei hoidon tai hoivan kohde.

Vantaalla 13.12.2021

Aloitteen tekijän nimi:

Elina Nykyri

Aloitteen

allekirjoittajat:

1. Anu Hall
2. Tiina Tuomela
3. Tarja Eklund
4. Reija Friman
5. Funda Demiri
6. Vaula Norrena
7. Matilda
Stirkkinen
8. Minttu
Sillanpää
9. Antero Eerola
10. Ranbir Sodhi
11. Eva Tawasoli
12. Marjo Vacker
13. Hanna
Valtanen
14. Tuire Kaimio
15. Naima El
Issaoui

8

Vastaus sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloitteeseen hammashoidon kurja tilanne vaatii korjausta

VD/12778/00.02.00.03/2021

TA/ML-L/HS-J/JT

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä sekä 10 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Vantaan hammashoidon tilanne on huolestuttava. Hammashoittoon ei saa yhteyttä muuten kuin takaisinsoiton jättämällä. Tämäkään ei toimi kuten pitäisi, vaan kuntalaiset joutuvat soittamaan useita kertoja turhaan, sillä takaisinsoittoa ei tule. Jos takaisinsoittoa ei kuulu, soitetaan ajanvaraukseen uudelleen, mikä kuormittaa ajanvarausta edelleen.

Tilanne ei ole laillinen, sillä takaisinsoiton tulisi toteutua saman päivän aikana.

Hammas- ja suuterveys ovat ihmisen kokonaisterveyden kannalta keskeinen tekijä. Siksi siitä on huolehdittava.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää seuraavia toimenpiteitä hammashoidon tilan edistämiseksi:

Lakisääteinen pääsy hoitoon turvattava

Mihin toimenpiteisiin Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on ryhtynyt, jotta hoitoon pääsy olisi tulevan hoitotakuun, 3 kuukauden, tasolla koko Vantaan alueella?

Yhteydenottokanavien tarkistaminen

Mihin toimenpiteisiin Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on ryhtynyt, jotta kuntalaiset saavat yhteyden hammashoittoon?

Onko hammashoidossa erillistä neuvontanumeroa, sillä osa pienistä vaivoista voisi tulla hoidetuksi neuvonnalla?

Myös päivystystilanteiden ulkopuoliset tarpeet on hoidettava

Ajan saaminen muissa kuin kiireellisissä päivystystapauksissa, on ruuhkautunut. Aikaa saa odottaa useita kuukausia. Kuinka pitkälle kiireettömät ajat, esimerkiksi tarkastusajat, menevät? Onko kiireettömissä ajoissa eroa eri kaupunginosien hammashoitoloiden välillä?”

Kaupunginvaltuusto 13.12.2021 § 15

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Sosiaali- ja terveydenhuollon toimiala toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Lakisääteinen pääsy hoitoon

Liikelaitoksen hammashoitoloihin saa kiireettömän hoitoajan kesäkuun 2022 alussa keskimäärin viiden kuukauden päähän. Ajansaannissa eri hoitoloihin ei ole eroja. Pandemia-aikana muodostunutta hoitotakuujonoa liikelaitoksen henkilökunta sai purettua vuoden 2021 aikana hyvin: yli 8000 henkilön jonosta oli vuoden 2021 alussa jonossa enää 400 henkilöä. Pandemiatilanteen heikentyessä vuoden 2022 alussa sekä asiakkaita että henkilökuntaa sairastui ja aikoja jouduttiin siirtämään. Tämän lisäksi tammi-helmikuussa suun terveydenhuollon henkilökuntaa oli siirrettyä pandemian kannalta kriittisiin tehtäviin vanhuspalvelujen hoivatehtäviin. Kesäkuun alussa hoitotakuujono on uudelleen pidentynyt ja siinä on nyt noin 1400 henkilöä. Lisäksi seuraavan kiireettömän hoitoajan saa vasta viiden kuukauden päähän. Henkilökunta on erittäin kuormittunut.

Suun terveydenhuollon hoitoon pääsyn ruuhkautuneeseen tilanteeseen ja tulevaan hoitotakuun kiristymiseen on reagoitu keväällä 2022 usealla eri tavalla. Kaksi uutta hammaslääkäri- ja kaksi hoitajavakanssia on perustettu keväällä 2022 ja kyseiset vakanssit on täytetty. Palvelujen saatavuuden parantamiseksi on otettu käyttöön 1.6.2022 alkaen palveluseteli. Palveluseteli on mahdollista saada tutkimus- ja ensiapukäynnin jälkeen hammaslääkärin tekemän hoitosuunnitelman mukaiseen jatkohoitoon sekä lohjenneen hampaan hoitoon ajanvaraustilanteessa.

Pandemian vuoksi muodostunutta hoitotakuujonoa on purettu ja puretaan edelleen oman henkilökunnan tekeminä lisätöinä. Tämän lisäksi on meneillään minikilpailutus urakkatyönä tehtävästä jononpurkupalvelusta. Tämä ulkopuolisen toimijan tekemä jononpurkutyö on tarkoitus toteuttaa syyskuusta 2022 alkaen. Oman toiminnan asiakaslähtöisiä prosesseja kehitetään sekä valtakunnallisesti että kansainvälisesti tunnetuin vaikuttaviksi tunnetuin menetelmin. Liikelaitos osallistuu parhaillaan THL:n organisoimaan valtakunnalliseen Hyvä Vastaanotto-hankkeeseen ja syksyllä aloitetaan henkilökunnan koulutus Lean-kehittämismenetelmän käyttöönottoon.

Yhteydenotto-kanavat ja yhteyden saanti ajanvarausta varten

Ajanvaraukseen on mahdollista saada yhteys puhelinpalvelun lisäksi digitaalisesti Klinik-oirearvion tai Apotin Maisa-portaalin kautta. Ajanvaraus on ruuhkautunut pahoin kevään 2022 aikana ja tilanteeseen on reagoitu. Lisäksi ajanvarauksen toimintaa analysoidaan edelleen ja sitä suunnataan sellaiseksi, että palvelu toimii asianmukaisella tavalla.

Ruuhkaa on purettu henkilökunnan lisätöinä sekä vuokrahenkilökunnan voimin. Lisäksi ajanvaraukseen on siirtynyt lisää yksi hammashuollon vastaanottoavustajan vakanssi. Sähköisiin yhteydenottoihin vastaamisia on siirretty ajanvarauksesta hammashoitoloissa vastattaviksi.

Kehitämme sähköisiä palveluita, joita voidaan käyttää tulevaisuudessa sekä neuvontaan että ajanvaraukseen. Tavoitteenamme on, että yhä useammin asiakkaat voisivat varata aikoja netissä. Ajanvarauksessa työskentelevät terveydenhuollon ammattilaiset pystyvät hoidontarpeenarviota tehdessään neuvomaan tarvittaessa suusairauksien hoidossa omien valtuuksiensa rajoissa. Osana digitaalisten palveluiden kehittämistä valmistelemme palvelukonsepteja neuvontapalveluihin, joissa esimerkiksi videoyhteyden tai chat-palvelun avulla saa yhteyden ammattilaiseen.

Kaupunginhallitus 20.6.2022 § 7

Sosiaali- ja terveystoimen apulaiskaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa sosialidemokraattiselle valtuustoryhmälle ja 10 muulle aloitteen allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Merkittiin, että kaupunginjohtaja muutti esitystään siten, että aloitevastauksen toisen kappaleen loppu kuuluu *seuraavasti*:

~~"Palveluseteli on mahdollista saada ajanvaraustilanteessa lohjenneen hampaan hoitoon. Sekä tutkimus- että ensiapukäynnin jälkeen palvelusetelin voi saada hammaslääkärin tekemän hoitosuunnitelman mukaiseen jatkohoitoon." "Palveluseteli on mahdollista saada tutkimus- ja ensiapukäynnin jälkeen hammaslääkärin tekemän hoitosuunnitelman mukaiseen jatkohoitoon sekä lohjenneen hampaan hoitoon ajanvaraustilanteessa."~~

Päätös:

Hyväksyttiin muutettu esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.8.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu sosialidemokraattisen valtuustoryhmän ja 10 muun valtuutetun aloite hammashoidon kurja tilanne vaatii korjausta

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

Suun terveydenhuollon liikelaitoksen johtaja Helena Salusjärvi-Juopperi, p. 040 716 4822, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

Valtuustoaloite: Hammashoidon kurja tilanne vaatii korjausta

Vantaan hammashoidon tilanne on huolestuttava. Hammashoittoon ei saa yhteyttä muuten kuin takaisinsoiton jättämällä. Tämäkään ei toimi kuten pitäisi, vaan kuntalaiset joutuvat soittamaan useita kertoja turhaan, sillä takaisinsoittoa ei tule. Jos takaisinsoittoa ei kuulu, soitetaan ajanvaraukseen uudelleen, mikä kuormittaa ajanvarausta edelleen.

Tilanne ei ole laillinen, sillä takaisinsoiton tulisi toteutua saman päivän aikana.

Hammas- ja suuterveys ovat ihmisen kokonaisterveyden kannalta keskeinen tekijä. Siksi siitä on huolehdittava.

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä esittää seuraavia toimenpiteitä hammashoidon tilan edistämiseksi:

Lakisääteinen pääsy hoitoon turvattava

Mihin toimenpiteisiin Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on ryhtynyt, jotta hoitoon pääsy olisi tulevan hoitotakuun, 3 kuukauden, tasolla koko Vantaan alueella?

Yhteydenottokanavien tarkistaminen

Mihin toimenpiteisiin Vantaan suun terveydenhuollon liikelaitos on ryhtynyt, jotta kuntalaiset saavat yhteyden hammashoittoon?

Onko hammashoidossa erillistä neuvontanumeroa, sillä osa pienistä vaivoista voisi tulla hoidetuksi neuvonnalla?

Myös päivystystilanteiden ulkopuoliset tarpeet on hoidettava

Ajan saaminen muissa kuin kiireellisissä päivystystapauksissa, on ruuhkautunut. Aikaa saa odottaa useita kuukausia. Kuinka pitkälle kiireettömät ajat, esimerkiksi tarkastusajat, menevät? Onko kiireettömissä ajoissa eroa eri kaupunginosien hammashoitoloiden välillä?

Vantaalla 13.12.2021

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset

Aloitteen tekijän nimi:

Sosialidemokraattinen valtuustoryhmä

Aloitteen

allekirjoittajat:

1. Elina Nykyri
2. Hanna Valtanen
3. Kai-Ari Lundell
4. Erika Veltheim
5. Tanja Aidaanjuuri-Niemi
6. Jouko Jääskeläinen
7. Marjo Vacker
8. Suvi Karhu
9. Tuire Kaimio
10. Eva Tawasoli

9

Vastaus Kokoomuksen valtuustoryhmän ja 18 muun valtuutetun aloitteeseen Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi

VD/2678/00.02.00.03/2022

RV/MH/ET/MT

Kokoomuksen valtuustoryhmä sekä 18 muun valtuutetun jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Itä-Uudenmaan poliisi on tiedottanut uuden nuorten katujengi-ilmiön nostaneen päätään myös Vantaalla. Poliisin mukaan Vantaalla ja muualla pääkaupunkiseudulla vaikuttaa joissakin kaupunginosissa löyhästi organisoituja jengejä, jotka ihannoivat rikollista- ja väkivaltaista elämäntapaa.

Poliisin arvion mukaan pääkaupunkiseudulla toimii kymmenkunta katujengiä, joihin kuuluu yhteensä hieman alle sata jäsentä. Osa näistä jengeistä vaikuttaa vahvasti myös Vantaalla. Jengit koostuvat pääsääntöisesti noin 20-vuotiaista miehistä, mutta joukossa on myös alaikäisiä.

Jengit harjoittavat poliisin tiedotuksen mukaan muun muassa huumeiden katukauppaa ja käyttävät herkästi väkivaltaa toisiaan vastaan. Myös Vantaa on saanut osansa väkivallanteoista, joissa on käytetty terä- ja ampuma-aseita.

Jengiytymiskehitys on kiihtynyt erityisesti koronapandemian aikana. Jengien jäsenillä ei useimmiten ole työ- eikä opiskelupaikkaa. Syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ovat erityisesti vaarassa ajautua mukaan jengien toimintaan.

Poliisi ei ole vielä havainnut, että nuorisojengit ja kansainväliset rikollisliigat tekisivät tiivistä yhteistyöstä. Toisin kuin Ruotsissa, ammattirikollisista muodostuvat rikollisliigat eivät myöskään suoraan rekryä nuoria esimerkiksi koulujen luona.

Suomella ja Vantaalla on kaikki edellytykset pysäyttää huolestuttava kehitys eri viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen päättävällä sekä ripeällä yhteistoiminnalla.

Me aloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy päättäväisesti toimenpiteisiin yhteistyössä poliisin ja järjestöjen kanssa nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi.”

Kaupunginvaltuusto 28.2.2022 § 21

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kuntademokratian palvelualueen kaupunkiturvallisuuden yksikkö toteaa vastauksenaan seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa nostettiin esiin ajankohtainen teema, josta varsinkin pääkaupunkiseudun poliisiviranomaiset ovat tiedottaneet jo pidemmän aikaa. Ilmiö on huomioitu myös Vantaan kaupungin turvallisuuden parissa toimivien tahojen keskuudessa, ja sitä seurataan yhteistyössä poliisin kanssa.

Ilmiöön liittyvien rikosten ja niiden selvittämisen osalta poliisi on toimivaltainen viranomainen, mutta ennaltaehkäisevissä toimissa Vantaan kaupunki tekee poliisin kanssa tiivistä yhteistyötä. Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelman mukaisesti turvallisuushaasteisiin ja ongelmiin vastataan toimenpiteillä, jotka toteutetaan yhteisvoimin kaupungin, viranomaisten, elinkeinoelämän, kolmannen sektorin ja asukkaiden kanssa. Hyvä esimerkki kaupungin ja poliisin yhteistyöstä on kaupunkiturvallisuustiimin 5.4.2022 järjestämä kuntaturvallisuuspäivä, johon osallistui edustajia eri viranomaisista sekä Uudenmaan kunnista. Tilaisuudessa kuultiin muun muassa keskusrikospoliisin edustajan perusteellinen esitys katujengitilanteesta Suomessa. Tämän kaltaisten tilaisuuksien tarkoituksena on jakaa yhteistä tilannekuvaa erilaisista ilmiöistä sekä luoda pohjaa viranomaisten ja lähialueen kuntien väliselle tiedonvaihdon.

Laadittaessa Vantaan kaupungin turvallisuussuunnitelmaa vuosille 2022–2025 varsinkin nuorisoa käsittelevässä osiossa ennaltaehkäisy nousi keskeiseksi teemaksi. Nuorten ja nuorten aikuisten epätoivottavan toiminnan ja käytöksen taustalla on usein jo paljon aikaisemmin alkanut kehitys, jonka voidaan nähdä pitkässä juoksussa johtavan syrjäytymiseen ja näköalattomuuteen. Kaupungin turvallisuussuunnitelman mukaisesti ennalta estävään työotteeseen nuorten syrjäytymisen ehkäisyssä on alettu kiinnittää entistä enemmän huomiota. Lastensuojelussa, kouluissa ja oppilaitoksissa, järjestötoiminnassa ja nuorisotyössä syrjäytymisen ehkäisyn ennakoivan työn elementit on integroitu monien eri toimijoiden työmuotoihin ja työ on alkanut tuottaa tuloksia. On tärkeää, että syrjäytymistä ehkäisevää työtä tehdään laajasti varhaisen puuttumisen mallilla. Varhaisessa ennaltaehkäisyssä kaupungin rooli onkin merkittävä, kun pyritään puuttumaan niihin tekijöihin, joiden voidaan katsoa olevan ilmiön juurisyitä. Näitä tekijöitä ovat muiden muassa valtuustoaloitteessakin mainitut syrjäytyminen ja opiskelu- ja työpaikkojen puuttuminen.

Tutkimusten mukaan koulutuksen puute on yksi rikollisuuteen ja syrjäytymiseen altistavista tekijöistä, joten nuorten kouluttautuminen, sekä koulupudokkuuden ehkäisy ovat turvallisuuden näkökulmasta ensiarvoisen tärkeitä. Koulunkäynti ja kouluttautuminen ylipäätään vahvistavat myös nuoren sosiaalisia taitoja sekä valmiuksia toimia ryhmässä. Sosiaaliset valmiudet tukevat mielekästä ongelman- ja konfliktinratkaisukykyä, mikä itsessään estää mahdollista väkivaltaista tai muuten epätoivottavaa käytöstä kanssakäymistilanteissa. Kouluttautumisen tukeminen ja koulupudokkuuden ehkäisy ovatkin tärkeä osa kasvatuksen ja oppimisen palvelualueen toimintaa.

Vapaa-ajan harrastustoiminta tukee koulun/koulutuksen ohella loogisena jatkumona nuoren persoonan mielekästä kehitystä. Harrasteiden voidaan nähdä kehittävän samoja valmiuksia koulun/koulutuksen kanssa, mutta vähemmän strukturoidussa ympäristössä nuoren vastuu omasta toiminnastaan osana harrasteryhmää korostuu, ja on näin omiaan tukemaan nuoren sosiaalisten taitojen kehittymistä. Vantaan perusopetuksessa on menestyksellisesti toteutettu liikuntapalveluiden toimesta erilaisia hankkeita, joiden tavoitteena on tuoda harrastusten piiriin lapsia ja nuoria, jotka ovat erinäisistä syistä vaarassa jäädä harrasteiden ulkopuolelle. Mielekäs harrastus voi näytellä tärkeää roolia yksilön elämänhallintaa tukevana ja syrjäytymistä ehkäisevänä tekijänä.

Vantaan kaupungin nuorisopalvelut toimii siellä missä lapset ja nuoret viettävät aikaansa. Toiminta on paikallista (nuorisotilat, koulu- ja oppilaitosnuorisotyö), liikkuvaa (Nuorisotyö raiteilla, jalkautuva nuorisotyö), proaktiivista (etsivä nuorisotyö) sekä verkossa toimivaa. Nuorisotyö onkin mukautunut ajan saatossa ja ajan ilmiöiden mukaisesti tavoittaen mahdollisimman hyvin nuoria erilaisissa ympäristöissä ja elämäntilanteissa. Vapaa-ajalla tapahtuvissa kohtaamisissa nuorisotyöntekijät pääsevät kiinni yksilö- ja yhteisötasolla ilmeneviin ongelmiin ja ilmiöihin, joihin voidaan varhaisella puuttumisella vaikuttaa ennen tilanteen mahdollista eskaloitumista. Lisäksi koulu- ja oppilaitosnuorisotyön kautta nuorisotyö tavoittaa nuoria, jotka eivät vapaa-aikanaan ole nuorisotyön piirissä, joten nuorisotyön voidaan katsoa olevan läsnä lähes kaikkialla nuorten kodin ulkopuolisen elämän osa-alueilla.

Laajojen ja moninaisten ennalta estävien toimien lisäksi kaupungin toimijat tekevät yhteistyötä havaittujen, jo kehittymässä olevien ongelmien ja ilmiöiden taklaamiseksi. Tällaisessa toiminnassa on keskeistä tiedonvaihto kulloinkin tilanteen hoitamiseen osallistuvien kaupungin tahojen ja viranomaisten välillä. Aiemmin mainittujen, ennalta ehkäisevään toimiin osallistuvien tahojen voidaan nähdä muodostavan tuntosarviverkoston, jonka havaintojen pohjalta luodaan tilannekuvaa muun muassa orastavasta katujengi-ilmiöstä. Tuntosarviverkoston toimintaa on tehostettu vuonna 2021 järjestetyllä RAD-koulutuskokonaisuudella, jossa käsiteltiin väkivaltaista radikaalisatiota ja polarisaatiota. Polarisaatio näyttelee keskeistä roolia kaikenlaisessa ryhmytyksessä ja ryhmien välisissä konflikteissa, joten koulutuksen kautta kaupungin henkilöstö sai tärkeää osaamista polarisaatioon liittyvien epätoivottavien ilmiöiden tunnistamiseen. Vuonna 2022 toteutetaan RAD II-koulutuskokonaisuus, joka jatkaa edellisen vuoden koulutuksen teemoja pureutuen konkreettina kautta syvemmälle mm. väkivaltaa tuottavaan polarisaatioon ja sen tunnistamiseen. RAD ja RAD II-koulutusten kautta tuntosarviverkoston valmiudet ilmiöiden tunnistamiseen siis paranevat. RAD II-koulutukseen on integroitu niin ikään 2022 toteutettava alueellinen turvallisuusyhteistyö-pilotti, jonka tarkoituksena on valjastaa kaupungin eri toimijoiden välinen tiedonvaihto palvelemaan mahdollisimman tehokkaasti havaittujen paikallisten ongelmien tuloksellista hoitamista. RAD-koulutusten ja alueellinen turvallisuusyhteistyö-pilotin tarkoitus on siis vahvistaa ilmiöiden varhaista tunnistamista sekä havaintojen ja tilannekuvan mahdollisimman tehokasta prosessointia kaupungin omissa verkostoissa sekä viranomaisyhteistyön piirissä.

Vantaan kaupungin ja poliisin yhteistyö jäntevöityi entisestään vuonna 2020, jolloin kaupungin turvallisuusorganisaatioon liittyi poliisikoordinaattori. Tämän tehtävän myötä kaupungin ja poliisin yhteistyö helpottui ja selkeytyi poliisikoordinaattorin ollessa suora linkki itä-Uudenmaan poliisilaitokselle. Aiemmin mainitun tuntosarviverkoston tekemiä havaintoja viedään säännöllisesti poliisin tietoon, ja poliisi saa myös tätä kautta ajankohtaista tietoa muodostaessaan tilannekuvaa erilaisista ilmiöistä. Näiden havaintojen perusteella poliisin ennalta estävä toiminto (EET) pystyy etupainotteisesti puuttumaan kehittymässä oleviin ongelmiin ja epätoivottaviin ilmiöihin. EET:n ja kaupungin yhteistyön yksi muoto on ankkuritoiminta, joka kohdistuu varhaisessa vaiheessa nuorten hyvinvoinnin edistämiseen ja rikosten ennalta ehkäisemiseen. Ankkuritoimintaa toteutetaan moniammatillisissa tiimissä, johon kuuluvat asiantuntijat poliisista, sosiaalitoimesta terveystoimesta sekä nuorisotoimesta. Tiimi tapaa nuoren ja hänen perheensä mahdollisimman varhaisessa vaiheessa, jotta nuorta voidaan tukea ja tarvittaessa ohjata avun tai tuen piiriin.

Lopuksi todettakoon, että havaittu katujengikehitys on tiedostettu niin poliisissa kuin kaupungin organisaatioissa, ja olemassa olevien toimintamallien ja rakenteiden on havaittu olevan toimivia myös

tämän ilmiön ennalta ehkäisyssä ja taklaamisessa. Kaikkien toimijoiden yhteisen tilannekuvan ja tiiviimmän tiedonvaihdon kautta näitä rakenteita viritetään vielä tehokkaammiksi uusien epätoivottujen ilmiöiden hallitsemisen näkökulmasta.

Kaupunginhallitus 6.6.2022 § 19

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kokoomuksen valtuustoryhmälle ja 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 20.6.2022 § 24

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kokoomuksen valtuustoryhmälle ja 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kaupunkikulttuurin toimialan nuorisopalvelujen yksikkö täydentää vastausta seuraavasti:

Pääkaupunkiseudun kuntien (Helsinki, Espoo, Vantaa, Kauniainen) nuorisopalveluiden yhteistyöfoorumeissa on tunnistettu katujengeihin liittyviä ilmiöitä ja lisääntyneitä huolta. Asiasta on aloitettu keskustelu useamman eri ministeriön (opetus- ja kulttuuriministeriö, sisäministeriö, oikeusministeriö) kanssa kuntien nuorisopalveluista vastaavien taholta. Keskustelun tarkoituksena on ollut lähteä kehittämään toimenpiteitä, joilla katujengien syntymiseen liittyviin olosuhteisiin ja ilmiöihin voitaisiin paremmin puuttua, jo ennen kuin jengeihin on liitytty. Tätä työtä tehdään nuorisopalveluiden kaikissa toiminnoissa jo nyt, mutta asian erityisyyden takia on OKM:n kanssa sovittu pääkaupunkiseututasoisesta kehittämishankkeesta. Hankkeessa lähdetään tutkimaan ja kehittämään menetelmiä tämän erityisen ilmiön ennaltaehkäisyyn.

Hankkeeseen haettiin 300 000 € kahdelle vuodelle. Juhannuksen jälkeisellä viikolla tuli päätös, jonka mukaan hanke on tässä kohtaa saamassa 150 000 €. Tällä rahalla on tarkoitus aloittaa vuoden mittainen kuntarajat ylittävä kenttätutkimus- ja kehittämishanke. Hanketta koordinoi Helsingin kaupunki, mutta hankkeen kohteena on kaikki neljä kuntaa. Vantaalla on edustus hankkeen ohjausryhmässä.

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 13

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Kokoomuksen valtuustoryhmälle ja 18 muulle allekirjoittaneelle valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Käsittely:

Asian käsittelyn aikana kaupunginjohtaja teki vastaukseen seuraavan lisäyksen:

"Kaupunginhallitukselle raportoidaan vuosittain katujengiytymiskehityksen tilannekuvasta sekä toimenpiteistä, joilla on puututtu akuutteihin ongelmiin sekä ennaltaehkäisty ongelmien syntyä. Kaupunginhallitus edellyttää, että vastuu asian seurannasta ja toimenpiteiden koordinoinnista vastuutetaan erikseen nimettävälle vastuuhenkilölle tai -ryhmälle. Kaupunginhallitus toivoo, että nimettävä vastuuhenkilö- tai ryhmä kiireellisesti selvittäisi mahdollisuudet parantaa eri toimijoiden välistä tiedonkulkua ja yhteistoiminnan vaikuttavuutta."

Päätös:

Hyväksyttiin täydennetty esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.08.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Kokoomuksen valtuustoryhmän ja 18 muun valtuutetun aloite Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

turvallisuuspäällikkö Markus Hammarström, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
nuorisopalvelujohtaja Hannu Rusama, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

<p>Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi</p>	<p>Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset</p>
<p>Vantaan on ryhdyttävä toimenpiteisiin nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi</p> <p>Itä-Uudenmaan poliisi on tiedottanut uuden nuorten katujengi-ilmiön nostaneen päätään myös Vantaalla. Poliisin mukaan Vantaalla ja muualla pääkaupunkiseudulla vaikuttaa joissakin kaupunginosissa löyhästi organisoituja jengejä, jotka ihannoivat rikollista- ja väkivaltaista elämäntapaa.</p> <p>Poliisin arvion mukaan pääkaupunkiseudulla toimii kymmenkunta katujengiä, joihin kuuluu yhteensä hieman alle sata jäsentä. Osa näistä jengeistä vaikuttaa vahvasti myös Vantaalla. Jengit koostuvat pääsääntöisesti noin 20-vuotiaista miehistä, mutta joukossa on myös alaikäisiä.</p> <p>Jengit harjoittavat poliisin tiedotuksen mukaan muun muassa huumeiden katukauppaa ja käyttävät herkästi väkivaltaa toisiaan vastaan. Myös Vantaa on saanut osansa väkivallanteoista, joissa on käytetty terä- ja ampuma-aseita.</p> <p>Jengiytymiskehitys on kiihtynyt erityisesti koronapandemian aikana. Jengien jäsenillä ei useimmiten ole työ- eikä opiskelupaikkaa. Syrjäytyneet tai syrjäytymisvaarassa olevat nuoret ovat erityisesti vaarassa ajautua mukaan jengien toimintaan.</p> <p>Poliisi ei ole vielä havainnut, että nuorisojengit ja kansainväliset rikollisliigat tekisivät tiivistä yhteistyötä. Toisin kuin Ruotsissa, ammattirikollisista muodostuvat rikollisliigat eivät myöskään suoraan rekryä nuoria esimerkiksi koulujen luona.</p> <p>Suomella ja Vantaalla on kaikki edellytykset pysäyttää huolestuttava kehitys eri viranomaisten, järjestöjen ja yhteisöjen päättävällä sekä ripeällä yhteistoiminnalla.</p>	<p><u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Kokoomuksen valtuustoryhmä (18 valtuutettua)</i></p> <p><u>Aloitteen allekirjoittajat:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Kai-Ari Lundell</i> 2. <i>Stefan Åstrand</i> 3. <i>Patrik Karlsson</i> 4. <i>Juha Suoniemi</i> 5. <i>Tuukka Saimen</i> 6. <i>Nina Nummela</i> 7. <i>Marjo Vacker</i> 8. <i>Tiina Tuomela</i> 9. <i>Janne Hartikainen</i> 10. <i>Markku Weckman</i> 11. <i>Suvi Karhu</i> 12. <i>Tuomas Mutanen</i> 13. <i>Tuire Kaimio</i> 14. <i>Jouko Jääskeläinen</i> 15. <i>Eeva Tikkanen</i> 16. <i>Eva Tawasoli</i> 17. <i>Naima El Issaoui</i> 18. <i>Sirpa Siru Kauppinen</i>

<p><i>Me aloitteen allekirjoittaneet valtuustoryhmät ja valtuutetut edellytämme, että Vantaan kaupunki ryhtyy päättäväisesti toimenpiteisiin yhteistyössä poliisin ja järjestöjen kanssa nuorten rikollisjengiytymiskehityksen lopettamiseksi.</i></p> <p><i>Vantaalla 28.2.2022</i></p> <p><i>Kokoomuksen valtuustoryhmä</i></p>	

10

Vastaus Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloitteeseen kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkauksesta kuurojen viittomilla

VD/8385/00.02.00.03/2021

RV/HO/S-AP/EJ/MT

Paula Lehmuskallio ja 30 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Meillä on joukko kokouksia ja tiedotuksia, osa striimattuna, jotka tulkittuna kuurojen viittomilla mahdollistaisivat monen huonokuuloisen ja kuuron kokousten ja tiedotteiden seuraamisen.

Esitän, että viittomien käyttö aloitetaan kaikissa niissä tilaisuuksissa, joissa se on suinkin mahdollista.”

Kaupunginvaltuusto 23.8.2021 § 38

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmisteltavaksi.

Kuntademokratian palvelualue toteaa vastauksessaan seuraavaa:

Vantaan kaupungin hallintosäännön (luku 1 § 5) mukaan kaupunginhallitus, lautakunnat, kaupunginjohtaja sekä toimialojen johtavat viranhaltijat huolehtivat siitä, että kunnan asukkaat ja palvelujen käyttäjät saavat riittävästi tietoja valmisteltavina olevista asioista ja voivat osallistua ja vaikuttaa näiden asioiden valmistelussa. Viestinnässä käytetään selkeää ja ymmärrettävää kieltä ja otetaan huomioon suomen- ja ruotsinkielisten eri asukasryhmien tarpeet.

Vantaan kaupunginvaltuuston kokouksia ja infotilaisuuksia on voinut seurata verkkolähetysnä Vantaa Kanavan kautta vuodesta 2013. Tällä on haluttu mahdollistaa kaupunkilaisille pääsy seuramaan kaupungin päätöksentekoa koskevaa keskustelua reaaliaikaisesti. Viime vuoden katsotuin video oli budjettikokous joulukuussa 2021, jolloin 625 katsojaa seurasi lähetystä Vantaa Kanavalla. Maaliskuun kokouksella 28.3.2022, jolloin palattiin lähikokouksiin, oli vähän vajaa 400 katsojaa. Videoista katsotaan keskimäärin 10 % lähetysten kokonaisuudesta. Valtuuston kokouksien taltiointeja katsotaan lähinnä vain livenä, kokouspäivien ulkopuolella niitä katsotaan hyvin vähän. Vain harva katsoo kokouksen kokonaan, esimerkiksi maaliskuun valtuustokokouksen 28.3.2022 on katsonut kokonaisuudessaan kolme henkilöä.

Lähetysistä tehdään tekstivastine jälkikäteen saavutettavuuden parantamiseksi digipalvelulain ja WCAG 2.1. -ohjeistuksen mukaisesti. Aluehallintoviraston tulkinnan mukaan tämän kaltainen tekstivastine voidaan luokitella videon litteraatin mediavastineeksi. WCAG-kriteerit jaetaan kolmeen eri tasoon, jotka ovat A, AA ja AAA. Digipalvelulaki velvoittaa julkisia toimijoita toteuttamaan verkkopalvelunsa siten, että ne täyttävät kriteerit A- ja AA-tasoilla.

Vantaalla on kilpailutettu toimittaja (Lingsoft), joka toteuttaa litterointeja ja tarvittaessa myös tekstityksiä. Litteraatin etu tekstitykseen verrattuna on sen haettavuus. Siitä voi siis helposti löytää kaikki

maininnat jostain aiheesta tai tietyn henkilön puheenvuorot. Tekstivastine lisätään Vantaa Kanavalle kyseisen kokouksen yhteyteen mahdollisimman pian kokouksen jälkeen.

Kuurojen liiton mukaan Suomessa viittomakieli noin 3 000:n puhujan äidinkieli. Tästä määrästä noin 100 henkilöä käyttää suomenruotsalaista viittomakieltä. Nämä 3 000 puhujaa ovat oikeutettuja yhteiskunnallisiin lakisääteisiin tulkkauspalveluihin. Suomen- tai ruotsinkielisten viittomakielten puhujien osuus Vantaan kaupungin asukkaista ei ole tiedossa. Kuurojen Liiton mukaan esimerkiksi Helsingissä on 465 viittomakielen tulkkauspalveluihin oikeutettua henkilöä, mikä antaa osviittaa vantaalaisten viittomakieltä käyttävien määrästä. Vastaavasti vieraskielisiä on Vantaalla noin 22 % kaupunkilaisista. Päätöksenteon viestinnässä ja sen kehittämisessä tuleekin huomioida kaikki kaupunkilaiset.

Vantaan kaupungin taloussuunnitelmaan 2022–2025 kirjattiin tavoite selvittää ja pyrkiä toteuttamaan viittomakielen tulkkaus osana kaupungin viestinnän saavutettavuuden parantamista. Lisäksi taloussuunnitelmassa painotetaan panostamista erityisesti monikieliseen, monikanavaiseen sekä digitaaliseen viestintään päätöksentekoon liittyvän viestinnällisen saavutettavuuden parantamiseksi. Viittomakielen tulkkaukselle ei ole esitetty määrärahoja vuoden 2023 kehysneuvotteluissa, koska arvioidut kustannukset olivat suuret suhteessa lähetysten katsojamääriin.

Markkinakartoituksen perusteella suomenkielisen viittomakielen tulkkauksen järjestäminen kaupunginvaltuuston kokouksiin sekä kaupunginvaltuuston infoihin maksaisi vuodessa vähintään 40 000 euroa. Yksittäisen lyhyen tapahtuman tulkkauskulut alkavat noin 1000 eurosta. Lisäksi merkittävä kustannuserä on tulkkauksen tekninen toteutus. Tällä hetkellä tulkkaus on mahdollista järjestää vain siten, että tulkit ovat paikan päällä valtuustosalissa ja tulkkaus näkyy lähetykseen upotettuna kuvana koko lähetyksen keston ajan. Upotetussa kuvassa esitettävän tulkkauksen saavutettavuus ei ole parhaalla mahdollisella tasolla mediassa, jota seurataan useasti verrattain pieniltä päätelaitteilta. Tulkkauksen lisääminen erilliseksi vaihtoehdoksi Vantaa Kanavan lähetyksessä tai muut tekniset toteutustavat lisääisivät kustannuksia huomattavasti.

Kaupunginvaltuusto voi halutessaan osoittaa viittomakielen tulkkaukseen tarvittavat määrärahat talousarviota käsiteltäessä. Ilman erillistä määrärahaa, tulkkauksen toteuttaminen ei ole mahdollista.

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 16

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Paula Lehmuskalliolle ja 30 muulle allekirjoittaneella valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Paula Lehmuskallion ja 30 muun valtuutetun aloite kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkauksesta kuurojen viittomilla

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

kaupunginlakimies Sari-Anna Pennanen, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
hallintojohtaja Hanna Ormio, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

<p>VALTUUSTOALOITE KAUPUNGINVALTUUSTON KOKOUS 23.8.2021</p>	
<p>Kaupunginvaltuuston ym. julkisten kokousten tulkkaaminen kuurojen viittomilla</p>	<p>Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset</p>
<p>Meillä on joukko kokouksia ja tiedotuksia, osa striimattuna, jotka tulkattuna kuurojen viittomilla mahdollistaisivat monen huonokuuloisen ja kuuron kokousten ja tiedotteiden seuraamisen.</p> <p>Esitän, että viittomien käyttö aloitetaan kaikissa niissä tilaisuuksissa, joissa se on suinkin mahdollista.</p> <p><i>23.8. 2020 Kaupunginvaltuusto</i></p>	<p><u>Aloitteen tekijän nimi:</u> <i>Paula Lehmuskallio</i></p> <p><u>Aloitteen allekirjoittajat:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Antero Eerola 2. Pirjo Luukkala 3. Tiina Tuomela 4. Marjo Vacker 5. Minttu Sillanpää 6. Eeva Tikkanen 7. Jussi Saramo 8. Funda Demiri 9. Vaula Norrena 10. Sakari Rokkanen 11. Heli Hakala 12. Anssi Aura 13. Siri Ahokas 14. Susanna Kaiju 15. Eva Tawasoli 16. Maarit Raja-Aho 17. Stefan Åstrand 18. Mika Kasonen

	19. Otso Kivimäki20. Oskari Iivarinen21. Sirpa Siru Kauppinen22. Hanna Valtanen23. Reija Friman24. Maija Rautavaara25. Tuire Kaimio26. Patrik Karlsson27. Juha Järä28. Matilda Stirkkinen29. Erika Veltheim30. Nina Nummela

11

Vastaus Funda Demirin ja 15 muun valtuutetun aloitteeseen valtuutettujen tekemät aloitteet kuntalaisten helposti nähtäville vantaa.fi sivustolle

VD/10677/00.02.00.03/2021

RV/HO/MK/EJ/JT/MT

Funda Demiri sekä 15 muuta valtuutettua jättivät seuraavan valtuuston työjärjestyksen mukaisen valtuustoaloitteen:

”Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki lisää vantaa.fi nettisivulle kaupunginvaltuutettujen tekemät aloitteet kaikkien kuntalaisten nähtäville ja helposti löydettäväksi.

Tämän avulla kuntalaiset voivat helposti ja nopeasti löytää kunkin valtuutetun tai valtuustoryhmän tekemän aloitteen ilman, että pöytäkirjoja tulisi tarkastella läpi. Kaupunginvaltuutettujen työ olisi myös entistä läpinäkyvämpää, kun nämä löytyisivät helposti ja kätevästi kuten kaikkien toimielinten esityslistat sekä pöytäkirjat.”

Kaupunginvaltuusto 25.10.2021 § 16

Päätös:

Päätettiin ottaa asia käsiteltäväksi ja lähettää valtuustoaloite kaupunginhallitukselle valmistettavaksi.

Kuntademokratian palvelualue ja viestinnän palveluyksikkö toteavat vastauksessaan seuraavaa:

Kuntademokratian palvelualueen lakiasiat ja päätösvalmistelun palveluyksikkö lähettää valtuutettujen aloitteet toimialoille vastattavaksi ja pitää luetteloja valtuutettujen tekemistä aloitteista. Kaupunginhallitus tuo vuosittain maaliskuun loppuun mennessä valtuustolle tiedoksi luettelon valtuutettujen edellisen vuoden aikana tekemistä aloitteista. Vuonna 2021 jätettiin 81 valtuustoaloitetta, joista suurin osa kohdistui kaupunkiympäristön toimialalle, 38 kappaletta. Valtuustoaloitteita jätettiin vuonna 2021 huomattavasti enemmän edellisvuoteen nähden, jolloin tehtiin yhteensä 32 aloitetta.

Valtuustoaloitteet kirjoitetaan tämänhetkisen toimintatavan mukaisesti sähköisesti luottamushenkilöiden extranettiin kaupunginvaltuuston kokouskutsusta löytyvään valtuustoaloitteiden taulukkoon. Vaikka sähköinen toimintatapa nopeuttaa aloitteiden käsittelyä, vaatii aloitteiden lähettäminen ja arkistointi edelleen paljon manuaalista työtä. Kokouksessa jätettyjen aloitteiden siirtäminen asianhallintajärjestelmä Astaan tehdään irrottamalla jokainen yksittäinen aloite taulukosta, tekemällä aloitteesta uuden asiakirjan ja tallentamalla järjestelmään.

Vantaan kaupungin uudistetut verkkosivut julkaistiin maaliskuussa 2022. Uudella sivustolla halutaan palvella kaupunkilaisia entistä paremmin. Suunnittelun lähtökohtana on ollut saavutettavuus erilaisissa tilanteissa ja laitteissa. Visuaalisilla ja rakenteellisilla elementeillä luodaan Vantaan palveluista yhtenäistä käyttökokemusta. Sivuston ulkoasu henkii vantaalaisuutta, ja suuralueet ja kaupunginosat tuodaan entistä paremmin esille. Sivuston sisällöt on ryhmitelty palvelukokonaisuuksiin. Palveluista julkaistaan myös ajankohtaisia uutisia, blogeja sekä tietoa kuntalaisten vaikuttamismahdollisuuksista. Valtuustoaloitteet löytyvät tällä hetkellä Päätöksenteko-sivustolta esityslistojen liitteistä.

Kuntademokratian palvelualue selvitti yhdessä viestinnän ja tiedonhallinnan asiantuntijoiden kanssa mahdollisuuksia valtuustoaloitteiden näkyvyyden parantamiseksi uusilla vantaa.fi sivustoilla. Vaihtoehtoja tarkasteltiin toteuttamiskelpoisuuden perusteella.

Selvitetyt vaihtoehdot olivat:

A suora RSS Feed Astasta - *teknisesti ei mahdollinen*

B valtuustoaloitelistan julkaisu vantaa.fissä

C valtuustoaloitteet otetaan mukaan ennakkotiedotteisiin

D ohjeistus valtuustoaloitteiden hakuun + perustietoa aloitteista vantaa.fihin

Aloitteita ei valitettavasti saada suoraan näkyviin Vantaalla käytössä olevasta asiakirjakirjahallintajärjestelmä Astasta vantaa.fi sivustolle, mikä olisi ratkaissut manuaalisen työn ongelman. Valtuustoaloitteiden näkyvyyden parantamiseksi kuntademokratian palvelualue yhdessä viestinnän kanssa julkaisee vantaa.fi sivustolle sisältökokonaisuuden aloitteiden merkityksestä. Lisäksi laaditaan ohje, jolla kuntalaiset löytävät aloitteet päätöshausta nykyistä helpommin.

Kaupunginhallitus 23.5.2022 § 9

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 15 muulle allekirjoittaneella valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin jättää asia pöydälle seuraavaan kokoukseen.

Kaupunginhallitus 6.6.2022 § 18

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 15 muulle allekirjoittaneella valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Päätettiin palauttaa asia valmisteluun.

Kuntademokratian palvelualue ja viestinnän palveluyksikkö toteavat vastauksessaan seuraavaa:

Tällä hetkellä kuntademokratian palvelualueen lakiasiat ja päätösvalmistelun palveluyksikkö julkaisee valtuutettujen jättämät aloitteet pöytäkirjan osana Vantaan kaupungin päätösarkistoon kaupunginvaltuuston kokouksien jälkeen. Päätösarkistosta aloitteet ovat löydettävissä kokoushaun kautta osana valtuuston kokouksien pöytäkirjoja, tai yksittäisinä pöytäkirjan asioina asian haun kautta. Kummassakin tapauksessa aloitteet avautuvat internetselaimelle pdf-tiedostoina aloitteen otsikkoa

klikkaamalla. Julkishallinnon ohjelmistojen toimittaja Triplan Oy:n kanssa käytyjen keskustelujen mukaan valtuutettujen aloitteille olisi teknisesti mahdollista luoda oma metaluokkansa päätösarkistoon, joka näkyisi arkistossa pöytäkirjoista erillisenä julkaisuna. Tässä tapauksessa jokainen aloite pitäisi julkaista erikseen, jonka lisäksi aloitteiden julkaisu aiheuttaisi lisätyötä asianhallintajärjestelmä Astassa. Tätä toimintatapaa ei nähty järkevänä.

Valtuustoaloitteet on kuitenkin mahdollista julkaista omana asiakohtanaan kaupunginvaltuuston vantaa.fi sivustolle. Tämä vaatii jonkin verran manuaalista lisätyötä kuten vantaa.fi:n päivittämistä, mutta helpottaa olennaisesti valtuustoaloitteiden löytymistä. Valtuuston vantaa.fi sivulle on tehty oma valikkonsa valtuustoaloitteista, joiden alle julkaistaan valtuustoaloitteiden otsikot. Otsikkoa painamalla avautuu valtuustoaloitteen sisältö pdf-tiedostona.

Tällä tavoin tullaan julkaisemaan kuluva vuoden aloitteet alkaen vuodesta 2022. Aiempina vuosina jätettyjen aloitteiden näkyvyyden parantamiseksi julkaistaan valtuustoaloitteiden asiakohdan yhteyteen linkki päätösarkistoon. Lisäksi on julkaistu ohjeet, joissa kirjallisesti ja kuvallisesti neuvotaan, miten valtuustoaloitteita aikaisemmilta vuosilta on mahdollista hakea päätösarkistosta.

Tämä toimintatapa on käytössä ja sivuja on mahdollista tarkastella [kaupunginvaltuuston sivulla](#).

Kaupunginhallitus 8.8.2022 § 15

Kaupunginjohtajan esitys:

Päätetään

- a) antaa Funda Demirille ja 15 muulle allekirjoittaneella valtuutetulle esityksen mukainen kaupunginhallituksen vastaus, ja
- b) esittää kaupunginvaltuustolle merkittäväksi kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Päätös:

Hyväksyttiin esitys.

Kaupunginvaltuusto 22.08.2022

Kaupunginhallituksen esitys:

Päätetään merkitä kaupunginhallituksen vastaus tiedoksi.

Liite:

- allekirjoitettu Funda Demirin ja 15 muun valtuutetun aloite valtuutettujen tekemät aloitteet kuntalaisten helposti nähtäville vantaa.fi sivustolle

Muutoksenhakuohje: 2.1. Valituskielto

Lisätiedot:

hallintojohtaja Hanna Ormio, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi
viestintäjohtaja Mari Kalmari, etunimi.sukunimi[at]vantaa.fi

<p>Valtuustoaloitteen otsikko & Aloite</p> <p>Valtuutettujen tekemät aloitteet kuntalaisten helposti nähtäville vantaa.fi sivustolle</p>	<p>Aloitteen tekijä/tekijät ja allekirjoitukset</p>
<p>Me aloitteen allekirjoittaneet valtuutetut esitämme, että Vantaan kaupunki lisää vantaa.fi nettisivulle kaupunginvaltuutettujen tekemät aloitteet kaikkien kuntalaisten nähtäville ja helposti löydettäväksi.</p> <p>Tämän avulla kuntalaiset voivat helposti ja nopeasti löytää kunkin valtuutetun tai valtuustoryhmän tekemän aloitteen ilman, että pöytäkirjoja tulisi tarkastella läpi. Kaupunginvaltuutettujen työ olisi myös entistä läpinäkyvämpää, kun nämä löytyisivät helposti ja kätevästi kuten kaikkien toimielinten esityslistat sekä pöytäkirjat.</p> <p><i>25.10.2021</i></p>	<p><u>Aloitteen tekijän nimi:</u> Funda Demiri</p> <p><u>Aloitteen allekirjoittajat:</u></p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Antero Eerola 2. Tiina Tuomela 3. Hanna Valtanen 4. Elina Nykyri 5. Jussi Saramo 6. Minna Heikkinen 7. Eva Tawasoli 8. Reija Friman 9. Sirpa Siru Kauppinen 10. Vaula Norrena 11. Tuire Kaimio 12. Ida Tamminen 13. Matilda Stirkkine 14. Naima El Issaoui 15. Juha Järä